הארץ

1.20 ש"ח יום ו' ג' בכסלו תשמ"ז, 5 בדצמבר 1986 VOL. 68/20550 DECEMBER 5 1986

אור בקצה המסך!

חוק "הערוץ השני" שאושר השבוע בכנסת בקריאה ראשונה, מניח יסוד לתקווה שבעתיד הקרוב נזכה לגיוון שידורי הטלוויזיה ולשבירת המונופול של רשות השידור. חשיבותה של התפתחות זו גולשת בהרבה מעבר כי מאפל המסך האחד.

רשת מתחרה תביא באופן מיידי לתמורות בריאה בין צוותי שידורים ומנהלים, מפיקים, מרצים ובדרנים. לא עוד מונופול של דעה אחת ומקור מידע אלקטרוני אחד. לא עוד האפלת מסך מתחלפת, אלא תחרות בריאה המביאה לצורכי התקשורת בריאה וכי? הדה, המביאה בכבוד להעלאת רמת השידורים ולשיפור יחסי העבודה התמפקה גם ברשות הממלכתית.

"הערוץ השני", מבשר אולי את תחילת תהליך ביטול המונופולין בכל תחום אפשרי, שהוא תנאי הכרחי לקידום המשק והחברה בישראל.

שינוי מפלגת המרכז

שריר: עמדתי בלחץ — ולא הסגרתי את נקש

נקש שנדון בצרפת למאסר עולם ישוחרר מהכלא בארץ ויסתובב חופשי ● גורמים משפטיים מותחים ביקורת חריפה; ייתכן שמשפטנים יעתרו לבג"ץ ● אישים בפאריס רומזים כי לא יתעקשו למען הסגרתו

מאת גדעון אלון
סופר "הארץ"

שר המשפטים, אברהם שריר, החליט אתמול שלא להסגיר את ויליאם נקש לצרפת. נקש נדון שלא בפניו ע"י ביהמ"ש בצרפת למאסר עולם אחרי שהורשע ברצח ערבי בשם עבדאללה חקר.

השר שריר קיבל את החלטתו בתוקף סמכות המוקנית לו בחוק, אולם בניגוד להחלטת ביהמ"ש המחוזי ולאחר מכן גם ביהמ"ש העליון שקבעו כי נקש הוא בר־הסגרה. גם היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש תמך בהסגרתו של נקש וכן כל צמרת פרקליטות המדינה בדעה שיש להסגיר את נקש לצרפת.

חיפש אחר נוסחה משפטית

שר המשפטים חיפש במשך חודשים ארוכים נוסחה משפטית כיצד למנוע את הסגרתו של נקש. לדבריו אחד השיקולים שהכריע את הכף היה החשש שאם נקש יוסגר לצרפת ויישלח לכלא יהיו חייו נתונים בסכנה והוא יהיה צפוי לגזר דין מות מגורמים טרוריסטים ערביים שחדרו לתוך אירופה.

השר שריר הדגיש כי היו לו שיקולים נוספים שהם כבדי משקל, אולם הוא סירב לפרטם. הוא רק ציין שקיבל את ההחלטה על דעת עצמו מבלי להיוועץ באיש. בתשובה לשאלה אם החליט שלא להסגיר את נקש בשל הלחצים הכבדים שהופעלו עליו ע"י הרבנים הראשיים הח"כים מהמפלגות הדתיות וכן מהמועד הציבורי למען נקש, השיב השר שריר: "הופעל עלי לחץ כבד מאד להסגיר את נקש לצרפת, בעיקר מצד כלי התקשורת, אבל אני שמח שעמדתי בו".

ביקורת חריפה ביותר

החלטתו של שר המשפטים, עוררה אמש ביקורת חריפה ביותר של גורמים משפטיים בכירים ביותר. יתכן כי משפטנים יפנו לבג"ץ.

פרופ' ש"ז פלר מומחה למשפט בינלאומי אמר אמש כי אילו כתב מהדורה חדשה לספרו על דיני הסגרה, החלטתו של השר שריר שלא להסגיר את נקש היתה הדוגמא הטובה ביותר מתי לא להשתמש בסמכות זו. פרופ' פלר הדגיש כי נדהם מנימוקיו של השר שריר. "האם נקבץ כאן את כל הפושעים בעולם שהם יהודים. לא לכך התכוון המחוקק כשהפקיד בידי שר המשפטים

(סוף בעמוד 7)

על מה הורשע נקש?

ויליאם נקש האשם על ידי בית המשפט בצרפת בכך שיחד עם שני אנשים נוספים, ערבי ומולטי, רצח ב־20 בפברואר 1983 בעיר בזנסון בצרפת אזרח ערבי בשם עבדאללה חקר. הרצח בוצע על רקע של סכסוך בין מועדוני לילה בעיר. נקש ושני שותפיו נסעו מפריז ברכבו של נקש, שם הצביע בפניהם בעל מועדון לילה על עבדאללה חקר, שלא היה מוכר להם.

זמן קצר לאחר ביצוע הרצח נמלט נקש לישראל ונלכד בארץ על ידי המשטרה אחרי שהיה מעורב במעשה פשע. שלטונות צרפת, שהעמידו את נקש לדין שלא בפניו וגזרו עליו מאסר עולם, הגישו לישראל בקשה להסגיר את נקש לצורך העמדתו לדין. בית המשפט המחוזי דחה ב־11 ספטמבר אשתקד את טענת פרקליטו של נקש שהרצח בוצע מתוך אמונה שקבוצה ערבית מתנכלת ליהודים ותוכנתו להגן על היהודים המותקפים וקבע כי נקש הוא בר־הסגרה.

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: עו"ד חיים צדוק לשעבר שר המשפטים.
על: ההחלטה שלא להסגיר את נקש לצרפת.
(עמ' 2)

★

כמיליון סטודנטים הפגינו אמש בפאריז (עמ' 2)

★

שגריר דרום־אפריקה הגיש האמנתו בירושלים — ושמע דברי ביקורת (עמ' 5)

★

חריש נתבקש לבדוק חוקיות פסילת "החילוני האחרון" (עמ' 12)

★

גיזבר התק"ם במשפט בלאס: היינו בהלם (עמ' 2)

שרות הארץ

מזג האוויר

התחזית להיום ומחר: בהיר עם טמפרטורות נוחות.
הטמפרטורות:
● ירושלים: 2–13
● תל־אביב: 6–19
● חיפה: 7–19
● באר־שבע: 3–18
הגולן 2–14, נהריה 5–19, צפת 2–10, טבריה 5–18, עפולה 2–19, נתב"ג 3–19, עזה 6–19, אילת 9–21.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.4835	+0.0005
נוסעים	1.7633	+0.0006
שחור	1.4800	+0.0100

שער הסל

יציג	1.4939	+0.0003

בגליון זה 32 עמודים בצירוף 40 עמודי מוסף העיתון מופיע ב־3 חלקים

הסוף האחרון הארץ חדשות
מתפרסם היום בעמודים
חלק א' 8–11
חלק ג 1–12

פרשנות משפטית / ד"ר ברוך ברכה

ניתן לתקוף החלטת השר בבג"ץ; ניתן להעביר סמכותו לשר אחר

לשר המשפטים שיקול דעת לפי סעיף 18 לחוק ההסגרה, אם להורות על הסגרתו של אדם שהוכרז כבר־הסגרה על ידי בית המשפט כמו במקרה הנדון. הגם ששיקול הדעת הוא של השר, חייב הוא להפעילו לפי הכללים הרגילים של המשפט המינהלי בתום לב, בסבירות ומתוך שיקולים ענייניים. בקשר לכך יש לציין שהחלטת השר ניתנת לאחר שבית המשפט קבע שהתקיימו התנאים הקבועים בחוק לצורך ההכרזה ולכן הכריז בית המשפט על מבוקש ההסגרה כבעל בר־הסגרה. ואכן פרופ' ש"ז פלר, בר סמכא בתחום זה, מציין בספרו על דיני ההסגרה שהשיקולים לאי ההסגרה יכולים להיות רק אקסטרה־נורמטיביים, אשר הרשות השופטת אף אינה מוסמכת להתחשב בהם. הם צריכים להיות גם יוצאי דופן וכבדי משקל בעיני המדינה המבקשת, כך שההחלטה שלא להסגיר את המבוקש, למרות שנתמלאו כל תנאי הדין להסגרה, לא תתפרש כביטוי של זלזול במדינה זו וכהפרת התחייבות הבין לאומית הבלתי מסוייגת שבין שתי המדינות להסגיר זו לזו, אם וכאשר מתקיימים התנאים הללו. במקרה הנדון קשה לומר, שלפחות בעיני המדינה המבקשת (צרפת) התקיימו תנאים יוצאי דופן כאלה המצדיקים את סירובו של השר לצוות על ההסגרה.

אם אכן חורגת החלטת השר מתחום שיקול הדעת שהמחוקק שם בידיו לפי סעיף 18, הרי שהיא החלטה בטלה. במקרה כזה ניתן לומר, שהליכי ההסגרה שנפתחו לפי החוק טרם הגיעו לקיצם, שכן אין החלטה תקפה המביאה לסיומם. מכיוון שכך, ההכרזה של בית המשפט שמבוקש ההסגרה הוא בר הסגרה (הכרזה שתקפה הוארך במקרה הנדון לבקשת היועץ המשפטי לממשלה) עודה בתוקף וניתן לפנות לבג"ץ בעתירה לחייב את השר להסגיר את המבוקש.

זאת ועוד: אם דעתה של הממשלה אינה נוחה מהחלטת השר, רשאית היא להעביר (באישור הכנסת) את סמכותו לשר אחר. בהנחה שההחלטה האמורה של שר המשפטים הינה בטלה, יוכל עדיין השר, אליו תועבר הסמכות להחליט על ההסגרה (כל זאת, כמובן, בתוך המועד שהמבוקש הינו עדיין בר הסגרה בהתאם להחלטת בית המשפט).

תור במחסום המוצב על הדרך לביר זית עורר תסיסת הסטודנטים שהחלו להתפרע ● כח חיילים שהוזעק למקום נתקל במטר אבנים, השליך רימוני גז מדמיע, ירה כדורי גומי והפעיל זרנוקי מים ● בכמה מקרים ירו החיילים באוויר ולעבר רגלי סטודנטים שסירבו לעצור

צה"ל חוקר כיצד נהרגו 2 המפגינים בביר זית

גופות 2 הסטודנטים נחטפו מבית החולים על ידי חבריהם; צה"ל עורך סריקות

חיילים בדרך לביר זית שמעל לשורת קוב. למטה: שני הסטודנטים־ההרוגים: ג'ואד אבו־סלמיה מחאן יונס והצעיר מחמוד אד־דהב מעזה. (תצלום: "הרשות")

מאת אבנר גיר
סופר "הארץ" בשטחים

צה"ל יפתח בחקירה מקיפה, במטרה לברוק את השתלשלות האירועים שהובילה להרג שני הסטודנטים באוניברסיטת בירזית מידיות חיילי צה"ל אתמול בבוקר, ולפציעתם של 11 אחרים.

בשעות הלילה ערכו זרועות הביטחון סריקות נרחבות בסביבת רמאללה במטרה לאתר את גופותיהם של שני הסטודנטים, שנחטפו מבית החולים ברמאללה בידי חבריהם. מחסומים, שהוצבו בכביש רמאללה־ירושלים, סרקו בדקדקנות כל מכונית בעלת לוחית זיהוי של השטחים, וחיפשו אחר גופותיהם של השניים: ג'ואד אבו־סלמיה, תושב חאן יונס בן 22, תלמיד שנה ד' בחוגים לפיזיקה וכימיה, והצעיר מחמוד אד־דהב מהעיר עזה, בן 22, תלמיד שנה א' בפקולטה למדעי הרוח.

תקרים הפרועים

מתוך דבריהם של עדי ראייה ומדיווחים מקוטעים של דובר צה"ל מצטיירת התמונה הבאה: בשעות הבוקר הציב צה"ל מחסום דרכים בדרך המובילה מהעיר רמאללה לעיירה בירזית, בה שוכנת האוניברסיטה.

מחסום דומה הוצב באותו מקום ארבע פעמים במרוצת השבוע האחרון. החיילים במחסום בדקו את תעודות הזהות של כל התלמידים העוברים, שעשו את דרכם לאוניברסיטה באותה שעה. עקב כך השתרך תור ארוך מאד של מכוניות לאורך הכביש, והנוסעים נאלצו להתעכב שעה ארוכה במקום. בשלב מסויים הוליכו התלמידים והמורים לרדת מהאוטובוסים ומהמכוניות הפרטיות והתקהלו ליד המחסום. כעבור זמן הגיע ג'יפ צבאי. שלושה חיילים ירדו ממנו ודרשו מהתלמידים לחזור

(סוף בעמוד 7)

אלה נוהלי פתיחה באש בצה"ל

מתי מותר לירות ולפגוע

מאת רן סגיר
סופר "הארץ"

נוהלי הוראת פתיחה באש בצה"ל קובעים כך: אם חייל נמצא בסכנת פגיעה, עליו להזהיר שהוא עומד לירות אם לא יעצור החשוד. במקרה של הפגנה עליו להזהיר כי בכוונתו לירות אם לא יתפזרו המפגינים, יחדלו מלזרוק אבנים, או כל הוראה אחרת שנותן המפקד במקום. והיה אם לא נשמעים לאזהרות — יש לירות באוויר. אם זה אינו עוזר רשאים החיילים לירות לכיוון הרגליים, ידי שמוגדר בצה"ל "שלא על מנת לפגוע". אם כל הפעולות הללו אינן משיגות את המטרה ולחיילים ומפקדיהם נשקפת סכנת חיים מתירות פקודות הצבא ביצוע ירי מכוון.

יצויין, כי היו מקרים של מוות בהפגנות אשר נגרמו על ידי חיילים שנתקפו בבהלה ולרוב לא שמרו על כללים אלה. ואולם, על פי דברי אלוף פיקוד המרכז אהוד ברק אמש, הירי בביר זית בוצע בצורה שקולה על ידי קצינים שהיו במקום.

(סוף בעמוד 7)

רייגן שיגר איגרת לשמיר: נמשיך בשיתוף

עם זאת, אינו מסיר החשד מעל ישראל בפרשת הקונטראס

מאת עקיבא אלדר

נשיא ארה"ב רונלד רייגן שיגר שלשום איגרת ידידותית לראש הממשלה בעקבות הבעת התרעומת הישראלית בעניין רמזיו למעורבותה בפרשת השד בנן הקונטרס. באיגרת אין הנשיא מסיר את החשד מעל ישראל ומתייחס לפרשה רק כאשר הוא מזכיר כי ארצות הברית שומרת על ניטראליות במלחמת איראן־עיראק, אינה מספקת להן נשק ומצפה כי בעלות בריתה ינהגו כמותה. הנשיא מבטיח, כי יימשך שיתוף הפעולה האסטרטגי וכן יחסי הידידות התקבה.

שמיר שיגר איגרת תשובה ידידותית לרייגן ובה ציין כי זו גם מדיניותה של ישראל, שלא לספק נשק לאיראן.

הסנאט יקים ועדה נוסח ווטרגייט

וואשינגטון (ע"ר וע"צ). ראשי הסנט האמריקאי הודיעו אתמול, כי הגיעו לידי הסכם בדבר הקמת ועדה מיוחדת בת 11 חברים לפי המתכונת של ועדת ווטרגייט, שתחקור את הפעולות הסודיות של משק אמריקאי לאירן והעברת התמורה למורדים בניקרגואה.

מנהיג הרפובליקנים בסנט ויד ברס בירד אמר לכתבים, כי הגיע לידי הסכם עם המנהיג של הרפובליקאים בסנט רוברט דול על הקמת ועדה מטעם הסנט שתהיה מורכבת מ־6 דמוקרטים ו־5 רפובליקאים.

הקונגרס ישגר חוקרים לישראל

מאת צבי בראל

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). מקורות בקונגרס מסרו, כי יתכן שחברי קונגרס יבקשו ללמוד על הצד הישראלי בפרשה האירנית מפי נציגים ישראלים. למותר כך ישוגרו עוזרים של חברי קונגרס לישראל כדי לנהל מה שהוגדר "שיחות" עם פקידים ישראלים בנושא זה. לפי שעה לא נקבע מועד ליציאת משלחות כזאת, וככל הנראה מבפנים בקונגרס לראות כיצד תתקדם החקירה האמריקאית.

בשבוע הבא יגיעו לארץ הסנטורים אראנלד קנדי והודי בושוויץ יחד עם אנשי צוותם ויבקשו לקבל מידע על הפרשה.

נסים: תוך שבועיים אגיש תקציב של הבראה; לא יהיה פיחות

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

שר האוצר, משה נסים, דחה אתמול את הידיעות על אפשרות פיחות. בשיחה עם סופר "הארץ" אמר שר האוצר, כי "המדיניות שלנו היא לשמור על שער החליפין יציב ולא לערער את היציבות". בתשובה לשאלה, אם נשקלת אפשרות לבצע פיחות בראשית החודש הבא, במקביל להפחתת המכסים הצפויה, אמר השר נסים: "איני מכיר בקשר בין שני האירועים הללו".

נסים אמר עוד, כי בתוך שבועיים יגיש לממשלה הצעה לקיצוץ של כחצי מיליארד ש"ח בתקציב המדינה. "התקציב הוא המפתח להבראה, אי קיצוץ בתקציב, ימנע ביצוע רפורמות בשוק ההון ובמערכת המיסוי. יש צורך בריסון התקציב השכר לפחות למשך שנה נוספת".

שר האוצר הוסיף, כי לא התנהלו שיחות עם ההסתדרות על הפעלת "עסקת חבילה" או תוכנית כלכלית חדשה. "מדיניות השכר של הממשלה היא שאין לתת תוספת שכר, היכולות להביא לחידוש האינפלציה ולשבש את הרצון לשמור על שער חליפין יציב. הסכמי השכר הנוכחיים הם בתוקף עד סוף מארס '87, עד אז יש זמן. בקרוב נאריך, על פי, הסכמה עם ההסתדרות את הקפאת המחירים, עד סוף מארס '87. עדיין לא קיימנו דיון מסודר ומפורט גם לא קיבלנו החלטות לגבי הארכת ההקפאה בשנה נוספת".

אשר להעלאת המחירים, שתתבצע בקרוב, של המצרכים המסובסדים, אמר נסים: "קראתי על הידיעות האלה בעיתונות".

נסים הוסיף כי עדיין לא סוכמו היקפי הרפורמה בשוק ההון ובמערכת המסוי.

סופר "הארץ" מציין, כי האוצר מתכוון בקרוב להפעיל את הצעדים הבאים:

קיצוץ בתקציב: האוצר יציע לממשלה, כאמור, לקצץ כחצי מיליארד ש"ח בתקציב המדינה. והאוצר יגיש הצעות לקיצוץ לא אחיד במשרדי הממשלה. במסגרת הקיצוץ מוצע להפעיל שכר לימוד מדורג בבתי הספר התיכוניים. אגרת ביקור בבתי חולים ועוד. הגדלת שכר הלימוד באוניברסיטאות.

ייקור המצרכים המסובסדים: במסגרת הקיצוץ יוצע לקצץ גם בסעיף הסובסידיות למצרכי יסוד. כתוצאה מכך יועלו מחיריהם של הלחם, החלב, התחבורה הציבורית, בסעיף הסובסידיות קיימת כבר עתה חריגה של כ־100 מיליון ש"ח.

צמצום כוח אדם: אחד הצעדים הגלומים לצמצום הפעילות הממשלתית הוא הפחתת כוח האדם בסקטור הציבורי. על פי הנחות התקציב יפוטרו ב־1,000–2,000 עובדים בסקטור הציבורי.

עם זאת, נראה שהיקף הפיטורים בסקטור הממשלתי יהיה גבוה יותר ויכלול עוד מספר אלפים של מפוטרים.

מט"ח: יופעלו הקלות בתחום מטבע חוץ ומשרד האוצר ובנק ישראל דנים בביצוע הקלות בתחום מטבע חוץ. מראשית החודש הבא יופחת ל־15 אחוז ההיטל על כרטיסי הטיסה וההיטל על הקצבת המט"ח לחו"ל. כמו כן מוצע להגדיל ל־2,000 דולר את הקצבת המט"ח של ישראלי היוצא לחו"ל.

הפחתת מכסים: בראשית החודש הבא יופחתו המכסים על שורה של מוצרים מיובאים מארה"ב ומדינות השוק האירופי המשותף. אגף תקציבים באוצר הציע לבצע במועד זה פיחות של המיסה אחוזים, כדי למנוע הצפה של השוק במוצרים מיובאים וכדי לשמור על שער חליפין ריאלי.

הצעה זו נדחית על ידי קברניטי המשק: ראש הממשלה, ממלא מקומו, שר האוצר, מנכ"ל משרד האוצר ונגיד בנק ישראל.

רפורמה במערכת המסוי: סגן הממונה על הכנסות המדינה, יורם גבאי, הגיש לפני מספר חדשים הצעה לביצוע רפורמה מהפכנית בשוק ההון, לפיה יועלה סף המס, יופחת ל־45–50 אחוז שיעור המס השולי.

שוק ההון

חשש לפיחות עודד רכישות דולריות

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

התנהגות המשקיעים בבורסה ובבנקים הושפעה אתמול מהידיעות על פיחות אפשרי, שיבוצע במסגרת התכנית הכלכלית החדשה. המשקיעים בבורסה מיהרו ורכשו אפיקי השקעה דולריים, דבר שהביא לעליית שערים של עד 1% בנקאיות שבבורסה, ולעליית של עד 2 אחוז באגרות הדולריות. הדולר השחור עלה באגורה ומחירו התייצב על 1.48 שקל.

הבנקים מוכנים לשלם כיום ריבית של 17.5 אחוז בממוצע שנתיים על פקדונות בשקלים. קרנות הנאמנות העדיפו השבוע לרכוש מלוות קצרי מועד. הערכים על השקעה בפקדונות שיקליים הן מבחינת התשואה והן מבחינת מס.

4 קציני צבא עד דרגת רב־סרן ו־29 אזרחים תיכננו להפיל משטר מובארק

יועמדו לדין בפני בית־המשפט העליון לבטחון המדינה באשמת חברות בארגון איסלאמי קיצוני

מאת סופר "הארץ" לענייניים ערביים

4 קציני צבא בדרגות רב־סרן וסגן, ו־29 אזרחים, ובהם מהנדסים, רופאים, מורים וסטודנטים, יועמדו לדין לפני בית־המשפט העליון לבטחון המדינה במצרים באשמת השתייכות לארגון איסלאמי קיצוני שחתר להפיל את המשטר.

זו פעם ראשונה שקצינים בצבא המצרי עומדים לדין באשמת נסיון להפיל את המשטר, מאז התנקשות בחיי הנשיא סאדאת, בידי קצינים וחברי הארגון הקיצוני "אל־ג'יהאד" באוקטובר 1981.

התובע הכללי בקהיר מסר אתמול כי הקבוצה הקיצונית עמדה בקשר עם ארגון "אל־ג'יהאד". ארבעת הקצינים אימנו את חבריה בנשק וביחומרי חבלה שהשיגו ממחסני הצבא. בראש הקבוצה עומד מהנדס, אחמד מחמד עלי, ושלטונות הביטחון עוקבים אחרי פעילותה מאז 1984.

במקביל מסרו אתמול עתונים בכווית, כי שלטונות הבטחון הירדניים עצרו אחד ממנהיגי התנועות האיסלאמיות בירדן.

מאסר עולם

קהיר (ע"ד). בהודעה על הגשת כתבי האישום, אמר התובע הכללי, מוחמד אל־ג'ינדי, כי כל הנאשמים צפויים למאסר עולם עם עבודת פרך, אם יורשעו.

ג'ינדי אמר כי ארבעת הקצינים שנעצרו השינו "מסמכים וחשובים" השייכים ליחידותיהם, וחתמות שבהן התכוונו לזייף מסמכים.

ב־1982 הוצאו להורג חברי ארגון "ג'יהאד", בעוון רצח סאדאת.

בספטמבר 1984 נידונו 16 חברי ארגון זה למאסר עולם עם עבודת פרך, בתום משפט המוני של 302 קיצונים שהורשעו בקשירת קשר לביצוע מהפיכה.

עורך את העמוד: ברוך שפירא

כמיליון סטודנטים הפגינו שעות בפאריס; הממשלה דבקה ברפורמה

ליד בניין האסיפה הלאומית פרצו קטטות אלימות, כאשר נודע למפגינים, ששר החינוך הודיע למשלחת של המפגינים, כי לא יסיר מסדר היום של הפרלמנט את הצעת החוק השנייה במחלוקת

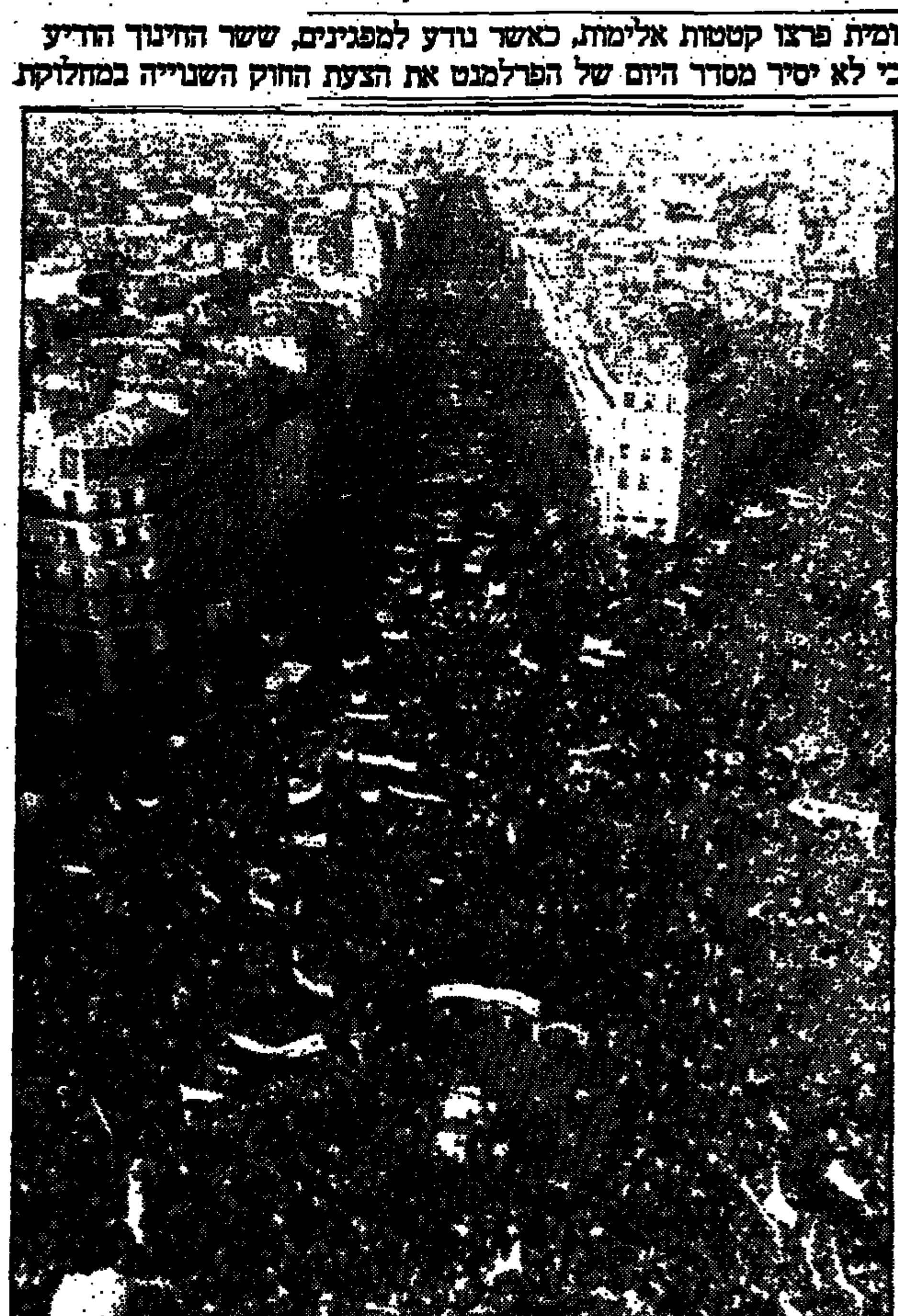
פאריס 1986. מאות אלפי סטודנטים יצאו אתמול לרחובות והתקלו במשטרה.

מאת יואב טוקר
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). באווירה מתוחה, לעתים אלימה, אמורה היתה להתפזר אמש בשעות הלילה, סמוך לבניין הפרלמנט בפאריס, הפגנת ענק של מאות אלפי סטודנטים ותלמידי תיכון: "קרנבל המחאה" שכינס בפאריס מאות אלפי מפגינים מפאריס ומערי השדה — על פי אומדן המארגנים, יותר ממיליון איש — הפך בשעות הערב לעצרת משולהבת ומרירה, משהתברר שהממשלה עומדת בסירובה להסיר מעל הפרק את הרפורמה המוצעת באוניברסיטאות.

לאחר כשש שעות של מצעדי שירה וסטמאות באווירה רגועה יחסית, לאורך השדרות של הגדה השמאלית של פאריס, התפתחו סמוך לבניין האספה הלאומית תגרות בין שוטרים לבין מפגינים: זמן קצר אחרי־כך נודע, ששר החינוך הודיע למשלחת של המפגינים־שובתים, כי אין בכוונתו להסיר מעל סדר יומו של הפרלמנט את הצעת החוק השנייה במחלוקת.

משנודע להמוני הצעירים ברחבת ה"אינוואליד", סמוך לפרלמנט, כי דרישותיהם נדחו — השתלהבו הרוחות, נשמעו קריאות להתעמרות אליהם ולארגון "שביתה כללית" במערכת החינוך ובמשק.

בשעת סגירת הגיליון נמשך דיון חירום של "מטה המאבק", שנועד להחליט מה יהיו צעדיהם הבאים של הסטודנטים ותלמידי התיכונים. במקביל, נעשה ניסיון ממשלתי לשכנע את מנהיגי הסטודנטים לקרוא להרגעת הרוחות ברחובות ולמנוע אלימות.

הרוב הגדול של האוניברסיטאות ומאות בתי־ספר תיכוניים בצרפת מושבתים מזה כשבועיים במחאה על הצעת הרפורמה; זו אמורה להנהיג שינויים בנוהלי ההרשמה וההסמכה של האוניברסיטאות; ואולם מעבר לוויכוח בשאלות העינייניות הקשורות ברפורמה, התפתחה מחאת הסטודנטים לכדי התקוממות המגרסת ביותר עד כה בממשלת הימין־מרכז החדשה, שבהנהגת ז'אק שיראק. במהלך השבוע האחרון הפך מאבק הסטודנטים לעימות בעל אופי פוליטי גובר והולך, הכולל עתה גם מחאה נגד מדיניות ההגירה, הביטחון הפנימי וההלאמות של הממשלה.

ראיתי שמעתי

השאלה הנצחית: עסקן מפלגתי או דיפלומט מצליח?

נוכח הקשיים שמערים ועד עובדי משרד החוץ על הארכת חוזה הקונסול הכללי בהונג קונג, ראובן מרחב, פנה נשיא המדינה, חיים הרצוג, לשר החוץ, שמעון פרס, והפיו מילות שבח לדיפלומט מהמזרח הרחוק. הנשיא למד מקרוב על הצלחתו של מרחב שהגיע למשרד החוץ ממערכת הבטחון, כאשר מרחב ליווה אותו בביקור של הרגע האחרון שערך בהונג קונג. מרחב "תפס טרמפ" על מטוס הנשיא והגיע עמו ארצה על מנת למסור דיווח על פתיחת אשנב לעבר סין. הוא דיווח לראש הממשלה, לשר החוץ ולשר הביטחון ומסר סקירה לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת. אחרי כל זה מציע ועד העובדים שהארכת המינוי תבוא על חשבון מכסת המינויים הפוליטיים השמורה לשר. פרס יצטרך להחליט, איפוא, אם להעדיף עסקן מפלגתי על פני האיש שפתח את הקונסוליה בהונג קונג והחל בהכשרת הקרקע לגישושים ראשונים בסין.

א. לם

מפגש משפחתי

באווירה בלתי רשמית ומשפחתית־משהו, נפגשו שלשום במשכן הנשיא כל המשתתפים במסע הנשיא לאוקיאניה ולדרום מזרח אסיה. הנשיא חיים הרצוג ורעייתו אורה חילקו שי סמלי לצוות חיל האויר, אנשי הבטחון ונציגי משרד החוץ שנטלו חלק במסע המרוחק. קברניט המטוס, אל"מ ב., קיבל כשי ציור של דלת לזכר ציר הדלת במטוס הבואינג שנפגע בעת חנייה במאנגמוויל שבאוסטרליה. המישנה למנכ"ל משרד החוץ, חנן בר־און והממנכ"ל, אבי פרימור, קיבלו כשי מכשירי טלפון לזכר השיחות הרבות שקיימו מפיג'י, טונגה, הונג־קונג וסינגפור. ל־22 העתונאים שנילוו למסע קיבלו אסימונים לזכר קשייהם ליצור קשר טלפוני להעברת ידיעותיהם ארצה.

אולם מי שגנב את ההצגה היה שלישו של הנשיא, אל"מ עמוס גלוסקא, שהוכיח כי הוא ניחן בכשרון כתיבה. גלוסקא חיבר חמשיר שפע הומור לסיכום המסע, שהעלה חיוך על פני כל המשתתפים. כשסיים לקרוא את היצירה, אמר לו הנשיא בחיוך: "לחיים הפזי יש עכשיו סיבה להיות מודאג".

ג. אדם

4,5 מיליון דולר למכון לחקר ירושלים

קרן צ'ארלס רבסון מניו יורק, הודיעה לאחרונה על החלטתה להעניק 4,5 מיליון דולר לקרן ירושלים כדי לתמוך במכון ירושלים לחקר ישראל. המענק, שישולם במרוצת עשר שנים, יאפשר למכון ירושלים לפתח תוכניות ופעילויות ארוכות טווח.

מכון ירושלים לחקר ישראל נוסד בשנת 1978 והוא עוסק במחקר יישומי ובדיון ציבורי בתחומים הבאים: תכנון ופיתוח לאומי, תכנון ופיתוח עירוני ואיזורי, סוגיות חברתיות בחברה פלורליסטית, שירותי רווחה וחברה, סוגיות המדע וירושלים בת זמננו.

ע.ר.

עוד פרס ל"סרט לילה"

סרטו של גור הלר "סרט לילה", ממשיך לקטוף פרסים בפסטיבאלים. ביום בו זכה בפרס ראשון בפסטיבאל סרטי סטודנטים במינכן, זכה בפרס שני בפסטיבאל סרטים בשיקאגו, המכונה "הוגו הכסף". הסרט נבחן על־ידי חבר השופטים ב־12 תחומים, ולמעט שניים מהם, זכה בציוני "10". בנימוק ההערות כתבו השופטים כי הסרט הוא "מפתה, כובש מבחינה ויזואלית, סוחף את הצופה ומערב אותו ברמה האישית בגורל הדמויות". התלונה היחידה היא ש"איכות הכתוביות טעונה שיפור מה".

ב.ש.

הלר ממשיך לקטוף פרסים

למכור קרח לאסקימואים

בימים אלה, כאשר אזרחי ישראל מרוקנים את מדפי ה"סופרסל" מן המוצרים האמריקאים שבמבצע, נחתם חוזה בין חברת "אופנהיימר תעשיות ממתקים" מירושלים לבין רשת המרכולים האמריקאית הגדולה "בורמנס" להכנסת פתיתי שוקולד ("שוקולד צ'יפס"), מתוצרתה. ההזמנה הראשונה היא של 70 טון שוקולד צ'יפס בשווי של כרבע מליון דולר.

מהחברה נמסר כי יצוא מתן מסוג זה לארה"ב היה כרוך במבצע מיוחד, שכן רשת "בורמנס" אינה פועלת באזורים הנחשבים ל"יהודיים". הרשת בדקה ומצאה כי המוצר הישראלי עבר בהצלחה את בדיקות התקן האמריקאי החמור, והוא בעל מחיר סביר יחסית למרבית המוצרים המקבילים לו (כמו חברת "נסטלה", למשל) ולעומת זאת עולה עליהם באיכותו.

השוקולד־צ'יפס, פתיתי שוקולד השומרים על צורתם גם בחום גבוה, הם מוצר שוקולד הנחשב כמוצר לאומי־אמריקאי ובלעדי. אנשי המרכולים האמריקאית אומרים כי לא האמינו שניתן לייבא בהצלחה לארה"ב מוצר אמריקאי מובהק כזה.

ע. שושן

בעריכת עירית רוזנבלום

שיחת היום / גדעון אלון

עם: עו"ד חיים צדוק, לשעבר שר המשפטים
על: החלטתו של שר המשפטים שלא להסגיר את ויליאם נקש לצרפת

החלטת שריר — מעשה הפקרות

בעקבות החלטתו של השר שריר שלא להסגיר את נקש, הוא ישוחרר מהכלא. איזו משמעות יש בעיניך לכך שעבריין שהורשע ברצח יסתובב חופשי?

אני חושב שההחלטה היא מעשה הפקרות הן מבחינה ישראלית והן מבחינת יחסינו הבינלאומיים. המסר של ההחלטה הוא הזמנה לפושעים יהודיים לבוא לישראל ולמצוא בה מקלט, מתוך אמונה שכאן לא יאונה להם כל רע. לאור העובדה שמדובר במקרה כליכך חמור, ההחלטה הזו גם מסכנת את שלום הציבור בישראל. מי יודע מה צפוי לנו מאותו נקש שיסתובב בארץ חופשי?

השר שריר הדגיש כי השיקול העיקרי שהנחה אותו, היה החשש שאם נקש יוסגר לצרפת צפוי לו גזר דין מוות בכלא הצרפתי מצד גורמי פשע ערביים בשל היותו יהודי. זה לא נימוק?

אין לנימוק הזה שום יסוד. צרפת היא מדינת חוק באותה מידה לא פחות מישראל. יש לזכור שהרקע לפשע שביצע נקש, יחד עם ערבי ומולאטי, היה פלילי מובהק — חיסול חשבונות בעולם התחתון. אין כל אלמנט יהודי, אנטישמי, או לאומי ברקע של הרצח.

איזו השלכות עלולות להיות להחלטתו של השר שריר על הסכם ההסגרה שלנו עם צרפת ומדינות אחרות?

מבחינה משפטית בינלאומית ההחלטה מערערת את הסכמי ההסגרה שיש לנו עם מדינות שונות. ספק אם אחרי סירובו של שר המשפטים להסגיר עבריין, שהיה מעורב במקרה כליכך חמור וברור, יתנו מדינות אחרות אמון להתחייבות ישראל על הסכמי הסגרה.

לפחות אפשר לברך על כך שבעקבות ההחלטה, הוקפאה הצעת החוק שנועדה לאפשר לישראלים לבצע עונשי מאסר שהוטלו עליהם בחו"ל?

אם הצעת החוק היתה חמורה, הרי ההחלטה שלא להסגיר את נקש היא חמורה שבעתיים. הצעת החוק היתה לדעתי פסולה, מפני שהיתה חקיקה אישית ובפשר של מחוקק נאור מולדת מחקיקה כזו, שהיה בה משום עידוד לפושעים יהודים לבוא לישראל. אבל לפחות לפי הצעת החוק היה נקש צריך לשבת בבית הסוהר וההסדר היה מותנה בהסכמת ממשלת צרפת. עכשיו יתהלך נקש חופשי בישראל ושר המשפטים מביע משאלה שהוא יהיה אזרח טוב.

אולי ראוי לשלול בחוק את סמכותו של שר המשפטים לצוות שלא להסגיר אדם שבית־המשפט קבע שהוא בר־הסגרה?

סמכותו של שר המשפטים שלא להסגיר אדם, אחרי שנסתיימו כל ההליכים המשפטיים נגדו, נועדה למקרים נדירים ויוצאי דופן ביותר. אם יש מקרה מובהק שבו יש להסגיר ואין להשתמש בסמכות זו, הרי זהו המקרה. אם יתברר עכשיו ששר המשפטים עושה שימוש לרעה בסמכותו, הייתי מציע להגדיר באופן ברור ומדויק מהו התחום הצר שבו שר המשפטים רשאי לעשות שימוש בסמכותו.

בעת כהונתך כשר משפטים היו מקרים בהם החלטת שלא להסגיר אדם שבית־המשפט קבע שהוא בר־הסגרה?

אף פעם אחת לא ראיתי הצדקה לעשות שימוש בסמכות זו ולא להסגיר אדם שבית־המשפט קבע שהוא בר־הסגרה.

חרות נגד מסע הרצוג לגרמניה

אילן שחורי
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

מזכירות תנועת החרות קיבלה אמש החלטה, בתום דיון נרגש וסוער להתנגד נמרצות לביקורו של נשיא המדינה חיים הרצוג בגרמניה. מזכירות חרות הטילה על יו"ר המזכירות ח"כ יורם ארידור, השרים משה ארנס ודוד לוי להיפגש עם שרי תנועת החרות ועם ראש הממשלה יצחק שמיר, כדי להביא להחלטת ממשלה שתמנע את ביקור הנשיא.

שיא בביקוש לחשמל בגלל הקור

מאת אלי אלעד
סופר "הארץ"

בעקבות הקור העז ששרר השבוע, נרשם באמצע השבוע שיא חדש בביקושים לחשמל — 2,740 מגוואט. השיא הקודם 2,710 מגוואט, נרשם באחד מימי החום הלוהטים של הקיץ הנוכחי.

בחברת החשמל מעריכים, כי השיא הנוכחי עוד יישבר במהלך החורף הנוכחי, אולי באחד מערבי הגמר בכדורסל במשחקי מכבי תל־אביב.

שערי מט"ח ראה עמ' 11 א

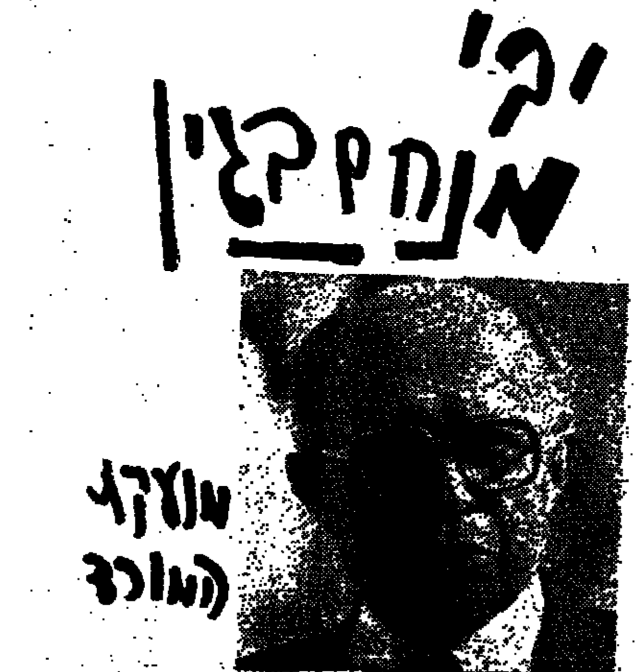

טוב להזכר באדם שבהשקפותיו
אין בינו לביני שום מכנה משותף
הוא היה מפקד האצ"ל
איש של חליפה אחת, אשה אחת ז"ל
ודירה צנועה
נ"ב:
איש שנאמנותו לעקרונותיו יודעת
גם לשלם את מחיר השתיקה המעיקה

ספינות חיל הים הפגיזו עמדות שכבשו המחבלים מידי אמל

בדמשק מתגבשת טיוטת הסכם להפסקת אש בלבנון

[illegible]

במקביל להמשך הקרבות במזרח צידון ובפרוורים הדרומיים של ביירות בין לוחמי "אמל" השיעים לבין הלוחמים הפלסטינאים התגבשה אמש בדמשק טיוטת הסכם להפסקת אש.

סוכנויות הידיעות הודיעו, כי במקביל לשוך הקרבות במחנות הפליטים בביירות תקפו אתמול ספינות של חיל הים הישראלי את מחנות עין אל חילווה ומיהמיה.

מנהיג "אמל", נביה ברי, הצהיר כי תנועתו מקבלת את ההסכם, בתנאי שכל הגורמים יתחייבו לביצועו. ההסכם שגובש על ידי נציגי מפלגות השמאל, בהשראת סגן הנשיא הסורי חדאם האיש השני בצמרת השלטון, לא נתקבל עדיין על ידי ארגוני אש"ף הפועלים בדמשק.

דובר צה"ל הודיע שספינות חיל הים הפגיזו אתמול בשעות הבוקר מטרות מחבלים דרומית לצידון. המטרות כללו עמדות וביצורים של ארגוני המחבלים, בין השאר הופגזו בונקרים ושוחות קרמיים, אותם כבשו הפלשתינאים מידי המיליציה השיעית אמל באחרונה. ממקורות בלבנון נמסר שבתקיפה השתתפו שלוש ספינות שהפגיזו את איזור מחנות הפליטים עין אל חילווה ומיהמיה וכי בתקיפה נפגעו שלושה בני אדם.

פרשנים רואים בתקיפות צה"ל מן האוויר, או מן הים על מחבלים באיזור צידון, בתקופה האחרונה משום מתן סיוע עקיף לתנועת אמל, גם אם אין זו הכוונה המוצהרת.

33 חולי איידס אובחנו עד כה בישראל; 17 מתוכם נפטרו

מאת סופר "הארץ"

בישראל אובחנו עד היום 33 חולים במחלת האיידס. מתוכם 20 חולים הם הומוסקסואלים, 10 — חולי המופיליה, נרקומן אחד ושני חולים שלקו במחלה כתוצאה מקבלת עירוי דם נגוע באיידס. מתוכם נפטרו עד היום 17 חולים, כך מסר אתמול מ"מ מנכ"ל משרד הבריאות, ד"ר משה משיח, בתום דיון של ועדת ההיגוי העליונה במשרד הבריאות לנושא האיידס.

ד"ר משיח, העומד בראש ועדת ההיגוי מסר עוד, כי מאז החל בבדיקת כל מנות הדם בישראל בחודש אפריל 86 נבדקו עד היום בבנק הדם המרכזי של מד"א ובבתי החולים כ־100 אלף מנות דם. ב־10 מנות מתוכן נתגלו נוגדנים לנגיף האיידס. "גילוי 10 מנות הדם הנגועות, מנע הדבקה ישירה של כ־30 בני אדם בתוצרי השנה האחרונה", אמר ד"ר משיח והסביר: "כל מנת דם יכולה להיות מופרדת למרכיבי דם ומוצריו, כך שכל מנה מחולקת לפחות לשלושה בני אדם".

ד"ר משיח הדגיש כי איש מבין עשרת תורמי מנות דם אלה לא פיתח עד עתה סימנים קליניים למחלה. (הופעת נוגדנים לנגיף אינה מעידה בהכרח שהאדם חולה או ילקה במחלת האיידס בעתיד).

יחד עם זאת, כל מי שבדמו נתגלו נוגדנים לנגיף, בבדיקות או במנות דם שתרם, הוזמן ללשכת הבריאות באזור מגוריו והוסבר לו מצבו תוך חיסיון מוחלט של כל פרטי זהותו. האנשים הללו נשלחו אחר כך להמשך אבחון ומעקב, בהתאם למצבם, באחד משבעת המרכזים שהוקמו לשם כך בישראל: ברמב"ם בחיפה, איכילוב בתל אביב, בילינסון בפתח תקווה, שיבא בתל השומר, הדסה עין כרם בירושלים, קפלן ברחובות וסורוקה בבאר שבע.

חברי ועדת ההיגוי העליונה ציינו בסיפוק רב את עבודתם של המרכזים הללו אולם הם הביעו דאגה מהעובדה שעד עתה פנו רק כ־800 בני אדם לבדיקה במרכזים אלה, מאז הקמתם באפריל 86'. לכן כדי לעודד את הציבור ולהגדיל את מספר הפונים לבדיקות אלה, בעיקר באוכלוסיות בעלות סיכון גבוה להיחשף לנגיף, הוחלט במשרד הבריאות על פי המלצת הוועדה, לאפשר פניה למרכזים אלו על ידי הצגת תעודת זהות בלבד וללא צורך ברישום פרטים מזהים של הפונים.

דובר משרד הבריאות מסר כי כל אדם בישראל יכול לפנות למרכזים הללו לבדיקה ללא תשלום. כמו כן ניתן לפנות גם דרך רופא המשפחה.

זכו בפיס

בהגרלת הרב־פרס מצטבר של מפעל הפיס מס. 49/86 שהתקיימה ביום 4/12/86 זכו הכרטיסים הבאים:

בסך 180,000.00 ש"ח זכה המספר 645754

הפרס המצטבר בסך 400,000.00 ש"חים יתחלק בהגרלה הקרובה.

מקסימום פרס ראשון בשבוע הבא יהיה 280,000.00 ש"חים (כולל צבירה).

(מינימום פרס ראשון 180,000.00 ש"חים).

בסך 12,000.00 ש"ח זכה המספר: 042790.

בסך 6,000.00 ש"ח זכו המספרים: 357434 788572.

בסך 300.00 ש"ח זכו המספרים:
011257; 064916; 088155;
092080; 162155; 232482;
239261; 260003; 290821;
295586; 315806; 360738;
371143; 378334; 383513;
391912; 438360; 458812;
472098; 475274; 491553;
594742; 616106; 687299;
697902; 704744; 746195;
760839; 829537; 883971;
887636; 888788.

בסך 150.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 3468; 4098.

בסך 25.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 264; 760.

בסך 16.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב: 424; 817; 911.

כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים בספרה 7 זכו בסך של 2.50 ש"ח.

בסך 5.00 ש"ח זכו המספרים התלת־ספרתיים:
046; 069; 072; 080; 101; 124;
164; 221; 271; 272; 276; 347;
366; 371; 423; 461; 508; 523;
572; 592; 612; 701; 703; 844;
933; 951.

בסך 2.50 ש"ח זכו המספרים הדו־ספרתיים:
00; 01; 06; 18; 26; 27; 28; 31;
37; 40; 50; 61; 69; 76; 80; 81; 82;
84; 85; 88; 92; 94; 95; 97; 98.

יבוא העגבניות — ידחה

(ע) נוכח גידול באספקת העגבניות לשווקים מתוצרת מקומית, הוחליט משרד החקלאות בתיאום עם משרד האוצר, לדחות, לפי שעה, את יבוא העגבניות מספרד.

התברר שבאירופה יש עתה רק עגבניות קטנטנות מסוף העונה בספרד ופורטוגל והן לא מתאימות לצרכי ישראל.

בחוגי החקלאים הביעו תמיהה על כך, שהנושא לא נבדק בטרם הוחלט לשנות את החלטתו של השר עוד בזמן שמילא את מקומו של שר החקלאות.

אמש במופע / רפי קינן

ג'ז ישראלי מעולם אחר

תמנע בראור (שירה) אלי מאירי (סקסופונים וקלרינטים) אילן סאלם (חלילים) איתן איצקוביץ (תופים) ארי ג'ן (באס) אורן בלבן (כלי הקשה), אורחים: שלמה גרוניך (פסנתר ושירה) גורי אגמון (סקסופונים).

מי שאוהב מוסיקה אל יחמיץ את המופע הזה של מוסיקאי הג'ז הישראלים, שרובם מנגנים ולומדים בחו"ל. נראה שמופע בעל איכות מושך קהל למופעים כאלה. אמש היה האולם בצוותא תל־אביב מלא צעירים (רבים אף נותרו בחוץ) שוויתרו על מכבי תל־אביב לטובת הג'ז של אלי מאירי, תמנע בראור, שלמה גרוניך וחבריהם.

תמנע בראור זכורה לצופי הטלוויזיה מהופעתה באירוויזיון כנציגת אוסטריה. אמש היא התגלתה לנו כזמרת ג'ז יוצאת מהכלל. מעבר לטכניקה הווירטואוזית הבנויה ממנעד רחב, יכולת לשנות גוון ודיקציה ללא דופי, תמנע בראור היא בעלת אישיות כובשת וחוש מוסיקלי וקצבי נדיר.

את יכולתה יכולנו לאמוד היטב בשירים ידועים כמו "קריי מי א ריוור" שקיבל על ידה ביצוע אישי מרגש מאוד. שינויים עם גוון ועוצמה תמיד נבונים, תמיד מפתיעים; יכולנו לאמוד את כשרונה גם בעיבודה לשיר העם הכושי "סאם טיימס איי פיל לייק א מדרלס צ'יילד", שבו נתנה לעצמה קונטרפונקט בטנגו שהזכיר את מרים מקבה.

אלי מאירי הוא מוסיקאי ומנגנן בעל שפה אישית. אישיותו נמצאת מאחורי כל צליל שהוא מפיק, בווירטואוזיות ובמוסיקליות, שזכו כבר להכרה בארה"ב ובאירופה. והוא גם מלחין יוצא מן הכלל וכמה קטעים פרי עטו, שבוצעו אמש הם "קלאסיקה של ממש." גם יתר הנגנים שלטו בצורה מבריקה, כל אחד בכלי שלו הצליחו לנגן ביחד, תוך מתן ביטוי אישי. גורי אגמון, שהתארח בכמה קטעים, ניגן קטע סולו מרשים בשיר "סאם טיימס איי פיל" וניהל דו שיח מרתק באותו שיר עם הזמרת.

שלמה גרוניך עלה על הבמה במחצית השניה, ניגן ושר עם הלהקה שלושה קטעים שהיו חגיגה מטורפת של צלילים וקצב. כשהמוסיקאים ביקשו שיעלה לבמה אמר, בהצביעו על הנגנים: זה הערב שלהם. לא כל יום שומעים כאן נגנים כאלה. טוב שיש גרוניך, הוא לפחות נשאר כאן.

בצער רב אנו מודיעים על פטירת הרבנית

שרה ילין ע"ה

בת אלכסנדר ופרידה זיסקינד ז"ל
אשת הרב שלום שכנא ילין ז"ל

ההלויה תצא מבית ההלויות בסנהדריה ירושלים
היום יום שישי ג' כסלו תשמ"ז (5/12/86)
בשעה 11.00 לפני הצהריים להר המנוחות

אחותה: רבקה זיסקינד
אחיה: שלום יעקובזון וב"ב
גיסה: אברהם רינוביץ וב"ב

יושבים שבעה רח' אבן שפרוט 20, ירושלים.

למכירה 2 מרכזיות טלפון
03-372346 טלרד Key-bx

המעלות של אל על

	טמפ' מינימום	טמפ' מכסי'		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	8	15	גשם קל	6	11
אתונה	10	16	בהיר	5	15
בוקארשט	0	7	בהיר	–	–
בריסל	5	10	מ"ח	6	12
וינה	−1	4	בהיר	3	6
ז'נבה	0	5	בהיר	−1	1
לונדון	10	14	גשם קל	12	15
ליסבון	10	14	בהיר	9	17
מדריד	6	12	מ"ח	4	16
ניו־יורק	4	16	מ"ח	11	15
פאריס	−3	11	מ"ח	4	10
פרנקפורט	−5	10	מ"ח	−2	6
ציריך	−2	7	מ"ח	–	–
קהיר	11	19	מ"ח	12	18
קופנהאגן	7	10	גשם	6	11
רומא	5	15	בהיר	0	13
שטוקהולם	7	10	גשם	7	9

חדשות באופטיקה:

ביפוקלנס

עדשות מגע למבוגרים

פיתוח חדיש מאפשר כבר היום, לאנשים הסובלים מכאבי ראש בשעת הקריאה, ומצורך להרכיב ולהסיר את המשקפיים לסירוגין להתגבר על בעייתם. עדשות מגע "ביפוקל" מאפשרות להחליף מבט מקרוב למבט מרחוק מבלי להחליף משקפיים או לאמץ את העיניים. אפשר לקרוא עיתון, ולהביט בטלוויזיה לסירוגין בלי טרחה — פשוט נוח וקל, כמו בתקופה שלא הייתם זקוקים למשקפיים. לעדשות המגע החדשות יתרונות רבים מול משקפי הביפוקל. משקפיים מסוג זה הם כבדים מכבידים ומחליקים על האף בגלל העדשות ומתנגדות עם המראה הטבעי שלך.

בבדיקות התאמה שנערכו בחו"ל התברר שאחוז ההסתגלות לעדשות אלו אצל מבוגרים גבוה מאוד וזאת כתוצאה מהמבנה החדיש של העדשות ויכולת התאמתן גם לאנשים שהרכיבו משקפיים שנים רבות ולא ניסו עד עכשיו עדשות מגע. עדשות מגע ביפוקל הגיעו לאחרונה גם לישראל. הן נבדקו לאורך תקופה ולאחר שהצלחתן הוכחה, הוחלט לבחור בחברת "אישורית" להתאמה ולשיווק הביפוקלנס בישראל.

(מ.ס)

NON-RESIDENT AMERICAN UNIVERSITY DEGREES

It is possible – *it is honestly possible* – to earn good, usable Bachelor's, Master's, Doctorates, even Law Degrees from recognized American universities, without ever going to America. The time involved can be quite short, and the cost surprisingly low. *May I air mail you free information, without obligation?* Dr. John Bear, 41011 Little Lake Rd., Suite 215 Mendocino, CA 95460, U.S.A. Telephone: (707) 937-4226

משרד החינוך והתרבות
המחלקה לחינוך מבוגרים

"שרשים"
מרכז לימודים יהודיים

מוסר ופוליטיקה:

"פרקי אבות" על המוסר היהודי?!

הגדולים והחשובים שביוצרי ההגות היהודית, מהרמב"ם ועד ל"חפץ חיים", רבי יונה גירונדי והמהר"ל מפראג ר'המאירי, ובימינו פרופ' ישעיהו ליבוביץ, ופרופ' דינור המנות, כולם טרחו ועסקו בפרשנות "פרקי אבות".

מדוע? מהו סוד הכוח הטמון בפרקים? מהם התכנים הגלויים והנסתרים הקיימים בפרקי אבות

בסמינר יטלו חלק:

ד"ר חננאל מאק – החוג לתלמוד, האונ' העברית.
גב' חנה ספראי – מנהלת מכון "ליברמן", ירושלים.
פרופ' שמואל ספראי – החוג להיסטוריה של עי', האונ' העברית.
פרופ' עדי צמח – החוג לפילוסופיה ולאסתטיקה, האונ' העברית.
פרופ' שלום רוזנברג – ראש החוג למחשבת ישראל, האונ' העברית.
מר אלעזר שטורם – מנהל אגודת "שרשים".

המועד: ימי שישי־שבת, 19–20.12.86, יז'–יח' כסלו תשמ"ז.
המקום: מלון "כינר", טבריה.
פרטים והרשמה: "שרשים", רח' שבטי ישראל 23, ירם טל: 02/280873, 02/286749
"מועדון מטיילי מעריב", רח' קרליבך 2, ת"א טל: 03/439207.

הסעה מוסדרת הלוך ושוב

THE JEWISH THEOLOGICAL SEMINARY OF AMERICA 1886-1986

בית המדרש לרבנים באמריקה

במסגרת חגיגות 100 שנה להווסדו
מתכבד להודיע

שציון הכבוד ע"ש ישראל פרידלנדר

מוענק

לרב מיכאל גרץ – עומר
לד"ר אליהו הופמן – רעננה
למר אברהם לוי – רחובות
לגב' ברברה לוין – ירושלים
לד"ר חיים ריסקין – חיפה

לאות הוקרה על מאמציהם החלוציים ועל תרומתם לקידום התנועה ליהדות מסורתית בישראל

שגריר דרא"פ הגיש כתב האמנתו ואז שמע ביקורת על האפרטהייד

המנכ"ל המדיני של משרד החוץ יוסי ביילין לשגריר אנטוני לובזר: "לא נשלים לעולם עם מדיניות האפרטהייד" ★ מדיניותנו היא להיות חלק מן הגישה האירופית והאמריקאית כלפי דרום אפריקה"

(ע). "ישראל לא תשלים לעולם עם מדיניות האפרטהייד — אנחנו חלק מאותו עולם נאור, המנסה לעשות הכל כדי שמדיניות כזו לא תהיה מדיניותה של ממשלת דרום אפריקה". — כך אמר המנכ"ל המדיני של משרד החוץ, ד"ר יוסי ביילין, בתום טקס שבו הגיש שגרירה החדש של דרום אפריקה את כתב האמנתו לנשיא המדינה חיים הרצוג.

ביילין אמר, כי ישראל מעוניינת לקיים יחסים דיפלומטיים עם כל מדינה הרוצה בכך, ודרום אפריקה היא חלק ממדיניות זו, אך ישראל לא תשלים עם מדיניות האפרטהייד. "לא נפגר אחרי ההחלטות".

הוא הוסיף, כי בשנים האחרונות פחת היצוא הישראלי לדרום אפריקה. ואין לישראל שם כוונה להרחבת מעגל היחסים עימה. "מדיניותנו היא להיות חלק מן הגישה האירופית והאמריקאית כלפי דרום אפריקה", אמר. הוא הדגיש, כי ישראל לא תפגר אחרי ההחלטות, שיתקבלו בנושא זה.

השגריר החדש של דרום אפריקה הוא אדוארד אנטוני לובזר (51), מוסמך אוניברסיטת פרטוריה. ליחסים בין לאומיים, ששימש בעבר בתפקידים דיפלומטיים בשירות החוץ של ארצו בבריסל ובפאריס. בתפקידו האחרון שימש כראש הטקס במשרד החוץ בפרטוריה.

לאחר מכן הגיש שגרירה החדש של אורוגואי חואן אנדרס פביקו רמירז את כתב האמנתו לנשיא הרצוג. השגריר החדש הוא בן 47, בוגר אוניברסיטת בריסל למשפטים. היה 5 שנים יועץ בשגרירות ארצו בקאהיר ובתפקידו האחרון שימש כציר בצ'ילה.

בשני הטקסים סקרו השגרירים משמר כבוד של חיילי צה"ל ותזמורת המשטרה ניגנה את המנוני שתי המדינות.

קטע־רחוב במרכז ניו־יורק ייקרא ע"ש דוד בן גוריון

נכדו של דוד בן גוריון, אלון, עם תמונת סבו שקיבל מארה"ב. תמונה זו צולמה בסתר, בשנת 1971, בידי הארט דאמפיל ילד יהודי בן 10 שהיה באותה תקופה בביקור בארץ הגיע גם לשדה בוקר (צילום: מאיר כפיה, יפפ"א)

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

קטע רחוב 43 מזרח במנהאטן, ניו־יורק, ייקרא על שמו של דוד בן גוריון ז"ל — כך גילה אתמול נכדו, אלון בן גוריון, ששב מסיור ב־23 ערים בארה"ב, במסגרת חגיגות המאה להולדת סבו.

"רמת ההשכלה המדעית של רוב המורים בכי רע"

פרופ' דוד חן: המצב זהה גם אצל רוב התלמידים: "אנחנו מחנכים בורים" ★ רק 5% מהתלמידים מגיעים ללימודים אקדמיים במדע וטכנולוגיה

מאת נילי מנדלר
סופרת "הארץ" לענייני חינוך

"רמת ההשכלה הכללית במדע וטכנולוגיה של רוב המורים בחטיבות הביניים ובעל־יסודיים היא בכי רע; המצב דומה גם בנוגע לרוב אוכלוסיית התלמידים (כ־85 אחוז). "אנחנו מחנכים בורים שאין להם מושג בתחום מדעי החינוך", אמר הממונה על קידום מקצועות המדע והטכנולוגיה במערכת החינוך, פרופ' דוד חן, בכינוס מפקחים ארצי.

הכינוס נערך במוסד ואן־ליר בירושלים, על ידי המזכירות הפדגוגית במשרד החינוך. פרופ' חן ציין, כי ההשקעה הדרושה לקידום החינוך הטכנולוגי לחמש שנים היא 120 מיליון דולר ("כעלות סלילת כביש אחד"). ואולם, בשל מגבלות התקציב אין המדינה מעמידה לרשות המערכת סכום זה.

עוד דיווח פרופ' חן, כי רק חמישה אחוזים מהתלמידים בכל שכבת גיל, מגיעים ללימודים אקדמיים במדע וטכנולוגיה ורק 10 אחוזים מגיעים לרמה של הנדסאים וטכנאים. שאר אוכלוסיית התלמידים שרויה, למעשה בבורות.

איחוד משפחות מבריה"מ: רק לקרובים מדרגה ראשונה

מאת אליהו זהבי
סופר "הארץ" בסקנדינביה

קופנהגן (מיוחד ל"הארץ"). הזכות לבקש "איחוד משפחה" — הסעיף היחיד, לפיו רשאי אזרח סובייטי לבקש להגר לצמיתות, תינתן החל ב־1 בינואר, עם היכנס חוק ההגירה החדש לתוקף, רק לבן משפחה מדרגה ראשונה: אב, אם, אח, אחות, בנים. סקנדינביים מדווחים על אווירה כללית של ספקנות בין יהודי בריה"מ לגבי יישומם של סעיפי החוק החדש.

החוק החדש מבטיח הקלות לגבי ביקורים בחו"ל לתקופה קצרה, במקום של צרכים משפחתיים הומניים.

לגבי הגירה חלה החמרה: משרד "אוביר" (משרד הדרכונים) יעכב תשובה למשך שמונה חודשים, במקום ששה חודשים הנהוגים כיום. נוסף לסירוב בנימוק של "סודות מדינה" קיים חשש כבר לגבי הפירוש שיינתן לסעיף.

להט: נקים גן ב"מגרש האיראני"

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל אביב

ראש עיריית תל אביב שלמה להט הודיע אתמול, כי עיריית תל אביב תיכנס למגרש, הנמצא בבעלות ממשלת איראן בצפון תל אביב, עליו עמדה להיבנות השגרירות האיראנית, ותקים עליו גן, למרות שלא ניתן לקבל היתר לכך ממדינה זו. "לא יעזור, יקום שם גן", אמר להט.

אתמול פורסם לראשונה ב"הארץ" על קיומו של המגרש סמוך לגימנסיה הרצליה בתל אביב, המשמש לצרכי חניה ולעיתים אתר לאשפה. עיריית תל אביב נוכחת, כי לא יתכן, שבמקום כה מרכזי יהיה קיים מגרש כה מוזנח בלא שניתן יהיה למנוע זאת.

ראש אגף הנכסים בעיריית תל אביב, יחזקאל וילבר, אמר, כי עיריית תל אביב פנתה בעניין זה למינהל מקרקעי ישראל כדי שיתיר לה להיכנס למגרש ולהקים גן תוך התחייבות כי לכשיתידרש, היא תפנה אותו. וילבר אמר, כי כיום מממן המינהל את הוצאות האחזקה והניקיון של האתר — דבר שעולה כסף רב.

גורם בכיר במינהל מקרקעי ישראל אמר בתגובה, כי השטח אינו נמצא בשליטת המינהל ולפיכך המינהל אינו צד לעניין. עוד אמר המקור, כי לא יוכל לפרט למי נמכרה הקרקע, שכן אין זה מקובל למסור שמות רוכשים.

נציג ישראל בסרי לנקה התנצל על שרשם רשימות בפרלמנט

קולומבו (עי"ד). הדיפלומט הישראלי הבכיר בקולומבו התנצל בפני הפרלמנט של סרי לנקה על שהפר את תקנותיו על כך שרשם רשימות במהלך דיון, מסר אתמול יו"ר הפרלמנט סנאנאייקה.

בתשובה על שאילתה של האופוזיציה, אמר יו"ר הפרלמנט כי רק נציגי כלי התקשורת והסגל של הפרלמנט רשאים לרשום את הדיונים.

הוא הוסיף כי הדיפלומט הישראלי חיים דיבון שלח התנצלות בכתב על שרשם רשימות כאשר הפרלמנט דן ביום שישי שעבר בענייני מדיניות חוץ.

דיבון הוא ראש מחלקת האינטרסים הישראלית שנפתחה לפני שנתיים בשגרירות האמריקאית. סרי לנקה ניתקה את קשריה עם ישראל ב־1970.

במהלך אותו דיון מתחה האופוזיציה ביקורת על הקשרים המתהדקים בין סרי לנקה לבין ישראל, כולל ביקור שני במחלוקת שערך לפני שבועיים נשיא המדינה חיים הרצוג.

אנשי הוועד המשותף למען עליית יהודי אתיופיה, אתמול, בפגישתם עם ראש הממשלה יצחק שמיר בלשכתו (צילום: חנניה הרמן, לע"מ)

שמיר מביע תקווה להבאת כל יהודי אתיופיה לישראל

השיב לאתיופים: "לא צריך לוועץ את המצפון שלנו, הוא מוועץ כמצפון שלכם"

מאת גדעון אלון
כתב "הארץ"

ראש הממשלה יצחק שמיר אמר אתמול למשלחת של יהודי אתיופיה, כי הממשלה פועלת בכל הדרכים האפשריות להצלת היהודים שנותרו באתיופיה. שמיר הביע את תקוותו שיצליח להעלות את כולם. לדבריו, "אילו היה הדבר תלוי ברצוננו בלבד, לא היה נשאר באתיופיה אף יהודי אחד. אבל זו משימה קשה, להביאם".

שמיר הוסיף, כי הממשלה פעלה בצורה נמרצת להעלאתם ארצה של 15 אלף מיהודי אתיופיה במסגרת "מבצע משה". לדבריו, "עשינו זאת למרות כל הקשיים והסיכונים".

בתשובה לשאלה של אחד מראשי הועד יהודי אתיופיה אמר שמיר: "לא צריך לוועץ את המצפון שלנו. הוא מוועץ כמצפון שלכם. אתם מוכרחים לצאת מכאן חדורי אמונה, שהממשלה תעשה הכל כדי להביא את יקיריכם ארצה ואל יהיה לכם ספק בכך".

ראשי הוועד המשותף של יהודי אתיופיה הדגישו באוזני שמיר, כי העובדה שבני משפחותיהם נשארו שם והצורך להצילם, היא הבעייה המעיקה עליהם ביותר. הם ביקשו שהממשלה תפעל ביתר שאת למען הצלת בני משפחותיהם.

על פי הערכות, נותרו עדיין באתיופיה כ־10 אלפים יהודים.

3 קציני שרות בתי הסוהר שהודחו בשעתו מתפקידם ע"י סויסה חזרו בהם מעתירה לבג"צ

(ע). שלושת קציני שרות בתי הסוהר, שהודחו בשעתו מתפקידם על ידי הנציב היוצא, רפי סויסה, חזרו בהם אתמול מעתירה נוספת לבג"צ, אותה הגישו ביום ד' נגד שר המשטרה ונציב שרות בתי הסוהר דוד מימון, לאחר שזה הבטיח להם לקיים בתום לב את החלטת בג"צ.

בנימוקי הבקשה לחזור בהם מהעתירה נאמר, כי שלושת העותרים נפגשו השלושה — שמעון מלכה, חיים גליק ודבי שגיא — עם הנציב החדש, דוד מימון, והוא הבהיר להם באופן חד משמעי, כי יש בדעתו לבצע בתום לב ובדרך המקובלת את צו בג"צ, המורה להשיבם לאלתר לתפקידיהם. וכן יש בדעתו לנהוג כך בעתיד.

"העותרים סבורים, כי למען המערכת, שבה הם משרתים ומתכוונים לשרת שנים רבות, ייטיבו לעשות אם בנסיבות אלה יחזרו בהם מעתירתם זו", נאמר בבקשה.

העותרים מבקשים מבג"צ, באמצעות בא כוחם, לבטל את עתירתם ולהשיב להם את כל עותקיה של העתירה. הבקשה הוגשה לרשם בית המשפט העליון.

שיחות הבוררות לטאבה — ביום ב'

לונדון (עסט"א). שיחות הבוררות על סכסוך טאבה יתחילו ביום ב' הקרוב. הסיבוב הראשון יימשך כשבוע ימים; ואז ייקבע תאריך חדש לפגישה הבאה.

סוכנות סט"א מוסרת מג'נבה, כי מעריכים שהשיחות ייערכו לפחות שנה ומחצה.

הפגישות יתקיימו כולן בג'נבה, והמשתתפים ישובו לארצותיהם להתייעצויות לאחר מכן יחזרו לג'נבה.

תחילה אמורות היו הפגישות להתקיים במרכז הקונגרסים, אולם מטעמי ביטחון הוחלט לנהל אותן במעון פרטי השייך לעיריית ג'נבה, מחוץ לעיר. לפי שעה נשמר מקום זה בסוד.

הטקס הרשמי של חילופי מכתבי האשרור יתנהל בבניין העירייה, בחדר "אלאבאמה" המפורסם, חדר היסטורי שבו נערכו פגישות רשמיות רבות, בין היתר הבוררות הבינלאומית הראשונה ב־1872 — סיכסוך ימי בין ארה"ב ואנגליה. בסך הכל נערכו באולם זה 12 בוררויות בינלאומיות.

נשיא בית המשפט לבוררות יקבל תשלום של 300,000 דולר לכל הבוררות ויתר הבוררים יקבלו 100,000 דולר כל אחד.

שיבושים באספקת דלק לתחנות צפויים ביום ב'

מאת יהודית ויינקלר
סופרת "הארץ"

ביום ב' הקרוב צפויים שיבושים באספקת דלק לתחנות דלק, בשל החלטת העובדים בחברות הדלק להשבית עבודתם באיזור של ארבע עד חמש שעות.

בעיצומים מבקשים העובדים למחות על כוונת משרד האנרגיה להנהיג שינויים בסדרי שיווק הדלק, העלולים לדעת העובדים לסכן את פרנסתם. בכינוס של ועדי העובדים בחברות "פז"־"דלק" "סונול" ו"פי גלילות" הוחלט אתמול על העיצומים ובתוך כך הביע תרעומת על כך ששר האנרגיה לא נענה לתביעתם להפגש עמם.

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר אמור להפגש עם השר שחל לדון בהשלכות הליברליזציה במשק הדלק על עתיד העובדים. מרדכי גרונדה, המזכיר בתיק עובדי הדלק בוועד הפועל מעריך כי אם יחריפו עובדי הדלק את העיצומים יצטרפו אליהם כ־13 אלף עובדים הקשורים ישירות למשק הדלק בארץ.

בשל חולה לב שב מטוס אל־על ונחת שעתיים מהמראתו

מאת זוהר בלומנקרנץ

מטוס של חברת אל על, שהמריא אתמול בבוקר מנמל התעופה בן גוריון בלוד בדרכו לבריסל, שב ונחת כעבור כשעתיים בישראל בשל חשש להתקף לב, שלקה בו אחד מהנוסעים תושב הארץ.

נודע, כי המטוס מסוג בואינג 707 חזר והמריא שוב, כעבור כרבע שעה, לאחר שהנוסע מיכה דניאלי (41) הועבר לניידת טיפול נמרץ של תחנת מגן דוד אדום פתח תקווה.

★ בחלק מגליונות המוסף השבועי נשמט קטע מכתבה של נירה רוסו. הקטע החסר יודפס במדורה בשבוע הבא.

עורך את העמוד: חיים טל

רוצה להשקיע?
לך על בטוחה.

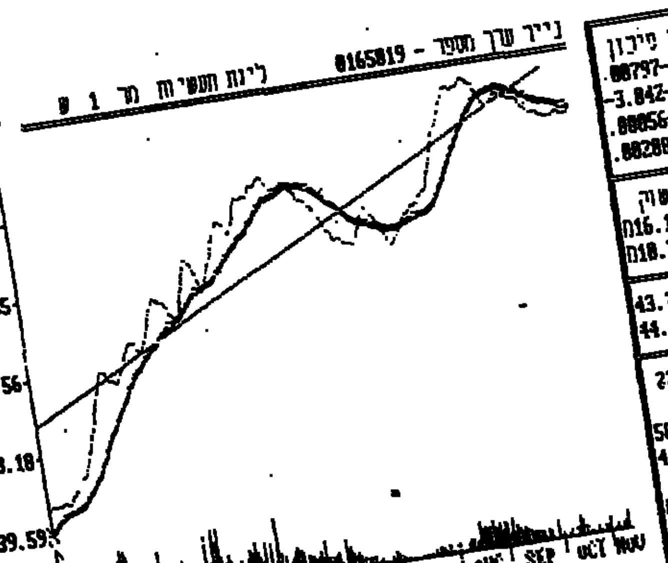

יועצי ההשקעות של "בטוחה" יתנו לך תמונת מצב עדכנית וממוחשבת לגבי כל נייר ערך. היכנס לאחד מסניפי "בטוחה" ובקש את המידע הרצוי לך.

תל־אביב: רח' קרל נטר 8, טל. 03-201821
ירושלים: מרכז "כלל" 347, טל. 02-227161-5
רמת־גן: רח' ארלוזורוב 5, טל. 03-731384
רמת השרון: רח' אוסישקין 56, טל. 03-480115
חיפה: שד' [illegible] 7, טל. 04-389216
רחובות: רח' הרצל 190, טל. 08-475577, 08-472279

בטחה ניירות ערך והשקעות בע"מ
מקבוצת כלל (ישראל) בע"מ

גם בית כרמל
רשת השיווק הישיר של שטיחי כרמל
חברה ב"שוק הישראלי המשותף"
פרטים ביום א'.

להיט
שירות משלוחים
חניון רכבת צפון רח' ארלוזורוב ת"א
03-243656 ;03-225261 ;03-222373
מי יודע מי מכיר
את החברה הכי טובה בעיר להיט
שירות אמין ★ יעיל ★ ומהיר בכל קצוות העיר
קבלת משלוחים ומסירתם בת"א, חיפה,
ירושלים, באר־שבע והסביבה. כולל משלוחים ברכבות

גלגל הבורסה / יהודה שרוני
שבוע עצבני

שבוע המסחר בבורסה הסתיים אתמול, כשמגמת שחיקת השערים נמשכה. ירידות שערים חדות בי מיוחד נרשמו בניירות הערך הלי הסחירות, שם הורגשה במיוחד אי התמיכה המוסדית. במניות הבנקים נמשכה זרימת ההיצעים, אם כי אלה נקלטו בירידות שערים מתונות. מדד המניות הכללי ללא בנקים ירד בסיכום השבועי ב־2.83 אחוזים. לכאורה, שבוע מסחר מפתיע לגרי, שכן השבוע החלו קרנות הנאמנות של בנק לאומי, הפועלים, דיסקונט והמזרחי במבצעי הנפקה בקרנות, שבמסגרתם הם גייסו כ־10 מיליון שקל. ברם, נראה בדיעבד כי מבצעים אלה היו בעוכרי השוק, שכן מנהלי הקרנות לא גילו התלהבות מהפניית עודפי הכספים לרכישת מניות, תחת זאת הם העדיפו להשקיע במלוות קצרי מועד, ואת נוכח ירידת הריבית על פקדונות שיקליים. בבורסה לא מוצאים מכלל אפשרות את שינויה של מגמה זו בשבוע הבא. התגובה היא שהמשך שחיקת השוק, עלול לגרור פדיונות בקרנות, מה שעלול להביא להמשך ירידות השערים, ולסיכול מבצעי ההנפקה של הקרנות. מחזור המסחר במניות הופשית, ירד לראשונה זה מספר שבועות מתחת לחמישה מיליון דולר, והסתכם ב־4.8.

	מדד יומי	שינוי ב-%
מדד מניות כללי	123.72	+0.02
כללי ללא בנקים	163.39	-0.89
מדד אג"ח כללי	114.68	+0.13
אג"ח צמוד מדד	116.30	+0.12
אג"ח צמוד מט"ח	93.64	+0.17

הבנקאיות עולות

הידיעות בעיתונות על פיחות חד פעמי מתון של השקל לעומת הדולר, הביאו אתמול להתעוררות בשוק המט"ח בכלל, ובמניות החס־ד בפרט. הבנקאיות עלו אתמול בשיעור שבין מנוית האחוז לאחוז. גם היקף הפעילות בבנקאיות עלה והסתכם ב־1.5 מיליון דולר.

	תשואה שנתית דולרית ב-%
בל"ל 0.1	15.40
הפועלים ש	15.52
אי.די.בי. רג	15.54
דיסקונט א	15.54
המזרחי ש	15.39

תמיכה בחירון

היצע גדול יחסית שהוזרם אתמול למניות חירון 5, נקלט במהירות ובירידות שער סימלית בלבד. יש להניח כי בעת הקליטה המהירה של ההיצע, נלקחו בחשבון ירידות השערים האחרונות, שהביאו את חירון לרמת מחירים אטרקטיבית. מניית נקה ירדה ב־10 אחוז כתוצאה מהזרמת היצע גדול ביותר למניה. מניית שנהר שנשחקה בעת האחרונה בעשרות אחוזים, עלתה אתמול ב־9.8 אחוזים, זאת על רקע הידיעה. החברה על הנפקה. בבראואיל נרשם מוכרים בלבד, ומניות רסקו המשיכו לרדת גם אתמול.

האגרות הדולריות עולות

שערי אגרות החוב הדולריות עלו אתמול עד שני אחוזים, וזאת על רקע חידוש הציפיות לפיחות. פעי־לות ערה יחסית נרשמה גם במסחר בירידות המחקר והפיתוח. חלק מפעילות זאת מוסבר בהצעת הרכש שהעבירה תדיראן לבעלי היחידות. באגרות צמודות המדד, נרשמו תנו־דות לשני הכיוונים. המחזור באגרות החוב הסתכם ב־3.9 מיליון דולר. לאחר מספר ימים של ביקושים ומחזורים גדולים במלוות קצרי מועד, נרגעה אתמול הפעילות. המחזור הסתכם ב־1.1 מיליון דולר.

הסידרה	ימים לפדיון	שער	תשואה חודשית
1226	5	99.75	1.53
1236	12	99.39	1.56
1246	19	99.05	1.54
1256	26	98.68	1.57
117	33	98.29	1.60
127	40	97.93	1.60
137	47	97.58	1.60
147	54	97.21	1.61
227	68	96.48	1.61
237	75	96.08	1.65
247	82	95.72	1.64

● בבלי ציון הדווחה במחצית השנה שהסתיימה בחודש ספטמבר, 773 אלף שקל לעומת רווח של 540 אלף שקל במחצית השנה הקודמת.

● קרמבי הודיעה על חלוקת 800 אחוז הטבה. יום ה"אקס" יהיה ה־25 בדצמבר.

● הבעלים של צפון אמריקה יר־כשו עד 20 מיליון מניות בנות 0.001 ש"ח במחיר של 0.0029 ש"ח למניה (290 אחוז), ועד 20 מיליון מניות בנות 0.005 ע.נ. במחיר 0.0095 ש"ח למניה (190 אחוז). הצעת הרכש תפורסם ביום א', ותה־יה בתוקף במשך 21 יום.

● המפגש של בעלי קרן הנאמנות תבור יתקיים ביום ה־11 בדצמבר. האיגל התגלעו חילוקי דעות בין הנאמן למנהל, מוזמנים בעלי היחי־דות לקבל הוכחה בדיון.

● אליעזר רובינשטיין יחליף את חיים בן דוד כנציג ציבור בזיקות.

נקה החליפה את רואה החשבון קוסט לב אפיר ברואה החשבון בריי־ווידא, במסגרת התארגנות מחדש. אסיפת החברה אישרה את המנוי.

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי אחוזים
אב	4275.17	4217.50	5.39	0.13
אבוקה	374.73	367.52	-1.00	-0.27
אגוז	199.82	198.86	0.48	0.24
אדיר	1371.29	1344.39	4.54	0.34
אדים	2005.43	1967.02	-9.34	-0.47
אופיר	1667.71	1635.03	2.79	0.17
אור	389.28	381.20	1.86	0.49
אורין	140.96	140.22	0.39	0.28
אורלי	223.86	222.25	0.19	0.09
אורן	636.98	633.92	0.77	0.12
אייל	3272.68	3208.42	8.05	0.25
איילת	4073.18	3987.01	-22.32	-0.56
אירים	4253.92	4161.61	6.40	0.15
איתן	611.54	599.12	0.28	0.05
אלון	507.70	504.66	0.72	0.14
אלמנות	602.29	590.54	0.83	0.14
ארז	515.22	509.20	-3.34	-0.65
אש	126.19	123.47	-1.30	-1.04
אשל	163.52	162.74	0.64	0.39
אתרוג	198.09	197.12	0.71	0.36
ברולה	2006.75	1968.10	-4.02	-0.20
ברוש	418.78	416.85	-0.10	-0.02
ברק	415.72	413.53	-0.84	-0.20
ברקת	753.90	750.14	2.67	0.36
גביש	1228.00	1204.29	1.06	0.09
גבע	905.21	891.77	2.48	0.28
גורן	620.52	608.30	2.06	0.34
גיא	8112.31	7992.17	16.63	0.21
גיל	2569.09	2520.26	-7.97	-0.32
גלית	525.33	519.00	2.13	0.41
דוברן	322.42	321.00	-0.78	-0.24
דוכיפת	576.46	565.14	-0.75	-0.13
דולב	190.29	189.01	0.54	0.29
דורון	1273.90	1248.98	3.71	0.30
דותן	223.68	219.40	0.80	0.37
[illegible]	443.43	435.63	[illegible]	[illegible]
דרור	357.71	351.26	0.89	0.25
דקל	322.14	320.66	-1.30	-0.40
הדס	317.99	315.00	-0.74	-0.23
ורד	435.67	427.56	-0.04	-0.01
זהבית	2557.63	2503.92	-7.59	-0.30
זהר	17118.95	16864.88	22.93	0.14
זיו	15954.33	15717.53	41.78	0.27
זמיר	766.48	757.25	-5.84	-0.77
חוחית	130.08	128.32	0.36	0.28
חליפין	116.47	115.96	0.22	0.19
חלמיש	560.15	557.31	1.32	0.24
חן	116.68	116.22	0.51	0.44
טופז	1198.20	1170.12	3.44	0.29
טל	4579.06	4521.66	-11.08	-0.24
יבול	693.45	685.15	1.33	0.19
יהלום	1831.00	1795.53	-6.87	-0.38
ימית	357.18	354.01	-0.24	-0.07
יערה	593.60	580.70	1.19	0.21
כוכב	913.12	895.50	-4.83	-0.54
כחל	116.75	114.45	0.37	0.32
כלנית	491.96	483.31	-1.99	-0.41
כספית	632.94	629.56	2.71	0.43
כרמל	122.66	120.23	0.29	0.24
כתר	961.06	942.85	1.35	0.14
להב	3779.91	3707.06	-12.86	-0.35
למשקיע	102416.78	100708.44	77.20	0.08
לפיד	309.51	303.51	-1.07	-0.35
לקט	1534.02	1503.16	4.34	0.29
לשם	847.01	842.38	1.09	0.13
מבחר	1033.96	1013.47	0.96	0.09
מגמה	2972.77	2943.93	8.57	0.29
מגן	197.70	194.78	0.01	0.01
מגנון	2784.77	2757.61	3.88	0.14
מגל	657.23	649.44	0.73	0.11
מור	1402.52	1382.67	-6.14	-0.44
מורן	742.84	736.02	-0.61	-0.08
מטח	25156.59	24635.34	16.07	0.07
מיתר	770.86	755.38	2.08	0.28
מנוף	3334.67	3270.72	-6.99	-0.21
מעיין	659.05	646.11	1.41	0.22
מקשה	876.56	872.35	2.28	0.26
מרגלית	1100.33	1079.00	-3.26	-0.30
מרום	1009.63	989.56	2.49	0.25
[illegible]	[illegible]	22215.96	41.89	[illegible]
נופך	731.96	728.99	-4.36	-0.59
נטע	416.66	408.49	-0.52	-0.13
נילי	4814.91	4744.08	-25.38	-0.53
סביון	492.13	483.07	-1.87	-0.39
סגולה	121.34	118.93	0.33	0.28
סלע	863.42	858.91	1.93	0.23
סנונית	608.11	600.61	0.88	0.15
סער	667.18	654.56	-1.87	-0.28
ספיר	494.85	494.85	2.10	0.43
עופר	727.97	714.25	-2.36	-0.33
עידית	1884.31	1874.82	-4.71	-0.25
עידן	6234.05	6142.32	3.76	0.06
ענבר	1106.18	1081.82	4.05	0.38
ענת	2070.00	2050.20	-2.87	-0.14
עפרוני	584.92	572.01	1.31	0.23
ערמון	130.22	129.59	0.59	0.46
פלא	1324.54	1298.48	1.15	0.09
צבי	504.36	494.30	1.41	0.29
צופית	550.14	539.33	0.17	0.03
צוק	105.20	105.20	0.18	0.17
צמיד	890.18	871.20	1.42	0.16
צמיחה	6860.08	6759.70	-6.92	-0.10
צפורת	1546.95	1516.61	5.12	0.34
קלע	1836.85	1827.67	2.10	0.12
רונית	15670.70	15524.33	-39.00	-0.25
רימון	106.81	106.59	0.23	0.22
רקפת	595.84	586.17	-1.94	-0.33
רשף	664.67	650.39	1.14	0.18
שבלים	689.55	676.09	1.45	0.21
שהם	822.53	814.72	0.65	0.08
שירה	343.90	341.46	-0.47	-0.14
שמיר	321.71	315.38	0.81	0.26
שניר	680.03	670.65	-3.37	-0.50
שקד	662.52	646.59	-4.12	-0.63
שקמה	161.09	160.29	0.42	0.26
תאנה	198.33	197.41	-0.29	-0.15
תבור	738.39	730.17	-19.41	-2.59
תדהר	427.91	427.91	-1.87	-0.44
תהילה	87.81	85.93	-0.12	-0.14
תירוש	441.91	436.51	0.55	0.13
תמר	190.72	189.84	0.41	0.22
תפוח	177.82	176.58	0.34	0.19
תרשיש	1285.75	1260.69	3.83	0.30
[illegible]	412.49	406.71	1.08	0.27

שערי אגרות החוב

סדרה	שער	שינוי
3% מלווה מדינה (הצמדה 100%)		
3601	34671	-1004
3602	31474	-196
3603	29549	-168
3604	26951	+16
3605	24773	+15
3606	23634	+13
3607	22119	-14
3608	21574	+62
3609	20271	+11
3610	18328	+11
3611	17735	+155
3612	17142	-98
3613	16123	-74
3614	15477	-72
3615	14290	-68
3616	13082	-63
3617	12458	+13
3618	11825	+13
3619	10883	+10
3620	10344	+11
3621	9826	+10
3622	8861	+10
3623	8290	+5
3624	7806	+4
3625	7103	-47
3626	6570	-44
3627	6095	-42
3628	5629	— —
3629	5275	— —
3630	4987	— —
3631	4597	+3
3632	4417	+3
3633	4173	+5
3634	3674	+44
3635	3474	+42
3636	3346	+41
3637	3150	+47
3638	2933	+44
3639	2686	+41
3640	2281	+37
3641	1908	+15
3642	1703	+10
3643	1478	+9
3644	1337	-35
3645	1206	-31
3701	931.9	-5.3
3702	731.6	+0.5
3703	637.1	+6.7
3704	545.2	+5.7
3751	282.1	-2.4
3752	113.7	-0.8
3753	109.1	-0.7
3754	100.9	+0.1
3755	96.9	— —
3756	93.5	+0.1
3757	91.6	+0.1
3826	102.5	+0.6
3827	100.5	+0.6
3828	96.9	+0.6
3829	95	+0.6
3901	105.4	+0.7
3902	100.2	+0.6
3903	99.4	+0.6
3904	96	+0.4
4.25% שג"א		
4101	126.4	-0.3
4103	121.4	-0.3
4104	117.6	+0.9
4301	117.6	+0.9
4302	111.9	+0.8
4303	111.1	+0.9
4201	108.7	+0.7
4204	100.8	+0.7
4205	98.8	+0.6
4206	96.8	+0.6
4207	96.4	+0.6
4304	107.6	— —
3202	207202	+200
3203	205000	— —
3204	199500	— —
3205	198700	— —
3206	196700	— —
3210	193000	— —
3211	191580	— —
3212	182000	— —
3213	174300	— —
3214	171100	— —
3501	164000	— —
3502	164300	— —
3503	176916	— —
3504	152463	— —
3505	142627	— —
3521	144200	— —
3522	137900	— —
3523	129500	-580
3524	129500	— —
3525	128647	— —
3526	126500	— —
3527	123900	— —
3528	121000	— —
3529	120900	— —
3530	118479	+107
3531	118185	+109
3532	114725	+106
3533	114574	+107
3534	108835	+102
3535	108266	+102
3539	102812	+99
3536	107790	-209
3537	107663	-209
3538	101337	-197
3540	101133	-207
3541	97715	-201
3542	97576	-219
3543	92808	-209
3544	97588	+96
3546	95201	+95
3547	94980	+95
3548	94869	+95
3550	89937	+91
3551	89572	+90
3545	94949	+95
3549	89701	+90
3552	82340	+84
3554	82192	+85
3555	82192	+85
3553	81633	+48
3571	70790	+41
3556	78249	+81
3558	78152	+83
3559	75384	+79
3560	71358	+76
3561	71150	+75
3557	78934	+82
3572	71782	+77
3573	71105	+42
3574	65564	+38
3577	65517	+38
3578	60520	+36
3575	65384	+297
3576	65193	+298
3579	60178	+282
3580	56405	+446
3581	51513	+417
3582	47334	+396
3583	44902	+374
3584	43232	+25
3585	40987	+25
3586	37117	+22
3588	37066	+22
3587	37140	+23
3591	33841	+20
3592	33801	+20
3593	35741	+19
3589	54029	+28
3594	32447	+19
3590	33527	+40
3595	31940	+39
5% מלווה פיתוח (ברירה כפולה)		
2001	138200	— —
2002	138000	— —
2003	132700	— —
2004	133900	— —
2005	125200	— —
2006	125100	— —
2007	122900	— —
2008	121100	— —
2009	123300	— —
2010	122600	— —
2011	120000	— —
2012	119600	— —
2013	120400	— —
2014	116900	— —
2015	116200	— —
2016	117400	— —
2017	115288	+431
2019	114985	+448
2020	111619	+436
2018	115726	+69
2021	111962	+67
2022	105148	+209
2023	106383	+101
2024	99013	+59
2027	95479	+57
2031	91221	+55
2025	99319	-497
2026	98967	-500
2028	95668	+49
2030	93925	+56
2029	91798	+776
2033	87268	+777
2035	80133	+739
2032	92949	+815
2034	87837	+796
2036	80655	+757
2037	77098	+2073
2052	64856	+1923
2038	75507	+45
2040	72680	+45
2051	68741	+41
2039	72055	+44
2041	68186	+41
2055	64220	+38
2054	61455	+33
2056	56948	+31
2058	51877	+28
2060	47922	+26
2055	59377	+345
2057	54951	+328
2059	49966	+306
2061	36938	+30
2062	34354	+1019
2063	32179	+17
רמון		
7001	223.5	+3.7
7002	216.6	+3.6
7003	212.6	+1.7
7004	195.7	+1.6
7005	186.3	+5.4
7006	172.2	+1.6
7007	161.1	+2.3
7008	152.9	+2.1
7009	146	+0.8
7010	138.2	-0.7
7011	129.9	— —
7012	125.3	— —
7013	118.7	+0.7
7014	103.3	+0.8
7015	88.6	-0.2
7016	87.7	-0.3
7017	86.9	-0.2
7018	86.7	-0.2
7019	87	-0.3
7020	86.9	-0.2
7021	86	-0.2
7201	86.9	-0.2
גלבוע		
6101	11710	+2
6102	6823	+25
6103	6084	+24
6104	5580	-1
6105	5272	— —
6106	5020	+26
6107	4874	+34
6108	3490	— —
6109	3315	-1
6110	3256	-1
6111	2689	+31
6112	2599	+31
6113	1762	+7
6151	712.5	+1.3
6152	682.2	+1.2
6153	590.8	+3.9
6154	579.9	+3.8
6155	387.5	+11.2
6156	305.2	+2.1
6157	227	-2.1
6158	215	-2
6159	180.4	+0.9
6160	169.4	-0.6
6161	165.2	-0.6
6162	149	+0.3
6163	139.4	+1.8
6164	134	+1.7
6165	126.5	+1.9
6166	118.2	+0.6
6167	115.5	+0.5
6168	113.7	+0.5
6169	106.8	+0.5
6170	100.2	+0.5
6171	72.2	+1.2
6172	70.9	+1.2
6801	79.6	+0.9
ארמון		
2501	153	+0.2
2502	151.1	— —
2503	145.5	— —
2504	147.1	-1
2505	141.5	-0.9
2506	156.3	+0.2
2507	131.5	+0.2
2508	96.9	+0.7
100% מט"ח		
אל אופ	933	+19
אלביט	217.9	+1
אלתא	1091	+12
אלסינט	59.4	— —
סאיטקס	686	— —
תור 84	110	+1.4
תור 85	420	+7.5
הכ היש	186.6	+0.1
דיס הש	162.6	— —
סור	140.6	+1.6
כלל	421	— —
מ'צמ ד	216	— —
מ'צמ מ	383	— —
מ'צמ י	374	— —
רן	97.5	-0.3
סל בנ	156.5	— —
תישש	180	— —
מדד/מט"ח		
בלת.	116.5	+0.3
דיס הש	117	— —
סור	117	— —
כלל	143.8	-1.5
מג דיס	119.9	-0.5
משא כב	116	+0.5
משא כב	112.8	+0.8
משא כב	102.2	+0.1

לזמן שלך יש ערך בכל דרך!
פלא-פון
טלפון מהפכני נייד בחיוג ישיר - מוטורולה תדיראן
קרמניצקי 16 תל-אביב, טל. 03-388307

שערי המניות 4.12.86

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה						
אגוד ש	22600		21	-400	-1.7	-30
המספנות 0.1	1156		629	-24	-2	-728
המספנות א 0.5	825		1023			-623
המספנות אש 2	789		537	-5	-0.4	-587
כללי לא כהסדר	22100		68	-689	-3	-40
בנק צפו"אמר 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק צפו"אמר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק צפו"אמר אופ			—	הפסקת	מסחר	—
בנק בינלאומי 05	3480		1196			+21
פ.ב.ב. 0.5	4450		1785	-35	-0.8	-2609
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה						
אידיבי רג 100.0	81550		585	+550	+0.7	+989
אידיבי ב 100.0	81180		29			-22
אידיבי כב א	496000		1	-4000	-0.8	-1
אמד 0.1	60900		73			-17
דיסקונט ב	104000		38	+900	+0.9	+107
דיסקונט א	104100		170	+700	+0.7	+255
דיסקונט שה ב	12115			+15	+0.1	+30
המזרחי ש	33640		710	+290	+0.9	+748
המזרחי מ	33780		75	+440	+1.3	+75
המזרחי שה 9	15130		20	+100	+0.7	+88
הפועלים מכב	105800					
הפועלים ש	55420		684	+220	+0.4	+476
הפועלים מ	55440		365	+450	+0.8	+493
כללי א 1.0	141700		20	+1500	+1.1	+51
כללי שה 5	105400		4	+1400	+1.4	+22
כללי שה 7	6885		66	+130	+1.9	+329
בלל 0.1	35201		1816	+191	+0.6	+2318
בלל שה 11	13330		40			-40
מימון המר 1.0	46800					-1
מימון המר 5.0	23550		12	+1150	+5.1	+427
בנקים למשכנתאות						
ארנים 0.1	20000		17	-700	-3.4	-17
לאומישכן ש	7000		432	-100	-1.4	-434
לאומישכן מ	7000		232	-100	-1.4	-232
כרמל ש	4500		46			
כרמל שה 1	3474					-54
בנין ב' 5.0	7692	תב	95.6	+699	+10	+352.9
פת כשכ ש	2250		600	-40	-1.8	-847
כשכן ב ש	2680		892			
עצבאות 0.1	9800		201			-154
טפחות כבכ ש	17050		12	+200	+1.2	+5
טפחות רג ש	16500		50			-53
טפחות שה 1	8850	שב				
טפחות שה 2	4400		394	-2	-0.1	-267
יעמור 1.0	3100		200			
יעמור 5.0	1380		242			
מירב 1.0	6270		592			-44
מוסדות מימון						
שלטון אש	479		6632	-15	-3	-13865
החקלאות מכב א	113600	לנ				
החקלאות מכב ג	150500	לנ				
לאומי תעש' א ש	8496		500			
פתוח תעש' מכב	77900	לנ				
פת תעש' בכ ג	340000	לנ				
פת תעש' בכ גג	189700	לנ				
פת תעש' בכ גגג	206000	לנ				
פת תעש' בכ ד	240445	לנ				
פת תעש' בכ דד	70173	לנ				
מרכז קבלנים 5.0	1300		1374	+20	+1.6	+1602
תיירות בכ	170000	לנ				
כלל ליסינג 0.1א	19600		23	-100	-0.5	-16
כלל ליסינג 0.5ב	13279	תב	326	-1476	-10	-545
כלל ליסינג אמנו	12150		52			
ביטוח						
איתן	255		8035			-6219
אררט 0.1	1442		720	+20	+1.4	+570
אררט א 0.5	685		2070	-10	-1.4	-1024
בטוח מסנה 0.1	559		89			+67
בטוח מסנה 0.5	174	תב	5540	-11	-6	-9505
הדר 1.0	379		1050	-5	-1.3	-1050
הדר 5.0	211		4460	-7	-3.2	-4372
הסנה ש	330		27488			
הפניקס 0.1	735		6674			+2251
הפניקס 0.5	613		1129	-32	-5	-1719
המשמר-הראל 1.0	7000	שב				
המשמר-הראל 5.0	3630		510	[illegible]	[illegible]	-610
מנורה 1.0	2135	תב	249	-140	-6.2	-456
מנורה 5.0	1154		671	[illegible]	[illegible]	[illegible]
סהר ג 1.0	5900		35			
סקוריטס 0.1	828		1700			-429
צור ש	362		8446			-2659
ציון החזקות 1.0	8730		6	+100	+1.2	+6
ציון החזקות 5.0	2335		350	+100	+4.5	+325
מסחר						
אלגוד באבא 1 ש	5710		87			-138
אלגוד באבא 5 ש	3000		674	-100	-3.2	-654
כוכב עזרא 1.0	1270		509			-134
כוכב עזרא אופ 1	7201		15	+1		+45
כלל סחר	331	תב	13089	-24	-6.8	-18950
קרסטל 1.0	889		716	-16	-1.8	-1493
רפק 0.1	34000					
רפק 0.5	10500		10			-10
שופרסל א 2.0	7260		935	-90	-1.2	-805
שופרסל ב 10.0	5860		822			-123
שירותים						
דלק ג ש	3335		2752	-64	-1.9	-4275
הראל 1.0	3561		67	+1		+462
הראל 5.0	2775		260	+25	+0.9	+200
ספנות הספקה 0.1	14100		31	-600	-4.1	-138
ספנות הספקה 0.5	4995		79	+50	+1	+205
קידר 0.1	1900		374	-100	-5	-408
קידר 1.0	303		8625			+6467
חברת הדסכל 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
מוט' עזובה 0.1	4851		53			-29
מוט' עזובה 0.5	2470		500			
קונטרוטים 0.1	4135		213	-115	-2.7	-348
קונטרוטים 0.5	3290		556	-10	-0.3	-184
מלונות ושירותי תיירות						
קופל 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
קופל אופ 1			—	הפסקת	מסחר	—
גלי זהר 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
גלי זהר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
מלונות דן 1.0	1640		199	-30	-1.8	-214
מלונות דן 5.0	1110		167	-15	-1.3	-167
חוף האלמוג 1.0	5400		261			+137
כנס בר 1 ש	2400		28	-50	-2	-70
מלונות הירדן	2780		54	-140	-4.8	-179
מחשבים ושירותי מחשבים						
איכות מחשבים	1910		385			-121
דטה מימון 1.0	6970		170	-230	-3.2	-271
ת.י.ל.ב. 1.0	23681		22	+234	+1	+8
יעבא 1.0	7299		158	-226	-3	-347
כלל מחשבים 1.0	13200	תב	144	-1000	-7	-343
מ.ל.ל. 1.0	20460		42	+210	+1	+12
מ.ל.ל. 5.0	6980	תב	353	-520	-6.9	-547
מטב מחשבים 1.0	901		1790	-24	-2.6	-1563
מטב אופ	745		259			+446
ניקוב מחשבים 1	21000		80			-59
ניקוב מחש' 5	12300		83			-59
תים מחשבים 1.0	2000		2287			+427
תים מחש' אופ	19100	שב				
נדל"ן, בינוי ופיתוח						
אבהם גינוי 1ש			—	הפסקת	מסחר	—
אבהם גינוי 5ש			—	הפסקת	מסחר	—
אזרן 1.0	830		402	+8	+1	+463
אזרן 5.0	372		1048	-1	-0.3	-899
אזורים 1.0	824		6183	-16	-1.9	-8938
אזורים אופ	499		8902	-23	-4.4	-15880
אזורים אמנו	106.5		25000			+5251
אילקו 1.0	567		8135	-3	-0.5	-6807
אל-רוב 1.0	1294		545			-337
אמנונים 1.0	3060	תב	924	-340	-10	-1249
אפריקה 0.1	37880		110	-200	-0.5	-114
אפריקה 1.0	31700		164	-200	-0.6	-171
אפריקה אופ	16640		131	-100	-0.6	-31
ארים	2400		222			+136
אילקן 0.1	2890		1253	+90	+3.2	+1286
אילקן 0.5	1500		1898			-526
בן-יקר גת 1.0	3815		350	+2	+0.1	+190
בנטמין 1.0	3150		148			+127
בנטמין 5.0	2088		294	-12	-0.6	-131
דנקנר 1.0	4456		550	+22	+0.5	+195
דוזקר 1.0	336		195	+6	+1.8	+255
דוזקר 5.0	278		387	+8	+3.1	+804

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
דרוך 0.1	7000		30	-100	-1.4	-80
דרוך 0.5	4530		734			-84
המסלול 1.0	1790		552	+1	+0.1	+467
המסלול 5.0	1160		53	+10	+0.9	+22
תלב 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
תלב 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
נכסים ובנין	3210		2949	-60	-1.8	-5453
נכסים 0.1	4405		152	-100	-2.2	-625
נכסים 0.5	3155		481			-166
הכשרת הישוב ש	60500		114	-360	-0.6	-167
ישפרו 0.1	3401		491	-39	-1.1	-382
ישראלום 1.0	1600		112			-112
ישרום 10.0			—	הפסקת	מסחר	—
כהן פיתוח 1.0	9002		176	+100	+1.1	+88
כלל בנל ן	449		10521			-3606
לוסיר 1.0	4495	שב				
לוסיר 5.0	1551		240	-1	-0.1	-240
מ.ת.מ. 1.0	393		24886	-1	-0.3	-19984
מ.ת.מ. אמנו	98		47000			+21382
מאגרי בניה 1.0	707		6004			-352
מיבנאל 5.0	334		3857	-10	-2.9	-3585
מרב 5.0	1415		617			+337
מרלו 1.0	726		6462	-29	-3.8	-11873
לוינשטין 1.0	415		607	+10	+2.5	+392
לוינשטין 5.0	133		33373			+21703
ליפשיץ 1.0	1768		1617			-3121
ליפשיץ 5.0	952		1934			-2845
נאות אביב 0.5	7400		265	-250	-3.3	-283
נכסי אגודים	850		1604	-35	-4	-2404
סהר החזקות 1.0	14850		50			
סהר החזקות 5.0	9890		95			+156
סולי 1.0	6835		22	+70	+1	+23
סולי 5.0	3485	תב		+317	+10	+175
עמי ופלע מר 1 ש	934		2204	+9	+1	+194
עיר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
קיסריה 0.1	2660		520	-80	-2.9	-890
קיסריה 0.5	1565		924	-5	-0.3	-976
רומבין 1.0	2450		1201			-1057
רומבין 5.0	1132		1442			-1268
רומבין אופ	1185		650	+14	+1.2	+91
רומבין אג"ח	96		36987			+16114
רסקו מכול	7150	תב	123	-460	-6.1	-435
רסקו רג	6250		429	-250	-3.9	-568
חקלאות						
מטעי הדר 0.1	3087		490			-208
מטעי הדר 0.5	2345		225	+23	+1	+169
מהדרין 0.1	8049		105			-1
נכסי הדרים 1.0	1351		4051	-19	-1.4	-2958
פרי אור 0.5	3160		259			-417
שגיזר 5.0	12959	תב	636	+1159	+9.8	+822
מזון וטבק						
אסם	1720	תב		-90	-5	-1342
גולפרוסט 1.0	3200		342			-87
גולפרוסט 5.0	1900	תב	432	-105	-5.2	-545
גולפרוסט אופ 1	1410		47	-30	-2.1	-47
דובק מב ש	5940		2875	+50	+1.5	+1886
דובק מב מ	3950		1635	+45	+1.2	+1480
תלכל 1.0	1000		1657	+20	+2	+1287
תלכל 5.0	615		1300	+20	+3.4	+1050
פרי-זה 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
פרי-זה 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
כספי בירה 1.0	19800		113	-98	-0.5	-118
כספי בירה 5.0	15400		306	+255	+1.7	+206
יצהר 1.0	1550		255	-50	-3.1	-255
יצהר א 5.0	1003		338	-10	-1	-10
מן 1.0	13500		95	-400	-2.9	-58
מן 5.0	7320		76	-340	-4.4	-139
סנפרוסט 1.0	11930		116	-220	-1.8	-568
עלית	18200		219	+160	+0.9	+43
עסיס ב 0.5	389		7824	+6	+1.6	+3043
אגל שקל 1	2880		120	-120	-4	-120
שמן מכב א	5100		231	-100	-1.9	-132
טכסטיל והלבשה						
אתא מר 1 ש	533		5963	-12	-2.2	-5495
אופים 1.0	1510		458	+50	+3.4	+523
אפשת ברוך 1.0	705		2651	-14	-2	-3651
אפשת ברוך 5.0	430		3300			
ארגמן רג ש	16500		65	-500	-2.9	-215
דלתא-גליל 1.0	2990		1606	-47	-1.6	-2135
דלתא-גליל א 5.0	2120		1409	-40	-1.9	-1222
מטוויות מאוחד 1	1671					
מטוויות מאוחד 5	870	תב	175	-62	-6.7	-347.8
רוטלנד 1.0	1500	תב	968	-90	-5.7	-1513
רוטלנד 5.0	950	תב	700	-45	-4.5	-1206
[illegible]	3470		350	+150	+1.8	+217
[illegible]	1851		[illegible]	[illegible]	+2.8	+465
[illegible]	1280		843			-81
לודזיה 0.1	2503		61.5	-95	-3.7	-4163
לודזיה 0.4	1263		592	-12	-0.9	-1148
ליבנת 1.0	755	תב	5175	-44	-5.5	-5695
כיס גליק	650		1436	+14	+2.2	+7240
מקס 0.1	5340		490	+120	+2.3	+555
מקס 0.5	2770		832			-666
עים 1.0	13450		10	-150	-1.1	-83
עים 5.0	7300		140			-40
עמק פרינה 1 ש	1655		4480	-20	-1.2	-2909
פלגת א 0.1	3747		367	-10	-0.3	-374
פלגת ב 0.4	2570		3023	-80	-3	-4319
פולינון א 0.5	8500		130			-54
פרוד	3599		131	+29	+0.8	+65
גיבור סברינה	14995		40	-5		-216
תעש רוגזין 1.0	2850		729	-50	-1.7	-1052
מתכת ומוצריה						
אוקטגון 5.0	2700		375	-100	-3.6	-410
אורדן 0.1	7580		216	-220	-2.8	-355
אורדן 0.5	6550		47	-50	-0.8	-2
תעשיות שונות						
אלומות 1.0	5920		91	+120	+2.1	+353
אלומות 5.0	4335					-7
כבלים ש	29800		29	-100	-0.3	-6
התכוף 1.0	8586	תב	99	-954	-10	-131
התכוף 5.0	5250	תב	462	-640	-10.9	-3604
התכוף אופ	4150		1329			+1203
זיקה 1.0	5600		29	-200	-3.5	-52.3
זיקה 5.0	2410		423.1	-11	-0.5	-45.1
קופטאת פז 1.0	2520		1014	-30	-1.2	-1420
קופטאת פז 5.0	2510	תב	639	-150	-6.1	-478
מתכת מרום 1.0	2415		593	-128	-5	-873
כבלי ציון 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
כבלי ציון 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
כבלי ציון אופ			—	הפסקת	מסחר	—
מורגן 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
מורגן אופ א			—	הפסקת	מסחר	—
קימבי 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
קימבי 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
נחושתן 0.1	35950		6			+4
נחושתן 0.5	11710		22	+10	+0.1	+121
פקר פלדה 1.0	14095		462	+400	+2.9	+848
קינג 1.0	1201		1500			-1484
קינג 5.0	638		978			-1522
קליל 1.0	7000	תב	141	-570	-5	-222
קליל 5.0	4545		185	-100	-2.3	-157
שלדות 5.0	5821	תב	406	-490	-7.8	-972
תעשיות לכיש 1.0	1100		715	-40	-5.5	-409
תעשיות לכיש 5.0	601		283			
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה						
אלביט 3.0	389000		16	-3000	-0.8	-20
אלקו 0.1	8850		2			
אלקו 0.25 ש	3660		621			-333
אלקו 0.25 מ	3650					
אלקטרה 0.1	23250	בן	191	+700	+3.1	+260
אלקטרה א 0.5	14100		655	+101	+0.7	+285
אלרון 3.0	308000		7	-3000	-1	-9
אריח 1.0	32350		69			-62
כלל העש אלק	2080		1484	-15	-0.7	-1286
מסקומיקס 1.0	2050		821			-521
מסקומיקס 5.0	1436		1644	-15	-1	-3184
פיכטנגר 1.0	583		3595	-12	-2.2	-5494
פיכטנגר 5.0	338		7840			
ציקלון 1.0	2270	בן	95	+80	+3.7	+879
ציקלון 5.0	1030		431			+119
קבושטין אילד 1	4900		140	-100	-2	-204
קבושטין אילד 5	3360		35	-30	-0.9	-50
ת.א.ת. 1.0	4188	תב	568	-465	-10	-612
ת.א.ת. 5.0	1915		599	-65	-3.3	-895
ת.א.ת. אופ 1	18000	שב				
תדאה	7920		150	-171	-2.1	-307
מוצרי בניה						
א.ב. תעשיות 1	985		1000	-50	-5	-2288
א.ב. אופ	474		3110	-15	-3.1	-2970
א.ב. אמנו	105		3775			-12662
אלקול 5.0	11200	בן	72	-200	-1.8	-91
אקרשטין 1.0	884		1576	-6	-0.7	-886
אקרשטין 5.0	615		427	-20	-3.2	—

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אקרשטין אופ	344		2518	+10	+3	+4582
אקרשטין המ	97		59700	-1	-1	-69055
בנק חדיד 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק חדיד 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
בי-הם 1.0	1700		492			+204
בי-הם 5.0	705		4450			-4310
מרומסנס 1.0	7380		24	-100	-1.4	-46
מרומסנס 5.0	2600		573	+10	+0.4	+95
מ.ל.ב. 1.0	939		288			+48
מ.ל.ב. 5.0	637	בן	547	-20	-5	-290
מנהל השק מנעש	5700		103	-180	-1.7	-1064
מוצרקה ולמנן 1	12870	לנ				
מוצרקה ולמנן 5	11580					
כימיה, גומי ופלסטיק						
אגן 5.0	17000		36	-200	-1.2	-52
אליאנס ב	2370	בן	81	-50	-2.1	-79
גל תעשיות 1.0	12050		55	+150	+1.3	+105
גל תעשיות 5.0	7508		464	+220	+3	+698
דקסל 1.0	3250	בן	335	-60	-1.8	-399
דשנים 0.1	5100		62			
דשנים 0.5	1450		1467	-19	-1.3	-1467
חיפה כמי 10.0	410		11425			+13575
טבע ש	8130		1889	-100	-1.2	-786
ליפסקי 1.0	3150		1112			-377
ים המלח	4540		1520	-10	-0.2	-1288
מכרוכימים 10.0	567		24352	-20	-3.4	-49562
מקסימה 1.0	7000		19	-100	-1.4	-80
מקסימה 5.0	3420		78			-12
מקה כימיקל 1.0	7276	תב	750	-809	-10	-2050
סנו 1.0	17550		188			-110
סנו 5.0	13200		176			-60
פריקלאס	576		4522	+1	+0.2	+1657
פריקלאס אופ	250		5672	-5	-1.2	-12222
קים כימיקל 1.0	7200		28			
ת.ג.ל. 1.0	4200		47			-21
ת.ג.ל. 5.0	3400		80			
תיא 5.0	9900	תב	7	-600	-5.7	-103
פולמארום 10.0	14050		38	+250	+1.8	+45
תור א 5.0	7610		220	-587	-4.8	-522
עץ, נייר ודפוס						
רפוזן 1.0	7020		104	-280	-3.8	-104
רפוזן 5.0	4650		8			-8
תמנ. 1.0	9850		341	-150	-1.6	-247
יאה 1.0	4850		22			
לבידי אשקלון 1	540		119			
לביאשקלון אופ	885					
מלט ב 0.5	36600		6	+100	+0.3	+50
ממעלי נייר 10.0	255000		36	-1500	-0.6	-56
סקפדיה 1.0	3400		488			+214
רים 0.1	4700	בן		-50	-1.1	-10
רים 0.4	2837		360	+90	+3.5	+211
תעל ב 0.2	15280		75	-50	-0.3	-20
אברון 1.0	6900		38			-66
אברון 5.0	2750		328	+130	+5	+852
חמישה יוד	10500		44	-200	-1.9	-44
הנבפלק 1.0	1850		322			+64
הנבפלק 5.0	1150		730	-10	-0.9	-412

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
השקעות בתעשיה						
מרכזית ב 0.1	8170		289	-290	-3.4	-689
מר בכ' ש	6630000	תב	.4	40000	-2.1	.3
כלל תעש' 1.0	1545		12019			-15517
מאגרי טכנולוגיה	415	תב	3405	+24	+6.1	+20162
חברות השקעה						
אמפיק ש	5449		216	-151	-2.7	-226
אידיבי פתוח 2.0	5060		2465	-50	-1	-2797
אינקודה 0.1	162	שב		+8	+5.2	+84302
אינקודה 0.5	24	שב		+1	+6.4	+1589400
אלגר ש	10670		102	-50	-4.5	-249
אלגר מ	10670	בן	35	+170	+1.6	+35
אלרן ש	3360		509			-7
אלרן מ	3390		205			-105
אמישר כבי			—	הפסקת	מסחר	—
אפיק 1.0	245		2355	+5	+2.1	+3184
אפיק 5.0	175		1540	-5	-2.8	-1221
גוזלת 1.0	1560		200	+60	+4	+1093
חברה לישראל 1.0	9810		554			+835
חברה לישראל 5.0	7150		553			-530
חלמנן 0.1	114000	תב	.8	+5100	+4.7	+87.8
חלמנן 1.0 ש	26200		99	-400	-1.5	-82
אמפא א 0.5	16200		36			-4
פועלים השק ש	6367		2522	-320	-4.8	-2776
כלל השק			—	הפסקת	מסחר	—
דיסקונט השק ש	2930		3020			-2842
מזרחי השק ש	22222		104	-82	-0.4	-31
מר השקעות 124	11950					
חירון 1.0	2850	בן	129	+50	+1.8	+279
חירון 5.0	1319		4383	-1	-0.1	-4043
ישום החזקות	269		12490	-7	-2.5	-23557
יצוא ש	11250		117			-67
ירדן א 0.1	3390		802	-60	-1.7	-630
כלל 10.0	929		6798	-6	-0.6	-9030
כלל 50.0	821		2140	-22	-2.6	-3684
לנדק 0.1	4300		100	+50	+1.2	+83
לנדק 0.1	1270		441	-20	-1.6	-199
ממר 0.1	701		2282	+3	+0.4	+2814
ממר א 0.5	404		667			
עץ השק ב 0.1	3900		95			
עץ השק ג 0.5	2200	תב	350	+200	+10	+475
פז השק ש	6500		246			
פמה א 0.1	11552	בן	181	+332	+3	+90
פמה 0.5	6290		1192	+40	+0.6	+905
פרין ב 2.5	4405		738			+445
פראיל 1.0	706		4271	-12	-1.7	-2262
פראיל 5.0	516		1710	-22	-4.1	-2931
גליל טכנולוגיות	455		1324	-10	-2.2	-1729
חיפושי נפט						
דלק חיפנט 1.0	3051		253	-49	-1.6	-94
דלק חיפנט 5.0	1835		851	-25	-1.3	-729
דלק חיפ' אופ 2	1210		656			-564
פז חיפושי נפט	18500		89			-60
יבואל 5.0	3600		1366	-98	-2.7	-1908
מ.נ.ג. 1.0	4060		72			-28
מ.נ.ג. 5.0	1767		8398	+84	+5	+7131
פאיל ב 0.3	7555	מב		-398	-5	-296
צפאמריקנס 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
צפאמריקנס 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
נפטא ש	1650000		1.			+2
נסחרות במט"ח						
בית מ	220		100	+4	+1.9	+708

שערים בינבנקאיים

אתמול, צהריים, 4.12.1986 באירופה

מסירה מיידית (ספוט)

$ ארצות הברית	ל"ש שטרלינג	1.4305/1.4315
מרקים גרמניים	ל"ש ארה"ב	1.9740/1.9750
פלורינים הולנדיים	"	2.2370/2.2380
פרנקים שוויצריים	"	1.6480/1.6490
פרנקים בלגיים	"	41.17/41.19
פרנקים צרפתיים	"	6.4800/6.4850
לירטת איטלקיות	"	1370.00/1371.00
ינים יפאניים	"	162.30/162.40
$ ארצות הברית	ליס.ד.ר.	1.1983/1.1988

שער הזהב $ ארה"ב אונקיה לתובח פיקסינג 391.20

מסירה כאתידית (פורוארד)

	ל"ש/$	פר"ש/$	מרק/$
1 חד'	1.4247/1.4260	1.6452/1.6464	1.9715/1.9728
3 חד'	1.4122/1.4137	1.6395/1.6410	1.9674/1.9689
6 חד'	1.3987/1.3952	1.6315/1.6332	1.9619/1.9633

הנתונים נמסרו ע"י בנק דיסקונט לישראל בע"מ

חברת תדיראן זכתה בסוכנות "נשיונל פאנאסוניק" בארץ

נמצאה עד כה בשליטת חברת גיל אלקטרוניקה הנמצאת בשלבי פירוק

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

חברת תדיראן זכתה בסוכנות של "נשיונל פאנאסוניק" בארץ. סוכנות זו היתה בשליטתו של איש העסקים, יורם גיל, באמצעות חברת גיל אלקטרוניקה הנמצאת כעת בשלבי פירוק וכינוס נכסים, בשל חובות כבדים לקבוצת דיסקונט.

המתחרה העיקרית של תדיראן לקבלת הסוכנות היתה חברת כלל, שזכתה לשיתוף פעולה מצד אריה כהן, כונס הנכסים של "גיל אלקטרוניקה". אך היו גם חברות אחרות שניסו לקבל את הסוכנות. כהן אף פנה לבית-המשפט וטען שחברת תדיראן מנסה להגיע ל-הסכם עם יורם גיל, כדי לזכות בסוכנות.

תדיראן קיבלה את הסוכנות של רוב מוצרי "נשיונל", "פאנאסוניק" ו"טכניקס". לפי שעה לא ברור אם תייבא את כל המוצרים שלגביהם קיבלה זיכיון.

כך, למשל, עדיין בודקים את האפשרות לייבא מקררים, שכן לתדיראן יש מיפעל מקררים משלה והיא תתחרה בתחום זה עם עצמה.

לעומת זאת, ברור שהחברה לא תייבא מכונות כביסה, שכן המכונות היפאניות פועלות בשיטה שונה מהמקובל בארץ.

יש כוונה לייבא את כל מוצרי האלקטרוניקה הבידורית, ובכלל זה טלוויזיות, מערכות וידאו, רדיו וסטריאו, מזגנים לרכב (גם כאן תתחרה תדיראן עם עצמה, שכן יש לה מפעל למזגנים), מכונות צילום ומיגוון רחב נוסף של מוצרים.

תדיראן כבר הזמינה מנשיונל מוצרים בב-14 מיליון דולר. לפי מס, לשנת 1987, החברה מקווה שהמחזור שלה מהפעילות עם הקונצרן היפאני יגיע ל-25 — 30 מיליון דולר.

חיים היטנר, מנכ"ל חטיבת מוצרי הצריכה בחברת תדיראן, אמר אתמול ל"הארץ" כי הסוכנות הושגה בלא כל קשר עם יורם גיל.

שמעון פרס, יו"ר ועדת השרים לעניין מפעל מנועי בית שמש, בשעת סיור הוועדה במפעל. (תצלום עודי קרן)

נדחתה בקשת האוצר לפיצוי שחיקה לסגל האקדמי הבכיר

בסך 22 מיליון ש' ★ כמתחייב מההסכם שנחתם עם בכירי האוניברסיטאות לפני שנתיים

מאת עדנה אירידור
סופרת "הארץ" לענייני כלכלה

ועדת הכספים של הכנסת דחתה אתמול את בקשת האוצר לאשר לסגל האקדמי הבכיר באוניברסיטאות פיצוי בסך 22 מיליון ש"ח על שחיקת השכר, כמתחייב מהסכם שנחתם עם הבכירים לפני שנתיים.

ב-1984 חתם האוצר עם נציגי הסגל האקדמאי הסכם ולפיו ויתר הסגל הבכיר על 6% משכרו, והסגל הזוטר על 3%, בתמורה הבטחה כי תוך שנתיים יחזור האוצר לבדוק את רמת השכר שלהם, ואם תימצא שחיקה — יתוקן המעוות. על פי נתונים שהוגשו לוועדה, מדובר בערכון שכר עקב שחיקה של 20%.

כאמור, דחו חברי הוועדה את בקשת האוצר, והבטיחו לשוב ולדון בנושא במסגרת דיון כולל על מצבן של האוניברסיטאות בכלל, ואוניברסיטת ירושלים בפרט, לנוכח דו"ח מבקר האוניברסיטה שפורסם זה לא כבר.

ח"כ יאיר צבן דרש לקבל את פרטי המשכורות הנהוגות כיום במוסדות האקדמאיים, וזאת עקב מידע שבידיו על פער עצום בין משכורות הבכירים למשכורות הסגל הזוטר.

צבן גם דרש לזמן לדיון את ראשי האקדמיה בתחום הכלכלי ולשמוע ממי שממליצים לעם ישראל על שחיקת שכר כדרך להבראה כלכלית, מה הם מציעים לראשי המוסדות להשכלה הגבוהה בתחום השכר.

הסכם להורדת מכסים עם השוק האירופי — ביום ב'

מאת נורית אמיתי

בריסל (מיוחד ל"הארץ"). ההסכם להורדת מכסים בין ישראל לשוק האירופי המשותף ייחתם ביום ב'. כך מסר אתמול יוסף הדס, שגריר ישראל בבלגיה, בפגישה עם עיתונאים המשתתפים בסמינר במוסדות השוק האירופי המשותף, מטעם קרן פרידריך נאומן.

על מועד חתימת ההסכם, שהמו"מ עליו החל לפני שלוש שנים, הוחלט אמש בפגישה שקיים השגריר הדס עם נציגי השוק בבריסל.

במסגרת ההסכם, יוחלט על הפחתת מיסים על מוצרי חקלאות טריים ומשומרים.

השגריר הסביר את החשיבות הגדולה של ההסכם עקב כניסת ספרד לשוק לפני כשנה.

עוד הדגיש השגריר הדס כי לישראל תהיה העדפה בתוצרת שתשווק במסגרת ההסכם, ושתכלול, בין השאר, מוצרי חקלאות ובהם: פירות, מוצרי הדרים (מרכזים ומיצים) ופרחים.

ערכה את העמוד: עדה ארשפי

משפחת שנור ביטלה מתן יפוי הכוח למשפחת גהל

עקב חשדות שהועלו נגד מנכ"ל החברה, זורח גהל, על הונאה, גניבת כספים והברחת מטבע חוץ במיליוני דולרים

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

בני משפחת שנור, שהם ממחזיקי המניות הגדולים בחברת דובק, החליטו לבטל את יפוי הכוח שנתנו לבני משפחת גהל, להצביע בשמם באסיפות בעלי המניות של החברה.

נראה שההחלטה נתקבלה עקב החשדות שהועלו נגד מנכ"ל החברה, זורח גהל, בדבר הונאת החברה, גניבת כספים והברחת מטבע חוץ במיליוני דולרים.

בני משפחת שנור מתגוררים בארה"ב ונהגו להפקיד יפוי כח בידי אביו של זורח, מרסיק גהל, יו"ר מועצת המנהלים של דובק, השוהה כעת בחו"ל, להצביע עבורם. גהל האב היה מיודד מאוד עם דוד שנור המנוח, שרכש את המניות בדובק. מאז התפוצצה פרשת דובק נמנע גהל האב לחזור לישראל והוא מתגורר בלונדון.

בעלי המניות

משפחת שנור היא, למעשה, בעלת המניות הגדולה ביותר בדובק. היא מחזיקה ב-18.3 אחוז מהמניות, ואילו בני משפחת גהל מחזיקים ב-18 אחוז. בין בעלי המניות האחרים: חברה משווייץ, "טרווינק", שבעליה אינם ידועים ובידיה 14 אחוז מהמניות; עוזמן פוליקונסקי — 14.4 אחוז; "הפניקס" ושרה בירדמן — 3.6 אחוזים כל אחת; והיתר — בידי חברת פיא, המנהלת את קרנות הנאמנות של בנק לאומי, ובידי הציבור הרחב דרך הבורסה.

דובק: אין משמעות

רות הידש, מנכ"ל דובק בפועל, לא היתה מוכנה להגיב.

דובר החברה, יאיר תרזה, הסביר שהחברה קיבלה החלטה ולפיה רק הוא מוסמך לדבר בשמה. לאחר בדיקת הנושא, טען תרזה שלא ידוע לו על ביטול יפוי הכח שניתן לבני משפחת גהל.

עם זאת, ציין שלדעתו אין לביטול יפוי הכח כל משמעות מעשית כעת, מאחר שיפוי הכח בא לידי ביטוי רק באסיפות הכלליות של החברה.

אסיפה כזאת מתוכננת להיערך כמקובל ביולי 1987, אם לא יכנסו השנה בעלי המניות אסיפה נוספת בגלל האירועים בחברה.

את תגובת בני משפחת גהל לא ניתן להשיג. הם החליפו ככל הנראה את מספר הטלפון בביתם.

סגן נציב מס הכנסה והממונה על אגף החקירות:

היקף ההעלמות של מס הכנסה ירד ב־8 החודשים האחרונים

הרופאים ימשיכו להיות על הכוונת של "קומנדו מס"

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

"היקף ההעלמות של מס הכנסה ירד לעומת השנים הקודמות וממצאי בדיקה בשמונת החודשים האחרונים מסתבר כי רק 9 אחוזים מהעבריינים נתפסים על העלמות". כך אמר אתמול סגן נציב מס הכנסה הממונה על אגף החקירות, אברהם צרפתי.

ממצאי הבדיקה מראים כי ב־6633 מתוך 75,768 ביקורות שנעשו בשמונת החודשים האחרונים בנותני שירותים ובעסקים, התגלו העלמות. לדברי סגן הנציב, היה מספר העלמות המס בשנים קודמות גבוה יותר והוא עמד על 13 אחוז מהנבדקים. צרפתי סבור כי היקף ההעלמות יתייצב בטווח של כ־6־8 אחוזים מהנבדקים. [illegible] אברהם צרפתי מתריע על המצב בבתי-המשפט, הבא לידי ביטוי בכרונת בטיפול בתיקים.

לדבריו, בתי-המשפט נותנים כיום עדיפות לתיקים בדיני אישות או פליליים, ובשל כך גם תביעות שהוגשו לפני כמה שנים, אינן מטופלות עד היום. מצב זה גורם ויכוחים בין אנשי הנציבות, באשר לדרך שבה יימשך הטיפול בתביעות העבר. לא אחת נשמעות הצעות לסגירת השכבות מהעבר בכופר, אך גישה זו עלולה להיות מסוכנת.

סגן נציב מס הכנסה גם מסר כי הרופאים ימשיכו לעמוד על הכוונת של "קומנדו המס". בשנתיים האחרונות היו 106 מבצעי חקירה ורובם היו נגד רופאים. תיקים אלה יוגשו לבית-המשפט לשם המשך הטיפול.

עוד גילה כי בימים אלה פועל צוות משותף לנציבות מס הכנסה, למשטרת ישראל ולחברת בזק, לבדוק את הדרכים להילחם בתופעת הטלוויזיה בכבלים.

הקבלנים דורשים להימנע מקיצוצים נוספים בבנייה

בעת הכנת התקציב החדש

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הקבלנים דורשים שהממשלה תימנע מקיצוץ נוסף בענף הבניה בעת הכנת התקציב החדש.

ראשי מרכז הקבלנים, דוד שטרן ויונה מרדכי, העלו את הדרישה בפגישה עם היועץ הכלכלי של ראש הממשלה, עמוס רובין.

להערכת הקבלנים, הירידה בהיקף התחלות הבניה תביא בהכרח לידי עליית מחירי דירות, ובסיכומו של דבר היא עלולה לטרפד את התכנית הכלכלית של הממשלה.

רובין השיב לקבלנים כי הוא מודאג ממצב זה מאחר שהוא עלול להחזיר את המשק לסחרור אינפלציוני.

לדעת הקבלנים, יש למצוא פתרון לאבטחת כספם של רוכשי הדירות, כדי להחזיר את ענף הבניה לפעילות סדירה. הפתרון חייב להיות כזה שיתן ביטחון לקונה, בלא לייקר באופן משמעותי את הדירה.

יו"ר דירקטוריון הבורסה:

הבורסה תשקול הגמשה בנושא הבטחונות לגיוס הון באג"ח

לא תדרוש בטחונות מחברות המגייסות הון באמצעות אג"ח להמרה למניות

מאת יהודה שרוני

הבורסה לא תידרש בעתיד לנושא הבטחונות של פירמות המבקשות לגייס הון באמצעות אגרות חוב להמרה למניות, אלא תשאיר זאת למשא ומתן בין הפירמות המנפיקות לבין החתמים. כך מסר אתמול חיים טסטל, יו"ר דירקטוריון הבורסה, בפגישה עם כתבי בורסה.

עד כה נדרשה הבורסה כמה פעמים לנושא, ואף הובע חשש כי דרישות הבורסה לבטחונות עלולות לטרפד את ההנפקות.

נושא הבטחונות עלה על רקע בקשתה של חברת "כלל סחר" לגייס 4 מיליון דולרים באג"ח להמרה. בקשתה של החברה נתקלה בקשיים בשל אי-יכולתה לתת בטחונות מתאימים. לבסוף, אישרה הבורסה לחברה את גיוס ההון, לא לפני שהבטיחה החברה כי בעתיד תפעל לאיחוד המניות שאינן רשומות למסחר בבורסה עם המניות הרשומות למסחר.

גם באג"ח רגילות

יו"ר דירקטוריון הבורסה מסר עוד כי בשבועות הקרובים יתקיימו דיונים באפשרות שתהיה הגמשה מסויימת בעמדת הבורסה גם כלפי פירמות המבקשות לגייס הון ב־אגרות חוב רגילות. עד כה גילתה הבורסה קשיחות רבה בנושא, ובמקרים מסויימים אף נמנע גיוס ההון מפירמות שלא יכלו לספק בטחונות מתאימים.

קורפו: הממשלה חייבת להשקיע בתשתית כבישים

(עתים למ"מ). "אם לא תיענה הממשלה לתוכנית שהכין משרד התחבורה להשקעות בכבישים, אין היא ממלאת את תפקידה". כך אמר שר התחבורה, חיים קורפו, בהופיעו לפני 30 שופטי תעבורה.

שר התחבורה אמר כי הגיש לממשלה תוכנית חומש, ועל פיה ישקיעו בכבישים לפחות 450 מיליון דולר, וכי המדינה חייבת לעשות מאמץ ולהשקיע בתשתית הנמצאת בפיגור רב בעשור האחרון, מה גם שהתועלת למשק ממערכת הכבישים המוצעת בתוכנית גבוהה פי 7.5, ויותר, מן העלות.

בדבור על המלחמה בתאונות הדרכים, ציין השר כי בתי המשפט ביטלו ביעילות את ענש שלילת רישיון הנהיגה של נהגים עבריינים. לעומת 5982 רישיונות נהיגה שנשללו בבתי המשפט בשנת 1981, נשללו רישיונותיהם של 46,000 נהגים עבריינים בשנת 1985 ועד אמצע 1984 נשללו רישיונותיהם של כ־35,000 נהגים עבריינים.

העמלות על פעולות בני"ע יעלו ב־8־12 אחוזים

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הבורסה אישרה אתמול לחברי הבורסה — הבנקים וחברות הברוקרים — להעלות את שיעורי עמלות המינימום שהם גובים מלקוחותיהם על פעולות בניירות ערך, ב־12 — 8 אחוזים.

עמלות המינימום על פעולות קניה ומכירה של אגרות חוב יעלו ב־8 אחוזים, ושל מניות וניירות ערך הניתנים להמרה במניות — ב־12 אחוז.

העלאת העמלות בידי הבנקים כבר נכנסה לתוקף, לאחר שקיבלה את אישור המפקח על הבנקים.

להעלאת העמלות בידי הברוקרים, עדיין לא ניתן אישור. אישור זה, האמור להתקבל מאבי גלמור, המפקח על המחירים במשרד התעשייה, משהה זה כמה שבועות, על אף פניותיה החוזרות ונשנות של הבורסה.

هكذا من الأصل

מכנז من الاصل

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

התחזית למיפגש הפיסגה הכפול ביפו:

תיקו בין האלוף למוביל מכבי ת"א ינצח את חיפה

התחזית שלי

מאת משה הר־געש

בבלומפילד תהיה מחר "זעירת פיסגה" השווה שיעתקו לה אפילו 11 מחזורים, לפחות מנקודת מבטם של הגוברים. במישחק המוקדם (שעה 13.00) יארח מכבי תל־אביב את מכבי חיפה סגן האלוף. במישחק המרכזי (שעה 15.00) יארח האלוף הפועל תל־אביב את המוליך בית"ר ירושלים. בפתח־תקוה יהיה דרבי בין הפועל למכבי. שני מישחקים ביפו ולוד יהיו כבר היום. השעה הראשית למישחקים 14.30.

הפועל תל־אביב — בית"ר ירושלים

היתרון האיכותי של בית"ר ירושלים אינו מוטל בספק וגם משתקי היטב בטבלה, אך לא תמיד הוא מתבטא במישחקים מסוג זה. אני מעדיף לא להסתכן.

● התחזית שלי: תיקו.

מכבי תל־אביב — מכבי חיפה

שתי הקבוצות נימנות על ה־מאכזבות של השליש הראשון. הסמכן הבולט שלהן חוסר יציבות. אני מהמר על התל־אביבים רק בד־כות יתרון הביתיות.

● התחזית שלי: ניצחון לת"א.

מכבי נתניה — בני־יהודה

הנתניתים מחפשים פיצוי על הכשלונות האחרונים. הם ינסו להשיג את מבוקשם על חשבון הקבוצה המצליחה של יצחק ש־ניאור.

● התחזית שלי: ניצחון לנתניה.

הפועל כפר־סבא — שמשון תל־אביב

מיפגש צמרת בין שתיים מ־הקבוצות המפתיעות של השליש הראשון. השיוויון בנקודות עשוי להימשך עד למחזור הבא.

● התחזית שלי: תיקו.

הפועל פתח־תקוה — מכבי פתח־תקוה

המחזורים האחרונים הוכיחו, כי יהיה כדאי לבוא מחר לאיצטדיון בפתח־תקוה. המיקום הגבוה של הפועל בטבלה יתבטא ודאי גם בתוצאה.

● התחזית שלי: ניצחון להפועל.

הפועל באר־שבע — בית"ר תל־אביב

לפני כשבועיים הוכיחו הבאר־שבעים, כי במגרשם הם מסוגלים לנצח כל קבוצה. נראה שגם שחקני בית"ר תל־אביב ייאלצו להודות בכך.

● התחזית: ניצחון לבאר־שבע.

טבלת הליגה הלאומית

.1	בית"ר ירו'	10	24–11	21
.2	בני־יהודה	10	14–9	18
.3	הפועל פ"ת	10	15–6	17
.4	שמשון ת"א	10	10–4	17
.5	כפר־סבא	10	14–10	17
.6	מכבי חיפה	10	10–7	17
.7	מכבי פ"ת	10	11–8	15
.8	בית"ר ת"א	10	12–14	14
.9	מכבי ת"א	10	12–7	13
.10	הפועל ת"א	10	8–8	12
.11	מכבי נתניה	10	8–13	12
.12	באר־שבע	10	5–8	11
.13	הפועל לוד	10	10–8	10
.14	מכבי יבנה	10	6–12	8
.15	מכבי יפו	10	7–18	6
.16	ב. נתניה	10	3 –25	4

מכבי יפו — בית"ר נתניה

לישראים תהיה הזדמנות מצויינת לערוך פסק זמן משורשרת ההפסדים. הם יארחו סוף סוף קבוצה הנמצאת מתחתיהם בטבלה, בית"ר נתניה.

● התחזית שלי: ניצחון ליפו.

הפועל לוד — מכבי יבנה

הלודאים הצליחו סוף סוף ל־התרומם מעל המקום ה־14. ב־מישחק הביתי היום אחר־הצהריים הם עשויים לעשות כברת דרך נוספת בכיוון הנכון.

● התחזית שלי: ניצחון ללוד.

ליגה אנגלית

ארסנל בדרבי מול ק.פ.ר.

לונדון (שרות "ספורט הארץ"). נראה שארסנל תשמור על מקומה בראש טבלת הליגה האנגלית גם אחרי המחזור ה־18 מחר. היא מארחת בדרבי לונדוני את קווינס־פארק ריינג'רס המדורגת במקום ה־15. דרבי לונדוני נוסף יפגיש את צ'לסי עם ווימבלדון.

★ יתר המישחקים: צ'רלטון — ניוקאסל, קובנטרי — לסטר, אוקספורד — נוריץ', נוטינגהאם — מנצ'סטר סיטי, אוקספורד — לוטון, שפילד ווינסדיי — אסטון וילה, ווטפורד — ליברפול, ווסטהאם — סאות'המפטון. המישחק בין מנצ'סטר יונייטד לטוטנהאם יהיה ביום א'.

● ג'ו בוגנר, המתאגרף הבריטי בן ה־36 שחזר לפעילות, ניצח בסי־דני בקרב בן 10 סיבובים, את האמריקאי דייויד ביי, שהתמודד בעבר על התואר העולמי במשקל כבד.

לעיני 9,500 צופים פתח מכבי ת"א ברגל ימין — אבל

מנצחון כזה אין מה להתלהב

בניצוחם של מיקי (26 נק') וג'ונסון (26) הכניע מכבי את זאדאר 99–83 ● בשבוע הבא ביד אליהו מול מילאנו

גביע האלופות

מאת מיכאל קינן

המטרה הראשונה של כל קבוצה בבית גמר גביע אירופה לאלופות היא לנצח במישחקי הבית. מטרה זו הושגה אמש בהיכל הספורט ביד־אליהו על ידי מכבי תל־אביב שגבר על אלופת יוגוסלביה זאדאר 99–83 (33–51). אבל כל מי שציפה לתצוגה משכנעת של האלוף הישראלי, מול הקבוצה הפחות טובה בבית הגמר, התאכזב.

יותר כל כך מי שכבר "סידר" למכבי ניצחון חוץ ביוגוסלביה ב־29 בינואר, מטעם שיהרהר שנית. כדי לנצח שם יצטרך מכבי לשחק הרבה יותר טוב, מאחר שאין ספק שקבוצה זו, שלא הרשימה אמש כלל, תשחק כדורסל יעיל יותר באולמה, בעיקר אם המצעים שנעדרו אמש, יהיו כשירים.

מכבי תל־אביב — זאדאר 99–83 (33–51)

● המצטיין: מיקי ברקוביץ'

● למכבי קלעו: ג'ונסון 26, ברקוביץ' 26, מגי 23, ג'מצ'י 11, ליפין 8, לאסוף 5.

● לזאדאר קלעו: מאמר לוביץ' 36, ווראנקוביץ' 16, אובאר 12, בלאזביץ' 10, קומאנץ' 5, סקרוצ'ה 4.

● בחוזים חופשיים: מכבי 26 (מגי 12, ג'ונסון 11), זאדאר 23 (בלאזביץ' 8, ווראנקוביץ' ואובאר 6 כ"א).

● שופטים: ורסמוה (הולנד) ווהיקוסטר (בלגיה), 9,500 צופים בהיכל הספורט.

פתיחה עצבנית

אפשר היה להבין את הפתיחה העצבנית (נקודה ראשונה של ברקוביץ' מקו העונשין רק אחרי שתי דקות ו־18 שניות). בהפסקה היה למכבי יתרון של 18 נקודות ונראה היה שהצהובים מתל־אביב ישטפו במחצית השניה את הבודלים מזאדאר, בעיקר משום שלענק (2.15) ווראנקוביץ' כבר היו שלוש עבירות.

בסיום נותר אמנם פער כמעט זהה ולא היה ספק לרגע שמכבי יזכה. אבל העובדה שהיוגוסלבים קלעו אחרי ההפסקה 50 נקודות, צריכה להדליק אור אדום אצל צבי שרף, לקראת המישחקים הקשים באמת הצפויים למכבים, החל בזה שיהיה ביום חמישי בהיכל הספורט נגד טראסר מילאנו.

הדאגה האמיתית

היוגוסלבים השיגו פחות או יותר את מה שרצו. לא היו להם הכלים לנצח בתל־אביב ולכן שיחקו כדי להפסיד בהפרש הנמוך ביותר. לשם כך החזיקו הרבה בכדור, הניעו אותו מצד לצד ולא נכנסו להרפתקאות מיותרות. מכבי צריך לצפות שכך יעשו גם קבוצות אחרות שיבואו לתל־אביב.

מה שצריך להדאיג באמת היא העובדה שמי שהחזיק את זאדאר במישחק היה שחקן בינוני בשם אנטה מאטולוביץ' שקלע 36 נקודות (23 אחרי ההפסקה) באחוז דיוק מצויין. מאטולוביץ' הוא הרכז השני של זאדאר וספק אם אי־פעם קלע כל כך הרבה. זאת בעיקר משום שהשמירה עליו לא היתה טובה. שוקן קצת יותר גבוה מאשר אראאסטי וליפין, לא היה מאפשר לו לזרוק בחופשיות כזו. אגב, מאמר לוביץ' גם היה זה שגרם להוצאתו של ליפין בחמש עבירות.

ליפין הריץ וקלע

מכבי הוביל 15–19 במישחק הדי־שילית, כאשר ליפין הוליך את אראאסטי. גם ג'ונסון, שנפגע ברגלו קודם לכן, חזר לשחק ובתוך חמש דקות פתח מכבי פער של תשע נקודות. דוד הגדיל אותו ל־18 במחצית, כאשר ליפין הקטן מריץ את הכדור וגם קלע שני סלים של שלוש נקודות.

ליפין חזר לספסל בפתיחת המח־צית השניה והמכבי התקשה להגדיל את הפער שירד פעמיים לתשע נקודות. הוא חזר בדקה ה־30 כשמכבי הוביל 61–75, אבל יצא כעבור חמש דקות. אלי כתוצאה מכך לא הצליח מכבי להשיג ניצחון גבוה יותר.

שני השחקנים הבולטים של מכבי אמש היו מיקי ברקוביץ' ולי ג'ונסון. מבחינה סטאטיסטית היה המאזן של ג'ונסון טוב יותר, אבל בחותי בבר־קוביץ' כשחקן המצטיין, בעיקר בגלל העבודה הקשה שהשקיע בהגנה, שגרמה לניטרולו של הקפטן סקרוצ'ה, קלע ברמה גבוהה שהס־תפק ב־4 נקודות והוחזר לספסל. מיקי עשה את שלו גם בהתקפה, כולל שני סלים של 3 נקודות וכמה מיבצעים אופייניים.

הריתוק של ג'ונסון

ג'ונסון הוכיח שגם שחזר למיטבו הן בקליעה (26 נק'), הן בריבאונד (11), הן במישחק ההגנה מצויין. הטבעה שלו במחצית השניה היתה מלאכת מחשבת. מגי הופקד לשמור על ווראנקוביץ' הגבוה ממנו ב־13 ס"מ ועשה זאת היטב (בסיוע של ג'ונסון ששמר לפניו). בהתקפה עשה מגי את שלו, אם נתחשב בכך שהחטיא זריקות רבות "הרעב" ולא קיבל את הכדור.

דורון ג'מצ'י היה בערב ולא בכל מה שקשור לאחוז הקליעה, והיו לו בעיות בהגנה לשמור על שחקן גבוה וחזק ממנו גופנית (אובאר). זאת עוד נקודה שמאמני מכבי יצטרכו לתת עליה את הדעת, מול קבוצות שיציבו שלושה שחקנים גבוהים.

מאטולוביץ' היה משכמו ומעלה באזאר, אבל ווראנקוביץ' הוכיח מה הפוטנציאל הטמון בו. הוא מוכיח את סאבונים, אם כי אינו חזק גו־פנית כמוהו ואינו קולע ביכולת של הליטאי. משך את העין גם אריאן קומאנץ' בן ה־17 שגובהו 2.00 מ' והוא מוכיח לא רק במראה פניו, אבל בסגנון מישחקו ותנועותיו, את דראז'ן פטרוביץ'. זיכרו את השם הזה.

זאדאר מאחורינו. עכשיו צריך להתחיל לחשוב על מילאנו. זה כבר יהיה סיפור שונה לגמרי.

מיקי ברקוביץ' בערב מוצלח מאוד מול זאדאר, מוסיף עוד שתי נקודות. מימין הענק ווראנקוביץ' ולידו קווין מגי

(צילום: עוזי קרן)

ברקוביץ': משחק ההגנה הטוב הוליך אותנו לנצחון על זאדאר

מאמן זאדאר: בכוחנו לנצח את מכבי ביוגוסלביה

דעות

● צבי שרף, מאמן מכבי תל אביב: המתח הגדול פגע בשחקנים שלנו, שלא קלעו באחוזים הרגילים שלהם. ניצחנו קבוצה שכמעט לא כפייבורטית והצליחה את הוד־דמנויות שלה בצורה מאכסימלית. אינני מרוצה מן העובדה שמאמר לוביץ' קלע 36 נקודות. כעת ברור לכולם שמחכה לנו משחק קשה מאוד בשבוע הבא, מול מילאנו.

● מיקי ברקוביץ', קפטן מכבי תל אביב: היה משחק קשה מאוד. כבוד לנצח את אלופת יוגוסלביה ביד אליהו. משחק ההגנה הטוב שלנו הוליך אותנו לניצחון. זו התחלה טובה ואני מקווה שתיתן לנו תנופה להמשך. היה עלי לחוץ כבר. הייתי קבוד הספירו אותי. היה לי קשה מאוד לקום ולשחק כפי שאני יודע ומסוגל, אבל אני חושב שעשיתי זאת, במספר רב של דקות.

● יוסיפ דז'ורדז', מאמן זאדאר: לא היינו צריכים להפסיד בהפרש של 16 נקודות. פער של 10 היה משקף את ההבדלים בין שתי הקבוצות. השחקנים שלי חסרי ניסיון והם איבדו את הריכוז ב־4 הדקות האחרונות של המחצית הראשונה, בהן מכבי הגדיל את יתרונו. אנחנו יכולים לנצח את מכבי ת"א אצלנו בבית, כיוון שנשחק טוב יותר (בעיקר סקרוצ'ה), וגם מכיוון שיש־נה אפשרות שפטרוביץ' ופטראנוביץ' ישחקו ביוגוסלביה. מכבי קבוצה נהדרת בעלת ניסיון. כרגע, היא טובה מזאדאר.

שרון שהגיע הישר מאורתו ליד אליהו:

מילאנו מתבססת על כוח רב, הגנה טובה וכמובן על כוכב־העל מקאדו

מאת כתב "ספורט הארץ"

יאיר שרון, עוזר המאמן של מכבי תל אביב, הגיע אתמול למשחק מול זאדאר הישר מצרפת, שם חזה שלשום בניצחונה של אורתז על אלופת איטליה טראסר מילאנו 75–73.

על מילאנו, שתשחק עם ת"א ביום חמישי ביד אליהו אמר שרון: "זו קבוצה איטלקית טיפוסית, המתבססת על כוח גופני רב ועל משחק הגנה טוב. בהתקפה, האיטל־קים מוסרים כדורים רבים לבוב מקאדו, שהוא כוכב־על בקבוצה זו. קן באולו, האמריקאי השני, הוא שחקן הגנה טוב, בעל יכולת אתלטית מרשימה, אך בצרפת לא היה מעורב מספיק בהתקפה. כדי לנצח את מילאנו, מכבי חייב לקלוט את הכדורים החוזרים ולהרץ בכל הזדמנות. יש להם שלושה שחקנים מבוגרים וצריך לנצל עובדה זו. בצמוך לשפר את אחוזי הקליעה שלנו, שלא היו טובים מול היוגוס־לבים".

הוסיף עוד המאמן שרון: "האולם באורתז הוא ביתי מאוד ויהיה קשה מאוד לנצח בו. האיטלקים הוליכו כבר בפער של 12 נקודות ויכלו לזכות בניצחון, אבל הצרפתים התאוששו. יהיה קשה מאוד ביום חמישי מול האיטלקים וכמובן יהיה קשה גם בצרפת".

ג'ינגס נפרד עם 100 אלף לי"ש

בלפאסט (ע"ר). 25 אלף צופים באו לאיצטדיון "וינדזור־פארק" למישחק הפרידה לשוערם פאט ג'נינגס בן ה־41 וחצי, המחזיק בשיא ההופעות העולמי בנבחרת — 119 פעמים.

100 אלף לישט היה סכום הכנ־סות המישחק שהוקדש כולו לשוער שפרש מן הנבחרת בתום המונדיאל במכסיקו, לאחר פעילות של 22 שנה במדי הנבחרת. במישחק זה נטלו חלק כדורגלני העבר שפרשו, האירי ג'ורג' בסט והאנגלי קווין קיגן, בצוותא עם האירים הוד־פשיים" ליאם ברידי ופראנק סטייפלטון, הארגנטיני אוסוואלדו ארדילס והסקוטי קני דאלגליש. ג'נינגס הופיע 60 דקות ופעמיים הציל את שערו בצורה מרשימה. המישחק הסתיים בתיקו 3–3.

טניס

בוריס בקר הביס את יואכים ניסטרום

ניו־יורק (איפי). בוריס בקר קילקל כאן ערב מושלם לטניס השוודי, כאשר הביס ללא תנאי את יואכים ניסטרום 6–1, 6–3. במחזור הראשון של טורניר המאסטרס במ־דיסון סקוור גארדן. היה זה ניצחונו ה־18 ברציפות של הגרמני בן ה־19.

קודם לכן זכו שני שוודים אחרים בניצחונות ראשונים. מאטס וילאנדר גבר על הצרפתי הנרי לקונט 6–1, 7–5, ושטפאן אדברג גבר על אנדרס גומס (אקוואדור) 6–2, 6–3.

כל שחקן שמשתתף בטורניר מקבל 10,000 דולאר. על כל ניצחון בשלב המוקדם מקבלים 20 אלף דולאר.

לפנות בוקר עמד אדברג ל־התמודד במישחקו השני נגד הצרפתי יאניק נואה. וילאנדר ישחק נגד ניסטרום בעוד שאיוון לנדל יפתח את הגנתו על הבכורה שלו מול גומס.

נקבע הרכב האוסטרלי לגמר גביע דייויס

סידני (ע"ת). ניל פרייזר, קפטן נבחרת הטניס של אוסטרליה, קבע מגל בן שמונה שחקנים למישחק גמר גביע דייויס נגד שוודיה שית־קיים ב־26–28 בדצמבר במלבורן.

בראש הרשימה ניצב פאט קאש, הוותיקים פול מקנאמי פיטר מקנמרה וג'ון פיצג'רלד. החדשים הם הצעיר מארק קראצמן וכן בריד דייק, פיטר דוהאן ואאלי מאסור.

איטליה — מאלטה

אליפות אירופה

לה־ואלטה (שרות "ספורט הארץ"). איטליה הגנה לחזור כאן מחר על מה שעשתה שוודיה כשהביסה לפני שלושה שבועות את מאלטה 5–0. זהו מישחק בבית 2 של המוקדמות לאליפות אירופה. שוודיה מובילה עם 5 נקודות מ־3 מישחקים לפני איטליה 2 נק' (מישחק אחד) ופורטוגל 2 נק' (מ־2 מישחקים), שוויץ 1 ומאלטה 0 נק'.

סיכוי טוב לחיפה לשמור על הפיסגה

ליגה ארצית

מאת כותב "ספורט הארץ"

למוליך הפועל חיפה תהיה הזדמנות להתרחק משכנו הפועל חדרה, כאשר יארח בחיפה את הפועל רמת־גן שהשלים במחזור האחרון שלושה ניצחונות רצופים. הסיכויים נוטים לזכות החיפאים לו, רק בזכות הביתיות.

הפועל חדרה יוצא למישחק חוץ נגד הפועל עכו שיהיה היום. הפער בטבלה בין שתי הקבוצות אינו משמעותי והוא עשוי להצטמצם עוד יותר. גם למכבי שעריים תהיה הזדמנות לשפר את מעמדה. היא יארח את העולה החדש בית"ר נהריה המדורג 15. כל תוצאה מלבד ניצחון מקומי תהווה הפתעה. הפועל טבריה יבקש להתאושש מהכשלונות האחרונים במישחק הבית עם הפועל חולון, ספק אם יצליח להשיג את מבוקשו. הפועל ירושלים מועמד לניצחון חמישי רצוף. הוא יארח את הפועל בית־שאן.

גם שני מיפגשי תחתית יהיו היום. באיצטדיון וינטר יארח הכח רמת־גן את הפועל דימונה, סגור הטבלה. ברמלה יתמודד בית"ר המקומי עם שכנו בטבלה הפועל מרמורק. מישחק מסקרן צפוי ברמת־עמידר, כאשר המכבי המקומי יארח את הפועל יהוד.

טבלת הליגה הארצית

.1	הפועל חיפה	10	15–7	19
.2	הפועל חדרה	10	18–11	19
.3	מכ. שעריים	10	13–7	17
.4	הפועל יהוד	10	16–12	17
.5	הפועל עכו	10	15–11	16
.6	הפו. חולון	10	10–6	16
.7	הפועל ר"ג	10	6 –5	16
.8	רמת־עמידר	10	8 –11	14
.9	הפ. טבריה	10	17–16	13
.10	הפועל ירו'	10	11–13	13
.11	בית־שאן	10	9 –12	12
.12	בית"ר רמלה	10	9 –13	12
.13	הפו. מרמורק	10	11–16	10
.14	הכח רמת־גן	10	8 –15	10
.15	ב. נהריה	10	3 –8	6
.16	הפו. דימונה	10	6 –12	6

ז'לגיריס ניצחה את ריאל 83–91

קובנה (שרות "ספורט הארץ"). כל מישחקי המחזור הראשון בבית גמר האלופות הסתיימו בניצחונות ב־תיים, כאשר ז'לגיריס קובנה גברה כאן על ריאל מאדריד 91–83 (51–39).

כצפוי היה ארוידאס סאבוניס המצטיין במישחק עם 31 נקודות. חומיציוס הוסיף 15 נק' לאלופת ברית המועצות. לריאל הירבו לקלוע האמריקאים ברנסון 20 וספריגס 17.

★ ביום חמישי ישחקו במחזור השני: מכבי — טראסר מילאנו, ריאל — אורתז, זאדאר — ז'לגיריס.

טבלת בית הגמר

.1	מכבי ת"א	1	99–83	2
.2	ז'לגיריס	1	91–83	2
.3	אורתז	1	75–73	2
.4	מילאנו	1	73–75	1
.5	ריאל	1	83–91	1
.6	זאדאר	1	83–99	1

וילרבאן נוצחה בברלונה

ברלונה (שרות "ספורט הארץ"). הקבוצה הצרפתית וילרבאן, שה־דיחה בסיבוב הקודם את הפועל חו־לון, נוצחה כאן 83–98 (46–52) ע"י וובבסור ברלונה ברבע גמר גביע אירופה למחזיקות גביע.

רג'י ג'ונסון 27, מארגאל 23 ותיאוקאמפה 21, הירבו לקלוע לחובבנוס. קולה 19, בל 17 ודרן 16 לוילרבאן.

במישחק אחר צסק"א מוסקווה — אוסטראווה 89–70.

בונדסליגה

3 מתמודדות על אליפות החורף

פרנקפורט (שרות "ספורט הארץ"). הבונדסליגה יוצאת מחר בערב לפגרה ארוכה שתימשך עד ל־21 בפברואר. קודם לכן ישלם הסיבוב הראשון תיקבע אלופת החורף.

שלוש קבוצות יכולות עדיין לזכות בתואר: באיירן (23 נק') המתארחת אצל העשירית בדירוג שאלקה, לוורקוזן (22 נק') שתשחק אצל השישית בדירוג שטוטגארט והאמבורג (22 נק') שתארח את הרביעית קייזרסלאוטרן (20 נק').

★ יתר המישחקים: קלן — ברמן, דורטמונד — פרנקפורט, המבורג — ברלין, נירנברג — מנשנגלאדבך, דיסלדורף — בוכום, אירדינגן — מאנהיים.

● קול השלום יעביר מחר הול משעה 13.00 בשידור ישיר מבלומ־פילד את משחק הליגה הלאומית בכדורגל בין מכבי תל אביב למכבי חיפה. בתכנית יובאו גם פרטי המשחקים המוקדמים שיהיו היום ומחר.

נפתחה ההרשמה

לבחינות המיון של תוכנית "תלפיות"

ההרשמה מיועדת למועמדים/ות לשרות בטחון,
תלמידי כתות י"ב ומעלה העונים על הדרישות הבאות:

1) בעלי כישורים גבוהים בתחום המדעים המדוייקים/טכנולוגיים.

2) תאריך לידתם חל לפני חודש יולי 1970.

3) בריאות תקינה.

נערים/ות העונים על הדרישות לעיל ומעוניינים להגיש מועמדותם לתוכנית, ישלחו גליון ציונים של סוף כתה י"א מאושר ע"י ביה"ס וכן פרטים אישיים מלאים - תעודת זהות, תעודת לידה, כתובת מלאה מיקוד ומס' טלפון בבית.

פניות תשלחנה לד.צ. 03629 צ.ה.ל (עבור מיון תלפיות).

ההרשמה תסתיים בתאריך 15.12.86.

מכון לחקר גרפולוגיה יישומית
בהנהלת צפורה להב
מודיע על פתיחת השתלמות בגרפולוגיה
עפ"י תורתו של ישראל אודם

מרצה אורח: ישראל אודם.

בדבר פרטים נא לפנות לטל. 03־201715, 03־204604

פקודת החברות
לנדקו — רובינשטיין השקעות בע"מ
הודעה על אסיפה כללית שנתית נדחית

ניתנת בזאת הודעה כי האסיפה הכללית השנתית הנדחית של החברה תתקיים ביום 21.12.86 בשעה 9.00 במשרדה הרשום של החברה הבינלאומית לפיתוח בישראל בע"מ ברחוב בן־יהודה 32, תל־אביב (קומה 6 חדר 1611).

על סדר היום: 1) בחירת מנהלים.
2) שונות.

כל בעל מניות שלא יוכל להשתתף באסיפה רשאי למנות מיופה־כח בכתב ובלבד שכתב המינוי יגיע למשרדה הרשום של החברה 48 שעות לפני מועד האסיפה.

יו"ר מועצת המנהלים
אהרון רובינשטיין

אבלים על פטירתה של אימנו וסבתנו

זהבה קצ'קו

הלוויה תתקיים היום יום ו' ג' כסלו תשמ"ז 5.12.86 בשעה 11.30 בבית הקברות בקרית־שאול

נפגשים ליד השער

יושבים שבעה אצל משפחת תמר מירון, קרן היסוד 5 רמת־אילן

המשפחה המתאבלת

לבנצי וכל המשפחה

אתכם באבלכם על מות האם

חוה שניידר

הלוויה תתקיים בקבוצנו היום יום שישי 5.12.86 בשעה 15.30

קבוץ רבדים

אנו מודיעים בצער על פטירת יקירתנו

פולה (ציפורה) קוטנר ז"ל

(לבית רוזנברג)

שהובאה לקבורה בירושלים ביום שלישי ל' בחשון תשמ"ז 2.12.86

בניה: שרה ומשה מיקרון
יואל ומנוחה קוטנר.
נכדיה: נעם, אילה, גייל, יואב ועדי.
גיסיה: מקס קוטנר ומשפחתו לנדון
דוד קוטנר ומשפחתו שטרסבורג
ומשפחות מיקרון ומולדוב.

גילוי המצבה של

רבקה ריגר — קפלן

יערך היום 5.12.86 בהר־המנוחות ירושלים.

בשבת 6.12.86 תתקיים תערוכה מתמונותיה בבית משפחת כהן בעין כרם אזור ד' 137 בין 10.00 ל־14.00.

במלאת שלושים לפטירת יקירתנו

טובה המר ז"ל

תערך אזכרה וגילוי מצבה ביום רביעי ח' בכסלו תשמ"ז 10.12.86 בשעה 15.30 בצהריים, בבית העלמין בכפר סמיר חיפה נפגשים ע"י השער הראשי.

המשפחה

בצער רב ובגעגועים אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו

יצחק הקמן

הלוויה תערך היום יום ו' ג' בכסלו תשמ"ז 5.12.86 בבית העלמין בקרית־שאול בשעה 12.30. אוטובוס יעמוד לרשות המלווים, בבית המנוח תנועת המרי 4 קרית־אונו בשעה 11.45.

המתאבלים: אשתו צילה
בתו וחתנו: שושנה ובני ריין
נכדיו: אורי ואסף

לוטה (ליאורה) לב
איננה

הלוויה תתקיים היום, יום ו' 5.12.86, בשעה 11.00 בבית העלמין בקרית שאול

תחבורה מרחוב התמר 1, בשעה 10.30

נא להמנע מביקורי תנחומים

רוני לב — ליפשיץ

בצער רב אנו מודיעים
על פטירת יקירנו

דוד בן־אחיעזר ז"ל

הלוויה התקיימה אתמול יום חמישי
ב' כסלו תשמ"ז 4.12.86

דן ורות אחיעזר וב"ב

ביום ראשון ה' כסלו תשמ"ז 7.12.86

תיערך אזכרה וגילוי מצבה ליקירנו

נחום לוין ז"ל

נפגשים בשעה 3.00 אחר הצהריים בכניסה לבית הקברות בחולת יצחק

תודתנו נתונה לכל מנחמינו באבלנו

המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה
של אמנו אחותנו וסבתנו

פיה צפתי

הלוויה תתקיים היום יום שישי ג' כסלו תשמ"ז 5.12.86
בשעה 12.00 בבית העלמין בקרית־שאול.

מתאבלים: אמנון צפתי ומשפחתו
שרה גלעדי ומשפחתה
יחיאל גפשטיין ומשפחתו
שלמה גפשטיין ומשפחתו

שוק שחור לירחון סובייטי שפרסם מחזה על צ'רנוביל

מטיל האשמות כבדות על מנהל הכור ● מתאר מבוכת תושבי האזור המוכה מבליט בעיית הסכנה שבטכנולוגיה המודרנית

מאת אליהו זהבי
סופר "הארץ" בסקנדינביה

קופנהגן (מיוחד ל"הארץ"). כתב העיתון "פראבדה", שהיה שליחו הראשון של העיתון לאזור צ'רנוביל עם האירועים במקום, פרסם מחזה על אסון צ'רנוביל בירחון ספרותי סובייטי "ידידות עמים". הביקוש הגדול לירחון גרם להעלאת מחירו בשוק השחור למאה רובל (שווה לחצי משכורת חודשית) — מוסר היום כתב הרדיו השוודי במוסקווה.

המחזה מטיל האשמות כבדות על מנהל הכור, שלא דאג להוציא מראש את האזרחים והמתין להוראות ממוסקווה. הוא מתאר את מבוכתם של תושבי האזור ומציג את השאלה על מידת הסכנה שיש בטכנולוגיה מודרנית. טרם ברור אם יותר המחזה להצגה, אך בעיתונות מוסקווה החל ויכוח ציבורי על המחזה. מחבר המחזה אומר "אני לא שקספיר, אבל נושא המחזה מטריד את כל האומה".

נעלם מדען שוודי שערך מחקר סודי על איתור צוללות

בשטוקהולם סבורים כי נחטף בידי גורם זר

מאת אליהו זהבי
סופר "הארץ" בסקנדינביה

קופנהגן (מיוחד ל"הארץ"). בשטוקהולם גילה העיתון סוונסקה דאגבלדט, כי חוקר שוודי, פרופסור ס. אוראן, שעסק במחקר סודי לגילוי צוללות במכשור סודי, ופעל בשיתוף עם גורמי מודיעין אמריקאים נעלם בדרך מסתורית ב-31 ביולי 1986. החוקר הפליג לבדו בסירת דייג ולא חזר לביתו.

הספינה נמצאה נטושה למחרת היום. במשך החודשים שעברו הי־ פושים השאיים אחר החוקר, גופתו לא נמצאה עד היום, ובשטוקהולם סבורים כי נחטף בידי גורם זר.

מרעננים ומתנדבים נאבקים עם לוויתן שהגיע שלשום למים רדודים ליד חופי איסטהם, מסצ'וסטס, בניסיון להחזירו למים העמוקים. נמסר על כ-50 לוויתנים — מנהיגי להקות, המנסים להתקרב לחוף באזור קייפ קוד. בעקבותיהם באות בדרך כלל להקותיהם, ומסע זה אל החוף, שאת מניעיו לא הצליחו המדענים לפענח, מסתיים במות הלוויתנים. (תצלום אי פי)

לא יונפקו עוד ויזות לארה"ב לבעלי דרכוני שירות סוריים

צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). במסגרת המאמצים להגביל פעילות טרור בארה"ב, הכריזה אתמול מחלקת המדינה, כי לא תנפק עוד ויזות לבעלי דרכוני שירות סוריים.

דובר מחלקת המדינה אמר אתמול, כי ההחלטה נבעה מן ההוכחות לכך שסוריה ניפקה דרכוני שירות לאורחים שאינם סוריים, בעזרתם ביצעו אלה פיגועי טרור באירופה. הדובר הסביר, כי סוריה נוהגת לנפק ארבעה סוגי דרכונים: דיפלומטי, רשמי, שירות, ורגיל.

בעלי דרכוני שירות נהנים ממעבר נוח יותר בגבולות ואינם חשופים לבדיקות מדוקדקות כמו בעלי הדרכונים הרגילים.

צעד זה של הממשל האמריקאי בא בנוסף לצעדים שננקטו בשבועות האחרונים, על פיהם אזרחים סוריים יוכלו לקבל ויזת ביקור בארה"ב לתקופות קצרות בלבד ובאורח חד פעמי. כמו כן יארך הטיפול במתן ויזות כאלה עשרים יום לפחות.

הממשל יבקש גם מבעלות בריתו האירופאיות לנקוט בצעדים דומים נגד אזרחים סוריים ובעלי דרכוני שירות סוריים.

נימפת הים בקופנהאגן קיבלה ראש של שור

כך מחו סטודנטים נגד שר החינוך

מאת אליה זהבי
סופר "הארץ" בסקנדינביה

קופנהגן (מיוחד ל"הארץ") הסטודנטים בדנמרק מוחים נגד שר החינוך במעשה קונדס: פסל נימפת הים הקטנה בקופנהאגן הפך ל. . שור הים.

עוברים ושבים שהשכימו לבקר את פסלה הלאומי של דנמרק, פסל נימפת הים הקטנה בנמל העיר, נדהמו לגלות את הפסל עם ראש שור. היה זה מעשה קונדס שביצעו סטודנטים דניים במחאה נגד שר החינוך, ב' הארדאר.

לראש הפסל הודבק ראש שור מעשה ידי תלמידי המכון הגבוה לפיסול.

על פסלו של הסופר הנס כריסטיאן אנדרסן המוצב בכיכר המרכזית של קופנהאגן הודבק ראש פרה. הסטודנטים ניצלו סערת הוריקאן לילית כדי לבצע את התעלול.

במכתב ששיגרו אתמול לשר ולמערכות עתונים הם מוחים של "זוהר ראשי" של שר החינוך ופקידי משרדו.

השחקן קרי גראנט הוריש בין 25 ל־60 מיליון ד'

הנהנים העיקריים: אשתו האחרונה ובתו

סאנטה-מוניקה (ע"צ). השחקן קרי גראנט, שמת בשבת משטף דם במוח, הוריש את הונו לאשתו החמישית והאחרונה, בארברה, ולבתו היחידה ג'ניפר. מתברר מצוואתו שהוגשה שלשום בבית-משפט בקליפורניה.

בהתאם לחוקי קליפורניה, מיסמך זה אינו מציין את גובה רכושו של השחקן, ובאוזר נר כי הונו עולה על 10 אלפים דולר.

לפי ה"וואשינגטון פוסט", המתבסס הונו של קרי גראנט ב-60 מיליון דולר, אך מקורות אחרים דיברו על 25 מיליון. גראנט עצמו אמר בשעתו, כי גם הנתון האחרון מוגזם.

בצוואה נאמר כי מעונו בבוורלי הילס, "וכל הרכוש החומרי האישי", כולל הרהיטים, יצירות האמנות והמכוניות, יעברו לרשות אשתו האחרונה.

הירושה מתחלקת בחלקים שווים בין בארברה האריס גראנט, רעייתו האחרונה, לבין ג'ניפר גראנט, בתו היחידה של גראנט, אותה ילדה לו השחקנית דיאן קנאן, אשתו הרביעית.

המלתחה של קרי גראנט, והכשיטים, יעברו לרשותו של עורך-דינו הוותיק, סטאנלי פוקס, ובצוואה נרמז, כי יוכל לתת פריטים מסויימים לידידים כגון פראנק סינטרה או הבמאי סטנלי דונן.

השחקן גם הוריש סכומים הנעים בין 10 אלפים עד 100 אלף דולר למספר עוזרים ולמטרות צדקה.

זהו אחד המיקרופונים הזעירים, שגילו עובדי שגרירות דנמרק בוורשה. אמצעי האזנה נמצאו בתקרות משרדי השגרירות. מחאה רשמית הוגשה לממשלת פולין. (תצלום אי פי)

מטוס לובי הופל בצ'אד

קהיר (ע"מ). מקור בהנהגה הלובית המקורבת לקדאפי שלא רצה בחשיפת זהותו, אישר בשיחה עם גורמים מהאופוזיציה, ידיעות על הפלת מטוס לובי ע"י כוחות צ'אד, בעת שמילא משימה רשמית מעל אדמת צ'אד.

דוברו של רייגן פורש "ללא קשר עם פרשת איראן"

וואשינגטון (ע"ת). לארי ספיקס, דוברו של נשיא ארה"ב, הודיע אתמול, כי יפרוש מהבית הלבן ב-1 בפברואר ויצטרף לחברת ההשקעות "מריל לינץ'".

לארי ספיקס

ספיקס הוסיף ואמר, כי לפי שעה לא נבחר אדם שימלא את מקומו. הוא יתמנה לתפקיד סגן נשיא לענייני תקשורת בחברת ההשקעות הגדולה ביותר בעולם.

הדובר אמר, כי הוא פורש ממשרתו, כשהוא חודר "יחס של כבוד עמוק לנשיא ולגב' רייגן". בזמן תיאורו לנשיא, אמר: "הוא הקפיד לומר תמיד את האמת".

ערך את העמוד: חיים פל

לורד רוטשילד מבקש אישור שירותי הביון הבריטי, שאינו מרגל

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). במהלך דראמטי אשר היכה בתדהמה אפילו את ראש ממשלת בריטניה, יצא אתמול לורד רוטשילד בקריאה נרגשת ופנה לשירותים החשאיים לאשר בפומבי וללא הסתייגות, כי אינו ומעולם לא היה מרגל סובייטי.

רוטשילד פירסם מכתב גלוי ב"דיילי טלגראף" בו כתב כי מאז 1980 הוזכר שמו בדיווחים שונים כאילו היה "האדם החמישי". הוא התכוון לקים פילבי, אנתוני בלאנט, גאי ברג'ס ודונלד מקלין, ארבעת המרגלים אשר עבדו בשרותה של בריה"המועצות ושאותם הכיר ברג'ס מתקופת האוניברסיטה בקאמברידג' ועבודתו בשרותים החשאיים.

מהלך זה מתפרש בלונדון כצעד נואש שנעשה רק לאחר שהגיע למסקנה שהשרותים והממשלה לא מצאו לנכון לנקות את שמו. התיידדותו של מרגרט תאצ'ר הפתיעה אפילו יותר. אמש בפרלמנט היא סירבה להיענות לקריאתו של רוטשילד ואמרה כי העניין כלו נתון עתה בדיון בממשלה. שמו של הלורד העלה בימים האחרונים מחדש לאחר שהתברר כי עמד מאחורי כתיבתו של ספר הטוען כי ראש השרותים החשאיים לשעבר, סר רוג'ר הוליס, היה מרגל סובייטי.

ויזל ישתתף ב־3 עצרות למען יהודי בריה"מ אחרי שיקבל פרס נובל לשלום

מאת אליהו זהבי
סופר "הארץ" בסקנדינביה

קופנהגן (מיוחד ל"הארץ"). הסופר אלי ויזל, שיקבל את פרס נובל לשלום ב-10 דצמבר באוסלו, ישתתף ב-3 עצרות למען יהודי בריה"מ מיד לאחר קבלת הפרס: באוסלו, בשטוקהולם ובקופנהגן.

המרכז לפנסיה גרמנית בע"מ
The Center For German Pension Ltd.

הודעה לאקדמאים

1. בימים אלה מסתיימת ההרשמה לפנסית "גמול השכלה".
2. זכאים לפנסיה, בעלי השכלה, נרדפי הנאצים ואחרים ובכלל זה רופאים, מהנדסים, עורכי-דין, רואי-חשבון, מורים וכו'.
3. גיל מקסימלי להצטרפות לתוכנית: גבר 61, אישה 56 (לעצמאים אף יותר)
4. ההרשמה נערכת בהתאם לדרישות החוק הגרמני ובהדרכת יועצים משפטיים גרמנים וישראלים.

צבי אברהמי – מנכ"ל

ת"א, בית "כללי" רח' דרויאנוב 5 חדרים 1011/2
טל' 03-281973. שעות ההרשמה בימי חול 9.00-20.00
יום ו' 9.00-13.00 מוצ"ש 19.00-22.00

אירועים בקניון איילון
קניון איילון
מרכז קניות ובילוי

1. יריד מצרים
מוצרי חאן אל חלילי

2. 8/12 – תחרות שחמט סימולטנית. בשעה 16.00 סגן אלוף העולם לשעבר – ויקטור קורצ'נוי ישחק כנגד 30 שחקנים. (השר יצחק מודעי, דידי מנוסי, שלמה ברשביט, פרופ' רביד ועוד).

3. 9/12 – דודו דותן מגיש: "שלישי נשי" מפגש בוקר לנשים. באותה הפראות תצוגת אופנה והשבוע בתצוגה אופנת "גלי"
כל יום שלישי בין השעות 10.00-12.00
באולם קולנוע "רב-גן".
כרטיסים בקופת הקולנוע.

פרס סייר ב"מנועי בית שמש" כדי "למלא עוד חור בהשכלה"

יקבל החלטה בתוך 10 ימים ● השרים יעקבי וארנס ימשיכו הבוקר במגעים למכירת המפעל

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

השרים גד יעקבי ומשה ארנס ימשיכו הבוקר במגעים למכירתו של מפעל מנועי בית שמש ויפגשו עם נציגי חברת "תא"פ" המתעניינים ברכישת המפעל. לפני השרים מונחת גם בקשה של חברת "ארמת טורבינות" לרכוש את המפעל.

ועדת השרים למדינות עתיד המפעל סיירה אתמול בבית שמש ונפגשה עם נציגי ההנהלה והעובדים. יו"ר הוועדה, שמעון פרס, אמר אתמול, כי עדיין אין מסקנות סופיות וכי הסיור "בא למלא עוד חור בהשכלה".

שר האוצר, משה נסים, אמר אתמול כי יש לבדוק את כדאיות המפעל, העיקר אם יש לו עתיד מבחינה כלכלית.

"פראט אנד ויטני" מציגה תנאים

שלשום נפגשו השרים יעקבי וארנס עם נציגי החברה האמריקאית "פראט אנד ויטני", השותפה במפעל, בראשות סגן נשיא החברה, ברני אידלמן.

אידלמן הבהיר כי חברתו תפרוש מהשותפות במנועי בית שמש, אם לא תקבל הממשלה עד סוף החודש החלטות מעשיות בנושא. הוא הציג שורה של תנאים להמשך הפעלתו של המפעל, ובהם התנאי שאם יעבור המפעל ל"כור" לא יחול עליו חוק החברות הממשלתיות, וכן התנאי שלממשלה לא יהיה רוב במועצת המנהלים של המפעל.

הוא חזר על התנגדות חברתו למסור את המפעל לתעשיה האווירית, אך אמר כי אם בסופו של דבר יוחלט לעשות כן, תעמוד חברתו בהתחייבויותיה לספק ידע והזמנות למפעל.

ועדת השרים אמורה לסיים את עבודתה בעוד כעשרה ימים.

3 פקידי ביהמ"ש השלום בעכו חשודים בקבלת שוחד ומירמה

בא כוח המשטרה: מדובר בקנסות ובתשלומים אחרים שלא הגיעו לקופת המדינה

(ע). שלושה מפקידי בית-משפט השלום בעכו נעצרו אתמול לחקירה כחשודים בקבלת שוחד, מירמה והפרת אמונים.

החשודים הם עזאם מוחמד חוסיין (33) מג'יד חבאג, שהוא לטענת המשטרה החשוד העיקרי בפרשה זו ושני פקידים אחרים, לוטוף אחמד נמרנה (27) מהכפר עראבה ועגמור גב"ע מועדי (25).

בא כוח היחידה המרכזית של משטרת מרחב הגליל, רב סמל מאיר איפרגן, טען בבית-המשפט, כי השלושה חשודים בפרשת השוחד שנחשפה בימים אלה בין כותלי בית-משפט השלום בעכו. בה מעורב גם עורך דין שנעצר לחקירה.

לטענת המשטרה, היו החשודים מעורבים בפרשת שוחד שנמשכה כשש שנים.

נודע, כי עורך הדין החשוד בפרשה זו יובא לבית-משפט השלום בעכו לשם הארכת מעצרו או שחרורו בערבות. זאת לאחר, שבא כוח המשטרה העיד, כי חשד זה אינו נמנה עם עובדי בית-המשפט.

בא כוח המשטרה אמר לשופט, כי מדובר בפרשה חמורה ורצינית מאד והמשטרה תפסה בשלב זה 150 תיקים פליליים ואזרחיים של בית-המשפט, אותם החשוד העיקרי, עזאם מוחמד חוסיין, איחסן במקום מיוחד בארכיון. לטענת החוקר, קשורים תיקים אלה לפרשת השוחד והעלמת תשלומים. מדובר בקנסות ובתשלומים אחרים שלא הגיעו לקופת המדינה.

בא כוח המשטרה גילה, כי עורך הדין שנחקר בפרשה זו הורה במעורבות בכחמישה מקרים של מתן שוחד לפקיד בית-המשפט. לטענת המשטרה, ידעו גם שני הפקידים האחרים, לוטוף ועגמור, על מעשיו של החשוד העיקרי, אך לא עשו מאומה כדי לסכל את מזימתו.

בא כוח המשטרה הציג בפני השופט, מרדכי הס, חומר חקירה סודי, שיש בו, לטענת המשטרה, כדי להוכיח קשירת קשר של החשודים המעורבים בפרשה זו.

סניגוריהם של החשודים טענו, לעומת זאת, כי כל אשר המשטרה מייחסת להחשודים לוטוף ועגמור הוא שהם היו סמוכים על שולחנו של החשוד העיקרי, שנהג להזמינם מפעם לפעם לאכול ולשתות.

בא כוח המשטרה אמר כי החקירה בראשיתה, אך כבר בשלב זה הבליחו החוקרים לעלות על שיטה לפיה נהג החשוד עזאם להכניס שני תיקים לתוך תיק אחר ולהסתמך על הרשעה שהיתה באותו מקום, מבלי שהתיק השני הובא בפני שופט.

השופט, מרדכי הס, ציווה לעצור את עזאם מוחמד חוסיין ל-15 ימים, את לוטוף ל-10 ימים ואת עגמור ל-5 ימים לחקירה.

למכירה חברה משגשגת
בתחום השירותים בת"א
מתאים מאוד לקצין בעל נסיון ניהולי
השקעה דרושה: $ 250.000
לקבלת פרטים: ת.ד. 50372, תל-אביב

גורם בממשל מתקשה להאמין שישראל לא ידעה על אופן הסיוע לקונטרס

ישראל ביקשה תחילה מאיראן להשמיד את הכור העיראקי תמורת נשק אך האיראנים החטיאו

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). "אנו מתקשים להאמין שישראל לא ידעה על הקשר בין הכספים שזרמו מאיראן לשווייץ לבין העברות הנשק לניקרגואה", אמר אתמול ל"הארץ" גורם בממשל הקשור לעסקאות נשק בין מדינות. את הדברים מבסס הגורם על כך שהגורמים הישראלים שטיפלו בהעברת הנשק לניקרגואה בשנים 85/84 (על פי בקשת הסי-איי-איי) היו אותם גורמים שטיפלו עתה בהעברת הנשק לאיראן.

גורם זה ומקורות אחרים מסרו, כי מתגבשת הדעה כי בכספים שהועברו מאיראן רכשו גורמים אמריקאים, פרטיים ו/או ממשליים, נשק עבור המורדים בניקרגואה. "ישראל נבחרה על פי העיקרון מן העסקה בשלושה כוונים — הספק והמקור — היא מכרה ציוד ונשק משומשים וקיבלה בתמורה ציוד חדש מארה"ב; המורדים הישראלים "זכו" בתמורה כספית עבור העסקה האיראנית; בכספים שהגיעו מאיראן נרכש נשק נוסף מישראל עבור המורדים בניקרגואה. בנוסף לאלה זכתה ישראל, לפחות עד החשיפה, להכרת תודה מן הבית הלבן, הכרת תודה בה נהגת ישראל להשתמש כשק לעתיד".

וינברגר: מדינה חזונית

"אין באיראן גורמים מתונים עמם אפשר לעשות עסקים... אך ברור כי יש לארה"ב אינטרס לקיים יחסים עם מדינה בעלת חשיבות אסטרטגית כמו איראן", אמר אתמול שר ההגנה, כספר וינברגר בראיון לאי-בי-סי. וינברגר התנגד בשעתו למדיניות מכירת הנשק לאיראן כדרך ליצירת קשרים עם מדינה זאת. עם זאת מילא וינברגר אחר הוראת הנשיא למכור נשק לאיראן בכמויות מוגבלות.

ישראל ביקשה מאיראן להשמיד את הכור בעיראק

שאול צדקא, סופר "הארץ" בבריטניה, מוסר כי ישראל העדיפה תחילה שלא להשמיד את הכור העיראקי בעצמה, וביקשה מן האיראנים לעשות זאת. אלה הסכימו, תמורת משלוחי נשק שקיבלו, אך טייסיהם לא דייקו בפגיעותיהם, וגרמו נזק רק לכמה מעבדות שהיו בסביבה. כעבור שנה, ב-1981, ביצע צה"ל את המלאכה, תוך שימוש בצילומי הלוויין, שקיבל מן האמריקאים, במסגרת הפניה לישראל לסייע לקונטראס, על כך מוסר כתב העת "סקירת חוץ".

הידיעות האיראניות נובעות מן העובדה שישראל החזיקה בידה סכום של 800 מליון דולר. חומייני ביקש את הכסף עם עלותו לשלטון. ישראל סירבה, אך הסכימה לבצע שני משלוחי נשק גדולים בסך 500 מליון דולר בשנים הבאים ב-1980 עם פרוץ המלחמה נגד עיראק.

האיראנים ביקשו כמויות נשק נוספות ואפילו צוותי תחזוקה אוויריים. ישראל ביקשה את ברכתו של ממשל רייגן, שהתנגד רק לשיגור הצוותים.

ערב-הסעודית נכנסה לתמונה שנה אחר-כך, כאשר הגבירה איראן את התקפות חיל האוויר שלה על המיכליות המובילות נפט במפרץ. הסעודים, שרצו לשמור בכל מחיר על נתיבי השיט באזור, הגיעו להסכם חשאי עם איראן לפיו תפסיק זו את התקפותיה על כלי שיט שאינם מובילים ציוד לעיראק, והתמורה יקבלו הסעודים את הסובסידיה השנתית אותה הם מעניקים לבגדאד בשעור של 15-20 אחוזים.

חברת נתיבי איילון בע"מ
מכרז מס' 171/86
הקמת גשר מעל נחל לכיש באשדוד
המועד האחרון להגשת ההצעות
נדחה
לתאריך 14.12.86 שעה 12.00

איטליה: אמברגו על סוריה

רומא (ע"צ). ממשלת איטליה החליטה להטיל אמברגו על מכירות נשק לסוריה, על פי דוגמת ההחלטה שנתקבלה בעבר נגד לוב — על כך נמסר ממקור המקורב לראש הממשלה.

ב-9 בינואר הודיעה איטליה על השעיית כל משלוחי הנשק ללוב ונימקה צעד זה ב"חששות כבדים" כי לוב תומכת בטרור.

שריף

סוף מעמוד 1

את הסמכות שלא להסגיר.

ראובן שפירא, סופר "הארץ", מוסר כי אמש עדיין לא ידעו לומר בשירות בתי הסוהר אם ישוחרר היום האסיר ויליאם נקש בעקבות הודעת שר המשפטים כי החליט שלא להסגירו לצרפת.

בנציבות שירות בתי הסוהר המתינו אמש למסמך רשמי (אסמכתא) ממשרד המשפטים כדי לדעת כיצד לפעול בקשר לוויליאם נקש.

יואב טוקר, סופר "הארץ" בפריס, מוסר כי הדברים במינהל המשפטי ובמשרד החוץ בפאריס נמנעו אמש מלהגיב רשמית על החלטת שר המשפטים שלא להסגיר את נקאש; ואולם באורח בלתי רשמי כבר רמזו בעבר אישים צרפתיים המעורבים בהליכים, כי צרפת "לא תתעקש להתעקש" בעניינו של נקש. לאמיתו של דבר, רמזו אישים צרפתיים כבר לפני שבועות אחדים בשיחות פרטיות, כי על רקע נימוקים שעניינם "שקט אזרחי" וביטחון — הרצון להימנע מליבוי רוחות יהודי-ערבי בצרפת עצמה, נוח יהיה לממשל הצרפתי "שפרשת נקש תסתיים בישראל ולא תחזור לצרפת".

צה"ל חוקר כיצד נהרגו

סוף מעמוד 1

לכלי הרכב. מיד לאחר שנודע מהתלמידים להתפזר, שלפי החיילים רימוני גז מדמיע, והשליכו אותם לעבר המתקהלים.

בינתיים, שעה שחיילים נוספים שהגיעו למקום החלו דוחקים את התלמידים בחזרה לעיר רמאללה, התפתחה הפגנה של כמאתיים תלמידים שהצליחו להגיע לאוניברסיטה, בסביבת הקמפוס הישן של בירזית. התלמידים הציבו מחסומי אבנים בכניסה לקמפוס, והתקהלו בצירים. כעבור זמן קצר הגיע למקום כוח גדול של חיילי צה"ל. דובר צה"ל מסר כי התלמידים החלו להתפרע ויידו אבנים בבקבוקים ומוטות ברזל.

ההתנגשות האלימה העיקרית אירעה ליד הקמפוס הישן של האוניברסיטה. החיילים, שלפי דיווח מדובר צה"ל נתקלו במטר אבנים, הפעילו גרם ורימוני מים. השליכו לעברם רימוני גז מדמיע, וירו עליהם כדורי גומי. דובר צה"ל מסר, כי במספר מקרים במהלך ההתפרעות בוצע "נוהל מעצר חשוד" (קריאה לעצור ויריות באוויר), ולאחר שהסטודנטים סירבו לעצור, "לא הופנה בירייה אלא לירות לעבר רגליהם, כנדרש בנוהל הבטחון".

כתוצאה מהיריות נפגעו מספר סטודנטים. עדי ראייה מסרו, כי שני התלמידים שנורו ונפטרו בדרך לבית החולים, נכלו מפגיעות קליעים באזור הריאות והבטן. סטודנט אחד, מוסטפא אל-עטאר, מהכפר עראבה, נפצע באזור בית החזה, ונשלח לאשפוז במצב בינוני עד קשה בבית החולים "הדסה" בעין כרם בירושלים.

ארבעה מרצים מאוניברסיטת בירזית, ביניהם דובר האוניברסיטה אלברט אגזריאן, שהיו עדי ראייה לחלק מהאירועים, מסרו אתמול במסיבת עיתונאים כי חיילי צה"ל עיכבו את פינוי הפצועים מהקמפוס, ועיכבו במשך שעה ארוכה את הגעת האמבולנסים מבית החולים ברמאללה לקמפוס.

פונו במכוניות פרטיות

כל הנפגעים פונו במכוניות פרטיות ובאמבולנסים לבית החולים הממשלתי ברמאללה ובינתיים הוזלו לזרום אליו עשרות תלמידים שקבעו קריאה של ההנהלה להתרים דם לפצועים. במקום נוצרה התקהלות גדולה, שבמהלכה נכנסה קבוצת תלמידים לתוך בית החולים. מחוץ לבית החולים התקיימה הפגנה ספונטאנית. עדי ראייה מסרו כי בשעת ההתקהלות מחוץ לבית החולים נורו מספר יריות, וככל הנראה נפצע שם אחד מהתלמידים.

בנסיבות שעדיין לא הובהרו, נחטפו שתי הגופות של התלמידים ההרוגים בידי חבריהם ללימודים. דובר האוניברסיטה, ד"ר אגזריאן, מסר אמש כי התלמידים מסרו שעשו זאת "כדי להביא את השניים לקבורה מכובדת". יצוין כי הצבא מנע קיום הלוויות מפגינות להרוגי ההפגנות.

במשך הלילה ערכו כוחות הביטחון סריקות נרחבות, כדי לאתר את הגופות.

דובר צה"ל מסר אמש, כי אתמול הונהלה במקום התפרעות חמורה, שהוכנה מראש. לדברי הדובר, אירעה ההתפרעות בכמה מוקדים בו-זמנית, וכי סימנים בשטח מצביעים על כך שהצבת המחסומים היתה מתוכננת היטב מראש.

הוארך מעצר החשוד ברצח לוסי איימס לעוד 4 יום

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

שופט בית-משפט השלום באשקלון, צבי גרינ, עצר אתמול ל-4 ימים נוספים את מוחמד מנסור אליף רבאיה (31), תושב העיירה הבדווית רהט, החשוד ברציחתה של התיירת הבריטית לוסי איימס.

אלקרשאוי נשוי לשתי נשים ואב ל-15 ילדים נתון במעצר זה 17 יום ואתמול התיר השופט את פירסום שמו ותמונתו.

הצוות החוקר את רצח התיירת בדק בימים האחרונים את כל החשדות נגד העצור, ואף בדק את טענתו, כי רכב הפוסט שלו עבר תאונת דרכים המנוע רק בחורף 86.

עוד נודע, כי צוות החקירה הסיע את החשוד שלשום בלילה לירושלים, שם הפגישו אותו עם אחיו ואפשר להם לשוחח ביחידות.

פרסום-פון
קבלת מודעות בלוח הארצי
08-20 (רצוף)
לא מכרת
לא שילמת
03-739297 03-727630
03-738707

STATE OF NEW YORK
DEPARTMENT OF COMMERCE

אל:
יבואנים / סוכנים

ביקור משלחת סחר של מדינת ניו־יורק

האם אתה מעוניין בניהול מוצרים באיכות גבוהה תוצרת מדינת ניו-יורק? הפגש עם המשלחת המסחרית של מדינת ניו-יורק ולמד להכיר את ניהול המוצרים של היצרנים שלנו המעונינים בנציגי מכירות בישראל. פגישות עסקים אישיות יערכו במועדים הבאים:

16-18 בדצמבר 1986, השגרירות האמריקאית, תל אביב, רחוב הירקון 71
21-22 בדצמבר 1986, לשכת המסחר והתעשייה, חיפה, רחוב העצמאות 55.

לקביעת מועדי פגישות בתל אביב, אנא התקשרו למדור המסחרי, השגרירות האמריקאית, תל אביב טלפון (03) 654338, שלוחה 359. לקביעת פגישות בחיפה, אנא צלצלו ללשכה, טלפון (04) 663471.

הארץ

קבלת מודעות: 03-371261

המחיר למילה 5.25 ש"ח
המחיר למודעה 42 ש"ח
המחירים כוללים מע"מ

הלוח הארצי

הארץ חדשות

חדשות | העיר | כלהעיר | צומת השרון | כאן הדרום | הלוח הבטוח

למכוני רפואת שיניים בירושלים ובהרצליה
דרוש/ה
רופא/ת שיניים — מנהל/ת רפואי
לניהול צוות של כ־12 עובדים
כולל התמחויות
• רופא שיניים בעל נסיון בניהול או הוראה
• למנהל תנתן אוטונומיה מלאה בתפעול המכון
• תנאים ושכר טובים
לקביעת פגישה נא לפנות ישירות למנכ"ל
719336 ,02־223470

לחברת תיירות בינלאומית
דרוש/ה
מנהל/ת מכירות
בעל/ת נסיון בענף התיירות והמלונאות בארץ
נא לפנות בכתב יד בצירוף נסיון קודם לת.ד. 4353 חיפה בציון המשרה המבוקשת.

עיריית ירושלים
מודיעה בזה על המשרות הפנויות הבאות:
מנהל/ת מדור התכנון — דרכים
במחלקה לשרותי הנדסה (מכרז מס' 78/86)
הדרגה: 6—9 בדרוג המהנדסים
רכז/ת מוקד
במחלקה לשרותי הנדסה (מכרז מס' 81/86)
הדרגה: יד—יח בדרוג האחיד
סגן/ית מנהל יחידת מכרזים וקניות
במינהל הכללי (מכרז מס' 90/86)
הדרגה: טו—יטו בדרוג האחיד
בעל השכלה אקדמאית ידורג בדרוג אקדמי מקביל
פרטים נוספים אודות המשרות והכשורים הדרושים, וכן טפסים להגשת מועמדות, אפשר לקבל אצל רכז המכרזים בלשכת המשנה למנהל הכללי לאמרכלות, רח' יפו 22, קומה א' חדר 213
מועד אחרון להגשת מועמדות:
יום שלישי י"ד כסלו התשמ"ז (16.12.86)

מזכירה כתבנית
מעוניינות בעלות ידע בעיבוד תמלילים מתבקשות לפנות לגזברות העירייה לגב' לבנה כהן רח' הנביאים 67, טל' 227216

המנהל הכללי
ירושלים, ג' כסלו התשמ"ז, 5 בדצמבר 1986

חבר
המרכז הגדול לכוח אדם מקצועי
יש עבודה!
למחלקה הטכנית בירושלים
דרושים
1. **עובד אקסטרודר**
ניסיון הכרחי
2. **בוגר ביה"ס מקצועי**
בעל נסיון בעיבוד שבבי בלבד
ידע אנגלית/צרפתית
3. **מנהל יצור**
ידע ונסיון בפוליאסטר
4. **כוון מכונות**
במכונות אוטומטיות
+ ידע אנגלית/צרפתית
★ עבודה זמנית/קבועה ★ יחס אישי
★ קידום מקצועי
ירושלים, ינאי 6 טל' 225154/5

לחברה גדולה בענף המזון
דרוש
מפיץ ראשי לאזור הצפון
בעל נסיון ויכולת להפצה בהיקף רחב
לקםטנאים ולרשתות שיווק
לפנות בהקדם לאריה בטלפון:
03־9241442 ;03־9241440

לאופנת בהיר בע"מ
דרוש/ה
מנהל/ת חנות המפעל
במפעל המבוקשים
אזור התעשיה קרית מלאכי
שעות העבודה:
ימי א'-ה': 09:00־17:00
יום ו' וערבי חג: 09:00־14:00
לפנות טלפונית לגב' אידה 03־661211

לחברה מובילה למוצרי מזון
דרוש
מחסנאי בעל ניסיון
ידע בניהול מחסן
ונכונות לעבודה פיזית מידי פעם
טל' 02־858490

---

express color
דרוש
מנהל מעבדת צילום
בירושלים
בעל נסיון בניהול כח אדם ובמכירות
רצוי גם נסיון בפיתות תמונות.
תנאים מצויינים למועמד המתאים.
נא לשלוח קורות חיים לקולור אקספרס, רח' דרויאנוב 1 ת"א 63143

לרשות שמורות הטבע
דרושים
1. מזכירת לשכה
דרישות: נסיון קודם בעבודות מזכירות כולל הדפסה טובה בעברית ואנגלית. שליטה מלאה בשפה האנגלית. נסיון קודם בעבודה עם מעבד תמלילים
2. מפיק/ה לתצוגות במרכזי מבקרים
בהיקף של חצי משרה. דרוש רקע בעיצוב, בטבע ובידיעת הארץ
המעוניינים יפנו לרשות שמורות הטבע, רח' ירמיהו 78, ירושלים
למילוי שאלונים עד לתאריך 12.12.86

דרושה
במרכז שיקום באשקלון
רכזת שירותי סוציאלית
בוגרת ב"ס לעבודה סוציאלית
רצוי בעלת תואר שני
ונסיון לניהול צוות עובדים.
בדבר פרטים לפנות לטלפונים:
051־22402 ,051־26182

דור־כימיקלים בע"מ
מקבוצת דנקנר
דרוש
קניין
★ 12 שנות לימוד
★ רקע טכני ומסחרי
★ הכרת השוק המקומי — הכרחי
★ ידיעת השפה העברית והאנגלית
★ עדיפות לבעלי השכלה על תיכונית
על המועמדים המתאימים לפנות בכתב יד בפרוט קורות חיים ונסיון קודם לפי הכתובת הר"מ
— סודיות מובטחת —
ת.ד. 10036 חיפה. מיקוד 28110

לחברה ליבוא כלי רכב
דרוש
איש שרות משאיות
הכישורים הדרושים:
★ כתב הסמכה לניהול מוסך.
★ נסיון של 5 שנים לפחות בעבודה מעשית במשאיות דיזל.
★ ידיעת אנגלית טכנית יתרון.
★ בגיל לא פחות מ־35 שנים.
מועמדים יפנו בפירוט קורות חיים, נסיון קודם ושמות ממליצים לת.ד. 9083 ת"א 61091
— סודיות מובטחת —

לקופת חולים "מכבי"
לסניף חיפה
דרוש/ה
רופא/ה
כראש צוות ליחידה של טיפולי־בית (המשך טיפול)
במשרה מלאה
רצוי נסיון קודם בטיפול בקשישים.
כושר ניידות לביצוע ביקורי בית חובה.
בהצעות נא לפנות בכתב־יד בצירוף קורות חיים לת.ד. 5199 חיפה

אשמח לשמוע ממך!

לתחנת הכח "רוטנברג" באשקלון
דרושים
בעלי מקצוע לתקופת ההקמה של התחנה:
★ **מסגרים**
בוגרי בי"ס מקצועי עם נסיון
★ **חשמלאים**
בעלי רשיון חשמלאי מוסמך ומעלה
★ **מועמדים לקורס ריתוך**
גילאי 22-25 בעלי בריאות תקינה (שיוכשרו בחברה)
אזור מגורים נדרש: אשקלון, אשדוד, יבנה, קרית־גת, שדרות, באר־שבע, קרית־מלאכי (והסביבה)
המעוניינים, העונים לדרישות הנ"ל, יפנו בצרוף קורות חיים, למינהל וכח־אדם ת"ד 396 אשקלון.
המודעה מיועדת לגברים ונשים כאחד.
בוא לעבוד עימנו.
חברת החשמל לישראל בע"מ

טלרד
תעשיות טלקומוניקציה ואלקטרוניקה בע"מ
דרושים / דרושות
1. כלכלן בכיר
לריכוז נושאי כלכלה וניתוחי כדאיות.
2. רמ"ח רכש אלקטרוני
מהנדס אלקטרוניקה, בעל נסיון בניהול יחידת רכש רכיבים אלקטרוניים.
נא לפנות בכתב יד לטלרד, יחידת התעסוקה ת.ד. 50 לוד, 71100.
סודיות מלאה מובטחת
המודעה מיועדת לנשים ולגברים

לציון חברה לטקסטיל בע"מ ירושלים
דרוש/ה
תדמן/ית
להתקשר לטל':
02־526017
02־534895
סודיות מובטחת

חוק ההזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א — 1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה. אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אותו המין לעבודה הנדונה. המפרסמים בניגוד לחוק צפויים לעונש...

אסם
תעשיות מזון בע"מ
דרושים/ות
למחסן המרכזי בפתח־תקוה
מלגזנים/מלגזניות
★ לעבודות שינוע במחסן ובחצר המפעל
★ העבודה ב־2 משמרות
נא לפנות טלפונית למחלקת כח־אדם, טלפון 03-9265239.

לעיתון באזור הדרום
דרוש/ה
משכתב/ת
לעבודה זמנית
להתקשר ליואב
055־21414 ,055־21935

למרפאת שיניים גדולה בת"א
דרוש
מנהל רפואי
רופא שיניים מומחה בשיקום הפה
למתאים תנאים טובים
בדבר פרטים לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ת.ד. 4094 חיפה 31040 עבור "מנהל רפואי"
— סודיות מובטחת —

מפעל פלפל
מותגים **סוכן**
ללבוש עליון - אופנה
לאזור המרכז והדרום • רכב הכרחי
נא לפנות טלפונית 065־71004

תלמה
למפעל שפע בערד דרוש
מכשירן מנוסה
הכישורים הדרושים:
★ השכלה תיכונית מקצועית ומעלה.
★ ידע ונסיון באלקטרוניקה ובאוטומטיקה בתעשייה (רצוי במכונות אריזה אוטומטיות).
★ ידיעת השפות עברית ואנגלית.
★ נכונות למגורים בערד.
המעוניינים מתבקשים לפנות לטל: 958049, 057־957860, לגב' אלגה, בימי א־ה בשעות 08.00—16.00, לקביעת ראיון.
או לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים לשפע תעשיות פרוטאין בע"מ רח' התעשיה, 12 ערד.

ללוח העיר
דרושה
פקידה
עם ידע בהדפסה
טל: 370640 למיכל

שווקים חדשים
החברה לפיתוח שווקים בע"מ
למחלקת עיצוב
גרפיקאית בנשמה
• יש תעודה מבצלאל.
• יש נסיון מוכח של שנתיים.
• יש ידע בעיצוב המוצר.
• יש המון רעיונות ויוזמה.

שווקים חדשים
החברה לפיתוח שווקים בע"מ
למשרד הראשי
מזכירה בנשמה
• יודעת להפעיל כ"א.
• יודעת הנהלת חשבונות.
• יודעת להדפיס עברית/אנגלית.
• יודעת לפתור בעיות.

בואי לעבוד איתנו - השמים הם הגבול שלנו.
★ המודעה מיועדת גם לגברים.
★ רכב שישי — חובה.
★ נא לשלוח קורות חיים ופרטים אישיים בכתב־יד עבור "שווקים חדשים" ת.ד. ... תל־אביב 61013

למשרד אדריכלים
קולקר — אפשטיין
דרושה
אדריכל/ית צעיר/ה
לפרטים 02־635992

למוסד רפואי באזור אשקלון
דרוש/ה
פיזיותרפיסט/ית
למשרות חלקיות או מלאות
המעוניינים יפנו לת.ד. 1120
עבור מנהל כ"א

לטופר דרוש/ה
מתכנן קדם ייצור
1. לניהול מעקב תומרי גלם
2. לתכנון מחלקות במפעל.
דרוש נסיון של 3 שנים.
עדיפות תינתן לבעל נסיון בטקסטיל.
נא לכתוב לת.ד. 13056 ת"א 61130
לציין "עבור מתכנן".

יותר טוב מנפאואר

לסניף רחובות
הרצל 190, א'-ה', 14:00—08:00
ו' 12:00—08:00
טל: 461717, 08־473734
דרושים
★ **פקידת יצוא**
3 שנות נסיון לפחות במפעל תעשייתי. ליום עבודה מלא.
★ **חרט/כרסם קונוונציונלי**
3 שנות נסיון לפחות.
ידע ב־CNC - יתרון.
לתקופה ממושכת.

מנפאואר MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית
ירושלים • תל אביב • חיפה
באר שבע • רחובות

למפעל ידוע למתכת וחשמל בבית שמש
דרושים
1. מנהל עבודה
למחלקת התרכבות. רצוי טכנאי יצור מכונות.
★ בעל ניסיון בייצור וניהול צוות עובדים גדול.
★ רקע פיקודי בצה"ל (קצין, רס"ר)
(משרה מס' 10).
2. מהנדס/הנדסאי
אחראי בקרת איכות מפעלית.
★ בעל יכולת ארגונית לקידום פרוייקט
(משרה מס' 15).
3. מחסנאי מנוסה
למחסן חלקים ורכיבים (משרה מס' 20).
5 ימי עבודה בשבוע • קידום לפי הכישורים
מועמדים מתאימים מאזור בית־שמש והסביבה יפנו בכתב יד בצרוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 33263 ת"א מיקוד 61332 ולציין מס' משרה.

מכון הנריטה סאלד
המכון הארצי למחקר במדעי ההתנהגות
דרושים/ות
מרכז/ת מחקר
תאור התפקיד: ריכוז עבודת השדה במחקר בתחום הפסיכולוגיה; עיבודים סטטיסטיים באמצעות S.P.S.S
דרישות התפקיד: מוסמך בפסיכולוגיה ו/או סטטיסטיקה או תלמיד לתואר זה; נסיון מוכח בעבודות מחקר; יוזמה וכושר ארגוני; כושר ביטוי בכתב ובע"פ
היקף המשרה: משרה מלאה
דרגה: בהתאם לכישורי המועמד
מרכז/ת מחקר
תאור התפקיד: ריכוז תוכניות לימודים במדעים ובאמנויות; עיבוד חומר מדעי וניסוחו בכתב
דרישות התפקיד: מוסמך או תלמיד לתואר זה בתוכניות לימודים או באחד משטחי המדעים או האמנויות; יוזמה וכושר ארגוני; כושר ביטוי בכתב ובע"פ
היקף המשרה: משרה מלאה
דרגה: בהתאם לכישורי המועמד
המעוניינים יפנו עד ליום 15.12.86 בצירוף קורות חיים בכתב אל: גב' שרה כהן, מכון הנריטה סאלד, רח' קולומביה 9, קרית מנחם, ירושלים 96583

לקופת חולים "מכבי" דרוש/ה
מנהל/ת סניף באר־שבע
תאור התפקיד:
★ אחריות על הפעילות המינהלית המשקית של הסניף.
★ אחריות ופיקוח על המערכת הכספית.
★ תיאום מנהלי של הפעילות הרפואית.
★ מגע עם גורמי חוץ (מוסדות ויחידים).
כישורים דרושים:
★ השכלה הגבוהה - רצויה. (עדיפות לבעלי הכשרה במינהל שרותי בריאות). ★ נסיון מוכח של 5 שנים בעבודה מינהלית.
★ יכולת לקיים מגע טוב עם קהל.
★ נסיון בניהול צוות עובדים.
משרה מלאה (כולל 3-4 ימים בשבוע)
הצעות בכתב יד בצירוף קורות חיים והציון שכר מבוקש, יש לשלוח אל מחלקת כח־אדם ת.ד. 4026 מיקוד 61040 תל־אביב עד 30.12.86

לחברה מסחרית בתל־אביב
דרושה **בחורה**
לעבודות משרד כלליות
לאחר שרות צבאי
נא לפנות בכתב יד לחברה להובלת דלק בע"מ רח' בן הילל 14 תל־אביב
מיקוד 67017

סופר־פארם
לסניף כ"ס דרוש/ה
רוקח/ת
למשרה חלקית/מלאה
לפנות לאיציק 052־23889

הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ
★ מעונין להשתייך לקבוצת אנשים מובחרת?
★ מעונין בבנית קריירה עצמאית עם הכנסה גבוהה בצידה?
בוא להיות איש מכירות בביטוח
הסנה מציעה הכשרה מקצועית מעולה, עזרה כלכלית ומקצועית בצעדיך הראשונים; זאת בתנאי שתעמוד בבדיקות המיון והקבלה שלנו.
אם אתה בן 25 ומעלה, תושב ירושלים והסביבה, בעל השכלה תיכונית לפחות; מוכן להשקיע הרבה מזמנך ומכוחותיך;
התקשר אל: מפקח הרכישה אילן שגב בטלפון: 02־233461
כדאי לך לעבוד עם "הסנה"
כי היום יותר מתמיד — ביטוח עושים ב"הסנה".

עיריית תל־אביב־יפו
מינהל החינוך, הנוער והתרבות
למוסד חינוכי
דרוש מחסנאי
(בתנאים למחלואה)
שעות העבודה: 14.00 - 10.00
תאור התפקיד: ניהול מחסן כלי נגינה, כרטסת השאלה, קבלת אינונט.
כישורים: ידיעת עברית - קריאה וכתיבה. נסיון קודם בעבודה עם ילדים ונוער.
פרטים בטל': 828393 משעה 15:00 עד 19:00
אצל הגב' חנה אלבק

יותר טוב מנפאואר

למחלקה הטכנית ת"א
בן־יהודה 12,
א'-ה', 14.00-18.00
טל: 284128, 03-298877
מלחימות / מרכיבות
בעלות שנתיים נסיון בהלחמות של מעגלים מודפסים
- תנאי שכר גבוהים
- 5 ימי עבודה
- ארוחות והסעות
מלגזנים
בעלי רשיון טרקטור, לעבודה באיזור: ת"א, פ"ת
מבקרי איכות מכניים
לעבודה באיזור ת"א
איש אחזקה
מבוגר (50-55),
לעבודות אחזקה כלליות (נגרות, צבעות וכו')

מנפאואר MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית
ירושלים • תל אביב • חיפה
באר שבע • רחובות

שטרנג אבי - ציוד טכני דרושים

★ **איש מכירות טכנאי/הנדסאי**
מנוסה בשיווק ציוד לתעשיה, נמרץ, בעל ידע באנגלית.

★ **טכנאי** לתיקון מכשירי מדידה לעיבוד המתכת.

03-252725

למשרד מכירות
דרושה
אשת מכירות
★ ידע וניסיון במכירות
★ ידע בהדפסה ובניהול משרד
★ יכולת שכנוע

שעות העבודה מפוצלות

המעוניינות יפנו בכתב״ד בצרוף קורות חיים לת.ד. 1543 אשדוד 77101 עבור "אשת מכירות".

לעבודה עם אתגר וסיכויי קידום
דרוש
מנהל ייצור
למפעל טקסטיל גדול במרכז הארץ

הכישורים הדרושים:
בעל ניסיון מוכח בניהול בענף הטקסטיל, בעל הכשרה פורמלית בהנדסה וניהולה או הנדסת טקסטיל, הבנה באריגה - יתרון

על המועמדים המתאימים לפנות בכתב בצרוף קורות חיים לת.ד. 1736 ת"א, עבור מס' 419

אורדן תעשיות בע"מ
חצור מפעלי מתכת

חברת "אורדן תעשיות בע"מ" נמנית על קבוצת כלל ומאגדת בתוכה 11 מפעלים בארץ ובחו"ל העוסקים בתחום המתכת וקשורים למערכת הבטחון.

למפעלנו בראש פינה דרוש
עוזר למנהל רכש
★ בוגר בי"ס מקצועי

לעובדים המתאימים מובטחת עבודה קבועה, בטחון כלכלי, ומסלול קידום. כמו כן נוכל להציע למתאימים דיור באמצעות משרד השיכון, והבינוי באזור הצפון. לפרטים נא לפנות 069-35877/8/9 למנהל כח־אדם או בכתב בצירוף קורות חיים לת.ד. 184 חצור הגלילית מיקוד 10361.

אסם
תעשיות מזון בע"מ
למפעלנו המתרחב בשדרות
דרושים/ות
חשמלאי/ת תעשייה
● בעל/ת תעודת חשמלאי ראשי/ת, או מוסמך/ת
● בעל/ת ידע בפיקוד ובקרה
● בעל/ת נסיון של 3 שנים לפחות בתעשייה
טכנאי/ת מכונות אריזה
● בעל/ת הכשרה של הנדסאי/ת, או טכנאי/ת מכונות
● בעל/ת ידע בפיקוד ובקרה
● בעל/ת נסיון במכונות אריזה

נא לפנות בכתב, בצירוף קורות חיים, למנהל כח־אדם, ת.ד. 111 שדרות 80150.

סיבים כימיים ישראליים בע"מ (לשעבר אקרילן) מקבוצת כלל אשדוד
דרושים
★ **מכונאי תעשייתי** - רצוי בוגר חיל הים או חיל חימוש.
★ **חשמלאי מוסמך** - בעל ניסיון בתעשייה.
★ **חרט** - למחלקת אחזקה.
★ **מסגר/רתך**
★ **עובדי ייצור** - לעבודה ב־3 משמרות.

נא לפנות למחלקת כח־אדם טל. 055-31234

חברת החשמל לישראל בע"מ
לנפת באר־שבע ולאזור אילת דרושים:
מהנדסי/ות חשמל
הכשורים הדרושים:
★ רצוי ידע במתח גבוה
★ נסיון של שנתיים לפחות.

המעונינים העונים לדרישות הנ"ל יפנו בצרוף קורות חיים למחלקת כח־אדם מחוז הדרום ת.ד. 9002 תל־אביב 61090.

לבית מרס בירושלים
דרוש
סוכר מעולה
עדיפות לבעל רקע בענף המטבחים
לטלפן: 03-836281 למוטי בר־און

משרד החינוך והתרבות
מינהל החינוך, אגף כח אדם בהוראה
הודעה מס' התשמ"ז / 1 על
משרות ניהול פנויות
אגף כח אדם בהוראה מודיע על משרות ניהול פנויות של מנהלים בחטיבות הביניים במחוז ירושלים לקראת שנת הלימודים התשמ"ח.

מן המועמדים נדרשים כישורים בתחומי ההשכלה הפדגוגית והאקדמית, הכשרה מיוחדת במינהל החינוך או מינהל כללי וותק בהוראה של חמש שנים.

התכונות פורסמו בפירוט בחוזר מנכ"ל מ"ג/5 מ"ו בטבת התשמ"ג (2 בינואר 1983), סעיף 131. המעונינים להציג מועמדותם ימלאו טופס בקשה למשרת ניהול שאפשר לקבלו בכל לשכה מחוזית של משרד החינוך והתרבות. הטופס ימולא בשני העתקים: האחד יישלח אל מנהל מחוז ירושלים, האחר אל המפקח על בית־הספר שבו מועסק המועמד.

היום האחרון לקבלת בקשות המועמדים בלשכת מחוז ירושלים (רח' המלך דוד 18 ירושלים), הוא יום שישי, ו' בכסלו תשמ"ז (12 בדצמבר 1986).
1. חטיבת הביניים הממלכתית שליד מכללת "אורט" בירושלים - 8 כיתות ז'. מוסד חדש.
2. חטיבת הביניים הממלכתית דתית בבידרס המקיף השש שנתי "פרסטר" בבית שמש - 6 כיתות ז'־ט'.

דרוש/ה
תועמלן/ית רפואי/ת
לאזור חיפה והצפון
חובה
★ השכלה פרארפואית
★ שליטה מעולה באנגלית
★ רשיון נהיגה של שנה לפחות

ת.ד. 4007 רמת־גן 52140
סודיות מובטחת

למחתקי מוטי אשקלון
דרוש
טכנאי קירור בתעשיית מזון
נסיון 3 שנים - הכרחי
נא לפנות למנהל כח אדם
טל: 051-39572-5

לעיתון מקומי חדש
מרשת הארץ
דרושים
★ **כתבים**
★ **מזכירת מערכת**
★ **כתבנית**

תושבי ראשל"צ, רחובות, נס־ציונה
לפרטים טל: 055-21935; 055-21414; 055-34560

תגבור רחובות־אשדוד
מאגר כח אדם מקצועי־זמני

חברה ארצית לשרותי כח־אדם

דרושים
★ רתכים כל הסוגים ארגון.
★ חשמלאים, מוסמכים
★ מכונאים, רכב, דיזל מכונות, נסיון. וידע באנגלית
★ כתבניות עברית אנגלית
★ תפעוליות נסיון
★ מזכירות/פקידים/ות ועברית־אנגלית, טלקס
★ קלדניות רצוי עם כתבנות
★ מרכזניות (תדקס)
★ מנהלי חשבונות בכל הסוגים עם ידע באנגלית
★ הנדסאי מכונות/אלקטרוניקה עם ניסיון, אנגלית
★ לברנטים/יות כימיה/ביולוגיה
★ שרטטי אלקטרוניקה/מכונות עם ניסיון
★ שרטטי CADAM עם ניסיון
★ אלקטרונאי מכ"ם
★ מכשירנים
★ מלווים/ות מחסנים/ות עם ניסיון
★ מסגרים: כלליים, מכניים, זווד עם ניסיון בזיווד אלקטרוני תעופתי
★ חרטים/כרסמים/משחזים עם ניסיון ב־C.N.C
★ עובדי ייצור והרכבה
★ מפעילי מכונות/עגורנאים

עבודה עם יחס אישי
משרדנו ברחובות: רחוב בית הפועלים 6 קומה ב' טלפון: 08-454651
אשדוד: בניין המשרדים מרכז א' חדר 202 (קומה ב') טלפון: 055-52804 055-23206
תל־אביב, ירושלים, חיפה, נתניה, באר־שבע, אשקלון

חשמלאים תגבור מכונאים תגבור טכנאים

דרוש
הנדסאי או טכנאי ייצור
למפעל יובל גד אשקלון
על המועמדים לפנות בכתב לאגף המנהל
ת.ד. 12 מיקוד 78100

יותר טוב מנפאואר

לסניף רחובות
רח' הרצל 190, א'-ה', 08:00—14:00
ו' 08:00—12:00
טל: 08-473734, 461717
דרושים

★ **מנהל/ת חשבונות סוג 3,2**
מנוסה ביבוא ויצוא, הוצאות, מט"ח, ידע במחשב, שליטה באנגלית – הכרחית.

★ **מזכירות עברית/אנגלית**
5 שנות נסיון לפחות, שליטה באנגלית הכרחית כולל הדפסות, ידע במעבד תמלילים – יתרון, ליום עבודה מלא, לתקופה ממושכת.

★ **מחסנאי מכני**
נסיון שנתיים לפחות בתעשייה בענף האלקטרוניקה במחסן ממוחשב.

★ **רתך ארגון**
3 שנות נסיון לפחות בריתוך בוואקום.

שכר גבוה ותנאים טובים למתאימים

מנפאואר MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית
ירושלים • תל אביב • חיפה • באר שבע • רחובות

למפעל בשר בחולון
דרוש
קצב מקצועי
טל: 807669

לעבודה דינמית מגוונת ומרתקת דרוש/ה
גרפיקאי/ת מנוסה
02-247118, איילה, מיום ב'

חברת החשמל לישראל בע"מ
למשרדנו בתל־אביב דרוש:
מהנדס/ת זרם חזק
כישורים דרושים:
★ ידע ונסיון במערכות חשמל במתח נמוך ומתח גבוה.
★ ידע ונסיון במערכות מניה מתח נמוך ומתח גבוה.
★ ידע ונסיון בבדיקת מתקנים מתח נמוך ומתח גבוה.

המעונינים העונים לדרישות הנ"ל, יפנו בצרוף קורות חיים, למח' כח־אדם מחוז דן ת.ד. 25 תל־אביב 61000

י.הורוביץ ושות'
מכון לאיבחון מידע בע"מ

לויטקו - מפעל תעשייתי דרוש
מנהל אחזקה
הכישורים הדרושים:
★ בעל תואר מהנדס ★ יוצא צבא ★ נסיון בנהול צוות עובדים
★ מגורים באזור חיפה או הקריות
5 ימי עבודה בשבוע
תנאים הולמים למועמד המתאים
סודיות מובטחת

נא לפנות בכתב״ד בפירוט קורות חיים, השכלה ונסיון רק לת.ד. 1500 תל־אביב 61014

חברה ישראלית לקופסאות פח בע"מ
דרושים
למפעלינו בפתח־תקוה ובכפר־סבא
מכונאי תעשיה
בוגרי בי"ס מקצועי 4 שנתי במגמת מכונות או מכניקה עדינה
עדיפות לבעלי נסיון בתעשיה או בצה"ל

חשמלאי תעשיה
בעלי רשיון חשמלאי מוסמך לפחות.
בוגרי בי"ס מקצועי 4 שנתי במגמת חשמל.
ידע באלקטרוניקה רצוי.

לשתי המשרות העבודה ב־3 משמרות
5 ימי עבודה בשבוע, שכר ותנאים טובים +
הכשרה מקצועית במסלולי קידום מיוחדים נושאי שכר

לקביעת ראיון נא להתקשר מיום א' בבוקר
לטלפון 03-9225321 לאגף כ"א, או 052-25241 למר שרון

אנחנו נותנים יותר!
1,200.- ש"ח לחודש
למעבדת תמלילים

וזה עוד לא הכל.
במנפאואר תיהני משורה של הטבות יחודיות לעובדי מנפאואר שגם הן שוות כסף רב. במנפאואר אנחנו מקפידים להתאים לך את התפקידים המתאימים ביותר לכישורייך ולאישיותך ועי"כ להבטיח לך הצלחה וסיפוק מירביים.

וזה עדיין לא הכל. אנחנו שואפים תמיד לקדם את עובדינו ולכן נאפשר לך להשתלם על סוגי ציוד ותוכנות נוספים. על חשבוננו. במסגרת הקורסים המקצועיים שלנו לעיבוד תמלילים.
אם את מעבדת תמלילים מעולה מגיע לך יותר ממה שאת מקבלת היום. פני אלינו בהקדם. מובטח לך שלא תתאכזבי.

מנפאואר MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית
תל־אביב – רח' בן־יהודה 12, טל. (03)298877

דרושים מורים מעולים
מכון Idea מיסודה של קרן־ואן־ליר הוקם במטרה להביא לשיפור הרמה המקצועית של דרגי המינהלה והמזכירות בחברות וארגונים ישראלים.
המכון מכשיר Executive Assistants - מנהלות לשכה - באמצעות תכנית לימודים במתכונת ורמה בינלאומיות.
בימים אלה מרחיב מכון Idea את מערך ההשתלמויות שלו ולצוות הקיים דרושים כוחות מעולים נוספים להוראת המקצועות הבאים:

▲ קריאה מהירה	▲ פרסום ויחסי־ציבור
▲ חשבונאות	▲ הופעה, הליכות ונימוסין
▲ אנגלית - שפה עסקית	▲ כינוס ישיבות ורישום פרוטוקולים
▲ צרפתית - שפה עסקית	▲ הדפסה במכונה - בעברית ובאנגלית
▲ כלכלה וסחר בינלאומי	▲ הכרת המחשב
▲ יסודות השווק	▲ עיבוד תמלילים
▲ יסודות המימון	▲ ניהול המשרד המודרני

אם את/ה מתמחה בנושאים אלו בוא/י והצטרפ/י לצוות המכון. אווירה נעימה ותנאים טובים מובטחים.

** למקצועות העיוניים דרושים מורים בעלי תואר שני ומעלה.*

נא לשלוח קורות חיים למכון Idea, בנין אבגד, רחוב ז'בוטינסקי 5 רמת־גן, 52520. לפרטים נוספים טלפון: 03-7512676

idea להיות במרכז העניינים.זה

הכוכן לפיתוח ארגוני וניהול כח אדם

עבור אחד מלקוחותינו באיזור הצפון
מפעל פרמצבטי דינמי
העומד בפני פיתוח והרחבה
אנו מחפשים
מנהל תיפעול
כפוף למנכ"ל
סמכותי - ענייני - עצמאי - מנוסה.

התפקיד כולל:
★ ניהול ותכנון מערך הייצור
★ פיתוח, שיפור וייעול מערך התיפעול

הכישורים הדרושים:
★ רוקח או מהנדס תעשיה וניהול / כימיה / מזון
★ נסיון בתעשייה הפרמצבטית
★ נסיון מוכח בניהול
★ יכולת בין־אישית טובה
★ יכולת מנהיגות אישית ומקצועית

נא לפנות בכתב לת.ד. 8144 רמת־גן 52181 ולצרף קורות חיים, השכלה ונסיון מפורטים.
התפקיד מיועד לגברים ונשים.
— סודיות מובטחת —

משרד הבינוי והשיכון
דרושים
מנהל פרויקט כוללי — טבריה
מנהל פרויקט חברתי — אשקלון
מנהל פרויקט פיזי — חדרה
מנהל פרויקט פיזי — חצור
מנהל פרויקט פיזי — צפת
(6 משרות)

מנהלי פרויקטים חברתיים
תיאור התפקיד
הפעלת צוות היגוי בשכונות שיקום, הכנת תכניות לשיקום חברתי בשכונה, תוך שילוב תושבי השכונה, קידום וביצוע תכניות השיקום בתיאום עם כל הגורמים הפעלים בשכונה בנושאי השיקום החברתי.
הכישורים
השכלה אקדמית (תואר ראשון לפחות) באחד מתחומים אלה: מדעי ההרות, החברה, משפטים, עבודה סוציאלית וחינוך ונסיון של 5 שנים בעבודה ארגונית ומינהלית באחד מהתחומים הקשורים בתפקיד. אם למועמד תואר שני ויותר, יידרש ניסיון של 3 שנים לפחות־בעבודה ארגונית ומינהלית כאמור.
מנהלי פרויקטים פיזיים
תאור התפקיד
פיקוח על ביצוע תכניות השיקום הפיזי, (שיפוץ מבנים, בנייה, הרחבות וכד') הדרכת תושבי השכונה בכל הנוגע לתכניות הסיוע של משרד הבינוי והשיכון ובכל הנוגע לביצוע שיפוצים והרחבות תיאום בין כל הגורמים הפעלים בשכונה בנושאי השיקום הפיזי.
הכישורים הדרושים
השכלה אקדמית (תואר ראשון לפחות) באחד מהתחומים אלה: מדעי הרות, החברה, משפטים, הנדסה אזרחית, תכנון ערים ואדריכלות. ניסיון של 5 שנים לפחות בעבודה ארגונית ומינהלית באחד מהתחומים הקשורים בתפקיד. היה למועמד תואר שני או יותר, יידרש ניסיון של 3 שנים לפחות בעבודה ארגונית ומינהלית כאמור.
מנהלי פרויקטים כוללניים
תאור התפקיד
ישמש בתפקיד מנהל פרויקט חברתי ומנהל פרויקט פיזי.
הכישורים הדרושים
אותם הכישורים הדרושים למנהל פרויקט חברתי או למנהל פרויקט פיזי, המפורטים לעיל. משרד הבינוי והשיכון יהיה רשאי להעדיף מועמד שלדעת ועדת הבחירה מטעם המשרד, מתאים לתפקיד מנהל פרויקט כללני.
הערה
רשאי להגיש מועמדות על פי מודעה זו גם מי שאינו בעל השכלה אקדמית במקצועות המנויים לעיל או אינו בעל השכלה אקדמית כלל. אך יש לו ניסיון של 8 שנים בעבודה ארגונית ומינהלית רבת אחריות שבה היה המועמד מופקד על צוות עובדים במספר אשר לדעת הוועדה מקנה לו כשירות לשמש מנהל פרויקט.
תנאי העסקה
המועמדים שייבחרו יידרשו לחתום על חוזה שירותים בנוסח אשר ימציא להם משרד הבינוי והשיכון. שכר הטרחה בעד השירותים ייקבע על ידי משרד הבינוי והשיכון.
בקשות להיכלל במכרז יוגשו על גבי שאלון בלבד. פרטים לגבי הגשת הבקשות והשאלונים ניתן לקבל ביחידות האמרכלות במחוזות משרד הבינוי והשיכון:
★ מחוז הגליל - רח' חרמון 1, טברית
★ מחוז המרכז - רח' החשמונאים 113, תל־אביב
★ מחוז הנגב - מרכז הנגב, דרך מצדה, באר־שבע
★ מחוז ירושלים - רח' הלל 23, ירושלים
★ מחוז חיפה - רח' העצמאות 21, חיפה
הערה
לא יעסוק מועמד אשר הוכשר במשך שלש השנים האחרונות באחת מן העבירות המנויות בנוסח הבקשה. המבקשים בצירוף המסמכים הדרושים יוגשו באמצעות משלוח כשאל גבי המעטפה החיצונית ירשם המען: יחידת המכרזים של משרד הבינוי והשיכון, מכרז מס' 86/2, קריית הממשלה, מזרח ירושלים, ת.ד. 18110 ירושלים. לא יימסרו המעטפות אשר יגיעו לאחר המועד לאחר 1 בינואר שעה 10.00 כל מכרז קודם בכל ולמועמדים שהגישו למכרזים קודמים אין זכות כלשהי במכרז זה. מועמדים שהגישו למכרז בעבר, רשאים להגיש מועמדותם למכרז זה.

לקבוצת חברות בירושלים
העוסקות בשירותים
דרוש/ה **חשב**
1. רואה חשבון ו/או בוגר מנהל עסקים
2. 3 שנים נסיון לפחות בעבודה דומה
3. נסיון בניהול צוות עובדים
לקביעת ראיון נא לפנות
לטל' 02-222699, 02-223470 למר אוליביה

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א – 1981
לפי חוק זה אסור למעביד להפלות אדם לעבודה מחמת מינו או מעמדו האישי או הורות, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מחייב שקלול של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. המעבידים נמצאים לשמש על־פי החוק.

مكبر من الاصل

مكذا من الاهل

הלוח הארצי הארץ חדשות

למרפאה בקריות
דרושים
רופא שיניים
תנאים טובים
טל׳ 713285

חברה תעשייתית ליצוא מערכות הפקת חשמל מאנרגיה סולרית

דרושים

למחלקת האחזקה

הנדסאי/טכנאי מכונות

הכישורים הנדרשים:
★ הנדסאי/טכנאי מכונות בעל 3 שנות נסיון לפחות בתעשיה
★ נסיון בתחומי: מכונאות תעשיה מכניקה עדינה, ריתוך ופניאומטיקה
★ ידע בתחומי חשמל, צנרת גז והידראוליקה
★ נסיון בניהול צוות — רצוי

לבית המלאכה המכני

מסגר/רתך

הכישורים הנדרשים
★ נסיון של 5 שנים לפחות במסגרות מכנית ובנית מכונות
★ ידע בקריאת שרטוטים

מקום העבודה — ירושלים
נא לשלוח קורות חיים
למחלקת כח אדם —
חברת לוז
ת.ד. 7929
ירושלים 91079

LUZ INDUSTRIES ISRAEL

פ.סי.בי. בע״מ
ייצור מעגלים מודפסים
דרושה
מזכירת מפעל
— למשרה מלאה —
★ 5 שנות נסיון לפחות
★ בעלת יכולת ארגונית
★ ידיעה והדפסה טובה באנגלית ובעברית

מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע״מ

חוקר/ת

דרוש כימאי/ת בעל/ת תואר שני או שלישי לעבודה במשרה מלאה במחקר ממומן בנושא:
קינטיקה/דינמיקה מולקולרית
קיימות אפשרות להמשך השתלמות לתואר שלישי
נא לפנות לגב׳ אילה רביב, טל׳ 293727, 04-293664

זמיר שרותי כח אדם בע״מ

למפעל עתיר ידע
דרושה
מזכירה/כתבנית עב׳/אנ׳
ידיעת הדפסה מושלמת בשתי השפות הכרחית
למשרה מלאה

חיפה, הד׳ הלוץ 3, טל. 04-670373
קרית ביאליק, בן גוריון 83, טל. 04-709284
תעסוקה ברמה גבוהה

עבודה **בתלונות** תמצא!
בריכוז התלונות בין מודעות התילים......

למפעל באזור המרכז דרושים:
★ **מסגרים מעולים**
★ **רתכי CO2**
052-23217/8 מיום א׳ לפנות לאפרים.

מפיצים ומשווקים בתחומי כלי בית,
פטנטים ואינסטלציה
עצמאים בעלי רשת הפצה
קיימות + ערבות כספית.
עבור: חברה חדשנית המייצרת
מוצרים ופטנטים בלעדיים לארץ ולחול
04-382766, ת.ד. 35195 ת״א 61351

לייזהר דליהי
ביחייר לדטרגנטים ותומרי נקוי
בקבוץ דליה (באזור חיפה)
דרוש:
חשמלאי ראשי
בעל נסיון באחזקת מתקנים,
בנין רשת ותעשיה
עדיפות למועמד בעל נסיון בעבודה מעשית
התבורה מסודרת מחיפה מובטחת
נא לפנות בכתב יד בלבד ע״ג נייר ללא שורות
בציון קורות חיים ונסיון קודם •
למח׳ כ״א ביחייר ״יזהר דליהי״ מיקוד 18920

לאו. אר. אס חיפה
דרושה
מזכירה בכירה
שפת אם אנגלית, הדפסה עב/אנ +
עיבוד תמלילים, לעבודה קבועה
לפנות לאו. אר. אס רח׳ הרב הרצוג 2 חיפה
ת.ד. 5346
או לטלפונים 04-664002, 04-663703

לאו. אר. אס חיפה
דרושה
מנהל/ת חשבונות
סוג 3 + נסיון בעבודה על מחשב
לעבודה מידית, לתושבי הקריות, עכו, נהריה
לפנות לאו. אר. אס. — רח׳ הרב הרצוג 2 חיפה
ת.ד. 5346 או לטלפונים 04-664002, 04-663703

יותר טוב מנפאואר

אנחנו נותנים יותר!
לעבודה מעניינת לתקופה ארוכה בחברות עתירות ידע
אנחנו מחפשים דחוף!
מזכירה עברית/אנגלית
בעלת נסיון (כולל הדפסה) ל-5 ימים בשבוע, יום עבודה מלא. באזורים: ת״א, חולון.
חינם! קורס עיבוד תמלילים למתאימה.
מזכירה אנגלית
בעלת נסיון בלבד, (כולל הדפסה באנגלית) שפת אם אנגלית, דוברת עברית, יום עבודה מלא.
למועמדות המתאימות
אנחנו מבטיחים לתת יותר:
★ שכר גבוה יותר
★ תשלום השכר פעמיים בחודש
★ כל ההטבות הסוציאליות, כחוק
★ תבנית רווחה יחודית ואטרקטיבית
★ הדרכה מקצועית בעיבוד תמלילים בתוכנות עדכניות
★ ארוחות ★ הסעות
אם את טובה באמת ומחפשת עניין, אתגר ותנאים טובים יותר - פני אל מנפאואר בהקדם, כדאי לך.
מנפאואר MANPOWER
ירושלים • תל אביב • חיפה • באר שבע • רחובות

ORS או.אר.אס שרותי כח אדם

או.אר.אס בכירים

★ **הנדסאי אלקטרוניקה**
נסיון בעבודה בטלויזיות לתפקיד ניהולי למישרה קבועה — שכר גבוה למתאים.

★ **טכנאי טלויזיות**
נסיון מוכח בתיקון טלויזיות רקע רחב באלקטרוניקה למשרה קבועה.

★ **מהנדס/הנדסאי מכונות**
נסיון מעל 2 שנים בנושא אפיון והגדרת רכיבים אלקטרו-מכניים. ידע בנושא מיל סטנדרט אמריקאי.

★ **מהנדס/הנדסאי מכונות**
נסיון בתכנון זיווד אלקטרוני בשטח מערכות בקרה ובתכנון Cad-Cam —

★ **מהנדס מזון — למשרת טכנולוג**
נסיון מוכח של 10 שנים בתעשיה תהליכית. מאזור חיפה והצפון.

★ **מהנדס תעשיה וניהול**
לניהול מחלקת הנדסת-יצור. נסיון מוכח של 5 שנים בנושאי ניהול, תפ״י, שכר עידוד. לתושבי חיפה והצפון.

★ **הנדסאי תעשיה וניהול/כימיה**
לניהול מחלקה בייצור. בעל נסיון ניהולי מוכח. מאזור חיפה והצפון.

מועמדים מתאימים
נא לפנות לאו.אר.אס. חיפה
רח׳ הרצוג 2 חיפה.
או בכתב - ת.ד. 5346 חיפה.
סודיות מובטחת —
טלפונים 664002, 04-663703

לחברה קבלנית דרושים
למערכות מרכזיות:
1. טכנאי מזוג אוויר
• נסיון 5 שנים
2. טכנאי עוזר
למזוג אוויר לרכב:
1. מנהל עבודה בכיר
• נסיון 5 שנים
נא לפנות בצרוף קורות חיים ונסיון
לת.ד. 46453 חיפה

מנורה חברה לבטוח בע״מ

לקורס ביטוח חיים שיפתח בחודש פברואר 1987, בחיפה
דרושים/ות:
• בעלי יוזמה ויכולת לעבודה עצמאית.
• בעלי פתיחות ויכולת עמידה באתגרים.
• בעלי השכלה תיכונית — רצוי גבוהה.
• מגיל 25 ומעלה.
לקביעת ראיון נא פנה/י בימים א׳-ה׳ בין השעות 09.00-13.00 לאתי, טל׳ 04-874214
עבודה כעצמאיים בתנאים מעולים,
מובטחת לסיימי הקורס.
— סודיות מובטחת —

ש. שבח שרותים בע״מ
האגף למשאבי אנוש
דרושים
עובדים לאזור המרכז
למפעל לעיבוד מוצרי עץ. עבודה במשמרות
הכשרה תינתן במקום
עדיפות לבעלי ניסיון בתעשיית העץ
שכר הולם + ארוחות + הסעות
ועדת קבלה תתקיים ביום א׳ 7.12.86 בין השעות 12.00-20.00 ברחוב ליברמן 9 ת״א. לבירורים טלפוניים: 232285 לשאול.

דרושים
1. לתפקיד ניהולי — קצין משוחרר
בוגר ב״ס חקלאי
2. מאבטחים עד גיל 35, יוצאי צבא
נא להצטייד בפנקס מילואים + ת. זהות + תמונות רח׳ ליברמן 9 ת״א טל׳: 232285 לשאול.

כור קרמיקה בע״מ - רמי
למפעלנו בעכו
דרושה
טכנאי/ת כימיה
לעבודה רבת אתגר בשטח
הקרמיקה המתקדמת בוגר/ת צבא
המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב לכח אדם
ולציין קורות חיים, מספר טלפון
ת.ד. 2413, עכו 24103

למפעל תעשייתי באזור המפרץ
דרוש
מסגר/מכונאי אחזקה מנוסה
• בוגר ב״ס מקצועי 4 שנתי בלימודי יום.
• 10 שנות נסיון לפחות בתעשיה.
• ידע במערכות פנאומטיות ובעיבוד שבבי.
• מצב בריאות תקין.
• גיל — 35-40
בדבר פרטים נא לפנות לת.ד. 168 חיפה,
עבור אגף כח אדם, או לטלפון 723261,
אגף כ״א

עיריית תל-אביב-יפו
למוסד חינוכי
דרוש ספרן לספריה מוסיקלית
(מתאים לגימלאי)
שעות העבודה: 19:00 - 14:00
תאור המשרה: ניהול ספריה מוסיקלית, השכלה מוסיקלית וידיעת קריאת פרטיטורות וסידור התווים בהתאם לסקציות ולתפקידי הכלים.
כשורים: ידיעת עברית ואנגלית קריאה וכתיבה, השכלה מוסיקלית.
נסיון קודם בעבודה מסוג זה.
פרטים בטל׳: 828393 משעה 15:00 עד 19:00 אצל הגב׳ חנה אלבס.

בטון המפרץ בע״מ
דרושה
מנהל/ת חשבונות
התפקידים: 1- הנהלת חשבונות
• גזברות, תמחיר, מחשוב הבקרה
נא לפנות בכתב יד לת.ד. 343 ק. ביאליק
סודיות מובטחת

למשרד מהנדסים
דרושה
הנדסאי/ת מנוסה
לשרטוט קונסטרוקציות פלדה
נא לפנות לת.ד. 5322 ק. ביאליק

לבועז שירותי טלוויזיה - רעננה
דרוש
טכנאי טלוויזיה
בעל ניסיון
052-23673

למכון רפואי בר חיפה
דרושה
מזכירה עם ניסיון
עברית אנגלית, למשרה מלאה
לפרטים טל׳ 04-242335

האגודה לקידום הנוער
פנימיה ע״ש שפרינצק כפר-סבא
דרושים
★ מדריכים חברתיים למשרה שלמה (אפשרות גם לזוג) חובת מגורים במקום.
★ מדריכים חברתיים לחצי משרה - ללא מגורים.
בעלי הכשרה מתאימה ונסיון יתקשרו לפנימיה טלפון 052-25917 או בכתב. רח׳ גאולה 52 כפר סבא 44260.

לעבודה בבית המלאכה של המשביר לצרכן
דרוש
נגר
לעבודה קבועה למשרה מלאה
לראיון טלפון: 03-899641

לחברה מבוססת בשטח הפרסום
בעלת פרויקטים בלעדיים בקני מידה ארציים
דרושים
★ **אנשי מכירות** ★
★ **רוכשי מודעות** ★
רציניים
★ בעלי נסיון, זיקה והבנת מדיית הפרסום, חוש מסחרי, יחסי אנוש טובים, חריצות והתמדה
★ תנאי שכר הולמים הכוללים: הכנסה קבועה + עמלות + תמריצים + יחס אישי ועזרה הדדית + אחזקת רכב
★ המשרות פנויות בכל חלקי הארץ
המועמדים המתאימים יוכלו לשמש כעתודת ניהול לצורך הקמת צוותי מכירה נוספים לאחר ניסיון קצר בשטח
לפרטים נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים + מספר טלפון לת.ד. 36944 תל-אביב
- סודיות מובטחת -

לעיתון "חדשות"
יגאל אלון 108 תל-אביב
דרושים
מעצבים
עם ניסיון
לעבודה במשמרות
טלפון: 330544 אחרי 20.00
מוטי גלילי

רווחים גבוהים עד 2000 ש״ח לחודש!
דרושים מפיצים להפצת להיט מבוקש ביותר
מדלת לדלת בהשקעה קטנה
לאזור חיפה והצפון
לפנות לטל. 04-665390

לחברה ארצית
4 אנשי מכירות מנוסים
לעבודה מעניינת בניהול מרפאה
ידע בשיווק
תושבי:
קרית מלאכי, בית-שמש, אור יהודה ואזור השרון
04-530785

ציקלון מוצרי תעשובה בע״מ
לכרמוס - תעשיות חומרים מרוכבים
כרמיאל בע״מ דרושים/ה
מנהל אבטחת איכות
כישורים
★ מהנדס אווירונוטי/כימאי/מכונות
★ נסיון בחומרים מרוכבים
★ ידיעה מושלמת בשפה האנגלית
★ נסיון באבטחת איכות
★ המועמד שיתקבל יהיה כפוף למנהל המפעל
מחסנאי למפעל
★ רצויה ידיעת השפה האנגלית
למחלקות הייצור — ציקלון
דרושים
מבנאים/מסגרים מעולים
★ עדיפות לבוגרי ביה״ס מקצועי וחי״א במקצוע הנ״ל.
★ מסגרים מעולים נסיון של 3 שנים לפחות
למבנאות ומחסנאי למפעל תינתן במפעל
הכשרה איכות לטל. 04-961586
למשרת אבטחת איכות — המעוניינים יפנו
טלפונית לטל׳ 04-962211, לאסתי נימן
המעוניינים יפנו — המעוניינים במשרת מבנאים
מפעלנו מציע תנאי עבודה טובים,
5 ימי עבודה בשבוע,
הסעות מחיפה והגליל המערבי
מועמדים מתאימים יפנו בכתב עד
למדור קליטת עובדים, בציון קורות חיים,
ציקלון בע״מ, כרמיאל
ת.ד. 114
בציון המשרה המבוקשת
סודיות מובטחת

קרית התחשוב
עם הרחבת עסקינו
דרושים לנו
טכנאים
למחשבי I.B.M. PC
נסיון קודם — הכרחי!
5 ימי עבודה בשבוע
תנאים טובים!!
לקביעת ראיון נא לטלפן
04-726976/9
סודיות מובטחת

איש מכירות
לציוד מכשור ובקרה
בעלי ידע ונסיון בלבד
יפנו בכתב בצירוף פרטים והמלצות
מגטרון בע״מ, ת.ד. 1719 חיפה
מיקוד 31016

המתנ״ס העירוני — מתנ״ס גבעת הרקפות קרית אתא דרושים
1. מנהל/ת חשבונות
למשרה מלאה סוג 3 בעל/ת נסיון רב
עצמאי/ת לחלוטין
ידע בהפעלת מחשב
2. עובד/ת קהילתי/ת
במשרה מלאה
פרטים בטל׳ 04-456712/3/4

יותר טוב מנפאואר
אצלנו תקבל יותר
לסניף חיפה — המחלקה המשרדית
דרושים:
מנה״ח סוגים 2, 3
משנתיים נסיון, דוברי וקוראי עברית ואנגלית ברמה מעולה,
עבודה מיידית לתקופה ממושכת.
תנאים טובים למתאימים
כתבניות אנגלית
ידע באנגלית ברמה של שפת אם.
שנתיים נסיון לפחות. ידע בטלקס רצוי.
אפשרות למשרה חלקית (שעות בוקר או צהריים)
שכר גבוה, תנאים סוציאליים מלאים מובטחים למתאימים
חייג מנפאואר ותקבל יותר
העצמאות 104, א-ה 8:00-14:00
טל: 04-530051
מנפאואר MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית
ירושלים • תל אביב • חיפה •
באר שבע • רחובות

מגדל חברה לביטוח בע״מ
מקבוצת בנק לאומי לישראל בע״מ
פותחת קורס:
לקידום אנשי מכירות ביטוח
(בחודשים דצמבר-ינואר)
מספר המקומות לקורס מוגבל.
לפרטים וקביעת פגישה 04-662495
(בשעות משרד)

דרוש/ה
בחור/ה לעבודה במחסן מכירות
לדברי עור
חצי משרה
ראשון נתיבה הכרחי
טל: 03-659375

come and take over
ומהר. דרושה לנו מזכירה ראשית בעלת נסיון מוכח בניהול משרד. שליטה מלאה בעברית ובאנגלית כולל הדפסה במעבד תמלילים.
המשרה מלאה, כך גם התנאים. מקום העבודה - בין בית מרכזים הרצליה.
נא לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים לת.ד. 2135, הרצליה 46120 או לטלפן ל-052-555555

דרושים מועמדים/ות לקורס
אמנות הבישול
שיערך במלון דן קסריה
בוגרי 12 שנות לימוד
ולאחר שרות צבאי
ראיונות אישיים
יערכו במלון
דן פנורמה ת״א
(חדר 625)
ביום שני
8 לדצמבר 1986
בין השעות
16.00-20.00

THE DANS
רשת מלונות דן בע״מ

למשרד פירסום צעיר ודינאמי דרושה
GRAFIKAIT
מנוסה! שעות גמישות. טל׳ 230322

למפעל תעשייתי מתקדם בתחומו דרושים:
מהנדס/הנדסאי חשמל
נסיון באחזקת מערכות תעשייתיות
רצוי רקע במתח גבוה
מנהל מחלקת צבע
מהנדס/הנדסאי כימיה/מכונות
הבוחמערכות צביעה תעשייתיות
טיפולי שטח במתכת — רקע ניהולי חובה
קדם אספקה
נסיון ברכש ומעקב מלאי וחלקים
קשר עם ספקים ונסיון במחשב
רקע טכני נדרש
למועמדים המתאימים תנאי העסקה מעולים
ת.ד. 45680 חיפה
* סודיות מובטחת

התק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ״א — 1981
לפי חוק זה אסור למעביד להפלות בין עובדים או דורשי עבודה מחמת מינם, לרבות בקבלה לעבודה, בהכשרה, בקידום ובפיטורין.

לחברה גדולה בת״א דרוש/ת
מנהל חשבונות בכיר
לניהול מחלקת חשבונות לקוחות
כישורים נדרשים:
- ניסיון במערכת חשבונות ממוחשבת
- יכולת ניהול צוות עובדים
- יוזמה ומעוף
המתאימים יפנו בכתב-יד בצירוף קורות חיים לת.ד. 2646

מדריך הארץ

יום שישי

תורנות רופאים

הזמנת רופאים בטקרים דחופים מ"פ בערב עד למחרת ב"ז בבוקר בתוקת מד"א טל' 101.
ירושלים 523133
תל־אביב 460111
חיפה 512253
גוש דן 781111
הרצליה 052–81533
רחובות 08"451333
מוקד מידע רפואי בקפ"ח הכללית:
בימים א'־ה' 8.00"20.00
בימי ו' 8.00"15.00
טלפונים: 03"433300, 03"433500

"שקמ" – שירות רפואי לקט שירות ביקורי בית של רופאים מוסמכים לילדים ותינוקות בשעות 19–24 טל' 03"7549111 "שקמ" קוד מנוי 222
ער"ן – עזרה ראשונה נפשית (24 שעות ביממה):
ירושלים 669911
חיפה 04"672222/5
תל־אביב 03" 261111
חיפה 04–672222/3
נתניה 35316
באר־שבע 057–48111
מרכז רפואי באר יעקב 03"223958

מרכז סיוע לקורבנות אונס (24 שעות ביממה):
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02"245554
חיפה טל' 04"382611
מרכז סיוע לנפגעי לחץ מטעם "מעגלים"
א' רח' 11.00"15.00
ב' רח' 16.00"18.00
רח' מאזה 13 תל־אביב

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה:
תל־אביב:
בר כוכבא 49 טל' 03"284649 פתוחה בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00. ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00. שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טל: 294869, 03–285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00, אחרי השעות בתאום טלפוני בלבד
חיפה
רח' הנמל 26, קומה ג', טל' 04–523566 שעות הקבלה: כל יום 20.00—23.00
שירו"ן – שירות רפואי נייד ירושלים(24 שעות ביממה) כולל רפואת שיניים
מוקד יום * 660585, 02"669531
מוקד לילה שבת וחג * 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד
תל אביב, מוקד יום * 218828, 218898
מוקד לילה * 651011 מנוי 3752 ול־השאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד

תורנות בתי חולים

תל אביב
איכילוב – (ילדים·פנימית)
איכילוב – (כירורגיה)
ירושלים
בקור חולים – (ילדים)
שערי צדק – (פנימית)
הדסה ע"כ – (נשים, כירורגית, אורטופדית, עיניים, א.א.ג)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
שדה דב המשתר 3 תכנית ל' 428510
רימונה זינגר 16 גוולת יגנוק 257678
ירושלים
הר הזיתים הר הזיתים 287480

חיפה
גורדאו גורדאו 13 664039
חולון
אסותא סוקולוב 4 5058197
בת ים
גני בת ים הנביאים 3 5515671

רמת גן
הרטה כצנלסון 151 722271
פתח תקוה
קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
נתניה
קרניאל מרכז מסחרי קרית נורדאו 51774
הקריות
הדמן מסחר מודיעין קרית מוצקין 715136

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי – ייעוץ ומידע בנושא חברה, משפחה, מיניות – אמצעי מניעה.
ימים ב' ג' ד' – 17.00—20.00.
בוגרשוב 66 ת"א, טל. 9–281228.
חיפה: ימים א', ד' – 16.00"19.00
רח' הסטודיו 14 טל. 81520

יום שבת

תורנות רופאים

הזמנת רופאים בטקרים דחופים:
מ"פ בערב עד למחרת ב"ז בבוקר בתוקת מד"א טל' 101.
ירושלים 523133
תל־אביב 460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052–81533
נהריה 925335
רחובות 08"451333
בת ים 585555
חולון 803133
לוד־רמלה 08"221022
מוקד מידע רפואי בקפ"ח הכללית:
בימים א'־ה' 8.00"20.00
בימי ו' 8.00"15.00
טלפונים: 03–433300, 03–433500

ער"ן – עזרה ראשונה נפשית (24 שעות ביממה):
ירושלים 669911
תל־אביב 261111
חיפה 04–672222/3
נתניה 35316
באר־שבע 057–48111
מרכז סיוע לקורבנות אונס – 24 שעות ביממה:
תל־אביב טל' 234819
ירושלים – 245554
חיפה – טל' 04–82611
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב, בר כוכבא 49 טל: 03"284649
פתוחה בימים א'־ה בין 21.00 עד 23.00
ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טל: 294869, 03–285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00, אחרי השעות בתאום טלפוני בלבד
חיפה, רח' הנמל 26, קומה ב', טל' 04–523566 שעות הקבלה כל יום 20.00—23.00
שיר"ן – שירות רפואי נייד (24 שעות ביממה) כולל רופאי שיניים
מוקד יום * 660585, 669531
מוקד לילה, שבת וחג * 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד

תורנות בתי־חולים

תל אביב
רוקח – (ילדים)
איכילוב – (פנימית, כירורגיה)
ירושלים
בקור חולים – (נשים)
שערי צדק – (ילדים)
הדסה ע"כ – (כירורגית,אורטופדית, עיניים, א.א.ג)
הדסה ה"צ – (פנימית)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
זיוה אנ"ל 52 שכ' הדקה 378403
שדה דב המשתר 3 תכנית ל' 428510
מכ"ש זיוה, שדה דב
ירושלים
מרקחת רוממה הנ"צ 28 523191
מכ"ש, פרפרי גילה כל השבוע 766943
חיפה
מרכז המגינים 97 524113
חולון ובת ים
עצמאות בלפור 75 865583
פתח תקוה
קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
רמת גן
חן ז'בוטינסקי 99 7514434
נתניה
המכן שד' ויצמן 13 22985
הקריות
הדמן מסחר מודיעין קרית מוצקין 715136

מרכזי מידע – אגד
02–528251–2 03–432777 04–549121

הסנה
מוגש כשירות לציבור על ידי
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

שערי מטבע חוץ

4.12.86

המטבע	בנק לאומי – מזומנים – קניה	בנק לאומי – מזומנים – מכירה	בנק לאומי – העברות והמחאות – קניה	בנק לאומי – העברות והמחאות – מכירה	בנק הפועלים – מזומנים – קניה	בנק הפועלים – מזומנים – מכירה	בנק הפועלים – העברות והמחאות – קניה	בנק הפועלים – העברות והמחאות – מכירה	בנק דיסקונט – מזומנים – קניה	בנק דיסקונט – מזומנים – מכירה	בנק דיסקונט – העברות והמחאות – קניה	בנק דיסקונט – העברות והמחאות – מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.44	1.50	1.4758	1.4942	1.44	1.51	1.4738	1.4922	1.44	1.50	1.4738	1.4923	1.4835	-0.0005
1 לירש"ט	2.05	2.14	2.1097	2.1360	2.07	2.17	2.1053	2.1316	2.07	2.17	2.1097	2.1362	2.1236	~
1 מארק גרמני	0.73	0.76	0.7463	0.7556	0.73	0.77	0.7458	0.7551	0.73	0.77	0.7466	0.7559	0.7504	0.0013
1 פרנק צרפתי	0.22	0.23	0.2277	0.2306	0.22	0.23	0.2274	0.2303	0.22	0.23	0.2274	0.2302	0.2290	0.0003
1 גולדן הולנדי	0.64	0.67	0.6600	0.6682	0.65	0.68	0.6590	0.6672	0.64	0.68	0.6585	0.6668	0.6638	0.0009
1 פרנק שווייצרי	0.87	0.91	0.8952	0.9064	0.88	0.92	0.8938	0.9049	0.87	0.92	0.8942	0.9055	0.8999	0.0013
1 כתר שוודי	0.21	0.22	0.2146	0.2173	0.21	0.22	0.2143	0.2170	0.21	0.22	0.2143	0.2170	0.2157	0.0004
1 כתר נורבגי	0.19	0.20	0.1971	0.1996	0.19	0.20	0.1969	0.1993	0.19	0.20	0.1961	0.1992	0.1982	~
1 כתר דני	0.19	0.20	0.1979	0.2004	0.19	0.20	0.1975	0.2000	0.19	0.20	0.1978	0.2003	0.1989	0.0005
1 מרק פיני	0.30	0.31	0.3023	0.3061	0.29	0.31	0.3019	0.3057	0.29	0.31	0.3017	0.3054	0.3039	0.0002
1 דולר קנדי	1.04	1.09	1.0679	1.0812	1.05	1.10	1.0652	1.0785	1.04	1.10	1.0661	1.0795	1.0733	0.0005
1 דולר אוסטרלי	0.91	1.00	0.9652	0.9772	0.93	1.00	0.9635	0.9755	0.93	1.00	0.9638	0.9759	0.9698	0.0023
1 ראנד דרא"פ	0.43	0.52	0.6685	0.6769	0.40	0.68	0.6673	0.6757	0.45	0.62	0.6668	0.6752	0.6718	0.0006
10 פרנק בלגיים	–	–	0.3586	0.3630	–	–	0.3582	0.3627	–	–	0.3578	0.3623	0.3608	0.0005
10 שילינג אוסטריים	1.03	1.08	1.0598	1.0730	1.04	1.09	1.0585	1.0717	1.04	1.09	1.0618	1.0751	1.0688	0.0044
1000 לירות איטלקיות	1.04	1.10	1.0757	1.0891	1.05	1.12	1.0748	1.0882	1.05	1.12	1.0757	1.0893	1.0819	0.0011
100 ינים יפאניים	0.89	0.92	0.9093	0.9206	0.89	0.93	0.9081	0.9194	0.89	0.93	0.9080	0.9194	0.9133	-0.0011

זמן הדלקת הנרות

	ער"ש	מוצ"ש
ירושלים	3.59	5.14
תל אביב	4.17	5.15
חיפה	4.06	5.12
באר־שבע	4.15	5.13

הלוח הארצי

למוסד כלכלי בהרצליה
דרוש/ה פקיד/ה
השכלה תיכונית מלאה, גיל עד 30
נא לפנות לטלפון: 052"555221

למרכז מסחרי ומשרדים
גדול בחיפה
דרוש
מנהל אחזקה
רצוי בעל נסיון באחזקת בתי מלון
לפנות בכתב יד לת.ד. 45289
תל אביב

לכפר הילדים כרמיאל
דרושים:
זוג נשוי לטיפול בילדים
□ השכלה תיכונית
□ נסיון בעבודה חינוכית
□ משפחה עד שני ילדים
איש אחזקה
נסיון באחזקת מבנים
בדבר פרטים לפנות טלפונית
04"987935/6 לעדה או שמעון

דלתא גליל
תעשיות בע"מ
למפעלנו בכרמיאל
דרושים
צעירים משוחררי צה"ל
לתפקיד:
הפעלת מכונות ייצור מתקדמות
רקע נדרש:
בוגרי כיתות י"א, י"ב, תיכון
מגורים בכרמיאל והסביבה (עזרה בדיור תינתן)
בדבר פרטים נא לפנות טלפונית למזכירות המפעל בטלפון 04"986911
מודעה זו מתייחסת לגברים ונשים כאחד
דלתא DELTA

חברה המשווקת בארץ ציוד תעשייתי
דרושה
הנדסאי/ת אלקטרוניקה/ הנדסאי/ת מכונות איש שרות לציוד בתעשיה
הכישורים הדרושים:
■ יכולת והבנה בהפעלת ציוד אלקטרוני/מכני.
■ ידע בקריאת שרטוטים
■ שליטה בשפה האנגלית
■ נסיון בתיקון מכשירים אלקטרוניים
העבודה כרוכה בנסיעות רבות בכל חלקי הארץ
רשיון נהיגה הכרחי.
המעוניינים/ות מתבקשים/ות לפנות בכתב יד לת.ד. 4868 חיפה 31048 ולציין השכלה, נסיון ושכר
כרטיס, עבור משרה 675

אחוזת ילדים ונוער ויצ"ו
דרושות
1. מרכזת מועדון שכונתי (בדרום חיפה)
2. פקידה כתבנית (בכרמים)
נא לפנות בכתב לגאוליה 50, חיפה

קליל תעשיות בע"מ
דרוש
כרסם
הכישורים הדרושים:
• בוגר בי"ס מקצועי.
• בעל נסיון של 3 שנים לפחות
• תושב עכו או הקריות
המעוניינים יתקשרו למר שמואל בן־חקון
טלפון: 04"711161
סודיות מובטחת

למד בטוח
והשקעות כספיות
עבור לתחום מעניין ומכניס
במסגרת חברה דינמית
שתכשיר אותך לעבודה, ותעניק לך שרותי משרד מלאים
ותנאים כספיים טובים
צא מהשגרה ועשה קריירה!
לקביעת ראיון התקשר 04"389255

אלסינט
למפעלנו במעלות דרוש:
מנהל/ת היחידה לייצור מעגלים מודפסים (משרה מס. 212006)
לניהול צוות עובדים גדול (כ־40 איש).
נסיון מוכח בניהול.
ידע בייצור ותהליכי בתחומי הציפויים.
השכלה פורמאלית
רלוונטית - יתרון.
סודיות מובטחת
נא לפנות בצירוף קורות חיים, ת.ז. ומס' משרה לענף כח אדם ת.ד. 550 חיפה.
אלקטרוניקה בשרות הרפואה

פיברוניקס
אתה בחברה טובה
דרוש/ה:
הנדסאי/ת פיתוח
כשורים דרושים:
— הנדסאי/ת אלקטרוניקה.
— נסיון של שנתיים לפחות בעבודה עם מעגלים אלקטרוניים של לוגיקה דיסקרטית, PALF, ומיקרו־פרוססורים.
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ופרוט ל"גיוס עובדים" פיברוניקס בע"מ, שוכנות דואר מת"ם, חיפה 31905.
סודיות מובטחת.
פיברוניקס תקשורת סיבאופטית

קרומי הגליל בע"מ
גן תעשיה תפן
* חשמלאים מוסמכים
* כרסמים, חרטים:
* סכנאי מכונות
* אלקטרוניקה
* מחסנאי/ת:
* עובדים בענף הפלסטיקה
למפעל חדש באקסטרוזיה
בהזרקה מדפיס בשיטת פלקסו
* מנהל חשבונות:
* בעל רקע טכני יוצא חיל האויר
* מבקר איכות:
לפנות לאביבה – 04"977117
מודעה זו מתייחסת לגברים ונשים כאחד

לחברת יבוא ארצית
דרוש
לסניף ירושלים (מבשרת ציון)
סוכן מכירות במשרה מלאה
טל: 03"811021

לעיתון "הארץ"
דרושים
1. סייד צבעי
2. עובד משק
3. עובד ניקיון
4. עוזר חשמלאי
בדבר פרטים נא לפנות לישראלי יעקב
טל: 03"838300

בית הספר הארצי להנדסאים מבוגרים קרית הטכניון
לבית הספר הארצי להנדסאים מבוגרים בקרית הטכניון
דרושים
מרצים — מהנדסים
במשרות חלקיות ומלאות בשעות היום או הערב במקצועות:
מגמת תעשייה וניהול
1. חישובי כדאיות.
2. ביקורת איכות סטטיסטית
3. תורת המלאי ותכנון מחסנים.
4. כלכלה (גם למגמות אחרות)
5. חקר ביצועים (גם למגמות אחרות).
6. הנחיית פרויקטי גמר בנושאי המגמה
מגמת אלקטרוניקה:
1. מתן הרצאות בכל מקצועות המגמה.
2. הדרכה במעבדות בית הספר.
3. הנחיית פרויקטי גמר בנושאי המגמה
4. מבוא למחשבים (להנדסאי אלקטרוניקה)
לכל המגמות:
מורים לפיסיקה
רצוי נסיון וידע בהוראה
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות טלפונית למשרד המגמה המתאימה בבית הספר, טל. 229111, או בכתב למנהל בית הספר.

לחברת "עדיש" בע"מ אשקלון
דרושים
★ מכונאי למיכון חקלאי
עם נסיון מוכח בעבודות מוסך ושדה, ידע במכונאות כללית והידראוליקה
★ מסגר כללי
נסיון רב במסגרות כללית, בעל יכולת לעבודה עצמאית בתנאי מסגריה ושדה
עדיפות לתושבי אשקלון והסביבה
נא לפנות לקביעת ראיון
טל. 051"28181-2-3

צעירים/ות
לעבודה אחה"צ
עם אתגר וכסף
לפנות ליפה 055"57901

מרכז קהילתי קצרין
למתנ"ס דרוש/ה
מדריך/ה
במשרה מלאה לאתר שרות צבאי
נסיון בהדרכת נוער
עבודה עם אתגר בתחום הדרכת הנוער
עדיפות למגורים בקצרין.
המעוניינים יפנו למתנ"ס קצרין טלפון: 069"62083/4

לימית — שמירה ואבטחה
דרושים
מאבטחים
יוצאי צבא לעבודה לפי שיבוץ אישי
תנאי שכר מצוינים
לקביעת ראיון טל' 233966, 245421, 02"244974

דרושים
מחלקים בעלי קטנוע
לעבודה באזור המרכז:
רמת גן • רמת השרון •
תל אביב • צהלה
נא לפנות טלפונית ל"הארץ"
5121351, 5121352 לניר גלבוע

לאגודה ליהדות הומניסטית חילונית
דרושה
מזכירה בכירה
הכישורים:
ידיעת עברית ואנגלית
ניסוח ועריכה
הדפסה ב־2 השפות
לפנות: טל' 02"248897

למפעל רם תעשיות מתכת ובניה באשדוד
דרוש
מכונאי
עם ידע בהידראוליקה ופנאומטיקה
לעבודה במשמרות.
תנאים טובים למתאימים.
לפנות ליהודה 055"32435

למוסד גדול ללימוד אנגלית
דרושים
מורים לאנגלית
בעלי נסיון, לעבודה חלקית, רבת אתגר
(מגדל אביב, פתח־תקוה, הרצליה, כפר־סבא)
שכר גבוה למתאימים
טל: 03"916185 ;03"903215
03"900153 ;052"34061

לאחזקת מטוסים
דרושים
לעבודה במרכז הארץ
★ מכונאי מטוסים יוצאי חיל האוויר
★ עובדי חמ"ם יוצאי חיל האוויר
★ עובדים בלתי מקצועיים בעלי רשיון מזינה לאחר שרות צבאי
לקביעת ראיונות אישיים נא להתקשר ביום ראשון 7.12 לטלפון 03"425556

מוזיאון ישראל, ירושלים
למחלקת פרסומים
דרוש/ה
למטרות הוצאה לאור
קלדן/ית עברית־אנגלית
למעבד תמלילים I.B.M
מועמדים/ות מתאימים/ות יפנו לטל. 02"698269

ליועץ המשפטי
של קרן קימת לישראל
דרוש
מתמחה למשפטים
עבודה רבה ומגוונת
המעוניינים יפנו לטלפון: 02"243794

למעלי בריל בע"מ
דרושים
★ מקדם מכירות
בעל נסיון מוכח במכירות
גיל – עד 30
★ מזכירה למשרה מלאה
ידע עברית אנגלית כולל הדפסה
המעוניינים יפנו בכתב למעלי בריל, בן אביגדור 18, תל־אביב 67218

למקום חדש ומיוחד במתנו
דרושים/ות
1. ברמנית
2. מלצרים/ות
3. עוזר למיטבח
לראיונות נא לפנות ביום א' 7.12.86 בין השעות 09:00"13:00 לרח' מאנה 3 ת"א
תב' מרקסים

בוסתן הזיתים
בושתן הזיתים
טל' 051"36777, 051"36409
אם אתה קיים/ת באשקלון התקשר/י אלינו דחוף
מוכשר/ת בוגר/ת תיכון לאחר שירות צבאי בעל/ת רישיון נהיגה לעבודה משרדית, ארגון ויחסי ציבור הפצה וקניות
* רצוי ידע בהנהלת חשבונות

לאולפני C.A.T.V
לצילומי תשדיר שרות דרושים
א. תינוק/ת בן שנה המתחיל ללכת
ב. ילד בגיל 7–10 היודע לשחק כדורסל
ג. ילדה בגיל 7–10
המבחנים יערכו ביום רביעי, חמישי 11.12.86–12.12.86 משעות 13.00–15.00 באולפני C.A.T.V שנקין 9 תל־אביב במרתף

למפעל מזון באשדוד דרושים
★ **חשמלאי מוסמך** בעל נסיון בעבודה במפעל תעשייתי.
★ **פקידת יצוא** ידע באנגלית, כולל הדפסה בשתי השפות, נסיון בעבודה 3 שנים לפחות.
★ **מכונאי אחזקה** בעל נסיון של 3 שנים בעבודה
★ **עובדת נקיון** למעבדה לחצי משרה
בפרטים נוספים לפנות לטל: 055"33780 לבקש מר כ"א

למפעל גדול באשקלון
דרושה
מזכירת מפעל
★ השכלה אקדמאית
★ שליטה בשפות עברית ואנגלית על בוריין
★ ידע בהדפסה כולל טלקס
★ ניהול משרד באופן עצמאי
המעוניינות יפנו בכתב בצרוף פרטים מלאים לת.ד. 10 אשקלון 78100 עבור "מזכירת מפעל" או טלפונית 051"29173-4
סודיות מוחלטת מובטחת

לתשלובת תעשייתית גדולה
דרושה
ללשכת ההנהלה
פקידה/מזכירה
בעלת נסיון בעבודות משרד ובהדפסה עברית/אנגלית
נא לפנות לת.ד. 1334 ת"א 61013
עבור "א' 0174"

דרוש
איש מכירות
(בעל נסיון מוכח בענף השימורים)
בעל רכב פרטי ורשיון ג'
לפנות לעדי
בערב - 055"54924
בעבודה - 055"31524

לחברת "גור"
דרוש
איש אחזקה
ותק 5 שנים
לפנות למר מסנגים
טל: 9222189

לקרן אור
דרושים
סוכנים/ות מכירות
בכל אזור הדרום
בעלי מוטיבציה גבוהה והופעה נאה
למתאימים/ות תנאי שכר מצויינים
055"21158 או במקום רח' היוצר 5 אשדוד

ללוח הארצי
דרוש/ה
מנהל חשבונות עצמאי
הכישורים הנדרשים:
1. סוג 3 בהנה"ח
2. נסיון 6 שנים לפחות בהנה"ח ממוחשבת.
3. כושר נהול צוות עובדים
4. בעל יוזמה.
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 28025 עבור אנגל דוד

למוסד ציבורי בתל־אביב
דרוש
תוכניתן/ית
כישורים:
נסיון בעבודה על מחשב IBM 38
ונסיון בקובול ו־RPG-3
לפנות לטלפון:
03"431330

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א – 1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מעמדו האישי או הורות, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מחייבים קבלתו של בן מין מסוים לעבודה המוצעת. המפרסמים צפויים לענשים על־פי החוק.

למפעל ותיק ומתפתח בענף המתכת
דרוש
כרסם מעולה
רתך ארגון מעולה
מסגר מעולה
חרט מעולה
03"7513448
03"739326

לוח
דניאל
החברה לשרותי כח־אדם

מח' טכנית
★ מהנדס מכונות נסיון במעגלים מודפסים.
★ מהנדס אלקטרוניקה נסיון באחזקת מערכות C.N.C. שכר מיוחד למתאים למפעל בטחוני.
★ מהנדס תעשיה וניהול שנתיים נסיון ידע בתכנון פיקוח יצור ולוח זמנים. למפעל בטחוני.
★ טכנולוג מזון בעל נסיון בתחום לאזור ק. מלאכי.
★ הנדסאי תעשיה וניהול 5 שנות נסיון. ידע בתכנון פיקוח יצור ולוח זמנים. למפעל בטחוני.
★ הנדסאי אלקטרוניקה נסיון בתכנון הקונס.
★ הנדסאי מכונות למעלת מתקן יצור אלקטרוניקס שליטה בעב/אנג עדיפות לבעלי נסיון.
★ טכנאי אלקטרוניקה בעל נסיון בבקרת ידי טיסה.
★ טכנאי חשמל ידע בשרטוט מערכות חשמליות. לאזורים ת"א, אשדוד ורחובות.
★ טכנאי קירור ומיזוג אויר יכולת לעבודה עצמאית.
★ אלקטרונאים ידע בחומרה איכותי במנועים אמריקאים למפעל בטחוני.
★ חשמלאים עוזרים ומוסמכים ידע בקריאת שרטוט. א. לעבודה במפעל. ב. לעבודות חוץ.
★ טכנים בוגרי בי"ס מקצועי בתחום הנגרות.
★ איש כח אדם בעל נסיון בכיון. ראיון וטיפול בכח אדם במפעל תעשייתי לעבודה קבועה. לאזור תל־אביב.
★ מתכנתי פקוד שבי יוצאי חה"א למפעל אלקטרוניקה. מכונות בוגרי בי"ס מקצועי למשמרות ראשונות. עדיפות לבעלי פרופיל גבוה.
★ מתכנתי אלקט' למפעל אלקטרוניקה.
★ מלגזן בעל נסיון ורישיון למלגזה לעבודה מיידית.
מח' התעשיה
★ מפעיל C.N.C - חרט/כרסם בעל נסיון בהפעלת מחשב מרל אלקטריק P-50 למשמרות שניה ושלישית.
★ כרסם/חרט קונבנציונאלי בעל ידע באנגלית טכנית וקריאת שרטוט למתאימים שכר גבוה במיוחד. למפעל בטחוני.
★ כרסם מעולה ידע בהפעלת מכונות קונב בעל 7 שנות נסיון למפעל בטחוני באזור אשדוד.
★ מכונאי מטוסים רקע בכל סוגי המטוסים למפעל בטחוני.
★ חשמלאי מטוסים רקע בכל סוגי המטוסים למפעל בטחוני.
★ פגוע יוצא חה"א למפעל בטחוני.
★ מכונאי מטוסים יוצאי חיל האויר למפעל בטחוני.
★ עובדי בד' תבנן לעבודה על מטוסים.

★ רתך שרגון עם תעודות למפעל בטחוני.
★ מבקר איכות מכני בעל פרופיל גבוה לאזורים: ת"א, אשדוד ורחובות.
★ מבקר איכות טכני בעל נסיון לאזורים: ק. מלאכי ות"א.
★ צבעי תעשייתי עם נסיון בהתזה ועבודה בתנור ושרבוב צבעים לאזור פ"ת, לוד, יבנה למפעל בטחוני ואזרחי.
★ מסגרים/רתכים בוגרי בי"ס מקצועי.
★ מסגר/רתך בעל נסיון + ידע בקריאת שרטוטים לעבודה באזורים: אשדוד ות"א.
★ רתך ארגון בעל נסיון הכרחי
★ מלחימים/מרכיבים בעלי פרופיל גבוה עדיפות ליוצאי חה"א למפעל בטחוני.
★ מלחימות/מרכיבות למשמרות ראשונות. שנית. א. נסיון במקירוסקופ. ב. מעגלים מודפסים. ג. חוטר - אפ. ה. צבעת. ת. קונקטורים. לאזורים: רחובות, אשדוד ות"א.
★ מלחימות/מחוטות למפעל בטחוני. אזרחי בעלות ידע: א. חוט־ראפ. ב. הלחמה ובניית צבות. ג. קונקטורים מסוג טלקס - הלחמה ולחיצת. עדיפות ליוצאי חה"א.
★ מכשירנות לחרכבה מכנית + ידע בקריאת שרטוטים בעלות ראיה טובה למפעל בטחוני.
★ בנאי לעבודה במפעל בטחוני.
★ שליח עם רשיון לטנדר בעל פרופיל צבאי 72 ומעלה לעבודה קבועה באזור ת"א.
★ יוצאי חיל האויר. בעלי נסיון בייצור מעגלים מודפסים. צילום, הפעלת מכונות כבישה למפעל בטחוני.
מח' משרדית
★ מזכירה בכירה ידע עב/אנג + הדפסות. עדיפות לתושבת אשקלון.
★ מזכירות/מנהלות הדפסה עב/אנג.
★ פקידת יצוא בעל נסיון בתפעל התעשייתי + הדפסה עב/אנג.
★ קלדניות עב/אנג רצוי על מעבד תמלילים למפעל בטחוני.
★ קלדניות אנג' לעבודה זמנית לאזור המרכז.
★ מעבדות תמלילים לעבודה זמנית ע"י שעות רק לבעלות נסיון מתבקשות להתקשר לאזור המרכז.
★ קלדניות להנהלת חשבונות רצוי נסיון על DATA GENERAL, DATA לאזור אשדוד.
★ מנהלת חשבונות סוג 1-2 3. שפת אם אנגלית ושליטה בספרדית. למפעל בטחוני. 2. לאזור יבנה ולוד.
★ מנהלת חשבונות סוג 2 לטיפול בחשבונות ספקים בעלת שליטה באנגלית למפעל בטחוני.

למתאימים: שכר גבוה במיוחד ותנאים סוציאליים הכוללים: חופש, הבראה, ימי חג, מתנות, ביגוד, ביטוח מנהלים ועוד.
בדבר פרטים נוספים לפנות לסניפנו:
תל־אביב:
רח' גורדון 88 טל': 222266, 245541, 03-240878
רחובות
רח' הרצל 187 בפסגי טל': 03-455904.
ירושלים
רח' בן יהודה 7 טל': 02-242801.
אשדוד
רח' רוגוזין 8 טל': 33644, 055-32221.

صكنز من الأحمل

נעצרה חבורת צעירים שהטילה מורא על תושבי ג'ת במשולש

(ע). חבורת צעירים אלימים, שהטילה את מוראה על תושבי הכפר ג'ת במשולש, בלי שאיש העז להתלונן על מעשיה או להעיד נגדה - נעצרה על ידי המשטרה בעקבות חקירה מקיפה וממושכת.

נמסר כי חבורת הצעירים, כבני 20, הציתה 10 כלי רכב וחבריה גרמו נזק גם לחממות ולציוד החקלאי. בנוסף לכך עסקו בסחר סמים. אחד התושבים, שהיה היחיד שהעז להתלונן נגדם, הוכה באכזריות ונפצע קשה.

לאחר שהופעלה רשת מודיעין מאומצת עלה בידי המשטרה לעצור שלושה חשודים. יום לאחר מכן הוצתו 5 מכוניות נוספות בכפר. התברר כי חבריהם של העצורים, מבני משפחותם, הציתו את כלי הרכב, כדי להסיט את החשד מהעצורים.

בהמשך החקירה נעצרו גם מציתים אלה.

מנהל חטיבת הביניים ג' בנצרת:

מורים ערביים לא דנים בבעיות לאומיות מחשש שיואשמו בהסתה

תלונות על אי עידכון תכניות לימודים בנושאי דת האיסלאם ותרבותה ומחסור בכ־900 כיתות בחינוך הערבי ★ בבית הספר היסודי בכפר מיכמאן אין שירותים והתלמידים עושים צרכיהם בחורשה

מאת צלי מבורך

מורים בחינוך הערבי פוחדים לחוות דעתם בנושאים פוליטיים אקטואליים ולפיכך נמנעים מלהעלותם בכתה. לדבריהם, דעותיהם בנושאים אלה עלולות להתפרש כהסתה והם חוששים כי ייקראו לחקירה במשטרה. דברים אלה אמר אתמול מנהל חטיבת הביניים ג' בנצרת, ואליד אבו־ליל, בעת סיור עיתונאים בבתי־ספר במגזר הערבי. את הסיור אירגן מזכ"ל הסתדרות המורים, יצחק ולבר.

מנהל חטיבת הביניים אמר עוד, כי רק מורים בודדים מאפשרים לתלמידיהם להעלות בעיות לאומיות־פוליטיות וכי "הרוב הדומם בורח מנושאים אלה".

במהלך הביקור הרגישו אנשי חינוך ערביים נוספים, ובתוכם סגן מנהל האגף לחינוך לערבים במשרד החינוך, עלי חיידר, בעיות בוערות בחינוך הערבי. בין השאר, צויין כי יש תכניות לימודים, שלא שונו 40 שנה, מאז תקופת המנדט, כמו בנושאי דת האיסלאם ותרבותה. נמסר כי חסרים כ־900 כיתות לימוד ומאות תלמידים נאלצים ללמוד בחדרים שכורים או במקלטים.

במהלך הסיור, התברר, למשל, כי בבית־ספר יסודי בכפר מיכמאן, שתושביו הבדואים משרתים בצה"ל, אין שירותים והתלמידים עושים צרכיהם בחורשה. המורות משתמשות בשירותים בביתו של המנהל. אנשי החינוך הערביים ומזכ"ל הסתדרות המורים הרגישו, כי הבעיה הקשה ביותר היא כשלון ביזור בתי־הספר הערביים, כלומר העברת רוב הטיפול בהם מהמשרד המרכזי למחוזות.

כתוצאה מכך עוסקים רוב הפקידים מורים והמנהלים הערביים, נותרו באגף המרכזי במשרד החינוך והם ללא כתובת לבעיותיהם.

„בזר שטיחים" אשר
רח' דיזינגוף 184 ת"א
המרכז לשטיחים פרסיים וסיניים!!!
למכירה: שטיחים פרסיים סיניים
בוכרה בלוצ'סטן קווקז קשמיר
אפגן ושטיחים טורקיים.
שטיחים עתיקים!!
ושטיחים במחירי הזדמנות!!!
„בזר שטיחים" אשר
ת"א דיזנגוף 184 טל' 243598
190 טל' 234580

מטבחים
חדרי שינה, סלונים
מזנונים, פ. אוכל
תכנון אדריכלי ועיצוב פנים
דיור 2000
מול היכל כל החדש
מפרץ חיפה, צומת ק. אתא
טל' 04-720720

אוניברסיטת חיפה
המרכז לחקר לחץ פסיכולוגי
היחידה ללימודי־חוץ
המדור ללימודי הרוח והחברה
מודיעים על פתיחת ההרשמה
לתכנית חדשה לציבור הרחב:
"אשנב לפסיכולוגיה"
המרצה:
פרופ' שלמה ברזניץ
התכנית תעסוק בנושאים כגון: מצבי לחץ ומצוקה, אינטליגנציה, הורות, האישיות, סודות המוח האנושי והשפעותיו על ההתנהגות, כיצד אנו תופסים את העולם, הגורמים לססיית נפשית ודרכי הטיפול בה, חיים בתנאי לחץ ונושאים נוספים.
מועד תחילת ההרשמה: 23.11.86 מועד פתיחת התכנית: 21.12.86
התכנית תתקיים בימי א' בשעות 16.00—18.00.
פרטים והרשמה: המדור ללימודי הרוח והחברה, חדרים 298, 300 בבניין הרב־תכליתי באוניברסיטת חיפה, טל' 04-240508, 04-240398.

חריש נתבקש לבדוק את חוקיות הפסילה של "החילוני האחרון"

מאת סופר "הארץ" לענייני תרבות

שר התקשורת, אמנון רובינשטיין, ביקש את חוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, על חוקיות החלטת המועצה לביקורת סרטים ומחזות לפסול את המחזה "החילוני האחרון" בתיאטרון הקאמרי. רובינשטיין סבור שההחלטה אינה חוקית, הן בשל הרכב המועצה והן בשל שיקוליה.

רובינשטיין מציין, במכתב לחריש, כי שר הפנים הביא בפברואר השנה לאישור הממשלה רשימה חדשה של חברי המועצה, אך היא לא אושרה, בשל הסתייגויותיו של שר התקשורת.

ההסתייגויות התבססו על תביעת פרץ מן החברים החדשים למסור הצהרה בדבר צורך בקיום הצנזורה על מחזות וסרטים. רובינשטיין טען שבכך לא מתקיים התנאי כי הרכב המועצה משקף את מיגוון הדעות והזרמים בנושא זה.

למרות היעדר אישור הממשלה לרשימה החדשה, צורפו למועצה אברהם חורון וד"ר הרצל פישמן, כמינויי מטעם השר, ואף השתתפו והצביעו בישיבת הפסילה של "החילוני האחרון".

סופר "הארץ" מציין כי בתקנות, שהתקין שר הפנים לגבי הרכב המועצה ופעולתה, יש לו סמכות למנות חברים חדשים במקום חברים שפרשו, והללו יכהנו עד תום תקופת הכהונה, כלומר עד לאישור מועצה חדשה. מן ההרכב הישן של המועצה פרשו חיים יבין ואלכס כמיים סוערות מוקהל. אנסקי.

שר התקשורת גם סבור כי "פסילת מחזה שלם בידי המועצה בנימוק שמדובר בסאטירה הפוגעת ברגשות הציבור, וכיו"ב נימוקים, אינה עולה בקנה אחד עם עקרונות חופש הביטוי, כפי שעוצבו בהלכות בית המשפט העליון ובמסורת המשפטית שלנו, ובכלל זה הנחיות פנימיות של היועץ המשפטי לממשלה".

(כתבה על המועצה, הרכבה והדיון במחזה שנפסל עתה — בעמ' ב 3) להם תומך בקאמרי

חיים הנדווקר סופר "הארץ" בתל־אביב מוסר: ראש עיריית תל־אביב ויו"ר מועצת האמנות של תיאטרון הקאמרי, שלמה להט, גינה אתמול את החלטת הצנזורה לאסור את העלאת "החילוני האחרון" בקאמרי והודיע כי יעניק סיוע משפטי לתיאטרון, כדי שיוכל להיאבק בערכאות נגד ההחלטה.

"הצנזורה", אמר להט ל"הארץ" "היא מוסד אנכרוניסטי שאין לו מקום במדינה דמוקרטית כמו ישראל. את ההחלטות בעניינים שבאלה יש להשאיר לקהל".

"יש הצגות שלא שוות אגורה שחוקה אחת והן מחכות שהצנזורה תפסול אותן ורק אז מתחיל הציבור להתעניין בהן". להט הודיע כי ישתתף בפעולת המחאה המתוכננת ביום ראשון.

תיאטרון "הבימה" הודיע אתמול, כי הוא מזדהה עם התיאטרון הקאמרי במאבקו. אנשי התיאטרון החלו להחתים את הבאים ל"הבימה" על עצומה שכותרתה "מדינה דמוקרטית, עם חופשי, קהל אינטליגנטי". קודם להעלאת ההצגה "בית בקי" בתיאטרון שלושה יצא השחקן שלמה בר שביט לקהל והקריא מנשר בגנות החלטת הצנזורה. בסיום דבריו הוא זכה למחיאות [illegible]

שר הפנים של איטליה, אוסקר לואיג'י סקאלפארו,(יושב מימין) ושר המשטרה חיים בר לב, (יושב משמאל) חותמים על הסכם שיתוף פעולה בין איטליה לישראל בנושא המלחמה בטרור, בפשיעה ובסמים. במעמד החתימה נכח מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס (באמצע). (תצלום "סקופ 80").

חולה לב תובע 3000 שקל פיצוי מ"בזק" על טלפון מקולקל בביתו

במשך כחודש ★ טוען שנזקק להזמין אמבולנס באותה תקופה

(ע) חולה לב שבתו חולת סרטן ומרותקת למיטה תובע פיצויים מחברת "בזק" בסך 3000 ש"ח, בטענה שהטלפון בביתו מקולקל זה חודש ימים והחברה לא טרחה לתקנו. כתוצאה מכך אין הוא יכול להשתמש בשירות הטלפון, שהוא כה חיוני עבורו.

על תביעה זו טרם הוגש כתב הגנה.

התביעה הוגשה על ידי דוד ליטמן, מרחוב מבצע קדש 10 [illegible] לבית־המשפט לתביעות קטנות בכפר סבא. בכתב תביעתו מפרט התובע, כי עם תחילת הגשמים ב־2 בנובמבר 1986 הפסיק הטלפון בביתו לפעול והוא אינו יכול להתקשר ממנו. האיש פנה לשירות התיקונים של חברת הבזק והודיע להם כי הוא חולה לב ובתו חולת סרטן ומרותקת למיטה. לאחר ימים התקשרו מהבזק וביקשו לברר אם הטלפון בביתו עובד. למרות זאת לא תוקן עד כה הטלפון. התובע מציין כי בתקופה זו נזקק לפעמים לאמבולנס ולא היה באפשרותו להתקשר מביתו כדי להזמינו.

את הפיצויים הוא תובע בגין עגמת נפש וצער.

4 תחנות של טלוויזיה בכבלים חוסלו בנצרת

(ע). 4 תחנות פיראטיות של טלוויזיה בכבלים חוסלו בנצרת בלילה שבין יום ג' ליום ה', במבצע משותף של משטרת מרחב העמקים וחברת בזק.

שני בעלי התחנות נעצרו, וצפויים מעצרים נוספים.

במבצע, שהוא ראשון מסוגו באיזור זה, הוחרמו 6 מכשירי וידיאו, קלטות ומגברים.

ערכה את העמוד: עדה אושפיז

נאות הככר
לגלות עולם נסתר
ערבי הרצאות בליווי שקופיות
במוצ"ש 6.12.86, שעה 21.00 — פטגוניה
ת"א, בבית ציוני אמריקה
ביום ב' 8.12.86 שעה 20.00 — דרום אמריקה
ירושלים, בבית הפרקליט, שופן 1
ביום ד' 10.12.86 שעה 20.00 — פטגוניה
חיפה, בבית אבא חושי, סילבר 71
שעה 21.00 — דרום אמריקה
המרצה: גילי חסקין
הכניסה חופשית

הנמרה שלומציון חודרת לעין גדי לצוד חתולים

זואולוג רשות שמורות הטבע: התופעה אופיינית לנמרות המגדלות גורים בגיל שבין חצי שנה לשנה

מאת אלי אלעד
סופר "הארץ"
לאיכות הסביבה

חברת קיבוץ עין גדי, שישבה לא מכבר על מרפסת ביתה ושתתה תה של שעת ערב, הבחינה שחתול הבית שלה מתחיל לגלות סימני אי שקט. הזוגה הפנתה את ראשה לאחור ונדהמה לראות מאחוריה נמר, שכנראה התכוון לצוד את חתול הבית. משהתברר לנמר, כי התגלה עזב את המרפסת בקפיצה גדולה, תוך שהוא מדלג מעל למעקה ונבלע בחושך.

בעקבות מקרה זה וביקורים אחרים של נמרים בקיבוץ עין גדי, שאירעו במהלך החודשים האחרונים, מקיימים פקחי רשות שמורות הטבע, מזה כחודש ימים, מדי ערב, תורנות שמירה במאמץ להרחיק מחצר עין גדי את הנמר הזהיר.

מניחים כי מדובר בנמרה שלומציון, שהמליטה לפני חצי שנה גור נמרים, ומנסה להשלים את כמות המזון הנדרשת עבורו על ידי ציד חיות בית, בעיקר חתולים וכן עופות מפינת החי של עין גדי.

ברשות שמורות הטבע מקווים, כי עם גידולו של הגור תיפסקנה החדירות ושלומציון תשוב לנחל צאלים, תחום מחייתה הקבוע.

מהניסיון שנצבר ברשות בשנים עברו עולה, כי המדובר בעיקר בנמרות — אימהות המגדלות גורים בגיל שבין חצי שנה לשנה. בכל המקרים הקודמים פסקה התופעה לאחר שהגור גדל.

זואולוג רשות שמורות הטבע, גיורא אילני, העומד מזה שנים בראש מחקר השדה של אוכלוסיית נמרי מדבר יהודה אמר, בתשובה לשאלות, כי "קשה, אך אפשר למנוע לגמרי חדירה של נמרים לתחומי ישובי אדם, בתנאי שידאגו לכך שהגורמים לחדירות אלה יוסרו: קיומן במקום של חיות בית קטנות, בעיקר חתולים — ימולקי".

גזבר התק"ם לשעבר בעדותו במשפט בלאס

"היינו בהלם כאשר נודע שלא היו בטחונות על ההלוואות"

ירמי קידר: עד לפיצוץ הפרשה היה דוד בלאס בעל דימוי אמין ומקובל בבנקים

מאת צבי הראל
סופר "הארץ"

אנשי התק"ם היו בהלם מוחלט לאחר שאלי כהן, מנצמרת בנק דיסקונט גילה להם בינואר 1985, כי לדוד בלאס אין בטחונות להלוואות שקיבל מהתק"ם. כשנודע הדבר לחיים יוליש, מנהל חברת "אשת כספים" של התק"ם, היה קרוב לבכי.

דברים אלה מסר אתמול ירמיהו קידר, שהיה עד אפריל 1985 גזבר קרן התק"ם. קידר הוזמן בידי התביעה, עו"ד פנינה דבורין, להעיד במשפטם של דוד בלאס וצבי אהרוני, הנאשמים בהוצאת 29 מיליון דולר במירמה מהתק"ם. קידר משמש היום מזכיר קיבוץ גבעת ברנר.

דימוי אמין

העד סיפר אתמול כי מעולם לא נתבקש לבדוק את נכסיו של בלאס. לדבריו, עד לפיצוץ הפרשה היה בלאס בעל דימוי אמין מאוד ומקובל בבנקים.

בתשובה על שאלת הסניגור, עו"ד יעקב וינרוט, אמר כי במקרים שבהם נזקק התק"ם לכספים, נטל מהנאשם 2 — 3 מיליון דולר בכל פעם.

האם היה הסדר?

במוקד הישיבה אתמול עמדו דברים שאמר העד בנוגע לשאלת קיום ההסדר בין הנאשם לתק"ם.

מדובר בהלוואות שקיבל הנאשם תמורת בטחונות שהתבטאו, בין היתר, בתעודות פיקדון של בנק דיסקונט. לטענת התביעה, התברר לאנשי התק"ם, בשיחה עם אלי כהן בינואר 1985, שמאחורי תעודות הפיקדון אין כיסוי.

ההגנה טוענת כי הסדר כזה היה קיים רק חודשיים, ביולי אוגוסט 1984, וכיוון שכך אין מדובר במרמה כיוון שהסדר כזה לא היה קיים בינואר 1985.

סתירה בקלטת

עו"ד וינרוט השמיע אתמול קלטת של שיחת טלפון שנערכה בין קידר לבין בלאס, ובה השמיע העד גירסה הזהה לגירסת הנאשם שלפיה לא היה הסדר בין הצדדים, חוץ מבחודשים יולי — אוגוסט 1984. גירסה זו עומדת בסתירה לעדותו של העד מאתמול ובסתירה להודעה שמסר בשעתו בחקירתו במשטרה. העד חזר וטען כי את שיחת הטלפון עם בלאס רצה לסיים מהר ככל האפשר וכי אמר מה שאמר כדי לא לגרום לפיצוץ המשא ומתן בין הנאשם לתק"ם בנוגע להחזרת הכספים לתק"ם.

החורף לאירופה- איירתור ממריא המחירים נוחתים
רשימת המחירים המוזלים:

אמסטרדם	$298	מילנו	$288
אתונה	$239	מינכן	$288
בריסל	$298	מנצ'סטר	$346
ברצלונה	$329	פריז	$298
וינה	$288	פרנקפורט	$298
לונדון	$318	ציריך	$288
ליסבון	$347	קופנהגן	$398
מדריד	$342	רומא	$274

עכשיו,
כשהמחירים
נוחתים — כדאי
במיוחד להמריא לאירופה.
התעריף המוזל של איירתור
לחורף מאפשר לך להצטרף לטיסות
קבוצתיות, יום־יומיות, לכל יעד שתבחר.
לשירותך, 12 חברות תעופה סדירות ואמינות.
אצל כל אחד מסוכני הנסיעות בארץ תוכל להזמין טיסות
מוזלות אלו — באמצעות איירתור.
כרטיס חייב להיות מונפק 10 ימים לפני ההמראה. *מינימום שהייה - 7 ימים. * מקסימום שהייה - 21 יום (לונדון ומנצ'סטר חודש).
תור־אייר (ישראל) בע"מ
איירתור-החברה המאגדת את כל משרדי הנסיעות בישראל.

הלוח הארצי

הארץ

הארץ חדשות

קבלת מודעות:
03-371261
המחיר למילה 5.25 ש"ח
המחיר למודעה 42 ש"ח
המחירים כוללים מע"מ

חדשות | העיר | כלהעיר | צומת השרון | כאן הדרום | הלוח הבטוח

הלוח הארצי | כלהעיר | ירושלים

הצעות עבודה

פז'ו

פיאט

אלפא

אמריקאיות

סוסיתא

סיאט

סיטרואן

רנו

סוזוקי

פולקסוואגן

פורד

אוטוביאנקי

אופל

אאודי

מרצדס

סובארו

משאיות

מסחריות

מלבוש

לנציה

דייהטסו

וולבו

ב.מ.וו.

מנועים

אופנועים

ביקוש רכב

ביקוש דירות

דירות בשכ"ח

דירות בדמ"פ

דירות להחלפה

מכוניות

מכוניות כללי

דירות מרוהטות

דירות למכירה

1—1.5 חדרים

2/2.5 חדרים

3—3.5 חדרים

4 חדרים

וילות ובתים

האחים ישראל
מציעים למכירה
דירות חדשות בנות
5,4 חדרים
ברמת ביצוע גבוהה
באזורים:
רמת שרת, פסגת זאב,
הר הזיתים.
משרד מכירות:
צומת
טל. 02-240547

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א — 1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה בשל מינו או מעמדו האישי או הורותו, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מחייבים שיקולים אלו.

● מוכר דירה שים לב מעוניין לא לשלם דמי תיווך ולקבל תוצאות פרסם בעיתון כמתך "שמאי". ש"ע 02-223342

הלוח הארצי

הארץ חדשות

המשך ירושלים

מערכות קול

מקררים

צילום

> **חוק העסקת עובדים בתעסוקה תשמ"א — 1981**
> לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מעמדו האישי, ואין לפרסם מודעה שיש בה אפליה כזו. מודעה של דורש עבודה תתייחס לשני המינים.

חוגים

מחסנים

משרדים

פסנתרים

שיעורים

שירותים

טיולים

מלונות

בעלי חיים

בריאות

בריאות ים המלח

אופניים

לוח קיר

הזדמנויות מיוחדות

חימום והסקה

מלונות

קליניקה

מוצרי חשמל

מחשבים

מכונות כביסה

מערכת סטריאו

מקררים

מבני תעשייה

מנופים

נגרים

מיצעים למכירה

כלי נגינה

מחשבים

עסקים

הלוואות

חנויות

דואר

ביקוש עבודה

חבר

או.אר.אס.

שונות

רהיטים

אבידות

קורת גג

הלוח הארצי **העיר** צומת השרון — תל אביב גוש דן והשרון

קונים זהב ויהלומים גדולים
יהודה הלוי 143 ת"א
ZAMLER טל. 235924

דירות למכירה

קבלת מודעות ללוח העיר "רשפים" טל. 371622
מקבלים ויזה וישראכרט

דיור פלוס

קונקשיין
יעוץ ניהול ושיווק פרוייקטים 03-4309087

קבלנים מציעים

בתי כפר ומשקים

פנטהאוז

דירות גן

תל אביב

4 חדרים ויותר

הלוח הארצי הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

4 חדרים ויותר

מכירה השכרה
דירות וחנויות
בשיטת
"קאופמן יעקב"
מודיעין 171 ר"ג
03-778824

2—2.5 חדרים

3—3.5 חדרים

שיעורי עזר
מרכז הלמידה
פיזיקה • כימיה • אנגלית • מתמטיקה • לשון ועוד

1—1.5 חדרים

חינם !! חינם !! נשכיר דירתך - לדרישתך
החווה חינם !! - ב"מידע דירות" 03-246242

איזור השרון

• בהרצליה 4 חדרים, ק"ב + מעלית בבנין חדיש. 74,000.-

• במרכז כפר־סבא 5 בבנין קטן ק"ב + מעלית, כניסה 85,000.- כולל 01/87

• בכפר־סבא 5, 143 מ"ר ק"א. 90,000.-

• בכפר־סבא קוטג' מקסים 450 מ"ר + תוספות 190,000.-

• במרכז פנטהאוז יחודי ענק לכניסה מיידית. 140,000.- אנגלו־סכסון. 052-25381

4 חדרים ויותר

2—2.5 חדרים

1—1.5 חדרים

גוש דן

קבלת מודעות
לא מכרת
לא שילמת
מ־8.00 עד 20.00

הלוח הארצי
הארץ חדשות
לוח העיר

מבצע מוזלים
פרסום פון
03-738707
03-739297
לבעלי כרטיסי אשראי

הלוח הארצי

הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

3—3.5 חדרים

2—2.5 חדרים

1—1.5 חדרים

מכירה השכרה
דירות וחנויות
בשיטת
"קאופמן יעקב"
03-778824

חולון ובת-ים

4 חדרים ויותר

3—3.5 חדרים

1—1.5 חדרים

2—2.5 חדרים

4 חדרים ויותר

3—3.5 חדרים

1—1.5 חדרים

2—2.5 חדרים

ראשל"צ

4 חדרים ויותר

3—3.5 חדרים

נתניה

1—1.5 חדרים

2—2.5 חדרים

4 חדרים ויותר

3—3.5 חדרים

שכירות

דירות מרוהטות

שותף/שותפה

דירות בדמ"פ

חדרים מרוהטים

ביקוש דירות

מהפכה גדולה במודעה הקטנה

רק לוח העיר

לא מכרת
לא שילמת

כל מודעה מתפרסמת ללא
תוספת מחיר אפילו חודש.
אם אחרי חודש עדיין לא מכרת
יוחזר לך כספך בחזרה

בקשות ביטול יתקבלו
בלוח העיר בימים א'-ד'
בין השעות 8:00-15:00
טל' 03-371261

מכוניות

קבלת מודעות
ללוח העיר
"רשפים"
טל: 371622
מקבלים גם ישראכרט

אאודי

050-22037 ARIS
-אריס-
בן יהודה 97 ת"א

אוטוביאנקי

אוסטין

אופל

המשך ת"א גוש דן והשרון

סוזוקי

סוסיתא

מוריס

מיני מיינור

מרצדס

ב.מ.וו.

וולוו

נ.ס.או.

סאאב

סובארו

טלבוט

מריוסף

לנציה

ג'יפים

דייהטסו

אמריקאיות

איטצובי

אלפא רומאו

פולקסווגן

מחירון המכוניות בעריכת מגזין "אוטו"

דגם	86 מחיר שוק	86 מחיר מומלץ	85 מחיר שוק	85 מחיר מומלץ	84 מחיר שוק	84 מחיר מומלץ	83 מחיר שוק	83 מחיר מומלץ	82 מחיר שוק	82 מחיר מומלץ	81 מחיר שוק	81 מחיר מומלץ	80 מחיר שוק	80 מחיר מומלץ
קטנות														
אוטוביאנקי	15	13.8	14	12.4	13	11.2	10.7	10	9.5	9	8.4	8.1	7	7.2
מיני מיינור	16	15.5	14.9	14	13	12.5	10.9	11.4	8.8	10.4	7.9	9.1	7	8.4
פורד פיאסטה	18.8	19	16.4	16.8	15.5	14.8	13.3	13	11.7	11.3	10.7	10.3	9.2	8.9
פיאט 127	—	—	13.7	14	12.6	12.6	11.6	11	10.6	10	9.6	9	8.5	8.1
פיז'ו 104	—	—	—	—	14	14	12.4	12.6	10.8	11.4	9	9.7	7.5	8.7
פיז'ו 205 1.1	22.6	21.6	20.5	18.5	19	17	—	—	—	—	—	—	—	—
רנו 4	—	—	14.4	14	12	12.6	10.9	10.7	9.5	9.1	8.5	7.7	7.3	6.6
רנו 5 1.1	18.4	21	16.7	16.8	14.2	15.1	12.7	13.4	11.7	11.4	10.6	10.2	9	9.2
קומפקטיות														
אופל קדט 1.3	28	28.3	25	25.7	22	20.1	18.2	18	16	15.5	13.4	13.4	12.1	12.1
אלפאסוד 1.2	—	—	—	—	—	—	15	16.5	13	14.9	10	13.4	8.5	11.8
סיטרואן ג'י.אס.איי.	—	—	18	19	16.8	17	15.8	15.3	13.4	13.7	11	12.3	8	10.5
סימקה 1100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8.5	6.7	6.7	5.4
פולקסווגן חיפושית	—	—	21.5	18	12.8	16.1	17.2	13.6	15.5	11.6	13.3	10.1	11.5	8.9
פולקסווגן גולף 1.3	28	31	26.7	27.1	24.7	23.8	22.2	19.5	21	16.8	19.1	15.7	16.3	14.2
פולקסווגן גולף 1.6	41	43	36	37	33	33	30.4	27	24	22.7	20.1	19.2	17.8	16.6
פורד אסקורט 1.3	20	19	19	17.2	20.4	20.2	18.4	17.1	17	14.5	15.4	12.4	9.7	8.6
פיאט 128	—	—	—	—	—	—	—	—	9.7	11.2	8.5	9.5	7.5	8.6
פיאט 124	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	9.3	8	8.3
רנו 12 1.3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	10
רנו 14	—	—	—	—	—	—	14.9	16	12	13.6	10	11.5	8	10
משפחתיות														
אודי 80 1.3	31.5	30	28	26.4	26.7	23.2	25	20.4	21	18.3	18.3	16.5	14	14.9
אודי 80 1.6	47	45	44	39.5	40.8	33.7	33	28.7	26.8	25.2	23.1	21.5	18.2	19.4
אופל אסקונה 1.35	31.5	30	29.8	25.9	27.4	22.6	23.8	19.5	21	17	—	—	—	—
אופל אסקונה 1.6	39	40	35	34.8	30	30.6	25.5	27	23.5	23.7	19.5	11.7	16.5	10.5
ב.מ.וו. 316	42.5	44	40	38	37.5	34	34	30	26	22.9	23	20.6	16.3	18.6
ב.מ.וו. איי318	50	52	46.5	45	43	39.5	38.4	34	29	25.4	26	21.6	21	18.6
סובארו 1.3 (1.4)	23.5	22.5	21.5	20.1	18.5	16	16.8	13.9	15.5	12	14	10.2	12.2	8.9
סובארו 1.6	28.9	29.7	25.9	26.5	23.2	21	20	18.2	16.6	15	14.4	12.8	12.7	10.8
סיטרואן 16 ביאיקס	37	42.2	34	37.2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
פורד קורטינה	—	—	—	—	—	—	—	—	18	15	16	13.2	13.5	11.8
פורד סיירה 1.6/1.8	38	40	35	37	30	31.5	26	28	—	—	—	—	—	—
פיאט 131 1.5	—	—	—	—	16.9	20	15.3	16	15	13.1	11.5	11.5	10.4	10.6
פיז'ו 305 1.3	26	27.2	23.4	23.4	19.3	20.3	16.4	17.3	14.3	14.5	12.5	12.9	10.9	11.6
פיז'ו 305 1.6	39	37.4	35.7	32.5	31	28.8	—	—	—	—	—	—	—	—
רנו 9 1.1	19	18.7	18.6	15.3	15.4	12.6	13.4	10.3	11.7	8.7	—	—	—	—
רנו 9 1.4	30	31	27.5	25.7	23	21.1	19	17	16	13.5	—	—	—	—
מנהלים														
אודי 100 1.6	—	—	—	—	—	—	—	—	22.9	18	19.2	15.4	15	13.4
אודי 100 2.2	90	93.5	85	79	73	65	—	—	—	—	—	—	—	—
ב.מ.וו. 518	50	53.9	45	46	42.2	37.6	34.6	32	29.7	26.8	26	21.5	20.8	18.3
וולבו 240 1.8	44	42.5	40	33.8	35	31.2	29.4	26.5	26.2	22.5	23.3	19.2	20.3	16.3
וולבו 240 2.0	59	57.3	54	48.8	49	41.5	40	35.3	33.8	30	29.8	26.2	25.3	22.9
מרצדס 200	110	100	100	85	83	67	67	59.2	50	45	42	38.3	38	33.5
פיאט 132	—	—	—	—	28	22	22.8	17.9	18.3	14.8	14	12.7	9.5	10.5
פיז'ו 504 1.8	38	35	36	29	30	24	23	20	22.2	17.5	18.3	14.8	13.5	12.5
פיז'ו 505 1.8	40	42.5	39	36	33	28.9	29	24.6	25	20.9	20	18.5	16.6	16

"מחיר השוק" משקף את המחירים בשוק המכוניות

"המחיר המומלץ" הוא המחיר המומלץ ע"י מומחי "אוטו" עפ"י קריטריונים של איכות, סיב ואמינות הרכב.

מבצע לא מכרת לא שילמת
זקוק דחוף למודעה?
לשירותך 24 שעות ביממה
03-38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד
מודפון

מכזןمن الاصل

מכנז מן الاحل

הלוח הארצי | הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

סיאט

סימקה־קרייזלר

פולקסוואגן

סיטרואן

פיאט

פורד

רנו

מסחריות

משאיות

מרקמורים

קרוואנים

אופנועים

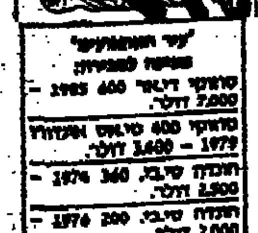

"עיר האופנועים"
מוכרת למבחר:

נצא לאכול

ספרדית מקורית

● פאב המסעדה "דון אלברטו" המסעדה היחידה בארץ למאכלים ספרדיים פאייה טורטיה כריסקוס האוירה ספרדית מקורית מבינים במקום פיצות מיוחדות אירועים עד 80 איש פתוח 13.00–01.00. דיזנגוף 277 טלפון: 443927.

עסקיות ומשפחתיות

● "המסעדה" בבית לסין. ארוחות משפחתיות, עסקיות. כשר. חניה צמודה. קומה עליונה, חדרי ישיבות וסמינרים. אירועים מכל הסוגים. מבצע חודש בר/ת מצוה במחירים מוזלים פרטים והזמנות 03"252595 דיזנגוף 32 תל־אביב.

ים־תיכוניות

● במרתף הציירים, רחוב סירקין 4 גבעתיים. מאכלי צייד ואסקלת פונטים, התפריט מיוחד האוירה מקסימה. טלפון 728208.

חלביות צמחוניות

● נמלי בלינצס מסעדה חלבית כשרה בלב דיזנגוף. אוירה נעימה ומאכלים מעולים. הכניסה משפיים 4 ר׳ פתוח עד חצות.

● בלינצ'י הבוטיק — המסעדה הראשונה בארץ לבלינצ'ס וחלב' בלבד. פירות וסלטים. ירמיהו 17 טלפון 443617.

● בית גבינות הקרים — THE CREEM CHEES HOUSE בהנהלת משפחות תרשה: הצעותה מאכלי גבינות, מנות ראשונות ואחרונות, שניצל גבינה, שיפודי גבינה, פרקים, סלטים, דגים והלינצס מבחר מטעמים. פתוח מ־12.00–24.00 כל השבוע אילנות 13 טלפון: 238048.

ישראלי מקורי

● "מסעדה רימה" — תרשה ★ ארוחות בוקר וצהריים ★ כל סוגי הבשרים ★ מבחר ממולאים ★ מגוון של בשרים על האש. פתוח בשבתות. שנקר 46 חולון טלפון 847504.

● מפגשים מסעדה השייכת לסוג המשובח. התפריט מזרחי הכולל גם ממולאים, סלטים, בשרים על האש ודגים. מפגשים אולם שיפוד לאירועים מכל הסוגים. במפגשים אוירה אמיתית. רחוב אהרון קציר תל־השומר. טלפון: 769427.

● הבוטן — צומת מטוסים ודרך לוד. מגוון של סלטים ביתיים, בשרים ומבחר של דגים. להזמנות: 03"357605

מזרחיות

● מסעדת אל־שייך־ג׳ב. ערב דגים והארוחה מלאה כל ערב שלישי אבל במה שאתה יכול (14 ש"ח)!! גריל, בשרים וסלטים בתפריט קבוע — מלל דגים בכל השבוע ותנות ודלק בלילות הרצליה.

● שיפודי בייקר — מסעדה כשרה ומיוחדת. כל סוגי הבשרים. גם לאירועים. בריחות וכרוזה. במחירים עממיים, רמשילד 48 מול קולנוע פז דו"ם 863320.

● מסעדת "בית השיפודי" בהשגחת הרבנות. ★ מבחר בשרים על האש ★ מרקים ★ דגים ★ סלטים מרכזים מלוא השולחן.

ב"בבית השיפודי" אוירה המימה. שירות אדיב — והמחירים נוחים אצ"ל 11 שכונת התקוה 377053.

● בחנות אומאל מאום כדאי לאכול במסעדות חלבי המזרחשת, התפריט מזרחי וגם אירופאי. שיפודים, ממולאים, וסוגי סלט במחיר סביר. בהנהלת גבל 063"52050.

סטקיות

● מסעדת "ענקלה" חונת דלק סונל משגב. המחירים ללא תקדימים!! ★ בשרים על הגריל ★ שיפוד — 1.5 ש"ח ★ סטיק — 5 ש"ח ★ צלעות כבש במבצע ★ סלטים הגונים — ותפשיט השירות אדיב ומהיר. שד׳ בן צבי 94 ת"א.

● "לה וליי" — מסעדה כשרה. מעדני גריל האות. אצ"ל 61 שכונת התקוה.

● "בשובר" הכי הכי בעיר. סלטים וממולאים ובשר על האש. הכניסה מדרך השלום 24. טלפון 536509.

פאב־מסעדה

● מקודש פאב הרצליה ע"י תחנת מכבי־אש פתוח עד השעות הקטנות. תפריט עשיר, אמן אורח. 052"557599

● פאבוקי פאב מסעדה. בשרים ודגים מעושנים. מתמחיותנו חזה ושוק אווז הכבושים שבעיר. פתוח מ־12.00–15.00 בצהריים גם לארוחות עיסקיות וב־20.00–02.00. בן־יהודה 231 טלפון: 451629.

● "הפיפר" — אוירה ים תיכונית. לבחירתכם דגים, בשרים, סיגרים, פיצות, בליבנצ'ס וגבינות, מדי ערב אמן אורח, פתוח לאירועים עד 130 איש. כרבוזין 61 בחים. 5525178.

● "מאב לטלי" — ארוחות צהריים ב־10 ש"ח. ★ מנה ראשונה ★ מנה עיקרית ★ מנה אחרונה. בן־יהודה 115.

יהודיות

● בקיטון, מסבת יהודי ביתי ותפריט מגוון. רח׳ דיזנגוף 145 ת"א. טלפון: 03"233679.

בלקניות

● מטבח שלמה נפתח מחדש בחונת דלק פז. מזמין את לקוחותיו "בחזרה הביתה". מבחר מאכלים בלקניים ביתיים. שדרות בן צבי 46. פתוח גם בערבים ובשבתות.

● אל־דאוזיר. מסעדה מקסימה. ארוחה כסבנן בלקני מהודר. זמר בכל ערב שישי. נורדאו 5 הרצליה ב׳. 052"78850.

● אביבית המסעדה. התפריט מיוחד ועשיר ★ דגים מנוסד ובגריל ★ גריל מחמים ★ סלטים וממולאים ★ יינות מהשקאות חריפים. הבירה מהחבית. פתוח מ־18.00 ועד הרבה אחרי חצות. התחדש המבצע לזוגות משעה 20.00!! תחנת הדלק רמת אביב. דרך חיפה 170 (ע"י הדרייב סטור) טלפון: 415486.

רומני מקורי

● "מסעדת בוקרשט" לאוהבי הגריל הרומני האמיתי — מטבח רומני ביתי ארוחות אקסקלוסיביות, עיסקיות ומשפחתיות. מקבלים הזמנות לאירועים עד 120 איש. שדרות חן 52 טל: 262922.

● תרשה "קמיליה" תרשה מסעדה גריל רומני ★ ארוחות צהריים מלאה ב־15 ש"ח ★ ארוחות ערב הגיגית משולבת במוסיקה נוסטלגית ★ אירועים עד 80 איש. המקום מגוון — הבית בשעת המועד מקומות מראש יין ע"ח הבית לכל המנויות. יהודי הסירה 1 ת"א 03"5462235.

● "מסעדת מון־דידך" — הוריה גסטרונומית ★ גריל רומני מיוחד עשוי על גחלים ★ בשר ודגים מכל הסוגים ★ מאכלים ביתיים, מגוון סלטים עשיר. ★ שירות מעולה באוירה נעימה, תרשו אפשרות לקחת הביתה אוכל מוכן מתמבחר העשיר שלנו. פתוח מ־12.00–24.00 רצוף. מסעדת "מון־דידך" — רחוב בן יהודה 186 ת"א. טל׳ 238694/231792.

דגים ומאכלי ים

● "מסעדת דגים באבאבי" — בנמל יפו ★ מטעמי דגים ★ מאכלי־ים ומבחר סלטים באוירה מיוחדת ונוף משגע. הכניסה משער ראשי. טלפון: 813671

● מבצע אצל בני דגים כשר. ★ ארוחות צהריים עסקיות (15 ש"ח) ★ מבחר סלטים עשיר ★ ליקר ע"ח הבית ★ אוירה נעימה. בן יהודה 192, 03–237784.

מרוקאית מקורית

● נפתחה מסעדה מרוקאית אותנטית "קזה־בלנקה" בהנהלת מישל האזי. ★ קוסקוס יום יום ★ ממולאים ותבשילים מרוקאים מיוחדים ★ דגים מתיקה חתה מרוקאי בהגשה מרוקאית. פתוח כל השבוע (למעט יום ו׳). כיכר מלכי ישראל 4 טלפון 263987

פיצריות

● סוגי פיצה שונים ומאכלים איטלקיים על טהרת החלב. פיצה דומינו רחוב האסטפים 4 ת"א. מול בית אליהו. פתוח כל השבוע עד 24.00 ובמוצ"ש.

מועדון מסעדה

● במבוחדה. הכנית בינלאומית מעתנה באוירה יוונית אמיתית. רחוב המלאכה 30 באזור התעשייה חולון. טל׳: 890500.

בית־קפה

● "קפה בבודראאי" — במרפסת הזוקה ניתן לאכול ארוחות בוקר, ארוחות־קלות, מרקים ועוגות מתוצרת הבית. סלומון מעושן ופרגים. אוירה מיוחדת. פתוח רצוף מ־8—24. כ"כ מתלקת פרחים ועציצים לשרותכם. בן־יהודה פינת מודיע.

הסינית בנמל מציעה
ארוחות עסקים ב־12 ש"ח בתפריט: מרק, אורז, מנה עיקרית לפי בחירה: עוף/בשר/לבן. אורז מטוגן קינוח קפה/תה
הסינית בנמל יפו 813872

● במלון ארמונים "פיצה אסאר" המרפסת פתוחה לאירועים עד מאתיים מקומות וגם בשבת. בר גוריון 95 בת־ים טלפון: 5522424.

קונדיטוריות

● קונדיטוריות מכבי יפו "מוריס" ★ מבחר עוגות עשיר ומגוון ★ הספקה לחנויות ולבתי קפה ★ מקבלים הזמנות לאירועים שונים — מבצע סופגניות לחנוכה. שדרות ירושלים 57 יפו טלפון: 825411. סניפים: כלבו שלום סופרמרקט, נמל תעופה בן־גוריון.

● בסיר קונדיטוריה ובית קפה "חלב ודבש" — כשרה למהדרין. המוצרים בהשגחת הבד"צים. מבחר עוגות, עוגיות, בורקסים וכרוזה — עבודה עצמית. קרן היסוד 1 ק.ש. חולון טלפון: 803667.

פיצות איטלקיות

● "פיצה מריצה" — מגוון פיצות, מאכלים איטלקיים ממטבח איטלקי מקורי ★ שרות משלוחים לאזור רמת־אביב: טלפון 423736 אחימאיר 27 רמת־אביב ג׳.

קפה קרואסון

● "בורדניה" — בן חודשי סאבן גבירול. ★ קפה חם בבן ★ קרואסון ביתי האומלטים ★ מרקים חמים ובמם ★ מוקרמים וסנגוי ★ פנקייק וקנפת.
בבוקר 25% הנחה למציג מודעה זו!
"בורדניה" אבן גבירול 51. 9.00–1.00.

● "בוקר פריזאי באבן־גבירול"! קרואסונים ובגטים ישר מהתנור. פתוח מ־7.00 "להקרואסון" אבן גבירול 33.

צרפתית

● מסעדת ורסאי מציעה לאוהבי המטבח הצרפתי המשובח — ערב שהוא יותר מארוחה מסעדת ורסאי בעלת הוותק של למעלה מעשר שנה באירות, מציעה מדי ערב מאכלים צרפתיים, יינות משובחים, הופעת אמן־אורח ומוסיקה לריקודים. מסעדת ורסאי גאולה 37 ת"א טלפון: 655552

צרפתית תרשה בירושלים

● מסעדת "ביתנו דודי" כשרה תרשה!! נפתחה בירושלים מסעדה צרפתית תרשה, כשרה ואקסלוסיבית!! מגוון מזרחי הבריות כיווניים לרגל הפתיחה. ניתן לקבל שירותי קייטרינג והזמנות לבריתות, בר־מצוה וחתונות עד 150 איש. "ביתנו דודי" המלך דוד 22 (ליד מלון המלך דוד) 02"224045, 02"225666.

עממית בירושלים

● "מסעדת חן" ★ מאכלים מזרחיים ביתיים ★ קובה, סיגרים, ממולאים וסלטים ★ מתקבלות הזמנות לאירועים ★ המחירים עממיים. יפו 30 ירושלים 02"227317.

מסעדה־קפה

● מקאלה מסעדה־קפה עם אווירה אלגנטית ומטבח אירופאי מעולה וחלבי. קפים מוקרמים ובשרים בגריל. המקום האידיאלי לפגישות עסקים ורומנטיות. אפשרות לאירועים רשימות עד 40 איש. התנייה בשפע פרסמרק 10 טלפונים: 225007 227424.

מהמזרח הרחוק

● פיני בנמל מטעמים סיניים תאילנדיים, התמחות בבריכים ובמאכלי ים!! אוירה מיוחדת ארוחות עיסקיות פתוח מ־12.00 עד 01.00 טלפון: 813872. נמל יפו שער ראשי.

יפואית אמיתית

● אבו באסר. המסעדה המרכזית ביוניה על הגבעה מול הים מציעה מבחר דגים ופירות ים מרייסם סלטים ומגוון בשרים עשיר. בשבת — עזי (כבש). האוירה ביתית. מוזרים סבידים הנייה בשפע. רחוב שישים מס׳ 150. (מול זונולו ב׳) 834784.

קלות ומעימות

● כמובן: אתה חייב לעצור בביסטמרגה!! לא הספקת להתעודד? אבו נעיד אותך עם ארוחת בוקר קלה ופיסטה בוקה על קפה. ביציות ודברי מאפה — שיעשו לך את היום יסתם צרייים מבחר סלטים, פשטידות בריכים ופרקים. ביסטמרגה בלונדון מיניסטור!!

ערוך ע"י מודעפון 03 38 38 38

הלוח הארצי / הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

הצטרף לענף המלונאות

מלונות דן

לבי"ס למלונאות
דביר חיפה
דרושים/ות
מנהל/ת מגמת מבחות
אחראי/ת מטבח
מדריך/ת מבחות
כישורים דרושים:
ניסיון בהדרכה סוג 5"3.
לפרטים לפנות
למר דבירי טל 04-389131

▲ **למלון גני חמת בטבריה** ▲

דרושים:

★ **קונדיטור**
בעל נסיון בעבודה בבתי מלון.

★ **טבחים** (אחראי משמרת)

★ **עוזרי טבחים**

★ **מלצרים**
בוגרי תדמור או דביר.

★ **מחסנאי מזון ומשקאות**
בעל נסיון במלונאות.

מועמדים מתאימים יפנו למחלקת כח אדם, ת.ד. 22 טבריה, מיקוד 14100, טל. 067-92890

טבח/מסעדן באילת

למסעדה חלבית־צמחונית דרוש טבח בעל יוזמה לצורך ניהול מסעדה + מטבח
● אופציה לשותפות ●
פרטים בטל. 03-242986 יום ו' 16.00-19.00,
בשבת 17.00-21.00 וביום שני 059-74677;
סודיות מובטחת

למלון גדול בטבריה
דרוש
קניין
בעל נסיון בבתי מלון גדולים.
תנאים טובים למועמד המתאים.
נא לפנות לת.ד. 564 טבריה, מיקוד 14105

מכונאים/ הרכאים

דפוס

בהזדמנות
איידנברג
גיליון שני צבעים
אפשרות להחלפה
בפרטים טל: 03-705140

שרטטים ושרטטים

רפואת שיניים

מחסנאים

נגרים

עובדי סגר

עוזרות ומטפלות

יהלומים

מוכרים/ות

הנהלת חשבונות

מוכירות

ספרים/יות

עובדי מתכת

סוכנים/ות

נהגים

אחיות

גזירה ותפירה

חשמל

חוק ההזדמנות
שווה בתעסוקה
התשמ"א – 1981
לפי חוק זה אסור למעביד להפלות לרעה בין עובדיו או בין דורשי עבודה מחמת מינם...

לקליטה בקיבוץ מתארגנת קבוצת רווקים/ות ומשפחות בעלי השכלה מקצוע בגילאים 20-32
מצרפים סטודנטים שנה אחרונה
03-216015 03-262521

גנן ילדי אנוש
גאולה 47 ת"א
דרושים עובדים ומטפלות לעבודה מלאה וחלקית, מבוגרות
...

איתור רכב גנוב

ביקוש רכב

בתי ספר לנהיגה

חלפי רכב

מכוניות להשכרה

שרותי רכב

הצעות עבודה

קבלת מודעות
ללוח העיר
"רשפים"
טל: 371622
מקבלים ויזה וישראכרט

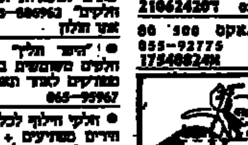

לוח
דנאל
החברה לשרותי כח־אדם

למתאימים: שכר גבוה במיוחד ותנאים סוציאליים הכוללים: חופש, הבראה, ימי חג, מתנות, ביגוד, ביטוח מנהלים ועוד.
בדבר פרטים נוספים לפנות לסניפנו:
תל־אביב
רח' גורדון 88 טל': 222266, 245541, 03-240878
רחובות
רח' הרצל 187 בפסגי טל': 03-455904
ירושלים
רח' בן יהודה 7 טל': 02-242801
אשדוד
רח' רוגוזין 8 טל': 33644, 055-32221

מכנזמן الاجل

مكذ من الاهل

הלוח הארצי הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

● בבניה ת"א 12.00–14.30 ולחוד עסים. ל"ג 03-7511358 19445124א

● בהרצליה, מטפלת + בישול, פנים בבוקר ושלוש בוקר + אחה"צ 19453524א 052-552436

● דרושה מטפלת לתינוק בן שנה בב"ס בינואר 03-849254 203811242

● בבית אבות ברעננה דרושות בנות לעבודה אפשרות עם דיור 052-21051 202645042

● בהרצליה מטפלת רצינית לבן 6 חודשים 052-541166 20350504א

פועלים/ות

● למפעל ייצור ביסקוים בחולון עובד ייצור קבוע 03-806699 13344513א

● בקצב עבודת אחראית לתעשיית הגורות הישראלית המתפתחת 204849203

● בחולון עובד/ת לייצור תכשיטים. אפשרות קבועים + השכלה 19171504א

פקידים/ות

● דרוש/ה פקיד/ת חשבונות לכמה חברה עם נסיון ת.ד. 20025 תל-אביב 18510610א

● להצגת ספרים פקיד ת"א דרוש/ה פקיד/ה מנוסה 13423313א 03-373921

או.אר.אס

● לאו.אר.אס. דרושים ברמנים בעלי נסיון של שנתיים לפחות, תעודת. גבוה. כבר אחרים 134. 18322120א 03-202460

● לאו.אר.אס. דרושים: חרמים/טבחים/בעלי נסיון שנתיים כבר האחרים 134 ת"א 03-202460 183428203

עסקים

שליחים/ות

● נער שליח להצגת ספרים 08.00-08.14 טלפון 03-650961 18552518א

שמירה ואבטחה

● למוקד אבטחה בחולון דרושים בקרים לעבודה במשמרות 03-855606 14124013ב

ביקוש עבודה

● בן 16 מחפש כל עבודה בת"א החל מ-15.00 ת.ד. 3117 ת"א 19015010א

אולמות

● 140 מ"ר סלון ב"ת ק"א לכל מטרה 171654131

● להשכרה 400 מ"ר מרתף, לתעשיה מסחרית בגבעון. 03-449249 154705178

משרדים

חנויות

מבני תעשיה

מחסנים

מגרשים

הלוואות

גינון

להשכרה
מבנה לתעשייה ולמסחר
באזור התעשייה הרצליה
מבנה + סככות + חצר + טלפון כח
שטח כולל 4000 מ"ר
טל: 03-441504
בין השעות 16.00-20.00

קיבלנו מלאי
קולבים
למעילים להורף תוצרת
חוץ לחנויות, לסוחרים
ולסוכנים עצמאיים -
אריגי עץ במידות שונות
03-839083

חוק ההזדמנות
שווה בתעסוקה
תשמ"א – 1981

להשכרה
חנות
80 מ"ר
ברחוב ראשי בב"ש
מתאים לחנות
מפעל/מציגים
בנושאי: צריכה
רהיטים מזון
בינה הנעלה
מוצרי חשמל
כמו בן סהר מכונות
חלבים
טל 057-70210/1

דרוש
מגרש עם סככה
שיתאים למוסך רכב
כבד בערך 2 דונם
אפשרי קומבינציה
03-9612365 בעבודה
03-954262 בבית

מקור ההלוואות
★ הלוואות
לשכירים קבועים
לרכב חדש ומשומש
נכיונות צ'קים
ושטרות מסחריים
טל: 03-650527/8

מציעים
למכירה

קבלת מודעות
ללוח העיר
"רשפים"
טל: 371622
מקבלים ויזה וישראכרט

קבלת מודעות
ללוח העיר
"רשפים"
טל: 371622
מקבלים ויזה וישראכרט

לפרסם מודעה?
דחף סניפים
ב דחף תקבל יותר
ובמחירי העיתון

ת"א דחף מרכז

ת"א דחף דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
פתוח 24 שעות
טל 239952

ת"א דחף בן יהודה
רח' בן יהודה 9
(מול קולנוע מוגרבי)
טל 656120

ת"א דחף אלנבי
רח' אלנבי 123
(בכר המושבות)
טל 611806

חיפה דחף
רח' הרצל 11
(הדר)
טל 645333-4

ירושלים דחף
רח' יפו 43
(ככר ציון)
טל 226335

דחפון
שרות מודעות טלפוני
טלפון
03-611001

ובעוד 50 סניפי דחף בכל רחבי הארץ

לפעמים אתה צריך פרסום.. תמיד דחף

הלוח הארצי

הארץ חדשות

במלון קיסר אילת – הכל נראה אחרת
הוספנו... שיפצנו... הרחבנו... שיפרנו...
מרכז הזמנות ת"א: 03-226169 מלון קיסר אילת: 059-76161

המשך ת"א גוש דן והשרון

תקלאות

דיפוי והדיה

שרות חדש !
ברחובות והסביבה
נפתח שירות
מסג לבית
חלקות / מלון
שרות מהיר ואדיב
08-491141
בימים א'-ח'

פיזיותרפיה

בריאות ימהמלה

ניקוי ופוליש

חימוי והדברה

נופש וקיט

לרהיטי גליל בנהריה
דרושה
מזכירה טכנית
עם ידע בענף הרהיטים
משרה חלקית
לפנות טלפונית 04-920868

לוח העיר
פרסום און
885-885

שיפוצים

שירותים

אותיות דביקות

מוצרי חשמל

צילום

הלבשה והנעלה

מיסים

תכשיטים וכלי כסף

כרטיסי ביקוד

מלגזות תנועה

ציוד אלקטרוניקה

מקרר

ספרים

מערכת סטריאו

רהיטים

חיות בית

רוצים לקנות

וידאו

ציפוי אמבטיות

כלי נגינה

ציפוי אמבטיות
באמאיל באחריות
"השחר"
מכבדים ישראכרט
03-373668, 03-377326

מחשב

חימום והסקה

טיסנים

שיעור

ברצונך להיות
זמר/ת?
פנה למכון
להכשרת זמרים/ות
בהדרכת צבי כספי
03-658184

אמנות

שידוכים

הכרויות

לפנויים/ות
גילאי 45-30
מפגשים בקבוצות
קטנות בשיטת
סוציודרמה
★ מנחים מקצועיים ★
052-443136, 03-764806

קבלת מודעות
ללוח העיר
"רשפים"
טל: 371622
מקבלים ויזה וישראכרט

חגים

עלון "קשר"
עלון הפנויים/יות
מס' 1
בישראל

הח'תו
חצי חינם

קבלת מודעות
ללוח העיר
"רשפים"
טל: 371622
מקבלים ויזה וישראכרט

בדיון

בת זוג

קשר אסטרולוגי
לפנויים ולפנויות

יצירת קשר בין בני/בנות זוג בהתאמה לפי מפתח האסטרולוגיה.

קח

מכונות כביסה

תנורי אפיה

מכונות תפירה

מכונות כתיבה

מדיחי כלים

תן

סירות

ספר

אופטומטריסט
למשרה מלאה/ חלקית
לרשת חנויות
אופטיקה בחיפה
טלפון בבית:
052-541386

לדפוס
האחים-היימן
דרוש
מדפיס בלט
או מולטילט
בפרטים טל: 03-594542

לסטודיו אות
דרוש/ה
ביצועיסט/ית
נסיון קודם הכרחי
טל' 03-382082, 03-381652
איתן הראל

למפעל עתיר ידע דרוש
מנהל/ת מערכות
מנוסה
4 שנות נסיון ומעלה
תנאי העסקה מעולים
למתאימים
ת.ד. 45680 חיפה
סודיות מובטחת

דרושים
מאבטחים
לאזור חיפה
065-56922 או 065-70684
בטעונו — 065-70556

דרושה
גרפיקאי/ת
עם נסיון
5 ימי עבודה
לפנות בימים א'
טל' 720135 נהריה

המדריך לעבודה
בארה"ב
הכל על: השגת
עבודה, ויזה, גריק
קארד, ועוד.
שלח/י 30 ש"ח לת.ד.
4487 חיפה לפקודת
"משאבי מידע".

هكذا من الاهل

רק בלוח העיר!
מהפכה גדולה במודעה הקטנה:

לא מכרת לא שילמת

פרסם עד שתמכור
אבל...
אם לא תמכור בתוך חודש -
תקבל את כספך בחזרה!

מוכר מכונית? דירה? מחפש עובדים?
עכשיו, בלוח העיר, אתה יכול רק להרויח
כי המבצע החדש של לוח העיר הוא מהפך אמיתי!
אתה משלם 42 ש"ח בלבד (פחות מכל הלוחות האחרים),
ומודעתך תתפרסם שוב ושוב בעתונים:
העיר (העתון הנקרא ביותר בת"א וגוש דן)
וגם ב: הארץ, חדשות וצומת השרון. אבל...
אם אחרי חודש עדיין לא מכרת, כל מה שעליך לעשות הוא
לצלצל למשרדי הלוח, להודיע שלא מכרת,
וכספך יוחזר לך. לוח העיר מוכר מהר. בזאת אנחנו בטוחים, לכן
רק לוח העיר יכול להציע לך הצעה מהפכנית כזו.
עכשיו בלוח העיר - מרויחים בלבד.

לוח העיר
זה עובד!

מודעות מתקבלות בכל משרדי הפרסום ובמשרדי הלוח בטלפון: 03-371261

הלוח הארצי
אזור הדרום

דירות למכירה
וילות ובתים
4 חדרים ויותר
3.5 — 3 חדרים
2.5 — 2 חדרים
שכ"ח
מכוניות
אוטוביאנקי
אוסטין
אופל
אלפא רומיאו
סובארו
סוסיתא
סיטרואן
פולקסואגן
פורד
פיאט
פיז'ו
רנו
מסחריות
משאיות
טרקטורים
אופנועים
הצעות עבודה
עוזרות ומטפלות
ביקוש עבודה
מגרשים
עסקים
הכרויות

5.12.86

הלוח הארצי — הארץ חדשות

מזכירה עם נסיון
למשרה מלאה
לניהול משרד, הדפסה, הבנה להנה"ח
בעלת רשיון נהיגה
לפנות טל' 02-611601, 02-682295

אלקו בע"מ
למפעלנו ברמת השרון
דרושים

1. נגרים מנוסים
עם רקע תעשיתי.

2. עובדי ייצור
עם רקע בעבודות חשמל
אשר יוכשרו לעבודה ע"י המפעל.
רצוי בוגרי בי"ס מקצועי

3. חרט/כרסם
עם ניסיון של 3 שנים לפחות.

לפרטים נא להתקשר
לטלפון 03-484146 שלוחה 258

אורן תעשיות בע"מ

למפעלנו רום כרמל-תעשיות
דרוש:
מהנדס/הנדסאי חומרים
לתפקיד:
טכנולוג במפעל ליציקות מדויקות
בתחום הפלדה והמתכות.
דרישות התפקיד:
נסיון: 3 שנים לפחות בתעשיה
נא לפנות למר' משאבי אנוש בכתב ו/או בטלפון
לקביעת ראיון, אורן תעשיות בע"מ רח' הפלדה,
אזור התעשיה נתניה 42378 טלפון 053-38071.
— סודיות מובטחת —

יותר טוב מנפאואר

אצלנו תקבל יותר

לסניף חיפה המחלקה
הטכנית דרושים:

הנדסאי/מהנדס מכונות
נסיון בייזום אלקטרוני, ידע בתכנון ושרטוט רצוי נסיון בקד-קם.

כתב טכני
מנוסה, שפת אם אנגלית הכרחית.

הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה
בעל נסיון בפיתוח בתחום האנלוגי והמעגלים מרצפים

הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה
בעל נסיון בתחום הדיגיטלי ומיקרו פרוססורים.

שרטט/ת מכונות
בעלי 3 שנות נסיון ומעלה בשרטוט חלקים

שרטט/ת מכונות
נסיון בתקן מיל 100 אנמיקאי ופנטוגרף

הנדסאי/מהנדס אלקטרוניקה
נסיון שנתיים לפחות ב-HARDWARE, ידיעת מעגלים אנלוגיים, דיגיטלים והכרת 8031 ו-80186 יתרון.
ידיעת אנגלית כולל כושר כתיבה
שכר גבוה, תנאים סוציאליים מלאים
עבודה לתקופה ממושכת מובטחים
למתאימים

חייג מנפאואר ותקבל יותר
העצמאות 104, א-ה 14:00-8:00
טל: 04-530051

מנפאואר
MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית
ירושלים • תל אביב • חיפה • באר שבע • רחובות

חוק ההזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א — 1981
לפי חוק זה אסור למעביד להפלות בין עובדיו או בין דורשי עבודה מחמת מינם או מעמדם האישי, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. המפרסמים צריכים לעמוד על קיום החוק.

למפעלי הנרסה
קרמני
דרושה
מזכירה למנכ"ל
בעלת נסיון
של שנתיים לפחות
הדפסה עברית/אנגלית
5 ימי עבודה
לפנות טלפונית
04-961165

ליד בריח החברה מס' 1 בישראל בשיווק מוצרי בטחון
רב מכירות
* למשרה מלאה *
לכל אחד מהאיזורים
☆ עכו והגליל המערבי
☆ קריות והסביבה
☆ חיפה והסביבה
אם את/ה בעל/ת:
◆ השכלה תיכונית
◆ נסיון במכירות ובשיווק מוצרים
◆ כושר התבטאות בכתב ובעל פה
◆ כושר שכנוע
◆ הופעה נאה
רב-בריח מציעה לך:
◆ אחריות לשיווק ישיר של מוצרי החברה במפעלים, מוסדות, בתי-עסק, משרדים ולקוחות פרטיים
תנאים מוצעים:
◆ תגמול גבוה
◆ אחוזים ממכירות
◆ מסלול קידום בחברה על-פי הכישורים האישיים
◆ אווירה טובה ותמיכה לקביעת ראיונות חייגו:
ביום א' בין השעות 18 — 12
לשמואל או שוקי
בטל' 212997
רב-בריח מקום גדול לעבוד בו.

מוסד הטכניון
למחקר ופיתוח בע"מ

מהנדס/ת אלקטרוניקה
תאור התפקיד:
מחקר, פיתוח ותכן של מעגלים אלקטרוניים מונוליטיים לעיבוד אותות, פיתוח והפעלה של מערכות מדידה מבוקרות מחשב בתחום האנלוגי והספרתי. אפיון והתקני מוליכים למחצה ומעגלים אינטגרלים. העבודה נעשית במסגרת צוות מדעי גדול.
הכישורים הדרושים
– רצוי בוגר/ת הטכניון, הפקולטה להנדסת חשמל.
– בעל/ת הישגים אקדמאיים מעולים.
– רצוי נסיון בתכנון והפעלת מערכות מבוקרות מחשב.
– רצוי נסיון מקצועי של שנה-שנתיים
– לאחר שרות צבאי
– נכונות לעבודה בשעות נוספות.
הערה: למועמד/ת מתאים/ה קיימת אפשרות של השתלמות לתואר גבוה, כמוף לתקנות בקדם ללימודי מוסמכים.
מכרז מס' 59/85

פיזיקאי/ת — מהנדס/ת חומרים — מהנדס/ת אלקטרוניקה
תאור התפקיד
אחריות על מעבדה לגידול גבישים מוליכים למחצה גידול ועיבוד גבישים לשימושים אופטו-אלקטרוניים, אפיון חשמלי אלקטרו-אופטי של מוליכים למחצה. העבודה נעשית במסגרת צוות מדעי-הנדסי גדול.
הכישורים הדרושים:
– בעל/ת תואר ראשון לפחות באחת הדיסציפלינות.
– בעל/ת הישגים טובים מאוד במסגרת הלימודים האקדמאיים.
– רצוי נסיון מקצועי מעשי בנושאי מוליכים למחצה וגידול גבישים.
– לאחר שירות צבאי.
– נכונות לעבודה במסגרת שעות נוספות.
הערה: למועמד[illegible] אפשרות לה[illegible] תואר גבוה, כמוף לתקנות [illegible] ללימודי מוסמכים [illegible] מס' 86/61.

מכשירן/טכני זיווד מיקרואלקטרוניקה
תאור התפקיד
זיווד רכיבים מיקרואלקטרוניים, טיפול במערכות ואקום קטנות, טיפול ברכיבים אופטיים, תכנון מכני של רכיבים במסגרת של טכניקה עדינה. העבודה נעשית במסגרת צוות מדעי-הנדסי גדול.
הכישורים הדרושים:
– הנדסאי או טכנאי (בוגר בי"ס מקצועי 4 שנתי) במגמות מכשור ובקרת, מכונות או אלקטרו-אופטיקה.
– בעל הישגים טובים מאוד בלימודים.
– ידיעה טובה בשרטוט טכני באופטיקה, בשפה האנגלית.
– דרושה מיומנות ועניין בתחום המכניקה העדינה.
– לאחר שרות צבאי.
– נכונות לעבודה במסגרת שעות נוספות.
הערה: לא דרוש קודם בתחום שהוזכר, המועמד המתאים יקבל הכשרה במעבדות הגרב.
מכרז מס' 63/86
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב בצירוף העתקי תעודות המפרטות את ציוניהם אל מחלקת משאבי אנוש, מוסד הטכניון למו"פ בע"מ, ק. הטכניון חיפה 32000 בציון מס' המכרז עד 14.12.86

אופיפל
דרושים
★ **טלרנית** (לסידור סחורה) לחצי משרה.
★ **פקידה** למשרה מלאה
★ **נהגים** להלוקה בעלי רשיון ג'
★ **עובדי מחסן**
מקום העבודה - א. תעשיה חולון.
נא לפנות בטל: 806161/2 ליקסור או עודד.

לחברה מסחרית במרכז הארץ
העוסקת ביבוא ושיווק מוצרי מזון
דרוש
מחלק/מוכר
בעל רשיון נהיגה ג'.
נמרץ ובעל נכונות לעבודה מאומצת.
יועדף בעל ניסיון בהלוקה או מכירות מוצרי מזון
המעוניינים יפנו לטלפון 03-803216
לבקש את בן עמי

Ansa International
RENT A CAR

לרגל הרחבת פעילותנו
דרושים:

★ **איש מכירות**
★ **פקידי מכירות**

- נדרשת שליטה בשפה האנגלית
- שפה נוספת יתרון ורשיון נהיגה
- מקום העבודה באזור המרכז
נא לפנות אישית למשרדנו הראשי
רח' המסגר 40 ת"א

סיור וטיול בע"מ

לסוכנות ביטוח גדולה
ובעלת מוניטין בקריות
דרוש/ה
פקיד/ה
לתפקיד ניהולי
בענף האלמנטרי

★ עדיפות לבוגרי/ות המכללה לביטוח
★ תנאים הולמים למועמד/ת המתאים/ה

נא לפנות טלפונית ליפה 04-707858

פלקון
מעדני בשר כשר
דרושים
עובדי ייצור
5 ימים בשבוע
טלפון 03-835830

זמיד
שרותי כוח אדם בע"מ
לסניפינו בחיפה ובקריות
דרוש
מסגר/רתך מעולה
לעבודה מיידית
מאזור הקריות עדיפות
תנאים מצוינים למתאימים
חיפה, הנמל 3, טל. 04-670373
קרית ביאליק, בן גוריון 63, טל. 04-708284
תעסוקה ברמה גבוהה

שופר-סל
היפרכל ראשל"צ
שד' ליפינסקי 62, מול בית גידון
דרושות
קופאיות
[illegible]אין צורך בניסיון [illegible]
הכשרה תינתן במקום.
המעוניינות מתבקשות לפנות
למנהל ההיפרכל במקום.

עיריית תל-אביב-יפו
מכרז פומבי
בהתאם לסעיף 3 לתקנות העיריות (מכרזים לקבלת עובדים) תש"ם 1979 מכריזה בזה עירית תל-אביב-יפו על משרה פנויה במחלקת מזכיר העיר במינהל הכללי
מכרז מס': מח' - 86 - 104
תואר המשרה: **עוזר/ת לדובר העיריה**
דרגת המשרה: 4-6 של הדירוג העתונאי
שעור המשרה: 100%
תאור המשרה:
1. קיום קשר מתמיד עם אמצעי התקשורת לשם סיקור נושאים ופעולות עירוניות (ארגון מפגשים עם עתונאים, תגובות לפרסומים באמצעי התקשורת וכו').
2. סיקור ארועים עירוניים, הכנת הודעות בהתאם והעברתן לפרסום בעתונות.
דרישות המשרה:
1. השכלה אקדמית, תואר ראשון במדעי הרוח או במדעי החברה.
2. נסיון בעבודה בעבודה בתחום יחסי ציבור למוסדות גדולים.
3. כושר הבעה בכתב ובע"פ.
4. ידיעת השפה העברית על בוריה. ידיעת שפות נוספות רצויה.
בקשות למכרז, בצרוף תאור תולדות החיים והתעודות המעידות על כישורי המגיש יש להגיש במעטפה סגורה בשני עותקים למשרדי העיריה - מול המנגנון ע"ג 'שאלון - אישי - בקשה למשרה פנויה', טופס מס' 2025, ולציין על המעטפה את מס' המכרז.
טפסים להגשת בקשות אפשר לקבל במוד המנגנון באופן אישי או ע"י הדואר. בקשות שתגענה ללא תעודות כאמור, לא תובאנה בחשבון.
התאריך האחרון להגשת הצעות הוא: יום ג' י"ד בכסלו, 16 בדצמבר 1986.
אלי עשת
מנכ"ל העיריה

ORS
אוּ.אר.אס שרותי כח אדם

לאו.אר.אס — חיפה
למחלקה הטכנית
דרושים:
★ **מסגר מבנים**
בעלי נסיון או מסגרים כלליים
בעלי נסיון שיקבלו הכשרה במפעל
לעבודה קבועה.
★ **מרכיבות/מחווטות —**
בעלות נסיון לעבודה מיידית.
★ **סוכן מכירות לרכב**
נסיון במכירות רכב חובה בעל גישה
טכנית מסחרית, — לעבודה קבועה.
מועמדים מתאימים נא לפנות
לאו.אר.אס — חיפה
רח' הרצוג 2 חיפה,
טלפונים 04-664002, 04-663703

למפעל במפרץ חיפה
דרוש
חשב שכר
נדרש נסיון של 3 שנים לפחות
במערכות שכר ממוחשבות בתעשיה
המעונינים, תושבי חיפה, עכו או הקריות
יפנו בכתב בפירוט קורות חיים ונסיון בעבודה
אל: ת.ד. 4364 חיפה (31043) עבור מס' 125
* סודיות מובטחת

לחברה ארצית
דרושים
אנשי מכירות
תושבי חיפה והסביבה.
◻ נמרצים ובעלי כושר שכנוע.
◻ מעל גיל 25.
◻ בעלי רכב
משכורת + עמלות גבוהות למתאימים
לפנות לטל' 04-674457, 674814 לברוך מרקו

אנחנו נותנים יותר! בוא ותוכח.

לסניף חיפה
דרושים לנו דחוף

★ **שרטטי מכונות**
מנוסים
★ **שרטטי אלקטרוניקה**
מנוסים
★ **הנדסאי מכונות**
מנוסה בתכנון ושרטוט מערכות שינוע
★ **הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה**
מנוסים במיקרופרוססורים ובנושאים דיגיטליים
★ **הנדסאי אלקטרוניקה**
מנוסים בנושאים אנלוגיים, פיתוח ומעגלים מודפסים

השכר הגבוה והתנאים הטובים ביותר למתאימים!!

העצמאות 104, א-ה 8.00-14.00 טל. 04-530051

מנפאואר
MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית
ירושלים • תל אביב • חיפה • באר שבע • רחובות

דרושים לנו:
כוכבים
• בטבריה • צפת • ק"ש • עפולה • כרמיאל • והצפון
לחברתנו המתרחבת דרושים אנשי מכירות
מוהרי פעולה והחלטה המעוניינים לפתוח קריירה שונה
מעל גיל 25 עדיפות למשוחררי צבא קבע
בעלי רכב פרטי יתרון.
בפרטים לפנות טלפונית 067-92797 067-72751
למתאימים תנאים מצוינים, הכשרה, והכנסה גבוהה
סודיות מובטחת

לחברתנו בחיפה המפתחת, מייצרת ומשווקת מוצרים מתוחכמים לתעשיות המיקרואלקטרוניקה ברחבי העולם:
דרוש
מהנדס מכונות
לפיתוח דור העתיד של מוצרי החברה
התפקיד כולל תכנון מכלולים מכניים ואלקטרו-מכניים מדויקים למכונות מבוקרות מיקרו-מחשבים.
הכישורים הדרושים:
● 3 שנות נסיון לפחות כמהנדס תיכנון
● שליטה מלאה באנגלית
● יכולת עבודה עצמאית
● רקע קודם כהנדסאי או מכשירן — יתרון
נא לפנות בפירוט קורות חיים ונסיון לאגף משאבי אנוש.
מרכז תעשיות מתן ת.ד. 875 חיפה 31008 טל. 04-510271

קוליס
חברת בת של:
KULICKE AND SOFFA INDUSTRIES INC. U.S.A.
The world leader in designing and building semiconductor assembly equipment microprocessor
אנשים . טכנולוגיה . קידמה

עיריית כפר-סבא
מכרז על משרה פנויה
של קצין בטחון
התפקידים: אבטחת מוסדות חינוך; אבטחת אירועים עירוניים; ריכוז הנושא משק לשעת חירום (מל"ח); תיפעול משמרות הג"א (אחירות בדרכים) של מוסדות החינוך.
הכישורים הדרושים: בעל השכלה של 12 שנות לימוד; לאחר שירות צבאי או משטרתי בתפקיד קצונה; בעל יכולת תפקוד באופן עצמאי.
דרגת המשכורת: ס"ז של הדירוג האחיד.
הערה: עם המועמד יחתם חוזה לשנה אחת.
על המועמדים להגיש מועמדותם בכתב למזכיר העיר תוך ציון קורות חיים לא יאוחר מיום שישי 12.12.86
יצחק ולד, ראש העיריה

לחברה מסחרית
דרוש
1. סמנכ"ל חברה
2. כלכלן ו/או
מנהל עסקים
לשני המישרות הנ"ל נסיון מינימלי 10 שנים
ת.ד. 45858 חיפה

אדם
מכון אדם לאיבחון ויעוץ במשאבי אנוש
עבור לקוחתנו
מפעל רהיטים מודרני בנתנת התפתחות
דרוש
מנהל הייצור
התפקיד: ניהול עבודה תכנון הייצור (כ-30 עובדים מכל הדרגות)
למועמדים בעלי רקע בענף הנגרות
ויכולת ניהול ותכנון ייצור. תנאים טובים
מקום העבודה: אזור המרכז
נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים
וניסיון בעבודה למכון אדם ברח' פינסקר
12 ת"א 63421
סודיות מובטחת

למפעל גומי בראשל"צ
דרושים
עובדי ייצור
רצוי חיילים משוחררים
טל. 812642

לקו-אופ' רשת הריבוע הכחול
דרושים

א. טכנאי קירור – עם נסיון של לפחות שנתיים בטיפול במערכות מרכזיות.

ב. טכנאי חשמל – עם נסיון של לפחות שנתיים.

ג. מסגר החזקה – בעל נסיון.

המעוניינים יפנו לבית התנ"ת רח' הקישור 4 אזור (אזור התעשיה חולון)
לקבלת פרטים וקביעת ראיון
נא לפנות לטלפון 550722,3,4 לאיריס

הצטרף אלינו
טוב לעבוד בקו-אופ'
קו אופ
רשת הריבוע הכחול

דרושה
פיזיותרפיסטים לילדים
לענף ההתפתחותי
בתחנת "חוף הגליל" בנהריה
נסיון בעבודה עם ילדים — הכרחי
(עדיפות לבוגרות קורס בובס)
נא לפנות טלפונית למרגלית 04-922091

אנחנו נכשיר אותך לתפקיד

אבל בכדי שנעשה את זה אתה צריך להיות בעל רקע טכני ו-10 שנות לימוד לפחות וגר בעיר יפה ומענית - נתניה.
אם אתה מתאים אנו נכשיר אותך לעבודה בייצור בחברת התרופות הדינאמית ביותר בארץ.
שבוע העבודה אצלנו בן 5 ימים ושעות העבודה הינם 07.30-16.30,
האוירה טובה והיחס חם מאוד גם בתשלום. קח את עצמך כבר ביום ראשון או שני הקרובים ובוא למפעל "אביק" באזור התעשיה, נתניה, וחפש את שלכה לעבודה. היא ידאג לך.

אביק בע"מ

הכדור בידיים שלך

החברה לכבלים וחוטי חשמל בישראל בע"מ
מחפשת
מחסנאי/ת מכירות
הנתונים המבוקשים:
★ צעיר/ה לאחר שרות בצה"ל
★ בוגר/ת בי"ס מקצועי במגמת חשמל
★ ניסיון קודםבמכירות ומחסנאות - יתרון
מקום העבודה באזור דרום תל-אביב (אבו כביר)

בהצעות נא לפנות בכתב יד.
בצרוף קורות חיים ונסיון קודם
אל ת.ד. 443 חיפה 31003
* סודיות מובטחת

כבלנה

נשיונל סמיקונדקטור
National Semiconductor

עם חנוכת המרכז הטכנולוגי למיקרואלקטרוניקה
שבמגדל העמק אנו ממשיכים בקליטת כח אדם מעולה.
הצטרפו לצוות המייצר את המעגלים המשולבים של דור המחר.
למחלקת הנדסת מוצר דרוש:

מהנדס פיתוח תהליכים
PROCESS DEVELOPMENT ENGINEER
משרה: 2212

תאור התפקיד:
אפיון של רכיבי MOS
פתוח ואינטגרציה של תהליכי ייצור מתקדמים למעגלי CMOS/VLSI
כישורים נדרשים:
תואר אקדמאי בהנדסת חשמל או פיסיקה
הכנה בסיסית בתכנון מעגלים משולבים - יתרון.
נסיון בתעשית המיקרואלקטרוניקה - יתרון

מהנדס מערכי בדיקה
משרה: 2211

תאור התפקיד:
פיתוח תוכנה לבדיקת מעגלים משולבים באמצעות ציוד בדיקה ממוחשב (VLSI ATE) ואחריות על מערכת הבדיקה הממוחשבת. במסגרת העבודה תהא מעורבות בפיתוח ושיפור מוצרי LSI/VLSI תוך שילוב נושאים מתחומי תכנון VLSI וסטטיסטיקה.
התפקיד מיועד ל:
■ מהנדסי מערכות בדיקה לבדיקות סופיות.
(TEST ENGINEERS) בעלי נסיון של שנה לפחות
■ או לבוגרי הנדסת חשמל במסלול מחשבים.
■ נסיון של שנה בתכנות.
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים, תעודות וציונים אל:
נשיונל סמיקונדקטור אי.סי בע"מ ת.ד. 619 מגדל-העמק 10556 עבור מחלקת כח אדם, לציין את מס' המשרה וטלפון להתקשרות
מודעה זו מיועדת לנשים וגברים כאחד

פרסום שפי

מבצע
רק בדצמבר

קנה דירה מאשדר
ותרוויח
שני מדדים!

הזדמנות כזאת אסור לך להחמיץ!!!

כשאשדר:

גם סופגת שני מדדים.(ביניהם את מדד נובמבר - לפני שהתפרסם!)
גם נותנת לך הנחות על מזומן.
וגם מאפשרת לך תנאי תשלום גמישים.
אז כמו שכבר אמרנו!
הזדמנות כזאת אסור לך להחמיץ!!!

*** ואלה המקומות שבהם עדיין תוכל לקנות דירה ולהרוויח שני מדדים:**

- **נתניה - 8 דירות.**
- **בת־ים - 10 דירות.**
- **מגדל העמק - 14 דירות.**
- **פתח־תקוה - 4 דירות.**
- **חולון - 10 דירות.**
- **קרית ראשון - 10 דירות.**
- **ראש העין - 12 דירות.**
- **רמלה - 9 דירות.**

פרטים: בית אשדר, בן יהודה 190 א' ת"א, טלפון 03-245375

אשדר
חברה לבניה בע"מ
מיסודה של קבוצת אשטרום

הארץ

יום ו', ג' בכסלו, תשמ"ז
5 בדצמבר 1986

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, הדפוס והמנויים: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 מברק — 810012 — טלקס 33748
ירושלים: רחוב ההסתדרות 2 טל' 224245-6, ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב בודאו 20 טל' 661166-8, ת"ד 5259 מיקוד 31052
המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה ורדי, גרשון לוי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחוייבת בתכניהן
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel — P.O.B 233, Tel. 5121212

מנדלביץ' ושצ'רנסקי נגד הממשלה

אפשר לטעון כי קיימת סתירה בין הענקת אזרחות ישראלית ליהודים שעדיין גרים בברית המועצות, לבין סירוב להעניק להם דרכונים ישראליים ולהעבירם לידיהם. אבל אפשר גם לפקפק בתבונת המחאה ההפגנתית הראשונה. מנהל מינהל האוכלוסין במשרד הפנים אשר נימק את הסירוב בטענה כי "על פי הערכתנו, הנפקת דרכונים והעברתם בדרך כלשהי לברית המועצות עלולה, בתקופה זו, לפגוע במגעים בין מדינת ישראל לבין בריה"מ, הנמצאים העת בשלב רגיש". מן הראוי ששיקול זה יישקל בכובד ראש גם על ידי יוסף מנדלביץ' ונתן שצ'רנסקי.

תקנות ההגירה שפורסמו לאחרונה בברית המועצות, ודאי שאין בהם כדי להקל על ארבע מאות אלף יהודים שם שהגישו בקשות להיתרי יציאה; אבל ספק אם ממשלת ישראל ראויה לגינוי משום שנמנעה עד עתה מלמחות עליהן בפומבי. מעצמת־על אשר מתנה את נכונותה בוויתור אמריקאי על תכנית האסטרטגית "בצעדים מרחיקי־לכת בתחום פירוק החימוש האסטרטגי והמקיימת את כיבוש אפגניסטאן על אפן וחמתן של מחאות ברחבי תבל, אינה צפויה להתקפל מניה וביה לשמע תגובה מירושלים.

אין מקום לטענות כאילו ממשלת ישראל "שבויה סובייטית". הוויכוח בין אלה שבינינו אשר גורסים מסעות מחאה קולניים, לבין אחרים התולים את תקוותיהם במה שנקראת דיפלומטיה שקטה, לא התחיל אתמול; ממשלות ישראל ביקשו לפעול בשתי הדרכים אלה גם יחד. ואין להאשים אף אחת מהן שלא עודדה את בעלי השיטה הראשונה. שליטי הקרמלין, מאחר שאבד להם התמריץ של טיפוח הדטאנט, גילו אדישות למחאות הפומביות; זרם העלייה הפך לקילוח דקיק ביותר. והשיטה של מתן היתר יציאה לאיזהו מבין מסורבי עלייה מפורסמים ביותר אשר הגעתם ארצה שימשה עילה להתפרצויות שמחה אדירות, אף זיכתה את שליטי בריה"מ בהישג הסברתי; בעוד שבעייתם של רבבות ומאות אלפים נותרה ללא פתרון.

אין טעם לטפול את האשמה על כך על ממשלת ישראל. אם זו מנסה מחדש להזיז את הדברים במוסקווה בדרך של מאמצים אשר זרקורי הפירסומת העולמית אינם מאירים אותם, צריך לתת לה אשראי. יתכן כי מאמצים אלה ייכשלו, והמשך הקיפאון ביחסים בין ואשינגטון למוסקווה איננו מבשר טובות.

הנסיון חייב להיעשות, ואין בשל כך לבוא בטרוניות צעקניות על הממשלה; חזקה עליה שהיא רוצה בעלייה המונית מברית המועצות לא פחות מיוסף מנדלביץ' ונתן שצ'רנסקי.

מרוץ החימוש

אחת השאלות המרכזיות המתעוררות בעקבות הסתבכות הבית הלבן בפרשת איראן וה"קונטראס" היא שאלת יכולתו של הנשיא לנהל מדיניות חוץ יעילה בשנתיים שנותרו לכהונתו.

המבחן הראשון של השפעת הפרשה האיראנית יהיה כבר השבוע, כשיתכנסו נציגים אמריקאים וסובייטים בז'נבה. הם ינסו להגיע לסיכום ביניים בנושא הגבלת מירוץ החימוש, והפיקוח עליה, ואת לקראת דיון מלא בנושא בינואר הקרוב.

נראה כי ארבעה סעיפים עיקריים יעמדו על סדר היום: א. ניסיון להגדיר בבירור מה הוסכם ומה לא הוסכם במפגש גורבאצ'וב־רייגן ברייקיאוויק. ב. [illegible] ביניהם, בעיני ארה"ב, לתחבולת העליונות הסובייטית. ג. התווה להגבלת מערכות אנטי־באליסטיות שאותו מפרשת מוסקבה כאיסור על ניסויים מעשיים כלשהם בתחום "יוזמת ההגנה האיסטרטגית" (מלחמת הכוכבים). ד. צמצום מספר הטילים לטווח רחוק.

עמדת הנציגים הסובייטיים תרמוז אולי מהי הדרך שמוסקבה מתכוננת ללכת בה בניצול מצוקתו של רייגן בזירה הפנימית, בתקווה שיהיה גמיש יותר בוויתורים שיהיה מוכן לעשות כדי להשיג הישגים בזירת היחסים הבינלאומיים; או, להיפך, נקיטת קו נוקשה בהנחה שנשיא הנמצא בעימות עם הקונגרס ממילא לא ישיג את התקציבים ליוזמת ההגנה האיסטרטגית.

ההסתבכות

מאת יואל מרקוס

איש הקשר האיראני אחרי ביקור חשאי בארץ נבהל: איימו לתקוע כדור בראשי — האמריקאים פנו, שמיר לא ידע ואילו רבין סרב לשלוח טילי "טאו" בלי מכתב רשמי ממקפארליין — שווימר רתח מכעס: לאיראן הגיעו הוקים מיושנים — נמרודי לשווימר: פרס מסדר אותך — ניר אצל פרס: מה? אני במשפט?

בראשית הדרך — לא רבין ולא שמיר היו בתמונה. הסתבכותה של ישראל בפרשה האיראנית נולדה בנסיבות מוזרות, כמעט במקרה, באחד מימי מארס 1985 בחדרו של ראש הממשלה דאז, שמעון פרס. פרס גילה אז ליועצו הרשמי ולידידו זה עשרות שנים, אל שווימר, כי פנו אליו מהממשל בבקשה לעשות משהו למען שחרורו של איש הסי.איי.אי. באקלי, שנחטף על־ידי החיזבאללה בלבנון. פרס ביקש משווימר עיצה ועזרה. לא ברור בשלב זה מי היה "הפונה": האם ראש הסי.איי.אי., וויליאם קייסי? האם היועץ לביטחון לאומי רוברט מקפארליין בשם הנשיא? מה שידוע הוא שהצעד הראשון היה אמריקאי. בפנייה הוצגו לנו שתי שאלות: האם יש לנו אהדה לגבי שינויים אפשריים באיראן? והאם נוכל לסייע בשחרור בני הערובה? התעניינות "הפונה" האמריקאי התמקדה באותה עת רק בבאקלי, איש הסי.איי.אי., ולא היתה אז התייחסות לשאר החטופים האמריקאים.

אל שווימר הציע להשתמש בשירותיו של יעקב נמרודי. השניים שיתפו פעולה בכמה פרויקטים מסחריים בינלאומיים והפגישו, בין השאר, את סוחר הנשק הסעודי האשוגי עם שמעון פרס כמה פעמים, במסגרת ניסיונותיו של האחרון למצוא נתיבים לסעודיה. אל שווימר הציע את הנוסחה: "נשק תמורת באקלי". נמרודי הגיע לארץ מלונדון לפגישה עם פרס — אחת משש פגישות שקיימו ביניהם במהלך העסקה. ביניהן הפגישה שנערכה בשבוע שעבר, ובה הגיש נמרודי לפרס את כל הקבלות לכיסוי הוצאותיו כדי להוכיח שלא לקח דבר לכיסו. פרס נתן לנמרודי את האור הירוק לגלגל את נוסחתו של שווימר.

התרמית

נמרודי ושווימר נועדו עם מנוצ'אר גורבאניפאר, איש עסקים איראני גולה, המוכר משטיחים ועד טילים, מפקד לשעבר ב"סאוואק" של השאה, ובעל קשרים עם המשטר החומייניסטי, ופרסו לפניו את ההצעה. דובר אז על נשק ישראלי מוסווה. גורבאניפאר הציע שהנשק יועבר לאיראן ללא תמורה כספית אלא רק תמורת באקלי — הצעה שנראתה על הסף בישראל. גורבאניפאר הגיע בחשאי לישראל, ובעוד גורמים מוסמכים בודקים את אמינותו וקשריו, הוא בחר אישית את הפריטים הדרושים לאיראן. ממש כמו קונה בסופרמארקט — סיפרו לימים — "תנו לי 50 מזה, 25 מזה".

נקבע מועד למשלוח. סימני ההיכר הישראלים הוסרו מהציוד והארגזים נצבעו בעוד אנייה חכורה מגיעה לנמל אילת לצורך ההובלה. כל אותה עת דיווח שווימר על ההתקדמות לפרס. ערב העמסת הציוד לאנייה הגיע טלפון דחוף מגורבאניפאר: טהראן שינתה דעתה. היא אינה זקוקה לנשק הישראלי. היא רוצה רק נשק אמריקאי — 500 טילי "טאו" תמורת שחרור באקלי. האמת היא, שאיש לא ידע אותו עת שבאקלי כבר אינו בחיים. האיראנים רימו לא רק את נמרודי אלא (אולי) גם את גורבאניפאר. נמרודי שילם מכיסו את דמי חכירת האנייה בסך 300,000 דולר. פרס נתן את הסכמתו לעיסקת ה"טאו", וזה היה גם השלב שבו הוכנס שר הביטחון, יצחק רבין, לתמונה. כשהובאה ההצעה לפניו, התנגד לה בתוקף. במצב המתוח השורר עם סוריה, גרס, יהיה זה טירוף לשלוח טילי "טאו" לאיראן. נמרודי הציע לרבין להתחיל את העסקה ב"מיקדמה" של מאה טילים, ולראות מה תהיה התגובה.

רבין אמר שהוא מוכן לשקול את ההצעה בשני תנאים: א) שהתמורה הכספית (3.5 מיליון דולר) תשולם מראש. ב) שיהיה מכתב חתום על־ידי מקפארליין, ובו יהיה כתוב שהעסקה היא על דעתו ושארה"ב תחזיר למלאי של ישראל את 500 טילי הטאו שתעביר לאיראן. זה היה השלב שבו הוכנס שר החוץ דאז, יצחק שמיר, לתמונה. דוד קמחי ואל שווימר נסעו לוואשינגטון וקיבלו מכתב "כיסוי" ממקפארליין, כמו גם התחייבות שתוך חודש תקבל ישראל את כמות הטילים שהעבירה לאיראן. בסוף אוגוסט 1985 נתן רבין את הסכמתו הסופית.

גורמים ישראליים שעניינם בכך לא היו מאושרים מהעסקה. הם התנגדו לה הן לגופו של עניין — שכן הוערך באותם ימים שאין לטהראן שליטה על החיזבאללה — הן בשל מעורבותם של נמרודי, שווימר ואנשי־הביניים שלהם, שתוארו כהרפתקנים. פרס, מונחה על־ידי פניית הממשל באשר לגורלו של באקלי, היה עקבי בתמיכתו ב"הרפתקה". מאוחר יותר נתקבלה גם תמיכת משרד הביטחון; לא ברור אם בגלל רצון להיענות לבקשת הממשל או בגלל התקווה, שיום יבוא וישראל תוכל לשוב ולייצא לאיראן, כפי שעשתה בתקופת פריחת היחסים בימי שלטונו של השאה, חצי מיליארד דולר בשנה. על כל פנים כשבאה הפנייה האמריקאית "בשם הנשיא" לא נערך כל דיון עקרוני בקבינט, וספק אם אפילו מועדון שלושת ראשי הממשלה דן בכל האספקטים וההשלכות האפשריות של משלוח נשק לאיראן. פרס העדיף לפנות לסוחרי נשק שאינטרסים שלהם אינם בהכרח כפופים באופן מלא לצרכי המדינה.

אל שווימר הוא שחכר את המטוס, כשנמרודי שוב משלם מכיסו את דמי ההובלה (רבע מיליון דולר) — ולדרך יצאו 100 טילי טאו. אף לא חטוף אחד שוחרר. "מה אתם רוצים?", שאל גורבאניפאר בשיחת טלפון נרגזת. "סיכמנו על 500 ושלחתם 100. אתם רוצים שהאיראנים ישלחו כמיקדמה יד ורגל של באקלי?" (באמת, סבירות זה היה אפשרי — באשר באקלי לפי הידיעות נרצח בעינויים קשים). הטיעון נתקבל כאן בהבנה. תוך שעה מהרגע שבו הגיעו שאר הטילים, שוחרר — להפתעת הכל — הכומר האמריקאי ולא באקלי. היה זה ב־19 בספטמבר 1985. 5 מיליון דולר הוכנסו לחשבונו של נמרודי, ואחרי ניכוי ההוצאות (כמיליון ומשהו דולרים) הועבר הכסף לישראל. לא ברור אם ישראל שילמה לאמריקאים תמורת טילי ה"טאו" או הכסף נשאר אצלה. שווימר ונמרודי לא קיבלו עמלה, לפי טענתם. עם שחרור הכומר הודה הנשיא רייגן נרגש טלפונית לפרס, והאחרון מסר את תודת האומה לשווימר ונמרודי.

הזק תמורת החטופים

בינתיים התעוררה פרשת סולארה, ואפשר שפרס רצה ביתר שאת לעשות משהו למען רייגן. עתה, משהתברר שיש לטהראן שליטה על החיזבאללה, הוחל השלב

(הסוף בעמוד ב־5)

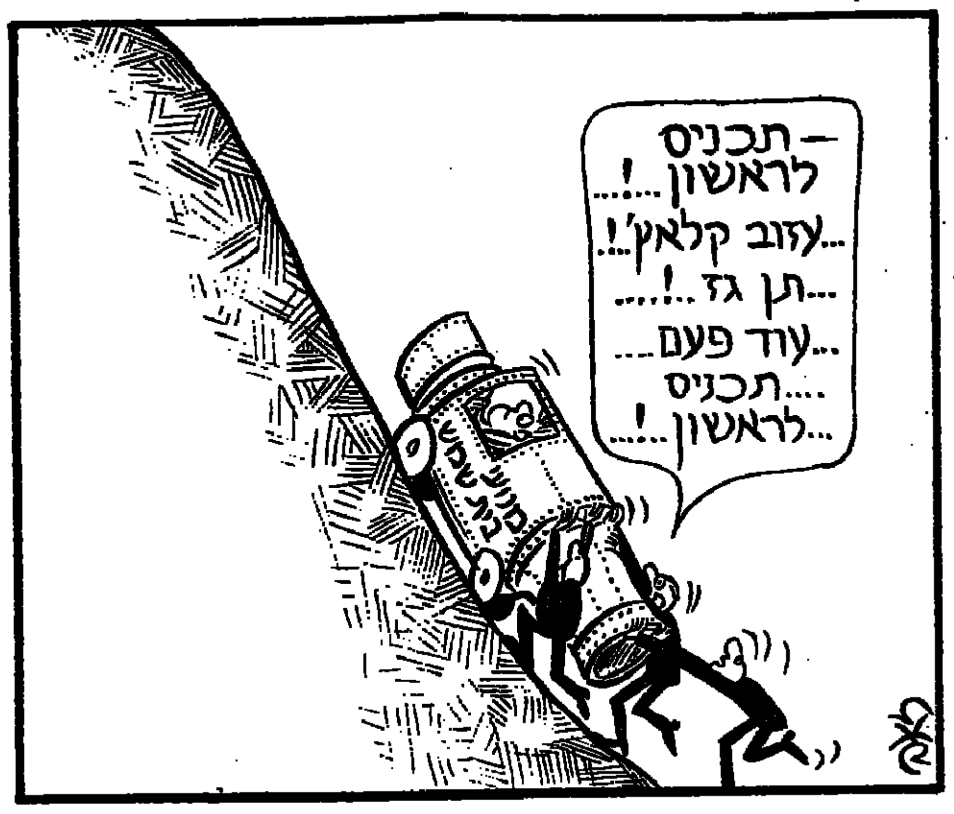

הטקטיקה החדשה של הטרור

יש לנקוט יד קשה נגד טרוריסטים ומסיתים בשטחים, אך לא לאפשר לאספסוף משתולל להכתיב את המדיניות

מאת זאב שיף

הפרעות בירושלים בעקבות רצח תלמיד הישיבה, הביאו בעקבותיהם גל פרסומים וידיעות המגלים חלק מתוכניותיו של אש"ף לגבי "המאבק המזויין". אך גם הוסיפו כמה [illegible] של הפלשתינאים. ראוי שנשים אליהם לב.

אין ספק שבפרעות ירושלים רשם אש"ף לעצמו הישג. אם כי הישג זה מלווה בפחד עמוק. אש"ף צבר לעצמו נקודות, בעוד אנו הפסדנו אותן. זה מכבר הגיע אש"ף להחלטה, שעליו לעשות מאמץ גדול על מנת לפתוח את המאבק המזויין בתוך השטחים (פח"ע פנים — פעילות חבלנית עוינת, בלשון המוסמכים). הקושי שלהם לפעול מחוץ לגבולות הביא אותם למסקנה, כי זו הדרך להבטיח שהבעיה הפלשתינית לא תשכך.

בעוד שלגבי פעולות מחוץ לגבולות המזרח־התיכון קיימים חילוקי־דעות בתוך אש"ף, בפרט לאחר הפגיעה שספגו בעקבות חטיפת האנייה אקילה לאורו, הרי באשר לפח"ע פנים שוררת הסכמה בקרב המתונים והקיצוניים כאחת. גם המוגדרים כמתונים סבורים, כי רק פעילות גוברת בתוך ישראל ובשטחים היא שתשכנע את החברה הישראלית לזוז מעמדותיה. פעולות טרור אלה והמלחמה הן שיגבירו את הדאגה בחברה הישראלית, יגרמו בה בקיעים וירפו את ידי ישראל, ללמוד שבה, שמוטב להגיע להסדר עם הפלשתינים. הבעיה שהוצגה בירושלים היא לכן הישג בעיניהם, משום שהרמוניה וחיים שקטים בין יהודים וערבים נוגדת את מטרתם.

החישוב הוא גם בכך שאש"ף מבקש להוכיח לעולם, ובפרט לארה"ב, כי שני העמים אינם מסוגלים לחיות יחד תחת שלטון ישראלי, וכי מצב זה יוביל בסופו של דבר להתלקחות כללית. לכן על הקהילייה הבין־לאומית, וארה"ב בראשה, לפעול למען פשרה בין שני העמים, כלומר משא ומתן בין ישראל ואש"ף.

לפיכך עשה אש"ף מאמץ גדול לנצל את הפרעות בירושלים לפעילות בין־לאומית. בעולם המוסלמי דיברו על כך שישראל גורמת לחילול המקומות הקדושים לאיסלם מתוך מטרה לייהד אותם. אנשי־דת מוסלמים בירושלים קראו לפגישה עם הקונסולים שבעיר, מתוך תקווה כי תוקם ועדה בין־לאומית מיוחדת להגנת תושביה הערביים, משום שישראל אינה מסוגלת להגן עליהם מפני פורעים.

ישראל, לעומת זאת, פעלה באיטיות ובחוסר־החלטיות. לעתים נוצר הרושם, כי אכן אינה מסוגלת להעניק הגנה לתושבי העיר. הדבר המזיק ביותר מבחינתה של ישראל הוא איבוד השליטה במצב כזה, וזה מה שכמעט אירע. והרב בר־אליעזר אמר בצדק, כי ההתפתחות במצב כזה תלויה הרבה במנהיגות, וזו גילתה חולשה. בר־אליעזר התבטא בעקיפין. הזעם והכאב על רצח תלמיד הישיבה לא היו צריכים להביא לידי כך שאישים בראש הממשלה יאמרו שהם מבינים את אלה שהגיבו בזעם. היה זה כאילו ניתן אור ירוק למתפרעים. [illegible] את הטיפול בפורעים ושלוחיהם יש להשאיר לזרועות הביטחון ולא להמון. זה ההבדל בין שלטון של אספסוף לשלטון של מדינה.

הפרעות העניקו לאש"ף הזדמנות לארגן את התושבים הערביים במטרה לגבשם לפעולות נגדיות. לאחר הכנסים הוזמנו גם נציגים של ערביי ישראל מהגליל, המשולש והנגב. הועלו הצעות להקים ועדות התגוננות. נשמעו הרבה דיבורים על הצורך בהגנה עצמית של האוכלוסיה הערבית. רבים העלו את האפשרות, כי התושבים הערביים יארגנו לעצמם "משמר אזרחי", גם אם לא יהיה מצוייד בנשק וגם אם השלטונות לא יאשרו זאת. הדובר הרבה בצורך לארגן את הנוער הערבי בעיר המזרחית. אחד הפעילים הבולטים בתחום זה הוא בנו של עבד אל קאדר חוסייני, מן המנהיגים הצבאיים של הפלשתינים במלחמת העצמאות שנהרג בקסטל. הבן, פייצל אל חוסייני, הוא יושב ראש המרכז למחקרים ערביים ונחשב כפעיל בכיר של הפת"ח. ידו המכוונת הורגשה בכל.

מחסום הפחד

מעניינת הטקטיקה שעליה ממליצים ראשי אש"ף: את השימוש הגובר בסכינים כנשק תקיפה במקומות פומביים הם מגדירים כהתגברות על מחסום הפחד בקרב הדור הפלשתיני הצעיר. פעם לא העזו כמעט לנקוט בדרך זו, ועתה הם עושים זאת לאור יום, במקומות סואנים וגם נגד חיילים. לא מרתיעה אותם הישיבה בכלא (ואכן, אחד הדוקרים שוחרר מהכלא במסגרת חילופי השבויים). ביטול ההרתעה מפני מעשי רצח אכזריים אלה לאור היום עשויה להעלות שוב את הדרישה לעונש מוות, שלדעתי יכול להוות גורם מרתיע נגד טרור מסוג זה.

במסגרת ההישגים מצביעים ראשי אש"ף על כך שהצליחו להשאיר הרבה ממשוחררי הכלא בישראל, ואלה חוזרים לאיתם לפעילות מבצעית. אש"ף ממליץ לאנשיו בשטחים לעשות מאמץ להשיג נשק ישראלי. ואכן, לא אחת נתקלים החוקרים הישראליים בחוליות מחבלים שהפעילו נשק ישראלי או תחמושת ורימוני יד מתוצרת תע"ש. אלה מגיעים אליהם לרוב באמצעות העולם התחתון, הרוכש זאת מידי חיילי צה"ל. לאחרונה התברר, כי חיילים דרוזים ובדואים היו מעורבים במכירה ישירה של תחמושת למחבלים. כל השיטות הללו יגרמו, לדברי המתכננים הפלשתינאים, לבקיעים בחברה הישראלית, ויקדמו את התהליך המדיני כפי שהוא נראה בעיני אש"ף.

בצד תחושת ההישג בירושלים, בולט הפחד כי אם לא ידעו לכלכל מעשיהם בשכל רב, עלול שכרם לצאת בהפסדם אם תושבים ערבים יתוהילו לברוח או יגורשו. פחד שישראל תגרום — בפעילות שיטתית — להגירת תושבים, או שפעולה כמו מלחמה תהווה כיסוי לגירושם. בכנסים שהתקיימו הזהירו התושבים הערבים לבל ימכרו דירות ורכוש בירושלים. אנשי הדת איימו בחרמות על אלה שיעזו למכור או להחכיר רכוש ליהודים. עראפת עצמו אמר עוד קודם לכן: אם הפלשתינים יילחמו ויאלצו להגר — יהיה זה אסון. קודם יש להיאחז באדמה ואחר־כך להילחם.

ניתן לנצל פחד זה כאשר מדובר בטרוריסטים ובמסיתים; על אלה [illegible] אישי. ואולם בשום פנים ואופן אין לנצל את הגירוש כאמצעי להפחדת האוכלוסיה. אין לאפשר לאספסוף שלנו לעשות כרצונו ולהיות מובל על־ידי מי שמדברים או חושבים על גירוש האוכלוסיה הערבית.

מחזה במיצים של עצמו

הרבנות נתנה למחבר "החילוני האחרון" את החבל שבו מנסים עכשיו לתלות את המחזה שלו

מאת [illegible]

מבגנים שם את "התקווה" ברפיזות והצואה נגררת על פני העלילה ב"חילוני האחרון" של שמואל הספרי. הכוונה היא למאבק בשימוש המוגזם בהפרשות הגוף כאמצעי ביקורתי של התאוות העברית. הרבנות אשר מה גם בזה היא לא רק כתבה בעצם את העוקץ של הספרי, אלא גם גררה אותו, בזעם, אל דימויי פירוכים. אבל בשבוע שבו שר התרבות אינם על הגיורת הרפורמית שבושה מילה, לאחר פסיקת הבג"ץ, שהרבנות תחכה לה מאחורי הפינה כאשר תבקש להינשא, קשה להיות איסטניס כלפי הסאטירה האפוקליפטית על ישראל תחת שלטון החרדים.

מתחולל הרבנות ברימי אישה וחוק החזר ועינוי משפחת תורה אנגלוביץ, הכרונות משפחת בני שליט, [illegible] של המחוללות המפולשת במלון פלזה בטבריה והשתוללות חסידי ברסלב בעיר העתיקה, כאילו הזמינו את התרפה הגסה הזאת, את הביטוי הקיצוני לחשש מפני התחביב הרבני. ויש אצלנו בשנים האחרונות עיסוק מוגבר בחרדה מפני עתיד מר ומאיים, כמו בספריהם של בנימין תמוז ועמוס קינן ובספר חדש של יצחק בן־נר על ישראל במאה הבאה. אבל עכשיו המחזה של הספרי נדחק אל הקיר, טובל במיציו, מטרה נוחה לכל מגיני הכבוד הלאומי.

האמת היא, שעייפתי כבר מהפעלולים בנושא חנוך לוין, ואין לי עניין מיוחד לשמוע מעל הבימה איך מישהו מציע לרשום את מלות שמע ישראל בזרימת שתן. ובכל זאת, בעימות בין האמנות לבין מסורתה, עליך לתת את תמיכתך כמובן מאליו לזכות המחושה האמנותית בכל דרך, תהיה רוחה ככל שתהיה.

הספרי מצטרף אל יהושע סובול ואל יצחק לאור, שהוציא לפני שלוש שנים רבים מכליהם כאשר כתב ב"סימן קריאה" את השיר על היהודים האופים במצותיהם דם של ילדים פלשתינאים. אל הוויכוח הציבורי נגרר גם הסרט המצוין "אוואנטי פופולו" אשר, אלוהים ישמור, החיילים המצרים נראים בו, לדעת הקנאים על המאוכזבים הישראלים, סימפאטיים יותר משוביהם הישראלים.

מה ממאים את החיים בישראל?

בכנסת השבוע צף הוויכוח מחדש וכבר, בפיהם של אריאל שרון, עוזי לנדאו ואחרים, את היצירה האמנותית, אצלנו כגורם ל"הכאסת החיים בישראל". לנדאו אף קרא להציג את נוקם של היוצרים האלה ולהוקיעם. שרון היה בכלל בדעה, שלא הביטחון ולא הכלכלה הן הבעיות של ישראל אלא הביזוי העצמי.

מי מדבר יותר אל לב הציבור הישראלי: הספרי או שרון ולנדאו? זו חולשה גדולה של הסאטירה, הנובעת מעצם טיבה, שעליה להזדקק לכלים מעוררי התגובות. ברחוב הישראלי ההוקצבה הזאת של הסיפול האמנותי אינה מתקבלת טוב. לשרון ולנדאו יש שם רוב. לדת ולכל אסירה יש התבונה המשותפת הזאת, להימשך אל הקצוות, בשם המודה הדתי, לא פחות מזה החילוני, חש את עצמו במבוך. הרבנות מרתיעה. אך גם העם הסאטירי כלפי הזקנה הדתית עשוי להחליש את האפקט שלו כשהוא מתורגם למונחים החדפים של הספרי.

זעם מצטבר

הדבר המצער באמת אינו איזו פגיעה בגאווה הישראלית, שמררת את מנחות המבקרים של אמבות המחאה בארץ. לא על פי הספרי תקום או תיפול הגאווה הזאת. הצער האמיתי צריך להיות על כך, שהמחאה של הספרי מחייבת היום שימוש באמצעים סאטיריים פרועים יותר מאשר לפני שנים. "החילוני האחרון" חריף יותר מ"מלכת האמבטיה" של 1970. הכלים של התבונה האמנותית נשחקים, התופעות הראויות לביקורת בחברה הישראלית, תובעות מעשור לעשור דרכים קיצוניות יותר להמחשתן. אבל בתהליך הזה הסאטירה מאבדת חלק ניכר מהקהל שלה, בעודה הולכת שבי אחר זעמה.

החרדים והרבנים יצרו את הזעם המצטבר, שמחזאים ומשוררים נותנים לו ביטוי על פי דרכם. בתוך כך הצליח המחזה החרדי לדחוק את התיאטרון הספרותי אל סימבוליקה מקוממת, ולא פעם — כמו במקרה הנוכחי — הוא גרם לסאטירה שתמשוך את האש אל עצמה.

הספרי לא פרץ דרכים חדשות בסאטירה. אצל אריסטופאנס יש נפיחות. בגרמניה מוצג מחזה שבו ישו יורד מהצלב ועושה את צרכיו. "החילוני האחרון" הוא אפילו באנאלי כרעיון סאטירי. אלא שבמפגש בין האמנות לפוליטיקה, זו האחרונה אפקטיבית יותר בגיוס תמיכה ציבורית. הדיבורים האלה על ביזוי עצמי נקלטים היטב ברחוב.

החרדים אשמים בסיוט שפקד את הספרי. הם יצרו את האווירה שאיפשרה צמיחתה של סאטירה על "מדינת יהודה" המשמרת את החילוני האחרון כשעיר לעזאזל. הם, בעצם, גרמו את ניבול הפה. המציאות סביב היא הספק העיקרי של חומר אכזר.

ישפוט הציבור

אבל האירוניה היא, כי ככל שנושאי הביקורת מעוררים זעם קיצוניים יותר, כך העשייה האמנותית נגררת אל שימושים המרתיעים את הקהל שאליו היא פונית. קל לרכוב על הגל הפופוליסטי המוחה נגד הלקאה עצמית, כאשר התיאטרון נאלץ להשתמש בכלים המרשיעים ביותר שלו. הרבנות נתנה להספרי את החבל שבו מנסים עכשיו לתלות את המחזה שלו.

כל זה אינו, כמובן, עסקה של הבמה. ההתמודדות בין הסאטיריקנים לבין מבקריהם צריכה להתנהל בתנאי השוק החופשי, שבו הציבור הישראלי יעכל את המחזה או יקיא אותו. לפני חמש־עשרה שנה הוא הדיר את "מלכת האמבטיה". הספרי אינו מקל עליו. ישפוט הקהל בעצמו. השאלה, איך יקבל את "החילוני האחרון" נעשתה עכשיו מעניינת לא פחות ממה שיש למחבר לומר.

נאט"ו אחרי רייקיאוויק (א')

נאמנות וחרדה

מאת א. שוייצר

בון, בדצמבר

"נאט"ו היתה מאז ומתמיד ברית שומרת יהודי" — יורגן אהרונה, ראש אגף במשרד החוץ הגרמני.

"גרמניה היא ארץ גדולה מכדי שתוכל לבטל עצמה לצמה לברית המערבית" — יוסף יופה, "דויטשה צייטונג".

מן המוסכמות היא שאם ארצות־הברית היא מנהיגת הברית המערבית, הרי עמוד התווך האירופי של נאט"ו הוא גרמניה המערבית: סול את גרמניה מן הברית והבניין כולו נורע. הנה, זה שנים אחדות יש הרגשה אצל הנוגעים בדבר ואצל משקיפים מתנים, כי העמוד, בעבר סמל היציבות, החל מתנודד. על הסיבות עוד יודבר, אך המציאות היא לנגד העיניים, כפי שאיפיין אותה אחד מעובדיו הבכירים של משרד החוץ הגרמני בשיחה עם סופר "הארץ": הקונסנזוס האסטרטגי הוא "קאפוט", כלומר שבר כלי.

האיש התכוון לקונסנזוס בקהילייה הפוליטית בגרמניה, להסכמה שבין המפלגות הראשיות שהיתה קיימת מאז 1959, כאשר האס־פה־דה הסוציאל־דמוקרטית קיבלה את העיקרון של גרמניה [illegible] המערבי משולב בתוך ברית נאט"ו. מה שהאס־פה־דה נתנה ב־1959, היא לוקחת (בתהליך הנמשך למעשה מאז 1979) עתה: על אף העובדות בדבר נאמנותה לברית, היא מנהלת מדיניות השואפת להתנתקות ממנה.

משענת קנה רצוץ

האס־פה־דה היתה שותפה בשלטון מאז 1966, והעמידה את הקנצלר (ראש הממשלה בעל הסמכות של מכוון המדיניות) בין השנים 1972—1982. זו מפלגת פועלים מיסודה, אך יש לה חוג תומכים רחב מן האינטליגנציה [illegible], לגבי ההשתייכות לנאט"ו, התפשטו וקנו תומכים [illegible] לרוב גם במפלגות הימין והמרכז. באה ההסכמה בין הנשיא רייגן ו[illegible] ברייקיאוויק [illegible] יותר על הנשק הגרעיני, והביאה להוציא מאירופה המערבית את הטילים האמריקאים המיועדים להפגין קשר הרתעה צמוד לאירופה המערבית, המציאה הוכחה למי שבלאו הכי נטה להאמין כך, כי אין לסמוך על ארצות־הברית ועל נאט"ו, וכי צריך לחפש את הישועה במגע ישיר ועצמאי עם הסובייטים.

הפתעת רייקיאוויק (שבינתיים גם מנהיגיה האמריקאים החלו להיסוג ממנה חלקית) חיזקה את הדעה באס־פה־דה, כי נאט"ו, בכל הנוגע לביטחונה של גרמניה, היא משענת קנה רצוץ. דעה זו לא נולדה באיסלנד בסתיו 1986: ראשיתה באובדן האמונה של ההרתעה האמריקאית בשל גידול העוצמה הגרעינית הסובייטית. [illegible] היה הראשון שהסיק מסקנות. מתהליך זה, אך בחלקים מתרחבים של דעת הקהל הגרמנית, ובעיקר באס־פה־דה, קיבלה לגיטימציה הערכתו של המדינאי הצרפתי, כי למען ההגנה על [illegible] ארצות־הברית לא תהיה נכונה להשלים עם הרס ואשינגטון, ניו־יורק או לוס אנג'לס בהתקפה גרעינית סובייטית. אך גרמנים רבים הלכו מעבר לכך: גם במלחמה קונבנציונלית שבה יסתערו גייסות סובייטיים על חילות נאט"ו בחזית המרכזית באירופה, תיהרס גרמניה — במזרח ובמערב כאחד.

החרדה האיומה בגרמניה זה עשר שנים ויותר מפני הצפוי לה במקרה של מלחמה באירופה, גרמה לשתי תוצאות סותרות: בקרב השואפים להיפרד מנאט"ו גברו היסודות הניטרליסטיים, או מי שביקשו הסדר ישיר עם הסובייטים; ואילו אצל אחרים, המיוצגים בעיקר על־ידי מפלגת השלטון הראשית, [illegible] הסיקו מסקנה הפוכה: הם תובעים המשכה המודגש של ההרתעה האמריקאית, או גיבוי של קבוצה אירופית בתוך נאט"ו בעלת עוצמה גרעינית שתוכל להרתיע את ברית־המועצות מייזום מלחמה בחזית האירופית.

ההיבט האירופי

לא מכבר סיכמה האס־פה־דה עם המפלגה (הקומוניסטית) השלטת במזרח־גרמניה כי שתיהן יתמכו, בנאט"ו כמו בברית ורשה, לסילוק הנשק הגרעיני משטחן ולהקמת אזור חיץ ברוחב של כ־200 קילומטר בין גייסותיהן של שתי הבריתות. [illegible], הוגה הדעות הראשי באס־פה־דה בענייני ביטחון לאומי, קיבל לכך את הסכמתו של מר גורבאצ'וב. אך [illegible] מוכן אף להרחיק לכת. בתשובה לשאלה הוא אמר לסופר "הארץ": "אם תזכה אס־פה־דה בבחירות (העומדות להיערך בינואר הקרוב), היא תבצע את מדיניותה תוך מגע בו־זמני עם ארצות־הברית ועם הסובייטים". רוצה לומר, הפנייה תהיה בעת ובעונה אחת לשתי המעצמות. פירוש הדבר: העמדת ארצות־הברית (שעמה קשורה גרמניה בברית נאט"ו) וברית־המועצות בדרגה אחת — ובפועל פרישה מנאט"ו.

אין סיכוי רב שאס־פה־דה תצא מנצחת בבחירות, והדברים מובאים כאן רק כדי להמחיש את [illegible] מן השותפות המערבית. בצד השני, לא נלאה הקנצלר קוהל להדגיש את נאמנותה של גרמניה לברית ואת יציבות השתלבותה במערכות הצבאיות של המערב. אך תוך כדי הפעלת לחץ (כנראה, לא בלי הצלחה) על ארצות־הברית כדי לסכל את הוצאת הנשק הגרעיני לטווחים בינוניים, [illegible] מקום להיבט האירופי בתוך הברית: קוהל, כמו גם שר החוץ גנשר, שמו דגש [illegible] על המרכיב האירופי ועל השותפות המתהדקת עם צרפת ועם בריטניה (שתי מדינות בעלות כוח גרעיני משלהן). ללמדך, כי גם בקרב [illegible] של נאט"ו ניכרת התרחקות מן המעצמה המערבית הראשית, ארצות־הברית, או לפחות הבעת הסתייגות לגבי מה שנראה לרבים באירופה [illegible] במדיניות האמריקאית.

לדעתם של רוב המשקיפים, בגרמניה ובמערב בכלל, הבחירות הקרובות יחזקו את [illegible] של הקנצלר קוהל ומפלגתו. משמע, [illegible] תוסיף גרמניה לשמש שותפה נאמנה [illegible] בברית המערבית. ואולם, [illegible] דעת הקהל, [illegible] האינטליגנציה, [illegible] מארצות־הברית, [illegible] ותוסיף לחפש מקום לגרמניה [illegible] בין שתי המעצמות. והכוונה לארץ כולה, על שני חלקיה. [illegible] בין נאט"ו ובין ברית ורשה, נשארת גרמניה תועה בין העולמות ומתוסכלת בחיפושיה אחרי ייצוב מעמדה העצמי באירופה.

אל ציבור צרכני החשמל בארץ
להלן מספרי הטלפון לשעת חרום
של חברת החשמל

אור יהודה	03-339955
אזור	03-339955
אילת	059-72117
אריאל	03-966345
אשדוד	055-34155
אשקלון	051-36741
באר שבע	057-39441
בני ברק	03-339955
גבעתיים	03-339955
גבעת שמואל	03-339955
חולון	03-339955
חיפה	04-647647
חדרה	063-24791
טבריה	067-92275
יפו	03-339955
ירושלים	02-225341
נהריה	04-923456
נתניה	053-22901
עפולה	065-92511
פתח־תקוה	03-9225131
צפת	069-70211
קרית אונו	03-339955
רמת גן	03-339955
ראשון לציון	03-992111
רחובות	08-450353
רמלה	08-221313
רעננה	052-911111
תל־אביב	03-339955

גזור ושמור

חברת החשמל לישראל בע"מ

מקורות מדיניים / עקיבא אלדר

אחים לצרה

שמעון פרס קיבל מיצחק שמיר את פרשת פולארד עם רפי איתן ואת פרשת השב"כ ואברהם שלום, והשאיר לו את פרשת איראן עם עמירם ניר. פרס חילק את שמיר מודעות וקירה, והרחיק בכך גם מעצמו ספיחים שאינם לדבוק בו. עכשיו הגיע תורו של שמיר לגמול לפרס, מה גם ששר החוץ לשעבר לא התנגד לעסקה הסיבובית עם איראן. שני אלה, בצוותא עם שר הביטחון יצחק רבין, היו השבוע לאיש אחד בקרבות המאסף נגד הפרסומים, והאיתות החקירות בוואשינגטון.

מנהיג הליכוד, שהוא גם ראש הממשלה, אינו מצוי כבר על תקן של 'עושה טובה' לפרס. מאז יצאה מלשכתו ההכחשה בדבר חלקה של ישראל בקנוניה נגד הקונגרס, מונחת אמינותו של שמיר על אותו ענף רעוע — דיבורם של סוחרי נשק, שלא בטובתו ולמגינת־לבו, תלוי עתה ראש הממשלה דווקא בני אבנין המבוקים של מבלארקומס. מקורביו אומרים שבאופן מיוחד מדאיג אותו אל שווימר. שמיר נאלץ לסמוך על דיבורתו של איש המקורב מאוד לפרס, ושמימיו כמעט לא החליף עמו מלה.

כל פרסום אודות חלקה של ישראל בפרשה מקפיץ את שמיר. במיוחד הראיונות דבריו של הנשיא רייגן של "מדינה אחרת", שבאו

יצחק שמיר

אחרי ההכחשה להגדרתו המפתיעה של אהרון מיה, עוזריו מיהרו לבדוק אם הראיון ל"טיים" נערך לפני או אחרי פירסום ההכחשה הישראלית בדבר הקשר לקונגרס. אחרי שהבית הלבן מיאן להכחיש שהנשיא התכוון לישראל, שקל שמיר לשגר שדר ישיר לנשיא רייגן. עד שעות הערב המאוחרות נערכה התייעצות בין לשכות ראש הממשלה ושר החוץ. במקביל נתקבל דיווח מהשגרירות בוואשינגטון, שעיקרו: ישראל איננה על הכוונת של הנשיא.

הוא החליק פעם נוספת במבוך העובדות. בשעה שמנהג בערב הוחלט, לפיכך, שלא להחריף את העימות עם וואשינגטון ולהסתפק בשדר בעל־פה שימסור השגריר מאיר רוזן לשרים שולץ ומיז.

דברי ההרגעה של מיז בשיחה עם רוזן וידיעה שקיבל יועץ התקשורת, אבי פזנר, מבמישרד בוואשינגטון על אודות הקשר הסעודי שעתיד למשוך אליו את האש, הפיגו את המתח עד הפירסום הבא. והוא אכן בא. הפעם מעברו של אוליבר נורת'. הלה — נטען — העיד כי עמירם ניר שמע ממיו על מימון הקונטרס. שוב נשאל ניר, בפעם המי־יודע־כמה, מה בדיוק נאמר ומתי. כתב ה'ניו־יורק טיימס' בירושלים דיווח על כך לעורך שלו, והלה שאל "מי זה ניר?". לדבריו, אין ישראל מוכרת אלא בשולי הידיעות הזורמות בוואשינגטון.

רק כאן בירושלים גרמנו לנו שאנחנו במרכז העולם.

היה זה הסנטור דניאל אינויה שהרגיע את הישראלים. לקראת צאתו חזרה לארצות־הברית העריך הסנטור הדמוקרטי הבכיר באוזני מארחיו, שישראל תצא נקיה מה עניין, בתנאי שאנשה־כשי הממשלה. זה יתברר רק בחקירותם של שני סוחרי נשק ויועץ אחד, שספק אם שמיר היה קונה מהם מכונית משומשת.

הדוד הטוב מהונולולו

איש מיוחד במינו הוא דניאל אינויה, הסנטור הבלתי־מנוצח מ־הוואי, ומיוחד היה גם הטיפול שלו זכה כאן השבוע. לא כל סנטור זוכה להגנת־ראש מיוחדת בצה"ל ולסעודות על שולחנותיהם של כל הגנרלים. כאשר הגוי הזה מדבר על דמי חנוכה, הוא יודע בדיוק למה הוא מתכוון. מבקרים ישראלים הפוקדים את לשכתו בגבעת הקפיטול מתבד־רים בהצצה לחדרון קטן שבו קבועה מזוזה ובו מוצגים לראווה תמונה גדולה של הכותל, חנוכיה ושאר תשמישי קדושה. השנה לזכור, שאם יש מדינה שבה משחרר סנטור מבינוני הגשה לקול היהודי, הרי זו הוואי של אינויה.

ואולם קדושה לחוד ודיני ממונות לחוד. הידיד החדש של ועדת הקצבות לא החמיץ שום הזדמנות להבהיר למארחיו, כי דמי החנוכה שלו — הפחתת הריבית המסתכמת ב־350 מיליון דולר לשנה — כפו־פים לשלושה תנאים. המשך הקיצוץ בתקציב הממשלה, המשך הריסון האינפלציוני והפניית הכסף לצמיחה ולא להעלאת רמת־החיים. הממשל האמריקאי ידון בכל שנה מחדש בבקשה הישראלית להפחית את הריבית, ואם לא תעמוד בתנאים אלה, תיאלץ ישראל להחזיר את התשלומים הבאים על פי הסדר הריבית המקורי.

ראש הממשלה, שר החוץ, ומבין מאליו — שר האוצר — אמרו מיד אמן. רק שר הביטחון הירהר ארוכות על השחיקה בתקציב הביטחון, ורמז כי אצלו אין מדובר בקיצוץ אלא בגזרה התוספת התקציבית. אינויה מאמין שהפחתת הריבית מרוויחה כבר בכיסנו, ויש להקפיד על כך שהכסף לא יברח משם לאבותם של ידידי ישראל בקונגרס. באוזני הבטיחו לו להקפיד על התנאים, ואף לעשות משהו בעניין רפורמות במסים.

באמצע השבוע נמסר כי אינויה מועמד לראשות אחת מוועדות החקירה בפרשה האיראנית. הסנטור הדמוקרטי, העומד בראש ועדת ההקצבות וממשמש סגן מנהיג הרוב, חילק את לבטיו עם המארחים. הוא אינו מאמין שהעניין הזה יהפוך להווטרגייט של רייגן, ועל כן אין הוא נוטה להשחית את זמנו בוועדה שמטרתה להשאיר את הנשיא על כנו. אינויה ביקש להיות בטוח לגמרי שישראל אינה מעורבת בפרשת הקונטרס. שאם אכן ידינו לא נגעו בכסף הטמא הזה, אין סיבה לדאגה. "אם, אינויה משקף את הגישה הרווחת בקונגרס" — אומר פקיד בכיר ביר־ושלים — "אנחנו מסודרים בוודאי".

הבוררות יוצאת לדרך ארוכה

ביום שני יישנה בג'נווה תהליך משפטי ארוך, שסופו יהיה כמעט ערב הבחירות לכנסת הי"12. דבריו של השר אריאל שרון בישיבת הממשלה, שבה אושר שטר הבוררות ותוקף התנגדותו, מלמדים שטאבה עשויה לשמש חוץ חשוב באשפתו של שרון. אם יקבעו הבוררים שטאבה שייכת למצרים, לא יהסס שרון להצביע בגנותו שמיר והבדוד לוי באותו שוט שבו יוסר את שמעון פרס. הוא יזכיר את דרישתו להתנות את אישורו השטר בסילוקם של משרדי אש"ף מ־רחובות קאהיר והחזרת המבכשלים מידכם של מצרים המבקשים לתור את ישראל. שרון לא יהסס מ־להאשים גם את שמיר בהכבירות חלק מארץ־ישראל בעבור שתי שנות שלטון.

הדרך לסיום הבוררות ארוכה למדי. לוח הזמנים של התהליך בקצרה, כאמור, ב־8 בדצמבר לקביעת נוהלים והולכת ששרי, הבוררות המאושרים על־ידי שתי הממשלות. מאי 1987 — הבוררים נגישים לבוררים את כתבי התביעה שלהם ואלה מעבירים כל אחד מהם לצד שכנגד. יולי 1987 — פגישת הבוררים בניסיון למצוא פשרה "מחוץ לכותלי בית־הדין". אוקטובר 1987 — הגשת כתבי טיעון שכנגד על־ידי הצדדים. בעקבות עיון בכר עמדת הצד השני. דצמבר 1987 — הגשת תגובות לכתבי הטיעון ש־כנגד. ינואר 1988 — ביקור בשטח המשך טיעונים. יוני 1988 — מתן פסק־הדין. נובמבר 1988 — המועד הקבוע לבחירות לכנסת.

— צריך לקוות, שאם תפסיד ישראל [illegible] חודש גם מלחמות היהודים המקו־רים בטאבה. מנכ"ל משרד החוץ, אברהם טמיר, התרים את הישיבה הראשונה של ועדת ההיגוי בראשות יוסי בן אהרן, שירש את מקומו במשרד החוץ, ומבקש לי הישען על תקדים ממיר־קסמו.

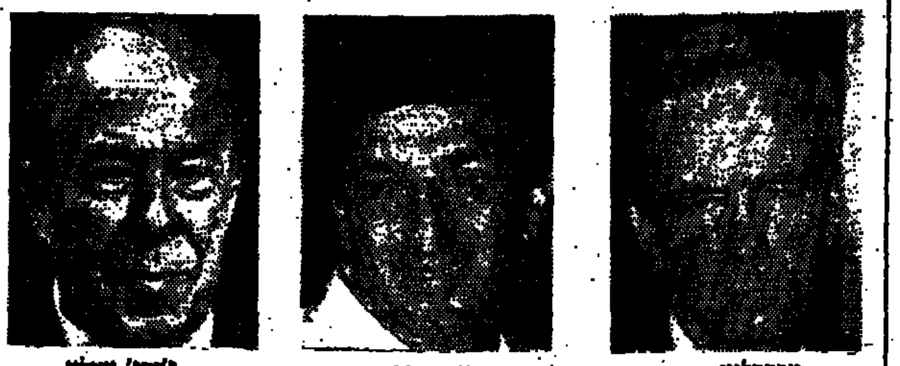

מקפרליין

עמירם ניר

ג'ורג' שולץ

מי ומי בעסקה האיראנית

בארצות הברית

אוליבר נורת' — סא"ל, איש מארינס, עוזרו של ג'ון פוינדקסטר במועצה לביטחון לאומי. היחיד שהואשם עד כה כי ידע את מכלול פרטי העסקה האיראנית־ניקראגואית. הודח, ו נחקר עתה על חלקו בפרשה.

ג'ון פוינדקסטר — תת אד־מירל, יועץ הנשיא לביטחון לאומי. הודח, אולם רייגן עצמו טען, כי פוינדקסטר "לא היה מעורב ישירות" במכירת הנשק. מבקריו אומרים, כי הוא תמר אופייני של המערכת הצבאית, הפועל רק על־פי הוראות הממו־נים עליו. על פי השמועות, הש־מידו נורת' ופוינדקסטר מסמכים קודם שעזבו את לשכותיהם.

דונלד רייגן ראש צוות הבית הלבן, הכחיש כל ידיעה אודות הפרשה. היותו יעד לביקורת חריפה של אשת הנשיא, ננסי רייגן. דונלד רייגן טען, כי במסגרת תפקידו אינו מעורב בעיצוב מדיניות החוץ — אולם פרשנים אומרים, כי היתה לו השפעה מוחלטת על פוינדקסטר. את עיקר כישלונו רואים בחוסר־יכולתו להגן על ה"בוס", הנשיא רייגן.

ג'ורג' בוש סגן הנשיא — הוא בין האנשים שאמורים היו לדעת אודות הפרשה. בעל קשרים קרובים עם "התותבים הנרטיים" בקונטראס, שהם בדרך־כלל אנ־שי סי־איי־אי בדימוס. בוש עמד בעבר בראש הסוכנות הזאת. השנה ביקר שלוש פעמים בדרום אמריקה. השתתף בפ־גישות הראשונות, לפני כשנה, שבהן נידונה עסקת נשק תמורת חטופים, אולם דובר אמר כי לא תרם הרבה לדיון. בוש, המקווה להתמודד על מועמדות הרפובליקאים בבחירות 1988, העדיף להיעלם מעין הציבור והתקשורת — ואיבד בשל כך לא מעט ממבינותיו הפוליטיות.

רוברט מקפרליין — לשעבר יועץ הנשיא לביטחון לאומי, מקורב לג'ורג' בוש. ביוני 85', שעה שכיהן עדיין כיועץ, הגיע בתוכניר לעשות מאמץ לשיקום יחסי ארה"ב עם איראן. [illegible] צבאי לאיראן. על פי דיווחים, ביקר בטהראן.

פליקס רודריגז — איש סי־איי־אי הידוע גם בכינוי גומז, שהיה מעורב בפעילות בדרום אמריקה, השתתף בשתי פגישות בלשכתו של בוש, שבמהלכן נדון הסיוע למורדי ניקראגואה.

דונלד גרג — יועצו לביטחון לאומי של בוש, לשעבר איש סי־איי־אי, היה מעורב בעבר בסיוע לקונטראס.

ויליאם קייסי — ראש הסי־איי־אי, צוטט כאומר כי כל שידע על השערוריה היה בגדר "רכילות". אם לא ידע על העברת הכספים לקונטראס — הרי נכשל בתפקידו בראש סו־כנות הביון. אם ידע — הוא נושא באחריות. הנשיא רייגן אמר, כי לקייסי ניתנה הוראה שלא לדווח לקונגרס על עסקת הנשק. לדברי סינאטור דייוויד דורנברגר, אישר קייסי את עסקת הנשק חודשיים לפני שאושרה על־ידי הנשיא. לקייסי תפקיד מרכזי בעשיית רווחים מהעסקה הסי־איי־אי קיבל מילי מאו הזיק מן המצטמך במורדי העולת שלהם — הוצג לגבות מאיראן מחיר יקר בהרבה.

ריצ'ארד סקורד — מייג'ור ג'נרל בדימוס, תיווך בלשונות אחר ממשלוחי הנשק מארה"ב. הכחיש כי העביר רווחים לקונ־טראס, אולם ידוע כי בעבר היה מעורב, עם נורת', בפעולות להח־מוש המורדים בניקראגואה.

כספר וויינברגר — ה"ניוזוויק" פרסמה כי שר ההגנה הורה בספטמבר 85' להבין משלוח נשק לישראל, אשר אמור היה להחליף נשק שסיפקה לאיראן. התנגד לשיתוף פעולה עם מדינה התומכת בטירור והיה מסויג מטיבניה הפוליטיים של העסקה, כמו גם מהבעיות החוק־יות שעוררה. הבהיר למקורביו כי הוא פועל בהוראות הנשיא — לפרות שהוראת הנשיא לעסקה ניתנה רק ארבעה חודשים מאוחר יותר.

ג'ורג' שולץ — רוחץ בניקיון כפיו. הוא לא ידע על העברת הנשק לקונטראס, וארחון מיז עצמו אישר את חפותו בעניין זה. מזכיר המדינה התנגד למדי־ניות הנשיא בנושא האיראני לאורך כל הדרך, והבית הלבן אף קיבל על עצמו את האחריות בעניין. ביטויי עמדתו העצמאית של שולץ עלו לו בביקורתם של השמרנים בוואשינגטון, [illegible] רייגן. יש הטוענים, כי משתכך מעט הסערה, יסיים את תפקידו במזכירות המדינה.

ג'יימס בייקר — שר האוצר. בארה"ב תוהים אם לא היה מעורב בפעולות העברת הכס־פים לניקראגואה, ועד כמה היה מודע לפרטי מימון העסקה האיראנית ומשלוחי הנשק הדר לופי לישראל.

אדוין מיז, שר המשפטים, הבטיח "חקירה מלאה" בפרשה.

הצד האיראני

מנוצ'אר גורבניפאר — סוחר נשק איראני, ייצג את איראן בעסקה עם ישראל.

סיירוס האשמי — סוחר נשק איראני שאמור היה להעיד נגד תא"ל (מיל.) ברעם ומת בלונדון בנסיבות מסתוריות. ע"פ ה"אובזרוור" ביקר בארץ יחד עם גורבניפאר ונועד עם ראש הממשלה, שמעון פרס.

עדנן חאשוגי — סוחר נשק סעודי הפועל מלונדון. תיווך בעסקה בין איראן לישראל.

הצד הישראלי

יעקב נמרודי — סוחר נשק, פועל מלונדון. לשעבר נספח צה"ל בטהראן ובעל קשרים טובים שם. היה מעורב בעסקות הראשונות יחד עם אל שווימר.

אל שווימר — ממקורבי שמ־עון פרס, נשא בתואר יועץ לראש הממשלה. לשעבר ראש מועצת המנהלים של התעשייה האווירית. שיתף פעולה עם יעקב נמרודי בשורת עסקות. היה מעורב בעסקה הראשונה עם איראן, שהובילה לשחרורו של בן הערובה בנג'מין וייר.

דוד קמחי — מנכ"ל משרד החוץ עד לרוטאציה. בעל עבר ב"מוסד". הגיע לפרס ב־85' להעמיד לרשות ארה"ב את קשריו של יעקב נמרודי ב־איראן.

עמירם ניר — יועץ ראש הממשלה למלחמה בטירור, מונה על־ידי שמעון פרס. עמד בקשר עם האמריקאים בענייני עסקת הנשק המאוחרות יותר.

אברהם ברעם תת־אלוף במיל. — והאשמו בארה"ב בכוונה למכור נשק לאיראן [illegible] העסקה אושרה ע"י ממשלות ארה"ב וישראל. התביעה בוחנת מחדש את עניינם.

מסדרונות מפלגתיים / אילן שחורי

המינויים הפוליטיים של דוד לוי

העוזרים הפוקדים כיום את מחנהו של השר דוד לוי בתנועת החרות, נובעים בראש ובראשונה משורה ארוכה של מינויים פולי־טיים, שהתבצעו בשבועות האחרונים על ידי סגן ראש הממשלה.

הסכם שעמד להיעשות בחברת "שיכון ופיתוח" על ידי מקורבו של לוי, יו"ר מועצת המנהלים דוד מנה, לפיו ימונה אבנר סרוסי, עוזרו של השר לשעבר, לסמנכ"ל החברה, תמורת הסכם שבו מתמיד לעובדים, היה רק קצה הקרחון לסדרה ארוכה של מינויים לפעילים, שעמדו לצידו של לוי בכינוס המושב הראשון של ועידת תנועת החרות.

מסתבר כי לוי ביקש לדחות את פירעון ההבטחות שמיצר סמוך לכי־נוס המושב השני של ועידת התנועה, כדי להבטיח פעם נוספת את תמיכת הפעילים, שחלקם משמשים ראשי קבוצות בתנועה. אך הדחייה הארוכה בכינוס הוועידה, והלחץ הגדול שהיה נתון בו מצדם, הביאו את לוי לבצע את המינויים, שנודע בעקבותיהם התמרמרות אצל מקורבים אחרים שלא זכו בתפקידים.

המינוי הפוליטי הבולט ביותר הוא של עו"ד מיכאל קליינר ליו"ר פעיל בחברת "עמידר". קליינר, ח"כ לשעבר, מאנשי המעגל הראשון סביב לוי, לחץ בחודשים האחרונים לשיתוף פעולה בין לוי ושרון, חרף דעתו הנגדית של ח"כ מיכה רייסר, ידידו משכבר הימים, שהעדיף שי־תוף פעולה עם שמיר. הנבחרת השטעתו של קליינר, שמצאה ביטוי בין היתר בפגישה שקיים לוי עם השר ארנס לפני כמה שבועות, הביאה להתרחקותו של רייסר, כי הוא נושא את הפעילות במחנה לוי. רייסר נועד אמנם השבוע לשיחת פיוס עם לוי, אך ככל הנראה הוא לא יוותר עתה על הדיון העצמאי.

מינויו של קליינר כיו"ר פעיל בעמידר גרר בעקבותיו שורה של מינויים פוליטיים נוספים בתוך החברה. קליינר מינה כממשנה למנ־כ"ל החברה פקיד בכיר במנגנון מרכז תנועת החרות, ישי בוזר, שעבד כמה שנים לצידו של רייסר באגף הארגון בתנועה. פקידה נוספת ב"מצודת זאב", אורנה שרעבי, מונתה כעוזרת בכירה ליו"ר מועצת המנהלים.

בחברת חלמיש, חברת השיכון המשותפת לעיריית תל אביב ול־משרד השיכון, הוצגה כסמנכ"ל הגרי אוזלאי; מבכירי אנשיו של לוי באזור מרכז הארץ, המכהן כיו"ר סניף יפו של תנועת החרות. כיו"ר החברה משמש יגאל גריפל, מ"מ ראש עיריית תל אביב, מאנשי מחנה השר שרון. בחברה לפיתוח רמלה־לוד מינה לוי כסמנכ"ל את אבי גבע, לשעבר עושה הגרות הראשי לש־למה להט במועצת עיריית תל אביב.

כיו"ר מועצת המנהלים של החברה מונה רוברט סמואל מבאר שבע, עסקן חרות נוסף. יואב רפאל מונה כסמנכ"ל, ואחת המזכירות במרכז חרות, המקורבת ללוי, רות חרה, מונתה כמזכירת החברה.

בחברת שיכון ופיתוח מונה כסגן כיו"ר החברה דוד אורדי, גיסו של השר לוי, האחראי מחומר מטעני חרות בחולון, מונה כממונה על האיכלוס בקמפיין חרות הגולן. בחברת השיכון אפידיר התמנה עסקן חרות מאשקלון, בני קשריאל כסמנכ"ל, ובמשרד השיכון הביא לוי למינויו של פעיל חרות מטבריה, צבי לוצקי, כעוזר מנכ"ל המשרד וראש מחוז הצפון. כמה חודשים קודם לכן מינה לוי כמנכ"ל את שילה שושן מטבריה.

מאחורי סבב מינויים זה עומד בין היתר יצחק רגב, עוזרו של לוי לענייני התיישבות, שנפגר בראשי הקבוצות במחנה התומכים את השר. התהלכותיו של רגב גרמו לא פעם לסכסוך־עם מנכ"ל המשרד, ולעי־מות עם רייסר, שהיה הפעיל המרכזי במחנה. לוי מבהה מאז שבו מחו"ל לפני כעשרה ימים להרגיע את הרוחות במחנהו. מטרתו המוצהרת כיום להגיע להסדר עם ראש הממשלה, יצחק שמיר, כדי שיוכר כאיש מספר שניים בתנועה. בדרכו עומדים עדיין השרים אריאל שרון ומשה ארנס.

גוף חדש במפלגת העבודה

בימים אלה החל לפעול במסגרת מפלגת העבודה גוף תנועתי חדש, שמטרתו לדעגנה מהבחינה האידאולוגית, תוך גיבוש תוכנית מתאר לאומית. בראש הגוף החדש, עליו הוחלט בוועידת מפלגת העבודה לפני כשנה, עומד יו"ר המפלגה שמעון פרס, ולפני כשבוע קיים את הכינוס הראשון שלו, שהוקדש לעתיד הגדה ורצועת עזה. מחלקת המחקר של בית ברל עומדת במרכז הפעילות של הגוף החדש, שבמרכזו הישיבות האחרונות של מרכז מפלגת העבודה טובת שיפעל בארבעה תחומים מרכזיים: התחום המדי־ני־ביטחוני, שבראשו יעמוד שר הבריאות לשעבר מרדכי גור; התחום הכלכלי־חברתי, אותו ירכז פרופ' חיים בן שחר (מכ"ש), לשעבר נשיא אוניבר־סיטת תל אביב ומועמדה של מפלגת העבודה לתפקיד שר האוצר במערכת הבחירות של 1981; התחום הפנים־יהודי, בר־אשותם של מזכ"ל מפלגת העבודה ח"כ עוזי ברעם ופרופ' יוסף גורני מאוניברסיטת תל אביב; והתחום הדמוקרטי, שב־ראשו יעמוד ד"ר ירון אזרחי.

מרכז הפעילות השוטפת של הגוף החדש הוא מרדכי נסיהו, מנהל מחלקת המחקר של בית ברל.

מתח בצמרת הליבראלים

ראשי המפלגה הליבראלית אינם מצליחים בשבועות האחרונים לב־טות דעתם על חברי איגוד העובדים השייך למפלגה, ועל העומד בראשה ח"כ צבי רנר, להביא לביטול הולכתם לפירוק סיעת הליכוד בהסתדרות. זאת בשעה שהליבר־אלים מצטיינים לכינוס ועידת חרות, העתידה לאשר את האיחוד בין שתי התנועות.

מצב זה יוצר באחרונה מתח מחודש בצמרת הליבראלים, כשמשל רנר, הזוכה לתמיכה מסוימת של השר יצחק מודעי ניצבים השרים אברהם שריר, גדעון פת ומשה ני־סים. שריר, המכהן כיו"ר הנהלת המפלגה, קיבל באחרונה מספר הולכות־ישנות ליבראליות־ארציות להחזיר בו מהולכתו, אולם רנר, הדורש כי ישמ־יין מקום בכספת־ליאורי־הצב־רים במסגרת האיחוד הצפוי, מסרב להחזר בו מהולכתו, שאינה זוכה לתמיכת מוסדות התנועה.

מסתבר כי רנר מקשיח את עמדתו מתוך הנחה, כי יזכה לתמיכתו של מודעי, לה הוא זקוק במסגרת מאבקיו הפנים מפלגתיים. בשבוע שעבר קיבלה הנהלת הלי־בראלים החלטה הקובעת, כי עד סוף החודש זה חייבים חברי האיגוד לאחד מחדש את סיעת הליכוד בהסתדרות, שאם לא כן תוגש נגד כל אחד מהם תביעה לבית הדין של המפלגה. יחד עם זאת הוחלט כי יכונס מרכז המפלגה הליבראלית לדון בתפקודו של נוגד המפלגה, רנר, כשהמטרה היא להדיחו מתפקידו.

רנר עמד באחרונה במוקד הבי־קורת הפנים מפלגתית, בראש התוקפים להדיחו עומד יו"ר הכנסת לשעבר מנחם סבידור. הוראות כמאי בקו זה את חזרתו לפעילות השוטפת במפלגה הליבראלית; מאז נה פרש לאחר החלטתו הגורלית, שהביאה את קץ ממשלת הליכוד לפני כשנתיים. לפני כשבועיים כמעט ושתצצה ישיבת ההנהלה הלי־בראלית, כשסבידור האשים את רנר בשחיתות. המוסד העליון במפלגה הליבראלית הוא נשיאות המפלגה, בראשה עומד מודעי, אך הוא אינו מכונסה כבר למעלה משנה, לאחר שהתברר לו כי אין לו רוב בין חברי הנשיאות. ראשי סיעת מודעי בלי־בראלים עושים בימים האחרונים מאמצים לצרף עוד שלושה חברים לנשיאות, כדי שניתן יהיה להפעיל את המוסד העליון באורח סדיר.

בינתיים מתגבר מודעי מהכרזות פוליטיות והתבטאויות מפלגתיות, לפחות עד ראשית ינואר. במועד זה מקווה מודעי לקבל תיק ביצועי מי־דיו של שמיר: מהלך הנדרש כסמכם מפלגת העבודה. נכון להיום מבקש מודעי את תיק התחבורה, כשהשר חיים קורפו ישמש כשר המשפטים, והשר שריר יוחזר לעיסוק מלא בת־חום התיירות.

הטור השלישי/ לילי גלילי

סוחרים בסוחרים

חילופי דברים אלה נשמעו זה שבוע במחלקת החדשות בטר־לוויזיה: "תגיד לו שזה בסדר, אנחנו ניתן לו את סוחר הנשק לגואטמלה. והוא ייתן לנו במ־קומו את ברעם". (אברהם ברעם, הישראלי שהיה עצור בניו־יורק על סחר בנשק עם איין — ל.ג.). הכוונה איננה, במובן, לחילופי שבויים, אלא לעסקת־חליפין ש־מבצעות הטלוויזיות בעולם ב־ידיעות על סוחרי נשק. רשת סי.בי.אס, המכינה כתבת תחקיר גדולה על סחר בנשק עם דרום אמריקה, מחפשת בישראל חומר על עסקות שביצעו סוחרי נשק ישראלים בדרום אמריקה. בשי־חות טלפון מפיקים עם הטלוויזיה הישראלית, ביקש מפיק מסי.בי.אס את הראיון המלא עם סוחר הנשק הישראלי המוכר נשק לגואטמלה (שחלקים ממ־נו הוקרנו כאן בשבוע שעבר). תמורתו הציע לטלוויזיה הישר־אלית את הראיון שקיים בארה"ב מייק וואלאס עם אברהם ברעם. העסקה אושרה.

יאיר שטרן הבן: החליט לא לכתוב מכתב

הבן של יאיר והדוד של אילנה

היא, אילנה צור, עורכת תוכניות תיעודיות ב"קול ישראל"; הוא, יאיר שטרן, מנהל מחלקת החדשות בט־לוויזיה הישראלית. לפני כ־45 שנה היה הדוד שלה, שוטר בריטי שנשא לאישה את אחות־אמה, בחוליה הבו־לשית שחשפה את מקום מחבואו של "יאיר", אברהם שטרן, ועד־ראייה לרצח האבא של יאיר. בשבוע שעבר, שידר "קול ישראל" ראיון שקיימה צור עם הדוד שלה באנג־ליה, ובו הוא חושף פרטים חדשים על נסיבות הרצח של שטרן. שנים ארוכות סירב הדוד, ברנרד סטמט, לדבר בנושא. במסגרת המאמצים לשכנע אותו לדבר, פנתה צור כבר לפני כשנתיים ליאיר שטרן. בבית־קפה תל־אביבי ישבו בנו של הנרצח והאחיינית של העד לרצח. צור ביקשה ממנו לכתוב מכתב לדוד שלה, ולבקש ממנו, בשם משפחת שטרן, להסכים להתראיין. שטרן הבן הבטיח לחשוב. "התלבטתי עם עצמי כמה שבועות, ובסוף אמר־תי לה: אני לא מסוגל לבקש ממנו שום דבר. נכון, הוא היה רק עד, אבל בשבילי הוא היה גם שותף לרצח, ומבחינתי שירד לקבר עם הסו־דות שלו".

בסופו של דבר, הסכים סטמט לדבר. התוכנית שודרה בשבת, השבוע שאלנו את יאיר שטרן להרגשתו.

"הייתי מרותק, המבוכרת, ברובן, לא היו חדשות לי, אבל זו הפעם הראשונה ששמעתי אותן בקולו של מישהו מהבריטים: איך הגיעו לדי־רה, באיזה צורה מצאו אותו, את תיאור מבושת הגילוי הרטובה, וגי־לוי חדש על תעודת זהות שהיתה ברשותו, ואותה ניסה להשמיד. זה למשל, פרט שלא ידעתי. כל הזמן גם חשבתי על הטרגדיה של המשפחה של אילנה".

מה הרגשת כלפי האיש הזה, סטמט?

"הוא עיצבן אותי. הרגיז אותי שהוא מציג את עצמו כמין "נבעך" כזה שנקלע למקום במקרה. אפשר לחשוב שהוא בכלל חבר לח"י שהיה נגד הרצח, אבל במקרה היו שם עוד 5 אנגלים."

ועכשיו, היית רוצה לפגוש בו ולשמוע אולי פרטים נוספים על המקטור הזה, שוודאי מעסיק אותך עוד בדמיון?

"כל החיים אני לא מפסיק לבנות לעצמי את ה"פאזל" הזה, שהוא האבא שלי ופרשת מותו. אבל לפגוש את סטמט? בשום פנים ואופן לא. יש לי שנאה תהומית לאנשים האלה. אם הייתי נתקל בו, הייתי הורג אותו בלי היסוס."

ציתותים

פרופ' זמיר חוזר הביתה: בימים אלה ממש, שוקלים בפקולטה למש־פטים באוניברסיטה העברית בירוש־לים את בקשתו של פרופ' זמיר להתקבל כחבר בסגל הפקולטה. על פי הנוהל, נאלץ זמיר, מרצה למשפט קונסטיטוציוני ומנהלי, ל־התפטר מן הסגל לאחר 5 שנות היעדרות, שבמהלכן רעה בשדות אחרים. עתה הגיש בקשה פורמ־אלית להתקבל מחדש, ועמיתיו, כך מספרים, "עומדים לצעות בחיוב".

מי נתן את ההוראה להפציץ את הכור העירקי? שאלת "האבהות" על הרעיון עולה מחדש בימים אלה, עם צאת ספרו של שלמה נקדימון "תמוז בלהבות". אריאל שרון טוען, כי במקרה מצא בכליו בימים אלה פתק קטן, שעליו רשם לעצמו את התאריך שבו הגיע להפציץ את הכור, ומציג אותו הדמשמעית כאבי־הרעיון. אלא שבשיחה עם המחבר, שבא למסור לו עותק של הספר, טען עזר וייצמן שהראשוניות היא שלו. לדבריו העלה את הרעיון מיד לאחר המהפך של 77'. כידוע, מאוחר יותר שינה את דעתו באופן מהולט.

"דובר הנשיא למסעות שניים "במחלוקת": רק חזר דובר משרד החוץ, אהוד גול, מהמסע הנשיאותי לאסיה האוקיאנית, שם הופקד על התקשורת המקומית המסורבכת, ר כבר הזמן לטפל בגבור התקשורתי של ביקור נשיא הרצוג בגרמניה.

שבל דבר בישראל: באירוע רב משתתפים נראו ח"כ מנחם פורוש והרב שלמה גורן מוליכים לחוקת זיים, ואף ישבו זה לצד זה. יודעי־דבר מגדירים את המעמד במהפך היסטורי, לאחר שבין השניים שררה משך שנים ארוכות יריבות עמוקה. שורשיה בהיתר הממזרים שהוציא גורן (כרב ראשי), ואשר בעקבותיו קרע פורוש קריעה של אבל.

שני אורחים הקשורים בנושא השואה צפויים לבקר בקרוב בירו־שלים: יוצר הסרט "שואה", קלוד לנצמן, וחתן פרס נובל לשלום, אלי ויזל. אגב ויזל: חברת הפקה ישראלית, סי.אד. סי., מסיימת ב־ימים אלה את הפקתה של סידרה המבוססת על סיפורי התנ"ך, כהב־נתו של אלי ויזל. הקוראים לא יופתעו ודאי לשמוע, כי הדמות התנ"כית האהובה ביותר על ויזל, היא איוב.

מאיר שטרית: שמועות עקשניות

מאיר שטרית — שר השיקום?

שמועות עקשניות מספרות לאחרונה על כוונה למנות את ח"כ מאיר שטרית לשר לענייני שיקום הש־כונות. כשנודע לנו כי "כוונות" אלה מיוחסות דווקא לאנשי פרס ומקורן ביועצו לענייני שכונות, חיים אילוז, ראינו בכך ביטוי עליון לאחדות הלאומית. אילוז הגתוקן בתגובה קצרה: "רעיון מצויין; מה זה משנה שהוא מהליכוד?"

שטרית עצמו אישר כי "הדברים הגיעו אליו, אם כי לא התגבשו לכדי הצעה קונקרטית: אם זה יבוא מפרס, אני מקווה שלא יעשו על זה חשבונות קואליציוניים". אם חזון אחרית־הימים הזה אכן יתגשם, אני הוא ימצא את שטרית מוכן בכל רגע. תוכנית לשיקום השיקום כבר יש לו. תמציתה: "מי ששוקם היטב בשיקום השכונות, אלה בעיקר "סר־כני המצוקה"; צריך להיפטר מכל הביורוקרטיה, ולהתחיל לעבוד. אני מוכן להיבחן לפי התוצאות, ואם אכשל — שישלחו אותי הביתה".

והנה, כבר "עשינו" רבות. הכמעט השכונה שבקר הכל מוזמר ב־רעיון שמתגלגל בקונסטלציה פר־לישית־חברתית, מאוד מסוימת ומע־נינת.

"האיש שאתו", כותב ספר על טדי

12 שנה עתירות־אירועים מבטא רפי דבורה כדובר עיריית ירושלים וכעוזרו האישי של טדי קולק. בי־מים אלה נודע לנו, כי דבורה כותב ספר על קולק. ספר ראשון, להוציא את ספרם המשותף של האב והבן טדי ועמוס קולק, "לירושלים". דבורה אישר כי כן, ואף שיתף אותנו ברגע שבו נפלה ההחלטה "ישבתי עם טדי בטכס בו קיבל תואר כבוד מהרשות, והבטתי בו, וחשבתי שהאיש בעצם אינו מכיר את טדי. הסתכלתי עליו בגלימה השחורה, והוא הזכיר לי את פסל בלזק של רודן; אותה מאסה של חומר, עוצמה וכוח. חשבתי, כמה מראיינים אותו, כמה כותבים עליו, ולא קולטים את הדרמה האדירה שבתוכו. למחרת נכנסתי לטדי להודיע, ואמרתי לו שהחלטתי לכתוב ספר. הוא חייך ואמר: "אתה מכיר אותי טוב יותר מהאחרים".

אם התיאור הזה מפי דבורה נשמע פיוטי במקצת בשביל "הדובר", הרי יש לכך סיבה טובה. לצד הודעות על סגירת רחובות ופתיחת ביתנים בעיר, וניסוח התבטאויות לתקשורת בעניינים הפוליטיים של העיר, פירסם דבורה גם שני ספרי שירה וכתב כמה יצירות נוספות למגירה. גם את ספרו על טדי תופס דבורה באורח אימפרסיוניסטי: "רק כך צריך לתאר את האיש, שגם מגרעותיו מרתקות; לא דרך הכרוניקה ותיעוד המשברים, לא ב"ביוגרפיה ומסמך", אלא לתפוס את האדם שמאחורי הפרסונה הציבורית. אותי הוא הרי לא יכול לרמות עם הבלו־פים. אני אפילו יודע מתי הוא מתב־עס באמת, ומתי מתכעס במתכוון. ממני הוא לא יכול להסתיר דבר".

למי שכבר ראה הכל ולמי שלא ראה עדיין כלום

גם אם אתה טייל ותיק או שאלו לך הצעדים הראשונים בעולם הגדול. אסור לך להחמיץ את דרום אפריקה. עולם ומלואו בארץ אחת, כאילו שכל פינות התבל, מכל העולם התאגדו הבאו להיות יחד.

ועכשיו, כל אחד יכול לממש את חווית הביקור בדרום אפריקה. שער המטבע המקומית – הראנד – ירד, יחסית לדולר ומציאות מחירים מפתיעה נוצרה. למשל: לינת לילה + ארוחות בוקר בבית מלון ברמה המוכרת לנו כ־5 כוכבים, עולה בדרום אפריקה כ־25 ש"ח בלבד. ארוחת ערב מלאה ל־2, בתוספת בקבוק יין דרום אפריקאי משובח, תעלה לך כ־20 ש"ח: ואם תשקה נפשך באופנה העולמית האחרונה, חולצה למשל, תעלה לך רק כ־6 ש"ח... והדוגמאות רבות רבות.

אל תוותר. בוא לראות את כל העולם במחיר של ארץ אחת. הכנס עכשיו, לסוכן הנסיעות שלך ודרוש פרטים נוספים.

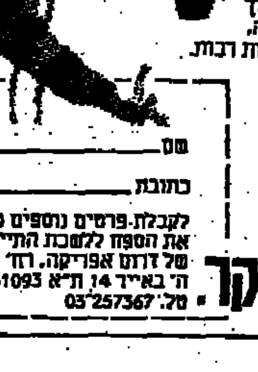

שם ______

כתובת ______

לקבלת פרטים נוספים שלח את הספח ללשכת התיירות של דרום אפריקה, רח' ה' באייר 14 ת"א 61093 טל. 03-257367

satour

דרום אפריקה-רעיון לא יקר.

מהמורות בדרך המשי

רשמי מסע של 3,000 ק"מ בסין העממית, מעצמה שחשיבותה בזירה הבין־לאומית עולה בהתמדה אך מתקשה לפתור את בעיית היסוד מבית: הצורך לספק השכלה, תעסוקה ומזון ל־1.1 מיליארד תושביה החיים בתנאי עבודות נוסח כיכר השלווה השמימית. התחנה הראשונה: פקינג

מאת רומן פריסטר

פקינג

איש בשטות הגבולות בזמן את אשרת הכניסה התקפה לשלושה חד־שים, החותם אותה בחותמת עם כוכב אדום וסימן לי ביד כי דרכי לתוך ארצו פתוחה לפני. כל התהליך נמשך שתות מדקה. אני מודה, שציפיתי לזיק של תמיהה עם גסל לידיו את דרכוני הישראלי. ארוחים מתל־אביב אינם עדיין תופעה שכיחה בסין הקומוניסטית. אולם אכזבתי היתה מלאה: פני האיש בפנים נותרו חתומות, כמעט מאובנות. התקדמתי אל היציאה באולם הביקורת בין שתי שורות של קצינים ושוטרים, וגם פניהם לא הביעו כל רגש. הם עמדו שם ללא נוע, כמו בובות בגודל טבעי, ועקבו בדריכות אחר העוברים ליד הדלפק. איש מהם לא נשא נשק. אך נדמה היה לי שמבטם בעיניהם מאיים שבעתיים מכל אקדח או תת־מקלע. במשך שלושת השבועות שלאחר מכן, איש לא עקב אחרי ואיש לא הטריד אותי. אך בכל מקום אשר אליו הגעתי — מהחומה הגדולה בצפון ועד ל"אזור כלכלי מיוחד" כנתון, רציצה בה מוקמים מפעלי תעשיה בהשקעות קפיטליסטיות — ליווני הפנים הקפואות של הסינים. לא היתה בהן עוינות. אך גם לא חיבה. אפילו אנשים שבילו לפני שעה מהמציאות הסינית, לא השפו בפומבי כל רגש ומעולם לא ידעתי אם הם מחייבים או שוללים את התופעות שתיארו.

פני היו לתחנה ראשונה במסע ארוך, לבייג'ין (השם הישן, פקינג, נמחק מכל המפות ומכל הניירת הרשמית). אולם המטוס של חברת התעופה הסינית נחת תחילה בטיאנג'ין, עיר תעשייתית המונה כחמישה מיליון תושבים. כאן מיוצרים מדי־שנה כשבעים מיליון זוגות אופניים, כלי התחבורה הנפוץ ביותר במדינה. נמלה של טיאנג'ין, השני בגודלו אחרי שנגחאי, נבנה בתקופת הכיבוש היפאני (1937־1945) ומשנע כ־10 מיליון טון סחורות בשנה. אך הצרף גדולו וחשיבותו, שרוי היה הכרך במחשיכה כמעט גמורה. חשמל הוא מצרך יקר ויש לחסכו. לימים נודע לי, כי בסביבות טיאנג'ין הוקמו בהשקעה אדירה מפעלי תעשיה המעלים אבק והלוחה בשל מחסור קשה באנרגיה שתניע את גלגליהם. היעדר תיאום בין הרשויות הרבות של השלטון, והביורוקרטיה המדינה היונקת ממסורת בת אלפיים שנה, הם בעוכרי המעצמה השואפת בכל כוחה לגשר על הפערים הטכנולוגיים שבינה לבין העולם המערבי.

מסיבות שלא עלה בידי להבהיר, אין קשר תעופה ישיר בין הונג־קונג לבין הבירה, וכל הבאים בשערי סין ממושבת־הכתר הבריטית, חייבים לעבור כאן את ביקורת הדרכונים והמכס. לפני שלוש תנועים למטוס להמשך הטיסה (המשכת 20 דקות, בסך הכל), מוגשת להם ארוחה חמה. במטוסי החברה אין ציוד המאפשר הגשת ארוחות; את התה החם מגישה לנו הדיילת ישר מתוך קומקום־אלומיניום. במסעדה שבקומה שניה של בניין הטרמינל אנו טועמים, אפוא, בראשונה את טעמו של המטבח הסיני. לא ברווז נוסח פקינג ולא צלעות ברוטב מתוק־חמוץ, כי אם כרוב מבושל בשמן ומתובל סויה. למחרת, כשעשה את סיור התפתה בבייג'ין, יתוקעו לנגד עינינו הריים של כרוב הנמכר בחוצות לכל דורש. העלים הנושרים ימלאו את אוויר הבירה, בעיקר בלילות, ריח חריף של רקב.

השלווה השמימית

בכיכר השלווה השמימית, רחבה עצומה בלב ליבה של בייג'ין, אין במבנן זכר לכיוב, לעוני, לבוזשלות. שדרות רחבות משאנגראליוא הפאר ריסאית מובילות לכאן, כמו ביקשו מתכני העיר לרמוז, שכל הדרכים מובילות לבניין מרכז המפלגה ולמאוזוליאום של מאו־דזה־דונג (מאו טסה טונג) וניצבים בבירה. זה גם המקום היחיד בכל סין, שראיתי בו את דיוקנו של מאו. אלפי סינים עומדים מדי יום בתור לפני צלמי־רחוב, כדי להצטלם על רקע תמונתו של האיש שהטיל את הארץ הזאת למערבולת "המהפכה התרבותית".

מהפכה הזאת עברה על סין כמו השואל ההורס כל דבר הנקלע בדרכו. במרבית הארמונות הקיסריים, וכמו גם בכל המקדשים הבודהיסטים שביקרתי, בהם מוצב שלט קטן: "האתר שופץ ב־1983". ליודעי דבר מהווים הלוחות האלה עדות לאסון גרוע מרעידות אדמה שפוקדות מדי פעם את ממלכת־ההרים. צעירי "המשמרות האדומים" עקרו כל דבר שהזכיר את עברה הלא־קומוניסטי של סין. כמאה מיליון איש הוגלו מבתיהם לקומונות ולגולאגים, כדי להתנסות ב"חינוך מחדש". מספר מיליונים לא ידוע של בני־אדם אלמוניים, נגוע ברעב. ונוסלה שכבת האינטלקטואלים והמומחים המקצועיים, המשק הגיע מרבים עד היום בגלל העדר כוח אדם מיומן.

בשיגעון הטיהורים אבדה לסין האוכלוסיה המשכילה.

קל להבין את משמעות הדבר כשמנסים לעצמנו, כי קרוב לשני שלישים של תושבי סין הבוגרים אינם יודעים קרוא וכתוב, ובמחוזות מרוחקים אין מקיימים אפילו את חוק לימוד חובה. מאז בוטלו הקומונות (ועל כך בהמשך הסדרה) עלה ערכם של הילדים ככוח עבודה בחקלאות. אולם המצב העגום לא הגליד גם מהמדינה העממית, וכי שיחו התייחוס לעשר שנות הטירוף כפי שאנו נוהגים להתייחס לשואה. הממסד המפלגתי קבע נוסחה פשרנית יותר: "מאו צדק ב־70 אחוז ממעשיו ושגה ב־30", מודיעים שופרי התעמולה הרשמית.

קשרים עם ישראל

עתה מצטלמת בכיכר קבוצה של זרים. "מנותחים איטלקיים", מסביר לי לייה, פקיד בכיר במיניסטריון לתכנון המשפחה, אחד הסינים המעטים שלא היסס לחשוף את זהותו באמצעי תקשורת ישראליים. 25 חברות איטלקיות השתתפו בנובמבר ביריד תעשיית הנשק בבייג'ינג. הסינים והאיטלקים חתמו על הסכם לייצר במשותף מטוס־תקיפה חדיש. לרגל פתיחת היריד הגיעו ראש הממשלה ואנדריאוטי, כי "סין לעולם לא תשתתף במרוץ החימוש הבין־מעצמתי, אך עליה לספק נשק לארצות העולם השלישי כדי שיוכל להגן על עצמאותו". במסגרת המדיניות הזאת נמכרו לאיראן, במחצית הראשונה של 1986, כלי־משחית בשווי של 300 מיליון דולר.

לפי נתוני המכון הבין־לאומי למחקרים אסטרטגיים בלונדון, סיפקו עד כה הסינים לאיראנים מטוסי־קרב מדגם ג'יי־7 (גרסה משופרת של מיג 21), טנקים טי־59, תותחים 130 מ"מ ותחמושת תמורת סכום אגדתי של 1.5 מיליארד דולר. מצד שני, עושה סין מאמצים גדולים לרכוש במערב את הידע ואת הטכנולוגיות שיאפשרו לה להקים תעשיה צבאית מתוחכמת יותר. נספחים צבאיים שצפו אשתקד במצעד בכיכר השלווה השמימית טענו כי זיהו, בין היתר, קריינתות מתוצרת ישראל. וההונג־קונג עוברת מפה לאוזן ידיעה על חברות מקומיות המשמשות מתווכות בין יצרני ציוד מתוחכם בישראל לבין קניינים מסין העממית.

אדם קטן, מגבנן גדול, אומר לי־זו, קומוניסט ותיק: "הטכנולוגיות שלנו צולעות. להנהגה נהיר, כי לא נצליח להגיע להישגים משמעותיים בלי עזרה מבחוץ. מזה שלוש שנים אנו דוגלים במדיניות של דלת פתוחה כלפי המערב. אבל לדב־ראסטפין אוטרחיה חזקה בתוך המפלגה. המנגנון המבועד חושש מפני שינויים, שהרי כל מגמה בכיוון הליברליזציה מצמצם את כוחו ואת השפעתו. אין לי ספק, כי היינו יכולים להתקדם בצעדי ענק אילו היו העסקנים מסתלקים ממשרדיהם בכיכר השלווה השמימית ויוצאים לנופשת־מנוחה ממושכת באתרי הנופש השמורים לאנשי הצמרת, באוראדאו ובשינגאי".

פיקוח על חיי הפרט

דבריו של לי־זו נשמעים יפה, אך הבעיה סבוכה בהרבה. המנגנון המפלגתי היה לגורם הכל־יכול לא רק בבייג'ין הבירה, אלא בכל חור נידח ברחבי המדינה. הוא קובע בפסקנות, שאין עליה עוררין כל דבר בחיי הפרט, מיום היוולדו ועד למותו. בעת ביקורי בחושי שבמחוז ג'יאנגסו, ראיתי ילדיינג בטיולם בחוצות העיירה. ראשונה פסעה הגננת, אשה צעירה לבושה בגדי לבן שרמה להלוקדיזאים. היא אחזה בקצה חבל שלאורכו צעדו בשורה עורפית כשלושים פעוטים תמודים, כל אחד קשור בידו כדי שלא יאבד בדרך. המראה המלבב המשעשע עורר בי אסוציאציה מיידית. כך מתנהגים ומובילים את העם הזה מאז קמה הקיסרות הסינית.

הקיסר הראשון צ'ין שיחואנג, שאיחד את המחוזות המסוכסכים לאימפריה אחת, שבר את כוחה של האצולה על־ידי החרמת רכושה, ציווה לשרוף את כל הספרים שנכתבו בעבר ואשר נגדו את השקפת עולמו והשתמש במיליוני אסירים ושבויים כדי להקים את ארמונותיו ואת החומה הגדולה המשתפלת לאורך 3,200 ק"מ ברכסי ההרים בצפון. מאז כותנו במאה השלישית לפני הספירה, ועד לעידן מאו, נשמר למעשה עקרון השלטון המרכזי הלא־מתחשב ברצונו של הפרט, עקרון של קונפורמיזם מחשבתי ועקרון הגורם את קטנותו של האדם מול גדולתה של המדינה.

במיניסטריון בו תופס לייה משרה רמה מתכננים פקידי הרשות כל צעד בצעירה הגדולה של האדם. יחסי מין מותרים אך ורק לזוגות נשואים. עבירה על האיסור גוררת אחריה עונשי מאסר. ועל הרכם של צעירים המבקשים לבוא בברית נשואים מערים השלטון קשיים אין ספור. תחילה עליהם להמציא תצלום "המכיע אשר האהבה". רושם הנשואים רשאי לפסול תצלומים שאינם משביעים את רצונו ולדחות את מועד החתונה. פעמים נאלץ הזוג לחכות חודשים עד שיופיע שנית, וכאשר יזכה לבסוף בברכת השלטון, לא יורשו ההורים והקרובים להשתתף בטקס, "כדי שלא יופעל על המועמדים כל לחץ".

אך הגיהנום האמיתי עדיין לפניהם. לדירה בערים גדולות צריך לחכות עשר שנים, ולפעמים 15 שנה. הצפיפות הממוצעת בערים כמו בייג'ין היא 12 נפשות לחדר. לזוג המאושר אין ברירה אלא לבנות עוד קומת־מיטות (על פני שתי־הקומות הקיימות), כדי שיוכל להצטרף לסבים, להורים, לאחים ולאחיות הגרים בתוך אותו. פרטיות היא מושג שאינו קיים באנציקלופדיה החיים הסיניים. מקומות עבודה גדולים מקיימים בשטח המפעל כעין קורקסין, בו יכולים ללון הפועלים הנשואים. הם חוזרים הביתה פעם בשבוע בלבד.

אין פלא, שבתנאים כאלה אסור לתושבי בייג'ין להחזיק בכלבים. מותר לגדל אך ילד אחד למשפחה. אשה שהרתה שנית, מסכנת את מקום עבודתה ואת עתיד בני ביתה. במקרה כזה נשללות ממנה כל ההטבות (על המשכורת בלבד לא ניתן להתקיים) ואילו משני ילדיה תישלל הזכות ללימודים אוניברסיטאים. באזורים כפריים, שם מצפים ההורים לבן שימשיך למשוך בעול העבודה בשדות, שכיח מאד רצח ולדים ממין נקבה. הורגים את הבת ועושים עוד ילד, בתקווה שיהיה זה בן.

אולם הזוגות הנשואים אינם רשאים להגדיל משפחה כמו הנראה להם מתאים. כל שיכון בעיר מקבל "מכסה" של הריונות מותרים בשנה השוטפת; הוועד מחלק את ההיתרים להרות לפי תור — או לפי המלצת המפלגה.

חבלי גירושין

לא רק נשואים ולידה כרוכים בייסורים. גם הגירושים אינם דבר שבא בקלות. עניינו של הזוג המסוכסך מובא לדיון פומבי לפני ועד השכונה. חברי הוועד השכנים הסקרנים והצמאי־בידור מסטירים על הבעל ועל האשה אש צולבת של שאלות חודרות לפרטים האינטימיים ביותר. אם ההצגה המביישה אינה מספקת אותם, דוחים את בקשת הזוג, ובלי המלצת ועד השכונה, אין הזוג רשאי לפנות לבית המשפט. כדרך כלל, נמשכים הדיונים האלה שנה ויותר.

כמובן, גם תא המפלגה במקום העבודה חייב להביע את דעתו, וגם לפניו מבררים כל עניין הקשור בחיי המשפחה. תא המפלגה קובע מי יתקדם בסולם התפקידים ומי ידרוך במקום כל חייו. בלי המלצה מפורשת של תא המפלגה, אין לאזרח סיני כל סיכוי להשיג דירה, לרכוש מקלט טלוויזיה במחיר מסובסד או לקבל אישור מיוחד לנסיעה לעיר אחרת, אפילו גרים בה הוריו, אשתו או ילדיו. החוק מבטיח להם ביקור כזה פעם בארבע שנים. אך גם הדבר הזה כרוך בסיבוכים. כי עד לשנה העשירית של העבודה אין הפועל או הפקיד הסיני זכאים לחופשה כל שהיא. בתום 10 שנות עבודה מוענקים להם 10 ימי חופשה ואחרי 30 שנים — 20 יום בשנה.

"אפשר להבין, שהמנגנון המפלגתי לא בנקל יוותר על השליטה העצומה הזאת במאות מיליונים של בני־אדם", מסכם את המצב לייה והדגיש, כי ההנהגה מעלה עתה את נושא ניידות כוח אדם, יוזמה ואחריות אישית ואפילו התחרות חופשית בין המפעלים התעשייתיים כתנאי הכרחי להבראתו של הענק החולה. "זו דרכו של דנג־שיאו־פינג. אבל הוא כבר בן 82 ורבים שואלים בחרדה מה יקרה כאשר יסתלק.

(כתבה ראשונה בסדרה)

מימין: יוסי קאניץ, דב נבון, יגאל נאור ושלמה וישינסקי

המועצה תמליץ לא לאשר

כל תיאטרון הוא עבריין אם לא השיג היתר ★ הצנזורה פועלת במעגלים מתרחבים ★ חוק מנדטורי מיושם בקפידה סלקטיווית על־ידי קבוצה קטנה ולא מקרית

מאת מיכאל הנדלזלץ

התנאי הבסיסי שיש לזכור בכל דיון על הצנזורה הוא עובדת עצם קיומה, מכוח שתי פקודות מנדטוריות (פקודת ההצגות הציבוריות 1927 ופקודת סרטי הראינוע משנת 1928) שהפכו לחוקי המדינה. על פי לשון החוק, "אסור לשום אדם לפרסם מודעה על הצגת כל מחזה או שעשוע קרקס או לנהלה או להשתתף בה או לסייע בה אלא אם כן נתקבלה תעודה מאת המועצה המתירה את ההצגה". פירושו של דבר, שתיאטרון המפרסם את העונה הבאה שלו כדי למכור מנויים, וכולל ברשימה מחזות הנמצאים בתהליך כתיבה הוא — טכנית — בחזקת עבריין. הוא ממשיך להיות עבריין כשהוא עורך חזרות שבמהלכן משתנה המחזה, לפעמים ללא היכר. קטעים נמחקים וחדשים נכתבים במקומם, לעתים גם אחרי ההצגה הראשונה לקהל.

מנהלי תיאטרון "נווה צדק" היו הראשונים שהובאו לדין על קיום הצגה ללא היתר. הם הואשמו בהצגת "הפטריוט" בשנת 1982, שבה נכללו קטעים שכלל לא הוגשו לאישור המועצה. מצד שני, כשהחליטה תחילה המועצה לפסול את "הפטריוט" בשלמותו, היא עשתה זאת גם בהתבסס על קטעים שהוצאו מן הטקסט במהלך החזרות. הם הורשעו על קיום הצגה ללא היתר, אבל השופט גלין קיבל את טענתם שקריאת קטעים שנפסלו במהלך הצגה — בלי שהללו יוצגו — הינה בבחינת מסירת אינפורמציה לציבור ואינה מהווה עבירה על החוק. המדינה עירערה על קביעה זו.

אבחנה סלקטיווית

בחודש יולי השנה, הוצג בתיאטרון "הסמטה" המחזה "הם כבלו את הפרחים באזיקים" של ארבאל, בבימויו של ניקו ניתאי. ועדת המשנה באה לראות ההצגה. [illegible] מין על שכלתה, הסצינה אותה היתה סימולציה של מין אנאלי עם אבר זכרות גדול במיוחד העשוי ספוג קשיח, תמליץ הוועדה לאשר את ההצגה. אישור המליאה יהיה פורמאלי, והבימאי — שהוא גם המפיק — לא יאלץ לבטל הצגות. ניתאי הסכים לערוך את השינויים.

היו"ר, יהושע יוסטמן, מונה לתפקידו ב־1976. הוא מנסה להתנות את האישור בצפייה בחזרה כללית. יוסטמן מנמק זאת בכך שהחוק אמנם מסמיך אותו לדון על פי הטקסט (במקרה שמדובר בהצגת קרקס במקום שעשוע ציבורי), רשאית המועצה לדרוש לראות את השעשוע או חלק ממנו, אבל הוא מעדיף לשפוט על פי מראה עיניים ולא קריאת הוראות בימוי.

התיאטרון הקאמרי סרב בתוקף למרות דרישות חוזרות ונשנות, להסכים לסידור כזה. תיאטרונים אחרים שולחים למועצה טקסטים ללא הוראות בימוי, כדי לא לעורר כלבים ישנים מתרדמתם. תיאטרון חיפה נהג אחרת, על סמך ניסיון עגום: התיאטרון הגיש טקסט לאישור מוקדם מדי. שורות מתוך מחזהו של יוסף מונדי, "ימי פרנקפורט העליזים", הודלפו השנה, מחוץ להקשרם, על־ידי חבר המועצה לשלוחיו הפוליטיים. הללו הגישו שאילתות בכנסת. השאילתות והמהומה הפוליטית יורדו למישור העירוני. התיאטרון ביקש את הטקסט חזרה מן המועצה, כדי להרגיע את הרוחות. לכן, כשהגיעה העת לבקש אישור ל"אופטימיסט", המבוסס על ספרו של אמיל חביבי, העדיף מנכ"ל תיאטרון חיפה, נועם סמל, להזמין ועדת משנה לחזרה כללית, וזאת אישרה את ההצגה.

מזכירת המועצה סוניה דויד, יו"ר המועצה יהושע יוסטמן וממלא מקומו הקבוע, יעקב מרקוביץ', אינם עושים דבר לגבי סאטירה כדחוקית: "הגשש החיוור", שבתכניתו האחרונה היה מערכון על הכפייה הדתית נוסח הרב פרץ, לא הגיש טקסט לצנזורה ושום פקח לא בא להופעה. המופע הסאטירי "יורדים על השבוע" אשר עקרונית מראש, למרות שהיו בו כמה טקסטים חריפים ביותר. לא נראה שום פקח בשעת "תולדות מדינת ישראל — הצלחות והתיקונים" של טוביה צפיר ומוטי קירשנבאום לא שלח שום טקסט לצנזורה, למרות שיש במופע טקסטים חריפים על הצנזורה ועל החוזרים בתשובה, על הדתיים, החרדים והצביעות הדתית. שום פקח לא בא לעקוב זאת, הפקח רפאל ברזוגו הגיע לדירתו הפרטית של אמיר אוריין, כדי לראות בה אירוע תיאטרוני אקספרימנטלי, שנועד לבדוק את גבולות התיאטרון.

חברי המועצה אף פעמים מטעמה רשאים להיכנס בלא צו למקום בו יש יסוד להאמין כי נערכת הצגה ללא היתר ולאסור כל אדם המעורב באותה הצגה.

עיקר פעולתה של המועצה היא נגד מחאות מקודרת עכשווית, ובמחזותיה אמנותיות ולא בידוריות במוצגה. יש מחזאים שהמועצה עזה לגביהם יותר מאשר לגבי אחרים: חנוך לוין, יהושע סובול, יוסף מונדי, יצחק לאור ועתה גם שמואל הספרי. כל אחד מהם היה מעורב בשערוריה תיאטרלית בעבר, ושמותיהם מהווים ידיעה אדומה לעסקנים פוליטיים התוקפים את התיאטרון, ובעקבות כך — לחברי מועצה מסויימים.

אלוהים זה לא צחוק

המועצה אינה חייבת לנמק את החלטותיה. בפקודה אין אפילו רמז לעניין שיקוליה. הערעור בפני המועצה והפנייה לבג"ץ באים בדרך־כלל כדי לחשוף שיקולים אלה לפרטיהם. היועץ המשפטי לממשלה, יצחק זמיר, קבע בחוות־דעתו שמדובר בשיקול דעת מוגבל, ויש שיקולים ענייניים ושיקולים זרים. אלה נתונים לביקורת של בית הדין הגבוה לצדק, אבל הלה אינו נוטה להעמיד את שיקול דעתו שלו במקום שיקול דעתה שלה.

המין, בעיקר שלא כדרך הטבע, תופס מקום נרחב בדיוני המועצה. כשדנו בפסילת "אפרים חוזר לצבא", יוחד זמן ניכר לסצינה של מציצת אבר של אפרים על־ידי אשתו. סצינה של מציצה הוצאה על־ידי המועצה מן ההצגה "מומחה לדודו" בפסטיבל עכו. לא פחות מכך מטרידה את המועצה האלימות. בשנת 1968 היא פסלה את מחזהו של אדוארד בונד "הצילו", הכולל סצינה של סקילת תינוק על הבימה. אפילו פנייה לבג"ץ לא שינתה את ההחלטה. כמה שנים לאחר מכן, כשרצו להעלות את המחזה בארץ שנית, הוא אושר ללא כל בעיות.

"הגרים מספרים על ישו" של עמוס קינן בשנת 1973 (שהביאה להחלטה האחת והיחידה של הממשלה על ביטול הצנזורה), "הפטריוט" (1982), "אפרים חוזר לצבא" (1985) ו"החילוני האחרון" (1986) — נפסלו כולם בשל "פגיעה ברגשות הדת". בניגוד לדיעה הרווחת, הותרה "מלכת האמבטיה" של חנוך לוין בשנת 1970, לאחר קיצוץ שני קטעים.

פסילת מחזה בשלמותו היא צעד חריף, שהיועץ ממליץ בחוות־דעתו להימנע ממנו בכל האפשר. פסילת "החילוני האחרון" (כמו גם פסילת קטעים מ"הפטריוט" בעבר) היא על רקע דתי ברור. "המחזה פוגע פגיעה גסה בערכי יסוד ורגשותיו של ציבור רחב, דתי וחילוני כאחד. זו סאטירה מסיתה העלולה להביא לידי שנאה" — נאמר להנהלת התיאטרון הקאמרי על־ידי מזכירת המועצה בטלפון. הדת היא נושא המעלה את חמתו של הציבור כשהוא מטופל על־ידי התיאטרון, בעיקר כשהמסגרת היא סאטירית. בסקירתו המאלפת על הסאטירה הישראלית "ליצן החצר והשליט" של ד"ר דויד אלכסנדר (שכמו המחזאי שמואל הספרי הוא איש דתי, וגם הוא מתנגד לכל צנזורה שהיא על היצור התיאטרוני), מצוי ציטוט של הבימאית עדנה שביט, שביימה את "סטטוס קוו וואדיס" (אחת ההצגות נגד כפייה דתית בישראל, שאושרה על ידי המועצה אחרי ויכוחים): "האלמנט הדתי ביותר קשור לאלוהים. אלוהים זה לא צחוק".

"הפטריוט" של חנוך לוין, שנפסל תחילה אף הוא בשלמותו, מלמד על הטקטיקה שנוקטת המועצה. כשהיא פוסלת מחזה בשלמותו, בעיקר כשהוא מוכן להצגה, היא מביאה את המפיקים לדיון בערעור כשהם "על הברכיים". התיאטרון יסכים אז, בדרך־כלל, לכל קיצוץ, ובלבד שיותר לו להציג. כך קרה עם "מיסטריה אמריקאית", וכך יכול להיות שיקרה עם "החילוני האחרון" בעת הדיון ביום ב'.

מועצת הצנזורה: דיוקן

הרכב המועצה נקבע על־ידי שר הפנים על דעת הממשלה. תקופת כהונתה קצובה, אך אורכה לא נקבע בחוק או בתקנות. מדי שנתיים מתחלפים — כנוהג — שליש מהחברים. מספר החברים אינו קבוע, אך החוק דורש שתהיה בהרכב אשה אחת. שני חברים, שלפחות אחד מהם הוא פקיד ממשלתי, מהווים מניין חוקי.

ההרכב האחרון אשר על־ידי הממשלה לפני כשנתיים (שמות המשתתפים בישיבת הממשלה מודגשים): הוא כלל את יהושע יוסטמן (עיתונאי בדימוס) — יו"ר, יעקב מרקוביץ' (סמנכ"ל משרד הפנים לתפקידים מיוחדים) — ממלא מקום קבוע ליו"ר, מאיר שמש — לשעבר סמנכ"ל משרד הפנים, בגימלאות, פרופ' יונה כהן — קרימינולוג, בגימלאות, פרופ' דויד מאיר — לשעבר מנהל בי"ח שערי צדק, ברוך אביבי — מחנך וסופר, אהרון לנגרמן — לשעבר דובר משרד הפנים, ד"ר אביב עקרוני — איש חינוך, ד"ר מנחם הורוביץ — סוציולוג, פרופ' יונה גרינפילד — מומחה לשפות שמיות, אלכס אנסקי — עיתונאי, יעקב העליון — עיתונאי, אריה לין, וזבולון אורלב — פקיד בכיר במשרד החינוך, דוד אגמון — פקיד במשרד הפנים, זאב שחם — אל"מ (מיל), לאה לוטנפלד — משוררת, ניקול דיישר — פסיכולוגית, חיים יבין, יונה כהן — עיתונאי מהמפד"ל, יחיאל גוטמן — מהמערך, חנ"צ יהים גוזן.

במשרד הפנים גובשה לפני מספר חודשים רשימה חדשה של חברי מועצה, שכללה את סם בן שיטרית, חנניה גיבשטיין, אברהם דורון, יוסף רוזיק (שני הנותרים מאנשי הרב פרץ), יעל רוד — פקידה בכירה במשרד החוץ, המחנך הרצל פישמן ונציג המגזר הערבי עומאר שהין. את המועצה היו אמורים לעזוב אנסקי, העליון, לין, אביבי, גרינפלד, הורוביץ, לנגרמן, פרופ' יונה כהן, פרופ' דויד מאיר ומאיר שחם. רשימה זו לא הובאה לאישור הממשלה, ופירושו של דבר שההרכב הקודם ממשיך בכהונתו.

מהרכב זה פרשו חיים יבין עם מינויו למנכ"ל הטלוויזיה ואלכס אנסקי, כשנודע לו שתקופת כהונתו עומדת להסתיים. שר הפנים מינה כחברי מועצה חדשים את אברהם דורון ואת הרצל פישמן, ללא אישור הממשלה. שניהם השתתפו בישיבה בה פסלה המועצה את "החילוני האחרון". לשר יש סמכות למנות חברים חדשים במקום אלה שסיימו תפקידם מסיבה כלשהי, סמכות זו מעוגנת בתקנות שמתקין שר הפנים, ולא בחוק עצמו. שכן נאמר שהרכב המועצה טעון אישור הממשלה. זה הרקע לטענת שר התקשורת, אמנון רובינשטיין, שהרכב המועצה לא היה חוקי.

החילוני האחרון: קווים לדמותו

כשטען הד"ר יוסטמן בראיון טלוויזיוני שהוא מנוע מלגלות פרטים מתוכן המחזה "החילוני האחרון", שכן זה נאסר על־ידי הצנזורה, הוא הטעה את הציבור ביודעין. אין כל מניעה להדפיס את המחזה בעיתון או בספר (הוא ייצא לאור בקרוב, עם מחזותיו האחרים של הספרי בספרי "סימן קריאה־הקיבוץ המאוחד"), רק להציגו על בימת תיאטרון אסור. עוד אבסורד.

כל קורא אינטליגנטי של המחזה של שמואל הספרי לא יוכל שלא להבחין שהתקפתו מכוונת נגד החרדים, המתחרדים, המחזירים בתשובה, החוזרים והאופורטוניסטים בתשובה. הוא כתוב במתכונת קברט המוצג במדינה עתידית, "יהודה", שהוקמה אחרי חורבן מדינת ישראל אחרי אחת המלחמות הבאות. כשהמדינה היא מדינת הלכה, המתנערת מן ההיסטוריה של ישראל. הצגות כוללות עינויים של גברים ונשים כדי להוציא מהם הלשנות וודויים. בצורה שמציגה את המשטר השליט והנתונים למרותו באור מעוות, אכזרי והגותי. המחזה רצוף ציטוטים של מחזירים בתשובה, בעיקר מלפולים על המילה "חילוני". ההצגה רצופה מעמדי זימה, האמורים לחשוף את עיוותו של הממסד החרדי המצבוע והכוזב.

הסצינה הבעייתית ביותר היא הופעה של מחזירים בתשובה, המציגים לראווה את צ'ופצ'יק, שהיה פעם ברוך, הקבצן הוא מפגין את נאמנותו לדת. מנהל הקברט, שלאנג, דורש מצ'ופציק, שנודע ביכולתו להפיק קולות ונגינות בכל אברי גופו, להשמיע את "התקווה" בתקיעת אחור, בהכוונה להתנערותו מהמדינה הציונית שעברה מן העולם. כשצ'ופציק מתקשה, מראים לו את דגל ישראל ומשמיעים לו צפירה. הוא מוכן, בכר קם זאת. לצייר בבהן יבצע "שמע ישראל" על הקיר. השימוש בסמלים לאומיים ודתיים, גם כשמדובר שהדבר מוצג כביקורת על העוצים ואת בהצגה עצמה, עשוי לפגוע ברגשות הציבור.

שלאנג, מנהל הקברט, שניהל קברט כאסירי גם במדינה הקודמת, מסיים באומרו "כי מתחת לקאפוטה ולשטריימל החוזרים / כי מתחת לזקן עוד בוערים הגברים / וכשיציצו רבע תחת, כשיוציאו את השד / יעמדו כאן אלפים עם הכסף ביד /".

יש בכנסת חבר ושמו יעקב יוסף

יעקב יוסף הוא חבר כנסת אלמוני (ש"ס) שקולו כמעט אינו נשמע בבית המחוקקים — אך יש לו דעות ברורות ופסקניות בתחום דיני ההלכה שלדעתו צריכים להיות נר לרגלי המדינה כולה

מאת מרדכי ארציאלי

אם היו מעניקים פרס לח"כ האלמוני של הכנסת הי"א, היה זוכה בו, כנראה, יעקב יוסף. הוא ממעט לבוא לישיבות מליאת הכנסת ולשתי הוועדות בהן הוא חבר — ועדת החינוך וועדת חוקה חוק ומשפט. יו"ר הכנסת מעולם לא הוליך אותו מילה, ח"כים רבים כמעט אינם מכירים אותו. אנשים מקבן נשמע רק לעיתים במקומות בית הנבחרים.

הח"כ יעקב יוסף מקשה אינו מוכר לעיתונאים חילוניים. אינו מקבל לכתב ואינו צופה בטלוויזיה. "לא היה הדבר תלוי בו, היו אמצעי תקשורת אלקטרוניים אלה שוכנים בשכונות ובתגים ה"מיניות" המשמעות הנבפית בהן היתה נעלמת. הוא [illegible] בתנועתו. אינטי־ישראליסט שבניגוד לדעת עמיתיו מש"ס בממשלה ובכנסת, פרש מהקואליציה. הוא ביקש ועדיין רוצה לפרוש מהכנסת, שהחברות בה היא לדבריו בזבוז זמן שיש להקדיש לתורה, להחזרה בתשובה. אך מועצת חכמי התורה — שאביו, הרב עובדיה יוסף הוא נשיאה — מונעת ממנו לפרוש.

על דלת דירתו שבשכונת בית אריה בירושלים אין שמו מופיע. "מי שרוצה אותי, מוצא את ביתי. עשרות אנשים באים לביתי בכל יום וגם אתה מצאת את הדירה". משפחת יוסף מתגוררת בדירה בת 3 חדרים, 77 מ"ר של צניעות וצפיפות. בסלון ארונות עם ספרי קודש, שולחן, ארבעה כיסאות וספה אחת. בשעה 9.30 בלילה לובש הבן פיז'מה, נשכב על הספה ומתכסה בשמיכה. "האם אין אנו מפריעים לו להירדם" שאלתי. "לא", משיב הח"כ. "הוא התרגל. כל לילה, עד השעה אחת־עשרה ולפעמים גם יותר מאוחר, באים לביתי אנשים הזקוקים למוכן להרים ללא בעיות".

במסדרון דלתות לשני החדרים הנוספים, למטבח ולשירותים. בפינתו שולחן קטן־מידות וכיסאות. 4 גברים יושבים וממתינים לשיחה עם "כבוד הרב". אין דופקים בדלת ואין מצלצלים בפעמון. נכנסים למסדרון, מתיישבים וממתינים. אחד לא מספיק תכנס ל"סלון" כי אנו יושבים וכו' ישן הבן. בידי האיש תפילין. הוא מראה לרב את הרצועות המקופלות ומבקש לבדוק אם התפילין כשרות. הרב בודק וקובע כשר. "האם אתה חוזר בתשובה?" שאלתי את הצעיר, שפניו עטורות זקן שחור. הוא אינו עונה. במקומו עונה הרב: "לא, הוא [illegible] גדל בבית [illegible] מקפיד על מצווה קלה כחמורה". האברך מוסיף "אני בא לכבוד הרב. בכל שאלה המציקה לי, כי כבוד הרב הוא שליחו של הקדוש ברוך הוא".

לא מאושר בכנסת

אל השולחן שבמסדרון יושבת אשה מבוגרת ומכינה שיעורים, למשפחת יוסף 5 צאצאים ובדירה הקטנה מתגוררת גם בת מאומצת — יתומה שאמה, אחות הרבנית, נפטרה בלידת בתה. הרבנית, נגוה, יושבת על שרפרף נמוך בפתח המטבח ומתקנת חולצה. היא אינה מפנה ראשה לעבר האורח. שהופעתו מונעת מבעלה להיפגש עם אלה הממתינים לו כבר שעה ארוכה. במהלך השיחה הארוכה עם הרב, מביאה אחת הבנות שתי כוסות תה וצלוחית עם ביסקוויטים מצופים שוקולד. המארח מבקש לברך שתי ברכות. האחת, על התה, השניה, על הביסקוויטים.

שאלה: "אתה מקנא בח"כ מרדכי בר־און, שהתפטר מהכנסת שנתיים לפני תום הקדנציה?"

תשובה: "אני מבין את מורלה. הוא קם. יש לו תרבות והוא אינו מתפרץ, משתולל וצווח. גם אני כמוהו. גם אני לא מאושר בכנסת. ביקשתי ממועצת החכמים כמה פעמים לאשר לי להתפטר מהכנסת. הם לא אישרו. הם יודעים שכוחי אינו בצעקות ושאין אני [illegible] של בעלי הצעקות, והיה [illegible] שאמשיך בכנסת".

שאלה: "אומרים [illegible] היית בין הבולטים בחברי הכנסת, אך אתה אינך רוצה בכך ונמנע מהופעות בכנסת, ובוועדות זועמה ביותר. מדוע?"

תשובה: "יש לי סדרי קדימויות אחרים. הישיבה בכנסת היא בשבילי בזבוז זמן. אני רוצה לחזור ללימוד התורה, זה הביזנס שלי. אני, פשוט משתעמם בכנסת, שהפכה בגלל הממשלה הרחבה, לחותמת גומי. לא הצלחתי להעביר אפילו הצעת חוק פרטית אחת. את חוק בתי הדין הרבניים. זה נפל ואני לא רואה סיכוי שיעבור. אני גם כמעט ולא קורא קריאות ביניים. זה לא חינוכי ולא תרבותי. וגם לא רציתי, אין לי קול כמו של פנח גרופר".

יעקב יוסף נולד בירושלים לפני 40 שנה, כבנו הבכור של עובדיה יוסף. אותם ימים היה עובדיה יוסף אברך צעיר והשתכר בקושי. לא רבה הראשי של תל אביב, לא "הראשון לציון" הרב הראשי לישראל, לא מקימה ומייסדה של תנועה פוליטית ושמה ש"ס. יעקב החל את לימודיו בתלמוד תורה, עבר לישיבה הספרדית פורת־יוסף והמשיך בישיבות האשכנזיות קול־תורה וקול־יעקב. את הסמכתו כרב עשה במוסד היוקרתי ע"ש הרב קוק. מספרים שהיה תלמיד עילוי חריף, שהתמקד במיוחד בפסקי הלכה.

בשכונת תל ארזה, בית ישראל והבוכרים, שכונות שמעטים מתושביהן חילוניים שורד בהן, נהנה יעקב יוסף מקלות רבה ומושב כסמכות רבנית ראשונה במעלה. הוא נותן "שיעורים", משמש ראש ישיבה ועוסק הרבה בהוראה. "אני לא מקבל קהל בכנסת, רק בבית, ויש הבאים לבית הכנסת שלי. אני מקבל בממוצע חמישים פניות אישיות בכל יום. פונים אלי בבעיות משפחתיות ובבקשות סיוע מכל סוג שהוא. באים עייפים מהצבא ובאים בנושאי הלכה. יש הזקוקים לעזרה כספית, ואז אני פונה למשרד הממשלתי או מפנה אותם לש"ס".

הוא לא גילה לי, שהוא מפריש מעשר ממשכורתו כח"כ. זאת סיפרו לי למחרת היום השכנים, שאינם פרסית. הם מספרים, שעד להיבחרו לכנסת חיו חיי עוני ודלות. הרבנית, נגוה, נהגה לבוא למכולת בשעות הבוקר המוקדמות, כדי שהשכנים לא יראו שהיא קונה את המינימום שבמינימום, ושלא היה כסף לרכישת בגדים ונעליים לילדים.

בבקרים הוא קורא את "המודיע" ואת "יתד נאמן". הוא מקבל את השבועונים "המבוגה החרדי", "ערב שבת", ו"כבר חבר". "אם יש בעיתונים החילוניים משהו שהמזכיר הפרלמנטרי שלנו חושב שכדאי לי לדעת, הוא גוזר ומביא אותו אלי". קריאת עיתונים, כמו השיחה הארוכה אתי, היא בזבוז זמן. לשיעורים שהוא נותן באים, לדבריו, כאלף איש בחודש. "הלילה, לפני שבאת, סיימתי את השיעור בבית הכנסת. חבל שלא באת. נוכחו שלוש מאות איש, כמעט כולם בעלי תשובה. התחלתי ללמד בגיל שמונה עשרה ומאז לא הפסקתי".

יעקב יוסף

"יש בכנסת חבר ושמו יעקב יוסף, אך אף פעם לא החלפתי אתו מילה", אמרו לי מספר ח"כים. אחרים הדגישו, שאם יראו אותו ברחוב, לא יכירו אותו. "עם מי מהח"כים יש לך שיג ושיח?" שאלתי. "עם מעטים. עם רן כהן. כשנבחרתי לכנסת הושטתי לו יד והודיתי בפניו. המוצא שלנו, אתה בוודאי יודע, הוא זהה והוא גילה פתיחות כלפי. אני מדבר גם עם מיכאל איתן ועם שאקי, שאותו אני מכיר יותר מתריסר שנים. קצת מאוד עם המר. רבים מהח"כים אני לא מכיר, כי אני לא יושב במזנון הכנסת. אני סולד מהמקום הזה".

"ועם יוסי שריד?" שאלתי.

"אני רחוק ממנו כמטחווי קשת. גם ממנו וגם מדעותיו. הוא הכינס של אמצעי התקשורת. אך אין זה מסור מה שהוא עושה. הוא מוסר לעיתונאים מידע ומקבל בתמורה פרסום רב. כללי המשחק של יוסי שריד ושולמית אלוני אינם מקובלים עלי. אין להם בלמים. הכל מותר להם לומר ולעשות. לא אוקוה אותם. מבנהם אינו נראה לי. הוא בטוח מדי. חסר מוסריות. המסורת מפרשת אצלם את האמצעים. טוב יהיה אם יעלו את [illegible] מבינים כיצד לח"כ אין מכונית כמו שריד ואלוני ייעלמו מהכנסת זה יהיה כבוד גדול וחשוב לכנסת".

"ומה דעתך על הרב כהנא?"

"הוא לא משופשף. הוא עוד יסתפשף ויילך יותר לשאול בעצת רבנים ויבין שבמקהלה זו לא ניתן לנגן סולו. בזמן האחרון הוא השתדל לשאול, להיוועץ ברבנים. הוא ניסה לגשת לאבא שלי, שסירב לקבל אותו. הבעתי יותר אתו בדבר איסור מיפגשים בין בני נוער יהודי וערבי. כי דעתי על מיפגשים אלה היא שלילית לחלוטין".

רובומטיקס: חלום הרובוטים שנגוז

מאת אריה לביא

בראשית השבוע קיווה עדיין עוזי גרנות, מנכ"ל חברת רובומטיקס, שהמיפגש "פנים אל פנים" עם משקיע מארה"ב ניזל מו"ע, שבראשה רצוני, לרכוש את החברה שבראשה עומד גרנות, ולאפשר לה להמשיך ולפעול בשני תחומי הפעילות מהם מורכב שמה של החברה: רובוטים ואוטומציה. לקראת סוף השבוע התברר, שהתקוות היו אופטימיות מדי. התנאים לרכישת המשקיע הזר לא נענו, וחברת רובומטיקס תחדל לפעול באחד משני תחומי פעילותה המרכזיים: הרובוטיקה. החברה תתרכז בתחום שבו השיגה, לדעת מנהליה, יתרון יוזמי: תחום האוטומציה.

העובדה שלרובומטיקס, להבדיל מחברות רבות אחרות הפועלות בתחום זה, יש אבא (למעשה זוג הורים, שכן מדובר בשני הקונצרנים הגדולים במשק, כלל וכור), תפתור הרבה מאוד כאבי־ראש לכמה מהלקוחות של החברה, שרכשו את הרובוטים שלה.

ראשי כלל וכור הגיעו למסקנה, שהם אינם רוצים לפגוע בתוצאה מכך בלקוחות החברה. החלטה שספק אם היתה מתקבלת בחברה שאין לה הגב המתאים. כך נתקבלה בחברה החלטה חסרת תקדים במשק הישראלי: מנהלי רובומטיקס ייפגשו בימים הקרובים עם מנהלי החברות שרכשו מהחברה רובוטים (בכלל זה מטע, תלמה־כלובנר, ומפעל הפועל במרכז למחקר גרעיני בנחל שורק) ויציעו להחזיר להם את הכספים ששילמו בעבור הרובוטים ולהחזיר את הרובוטים למפעל במעלות־תרשיחא, שכן חברת רובומטיקס לא תוכל לתת עוד שירות למערכות אלה. הצעה אחרת היא, שרובומטיקס תעביר ללא תשלום, למי שרכשו את הרובוטים, מלאי גדול של חלפים, אך האחריות על הרובוטים שסופקו תעבור לידי רוכשיהם.

משמעותה הכספית של ההחלטה היא, שרובומטיקס תחזיר ללקוחותיה כ־300 אלף דולר. שהם כשליש מכלל ההכנסות של החברה בשנה האחרונה. אך בכלל ובכור הגיעו למסקנה שזו הדרך הנאותה ביותר לשלם בעבור השגיאות שנעשו על ידי החברה שקמה לפני כארבע שנים.

תקוות והדרות

כאשר הוקמה חברת רובומטיקס, תלו בכלל ובכור תקוות רבות במפעל זה, שכן ביקשו לפתח רובוטים זולים, אותם ניתן יהיה לשווק לתעשיה הישראלית, שבחלקה הגדול בולטת ברמת המיחשוב והאוטומציה הנמוכה שלה. במקביל, הוחל לפתח מערכות אוטומציה שישלימו במידה מסויימת את פעילות הרובוטים. בראש החברה עמד עוזי גרנות, שהשתחרר זמן קצר לפני כן מחיל האוויר, בדרגת אלוף משנה.

כמו במקרים רבים אחרים, העתיד נראה בתחילה ורוד. הפיתוחים זכו בתמיכה של המדען הראשי של משרד התעשיה והמסחר וכן של קרן הדו־לאומית לפיתוח תעשייתי ישראל־אמריקה. החברה קיבלה משני גורמים אלה כ־1.5 מיליון דולר. כלל וכור השקיעו יותר משני מיליון דולר כל אחת, וכך הגיעה ההשקעה הכוללת בחברה לשישה מיליון דולר, בקירוב. מספר העובדים תפח לכ־50 איש.

רובומטיקס החלה לפתח ולייצר בתחום פעילות רחב — רחב מדי, מסתבר בחוכמה שלאחר מעשה. רובוטים לשינוע, מערכת לקריאת חורים בעת ייצור כלי רכב, מערכת רובוטית רב צירית לעיבוד באמצעות סילון מים, וחזל בבדיקת מערכות המבוססות על סיבים אופטיים ומערכת העברת אנרגיה ללייזרים.

התוכניות בתחום זה היו נרחבות. בראיון שנתן עוזי גרנות לירחון "טכנולוגיות", לפני קצת יותר מחצי שנה, הוא העריך שהמכירות ב־1986 יגיעו לשני מיליון דולר — פי ארבעה מאשר בשנה הקודמת. בפועל הגיעו המכירות לפחות ממיליון דולר, והן יצטמצמו לכ־600—700 אלף דולר בעקבות הסגר הרובוטים מהמומטיקס. גרנות התבסס לא מעט על סקר שוק שנערך בגרמניה ובאוסטריה ושר הצביע על ביקוש רב לרובוטים. באותו ראיון הוא העריך, שלקראת סוף השנה יחל בייצור מדיד במחיר של 10 אלף דולר לרובוט, זול ב־50 אחוז מכל רובוט אחר.

המציאות היתה שונה. הרובוטים שייצרה רובומטיקס היו יקרים מאוד, והעיקר שבו הם נמכרו היו סכסוך של רובומטיקס לרוכשי הרובוטים.

הצלחות באוטומציה

אך לצד הכשלונות היו גם הצלחות. החברה הצליחה למכור לקונצרן הרכב הגרמני פולקסוואגן מערכות המיועדות לקריאת חורים בעת ייצור כלי רכב. המערכת מורכבת ממתקן לייזר ומרובוט שפותח על ידי החברה הגרמנית. במקביל, מסתמן חוזה דומה עם חברת רנו הצרפתית. החוזה כבר אמור היה להיות חתום, אך רצח נשיא רנו שיבש את התוכניות. בסוף השבוע שעבר הוריא גרנות לפאריס, לשיחות עם מנהלי רנו בדבר הספקת מערכות בסכום של כ־900 אלף דולר.

ההצלחה בתחום מכירות מערכות האוטומציה לרכב לא מנעה את ביצוע הניתוח הכואב בחברת רובומטיקס. בחודש אוקטובר התכנסה ועדת האקזקוטיבה של החברה, המורכבת מעקיבא מאיר, נציג כלל, עוזי מלצר, נציג כור, ועוזי גרנות, והחליטה על ארגון מחדש של החברה ודרכי פעילותה בעתיד. בין היתר, הוחלט שמספר העובדים בחברה, שצומצם בינתיים ל־30, יופחת ל־15, להפסיק את הפעילות בתחום הרובוטיקה ולהתמקד במחינה עסקית בניצול הצלחותיה של החברה בתחום מערכות הזיהוי, בעיקר לתעשיות הרכב באירופה.

ההחלטות התקבלו בניגוד לדעתו של עוזי גרנות, שאף מתח ביקורת על ההחלטה. לדעתו, ניתן היה בעזרת השקעה של כשני מיליון דולר נוספים בחברה להגיע לפיתוח של רובוט זול יותר ומשוכלל מזה שפותח עד כה. מאיר ומלצר, נציגי בעלי המניות, ראו את הדברים בצורה אחרת והחליטו שאין להמשיך ולהזרים כספים למערכות לייצור רובוטים, אך להמשיך ולהשקיע בתחומים בהם לחברה היו הצלחות, קרי מערכות הזיהוי לרכב.

גרנות ראה בהחלטה שנתקבלה, אי־אמון בו, והודיע על פרישתו. הוא סבר, שעל־ידי השקעה של שני מיליון דולר ניתן יהיה להגיע להשלמת מערכת הרובוטים שהוחלט להפסיק לייצר. בעלי המניות, כך הכלל, סברו שההשקעה הדרושה צריכה להסתכם בשלושה מיליון דולר. הם גם לא היו בטוחים בתוצאות, והגיעו למסקנה שהסיכון גדול מהסיכוי. כתוצאה מכך, הנפטר עוזי גרנות. סגנו, זמי אברמן, יחל לפעול ב־1 בינואר כמנכ"ל בפועל.

עקיבא מאיר, מנכ"ל כלל תעשיות אלקטרוניקה ויו"ר מועצת המנהלים של החברה רואה בהחלטות שהתקבלו לגבי רובומטיקס חלק מהמשבר הפוקד את התעשיה הטכנולוגית בישראל. לדעתו, יש לבדוק את המשבר ברובומטיקס בתמיכה המצומצמת מדי, לטעמו, שמקבלת התעשיה הישראלית, ובמיוחד התעשיה עתירת ידע.

مكبر من الأصل

مكتز من الاحتل

הקצין שידע הכל

דיוקנו של קצין הנחתים אוליבר נורת, חביבו של רונאלד רייגן

שרות **Newsweek** מיוחד ל"הארץ"

הוא היה קצין במלחמת וייטנאם, שזכה לעיטורים רבים ועלה עד לאחד התפקידים רבי העוצמה ביותר והשאיים ביותר בתחום מדיניות החוץ בוואשינגטון — קצין נחתים המקרין סמכותיות וביטחון ביכולתו, וידוע בנרצו, בפטריוטיזם שלו ובמעמדו כחביבו של הנשיא רונאלד רייגן. אך בשבוע שעבר, לאחר 72 שעות בהן ניצב במרכז הסערה הפוליטית לתוכה נקלע לפתע הממשל, מצא עצמו סגן אלוף אוליבר נורת, בן 43, מושלך לפתע מתפקידו. כששערי הבית הלבן, שם עבד בחמש השנים האחרונות, ננעלים בפניו, הוא ניצב תחת חשד פרכבי כי הפר את חוקי ארצו.

נורת, אמר התובע הכללי אדווין מיז, הוא "האדם היחיד ... בממשל האמריקאי, שידע בדיוק" על עסקות מיליוני הדולרים שעל פי השמועה הועברו מעסקת הנשק האיראנית הסודית לתמיכה ב"קונטראס" בניקראגואה. נורת הפך מיד לעד המפתח והמועמד לתפקיד פתי שנפל למלכודת במבצע השואי המלוכלך ביותר מאז ימיו של ניכסון, וצרותיו הן רק בתחילת הדרך. בתוך 24 שעות נתנו פקידים להבין שנורת, שכבר נחקר על ידי משרד המשפטים, חזר למשרדו בבית הלבן, שם — על פי השמועה — השמיד מסמכים חיוניים להצלחת החקירה העצמית של הממשל.

באשימיו, שלא והוו, לא פרסמו מה הרשומות שנורת יכול היה להשמיד, ואין עדות לכך שנכלל בהן דבר מה על הקשר איראן־ניקראגואה. אך האפיזודה מדיפה ריח של חבלה בהליכים משפטיים, והיא עוררה מקהלה של דרישות על גבעת הקפיטול, למנות תובע מיוחד בפרשה.

אף כי נראה, שידידיו של נורת נדהמו מהשמועות, סירב נורת עצמו לומר דברים כלשהם בפרשה. "היתה קבוצה קטנה מאוד של אנשים שידעה מה מתרחש", אמר נורת לעמית בשבוע שעבר. "כל מי שחושב שהוא יודע — מרמה. אנשים שבאמת יודעים, אינם מדברים".

מזיגה של ראמבו ופימפרנל

אם כל האמור לעיל מזכיר את גורדון לידי (מ"יחידת השרברבים" הידועה לשימצה בפרשת ווטרגייט), יש לכך סיבה טובה: אולי נורת דומה מאוד, לדעת אנשים המיטיבים להכירו, ללידי בנכונתו לצאת אל "קו האש". אבל לידי, על אף ראוותנותו, לא התקרב מעולם למעלליו של נורת כאיש צבא או כסוכן נשיאותי.

לדברי ידידיו ומעריציו של נורת, היה גיבורם תערובת של ראמבו, ראיסטאניאן משלושת המוסקטירים וסקרלט פימפרנל — קצין מסור, שתקן ורב תושיה, ששירת את ארצו בהצטיינות בווייטנאם ושמילא תפקיד מרכזי ברבות מהצלחות מדיניות החוץ של הממשל. אומרים שנורת הוא שהגה את התוכנית המבצעית ליירוט המטוס שנשא את חוטפי אקילה לאורו. על פי השמועה, הוא גם לחץ למען הפלישה לגרנאדה, סייע לרסן במה מפעלותיהן של חוליות המוות הימניות באל סלוואדור וסייע בתכנון ההפצצה על לוב.

משמיציו מספרים סיפור שונה. בעיניהם, היה נורת קצין שאפתן אך חסר ניסיון, בעל כישרון לקידום עצמי, שדיבר יותר מדי עם העיתונות. "נורת העמיד את עצמו במצב בו אפשר היה להובילו בנתיב הלא נכון", אמר אחד מעמיתיו. "כאשר אתה מתקדם כלפי מעלה, מצפים שיהיה לך השכל לומר 'סלח לי, אדוני, אבל מה שאתה מבקש ממני לעשות אינו חוקי, אינו מוסרי — או מוסתר'. נורת אף פעם לא למד זאת".

ביוגרפיה חשאית

רבים מפרטי הביוגרפיה של נורת הם חשאיים, בין היתר משום שהיה מעורב בפעולות חשאיות בחלק גדול מהקריירה שלו במארינס וגם בגלל תפקידו הרגיש בבית הלבן. הוא נולד בסאן אנטוניו שבטקסאס ב־1943, וסיים את לימודיו באקדמיה הצבאית של אנאפוליס ב־1968, כשהוא בוחר לשרת במארינס. הוא נשוי לבטסי סטיוארט ויש להם ארבעה ילדים. בווייטנאם הוא זכה בכוכב הכסף ובשני עיטורי לב הארגמן, והיה מעורב שם במה שמוראיך מלחמת וייטנאם מכנים "המוך" משימות חשאיות. הסיבות להענקת כוכב הכסף, חסויות, אך אותו מקור אומר, שנורת זכה באות ההצטיינות על משהו באמת פנטסטי — "משהו כמו אדם המוקף על ידי תריסר חיילים של האויב וכל מה שיש לו להגנתו זה מזלג עשוי פלסטיק. משהו כזה".

הוא שירת כמדריך למשימות מיוחדות ובמטה לתכנון ולמדיניות במטה המארינס. כסטודנט בבית הספר לפיקוד ומטה של הצי בניופורט, הוא עורר את תשומת ליבו של מזכיר הצי, ג'ון לאהמן. יש להניח, שלאהמן הוא שסייע בהעברתו של נורת לסגל המועצה לביטחון לאומי.

נעליים גדולות מדי

הדעה הרווחת כיום היא, שהעולם המורכב של דיפלומטיית מעצמות־העל היה גדול מדי על נורת, איש צבא זוטר יחסית, בעל נטיה לפעולה בוטה ודרמאטית. אולי דעה זו אינה הוגנת, אך אין כמעט ספק שמעטים — אם בכלל — מאנשי סגל המועצה לביטחון לאומי הורשו אי פעם לפעול באותה מידה של חופש פעולה ממנה נהנה נורת, ושהמועצה עצמה לא נועדה מעולם לביצוע משימות חשאיות.

לדעת תומכיו, היה נורת איש סגל נאמן מאוד, איש של כבוד, שמילא נאמנה חיונית בארגון קטן שמנהיגותו השתנתה לעיתים קרובות מדי במהלך שירותו בו. יועץ הביטחון הלאומי לשעבר, רוברט מקפארליין, שהיה ממונה על נורת במשך שנתיים, נשען עליו במידה רבה. סגן אדמירל ג'ון פוינדקסטר, יורשו של מקפארליין, ידע — על פי השמועה — רק במעורפל מה באמת מעולל נורת, אף כי נורת טען והדגיש כי מעולם לא עשה דבר ללא ידיעתו של פוינדקסטר.

משימתו הראשונה במעלה של נורת במועצה לביטחון לאומי היתה, לפקח על המדיניות האמריקאית במרכז אמריקה ודרומה — בעיקר אל סלוואדור וניקראגואה. היה לו גם תפקיד מרכזי במלחמה נגד הטרור. בבית הלבן הוא היה ידוע במשימותיו החשאיות הרבות, והוא היה אחד מאלה שנלוו למקפארליין במסעו הידוע כעת לשימצה לטהראן — אותו מהלך שפוצץ את המכסה מעל הקשר איראן — ניקראגואה.

תפקידו העיקרי של נורת במלחמת ה"קונטראס" עלה על פני השטח שבועות מספר קודם לכן. באורח בלתי מוסבר הגיעו קריאות טלפון משכירי חרב אמריקאים באל סלוואדור ללישכתו של נורת בבית הלבן. על אף הכחשות הבית הלבן, רשומות חברת הטלפון בסלוואדור הוכיחו בבירור את קשריו של נורת למבצע אמריקאי לספק נשק ל"קונטראס".

אין ספק, שנורת היה מעורב בכל היבט של מסעות הצלב של הממשל באמריקה הלטינית, והלהט הפוליטי שלו בתמיכתו ב"קונטראס" הרהים ידידים ומבקרים כאחד. נורת, שמעולם לא נרתע מלהשתמש במעמדו ובהשפעתו בבית הלבן, לחץ ודחף ולעיתים קרובות עורר את חמתם של ביורוקרטים במשרדי החוץ וההגנה. הוא אהב לכנות חברי קונגרס שהתנגדו לאספקת סיוע אמריקאי ל"קונטראס", "ממזרים קומוניסטים". מקור אחר נזכר, שכאשר הוטל על נורת ללוות ועדה נשיאותית לאיסוף עובדות ולימוד במרכז אמריקה ב־1983, הוא כינה עצמו בגלוי "איש חיל החלוץ לקראת הפלישה" לניקראגואה. אם היו דבריו אלו דוגמה להומור גרדומים, היתה זו גם התבטאות אוויליות מאוד, כשהיא באה מפי חבר במועצה לביטחון לאומי.

אומץ־לב — ופזיזות

מקור אחר מספר על מקרה מסמר שיער באל סלוואדור ב־1985, כאשר טס נורת ברחבי המדינה ירודת הקרבות, במטוס קל. יחידה של צבא סלוואדור פנתה במכשיר קשר בבקשה לחלץ שני חיילים פצועים. נורת, שהוא טייס, הנחית את המטוס על מסלול עפר. מטוסו נפגע באש כאשר המריא. על נורת הנחית המטר של רסיסי השימשה שהתנפצה, והם נרטבו בדלק ממכל שהתפוצץ. איך־שהוא, הצליח נורת להחזיר את המטוס בשלום לבסיס.

אם תוסיף הסיפור את אומץ־ליבו של נורת, הוא גם מראה את פזיזותו. אז כמו עכשיו נאסר על אנשי סגל אמריקאי להיכנס לאזורי קרב בסלוואדור, ולוא היה נורת נהרג או נופל בשבי המורדים, הרעש שהיה נוצר עלול היה להרוס את הקואליציה הרופפת בקונגרס התומכת במדיניות האמריקאית באל סלוואדור. שאלה גדולה היא, מה יקרה עכשיו לאלוף נורת. ידידיו המודאגים מתפקידו הבולט מדי בשערוריה הנוכחית ומתעמקת, חוששים פן יהפוך לשעיר לעזאזל של הממשל כולו, אף כי נורת עצמו, הנאמן עדיין ללא סייג לנשיא, נראה כמי שמחזיק עד כה מעמד על קשיחותו הרגילה. כפי שאמר בשבוע שעבר: "התוכניות שלי עכשיו הן לבטוח באל — ובעורך דין טוב".

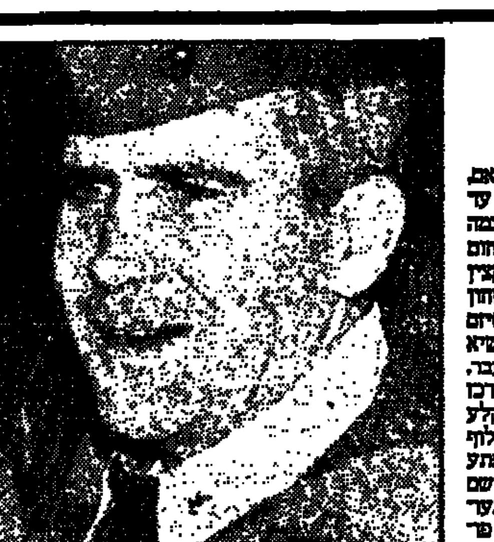

אוליבר נורת: אומץ לב ופזיזות

קדאפי: אני אומלל מהמצב בעולם

שרות **DIE ZEIT** מיוחד ל"הארץ"

סופו של היטלר היה טרגדיה, בגלל השיטות שלו. כנ"ל גם מוסוליני. גם סופה של הציונות יהיה טראגי, מכיון שהיא משתמשת באותן שיטות. כל אדם נבון חייב להסתייג מהשיטות האלה.

להלן קטעים מראיון שהעניק שליט לוב, מועמר קדאפי, לתיאו זומר ויוכן שטיינמאייר.

שאלה: אחד האירועים החשובים ביותר של השנה היה ההתקפות האמריקאיות על טריפולי ובנגאזי. מה היו תוצאות הירי? איך אתה עצמך עברת את היום והלילה של ההפצצות?

תשובה: מנקודת התצפית הנוכחית אני יכול לומר: המצב המביך שבו נמצאים עכשיו רייגן והכנופיה שלו, הוא בדיוק באותו לילה של ההתקפה. יש כאן לקח לעולם כולו כאשר משתמשים בשיטות כאלה, כך זה תמיד נגמר. גם סופו של היטלר היה טרגדיה, בגלל השיטות שלו. כנ"ל סופו של מוסוליני. גם סופה של הציונות יהיה טראגי, מכיון שהיא משתמשת באותן שיטות. כל אדם נבון חייב להסתייג מהשיטות האלה, כי הן תמיד מסתיימות באסון.

האם אתה מאמין שניתן יהיה לתקן את היחסים עם ארצות הברית?

לאחר רייגן, בוודאי. יורשו של רייגן יפיק את הלקחים מהפוליטיקה שלו. הוא יכבד אותנו. אני חושב, שהיחסים תחת נשיא חדש יהיו שוב טובים יותר. התנאי שלנו: ששום עברי לא יחזיק בתפקיד רב השפעה במועצה לביטחון לאומי או במשרד החוץ.

האם אתה מתכוון ליהודי או לישראלי?

כל יהודי הוא ישראלי.

לא בהכרח. יש יהודים שהם בעלי אזרחות גרמנית או אמריקאית. קיסינג'ר, למשל. האם לא יוכל קיסינג'ר להפוך שוב ליועץ לביטחון לאומי?

פירוש הדבר, במקרה כזה, שישראל תחזיק איש שלה במנגנון הבינלאומי של ארצות הברית.

ידידך קרייסקי גם הוא יהודי.

אחיו חי בישראל. הוא ישראלי מכיון שהוא יהודי.

נאט"ו נגד משפחת קדאפי

איך נתאפשר לאמריקאים לבצע את התקפתם שלהם ללא הפרעה? האם לא ידעת על כך מראש? האם לא היתה שום התראה?

אף פעם לא האמנו ולא ציפינו, שברית נאט"ו תבצע מיתקפה על מדינה קטנה, ואפילו על משפחה אחת ויחידה: זה היה מתוכנן להרוג אותי ואת משפחתי.

יש שמועות שהאמריקאים הודיעו על המיתקפה הקרובה לרוסים. הרוסים הוציאו במועד את יועציהם הצבאיים מקו האש.

זה אינו נכון. היועצים הרוסים לא הוזעקו. אם היו יוצאים, זה היה פוגע באמינותם של הסובייטים בקרב ידידיהם, בעלי בריתם.

ומה קרה למשפחתך?

המיתקפה התרכזה על הבית שלי. הקירות נפלו על המשפחה, על הילדים. אני הייתי עסוק בהוצאת הילדים ובהצלת המשפחה מההריסות. אחר כך הלכתי למטה המבצעים הצבאי. שם אמרתי, שאת המיתקפה ביצע פחדן, לא אדם אמיץ. לא היה זה קרב הגון אלא מיתקפה של אדם פחדן, ששלח את המטוסים האסטרטגיים שלו מאמריקה הרחוקה.

רבים מאיתנו התרשמו, שגם הקולונל קדאפי לא תמיד נוקט בשיטות נקיות. במערב גרמניה גינו את פעולתו של רייגן, אבל רבים גם אמרו שמי שתומך במעשים כמו הפיגועים בשדות התעופה בוינה וברומא, או הפיצוץ בדיסקוטק המערב ברלינאי "לה בל", לא צריך להתפלא כאשר האמריקאים משלמים תורה.

אין שום הוכחה לכך, שלוב עומדת מאחורי ההתקפות הטרוריסטיות האלה. עכשיו ברור, שללוב אין שום קשר לכך, לא ברומא, לא בוינה ולא בברלין. מלכתחילה אמרנו, שאין לנו שום קשר לפעולות האלה.

במידה שהדברים נוגעים ב"לה בל", ממשלת בון אומרת שיש לה תעתיקי שיחות במכשיר קשר בין "משרד העם" הלובי במזרח ברלין והמרכז בלשכה בטריפולי. מהשיחות האלה עולה, שמלוב עצמה יצאה הפקודה לבצע את הפיצוץ ושהשגרירות לאחר הפיצוץ אישרה השלמת המשימה, גם זאת במכשיר קשר. אלו אולי אינן הוכחות קבילות בבית משפט, אבל מכל מקום הממשלה הפדראלית עומדת על מעמדה, שגורמים לובים היו מעורבים בפרשה.

בתור מדינה, אנחנו לא יודעים שום דבר על הדברים האלה.

מה פירוש "בתור מדינה"? האם יש גופים פרטיים או משרדים במוסד הכפופים לשלטון המרכזי, שיכולו לדעת על כך דבר מה?

כאשר אזרחי מדינה מבצעים פעולה, האם המדינה של אותם אנשים אחראית על המעשה או אנשים עצמם? אזרחים גרמנים תקפו פעמים רבות מיתקנים צבאיים אמריקאים ברפובליקה הפדראלית. האם דבר זה נותן לאמריקאים את הזכות לתקוף את גרמניה?

אבל המחתרת של "סיעת הצבא האדום", אותם אתם מכנים "אזרחים גרמנים", לא השתמשו במכשירי הקשר של השגרירות הגרמנית לתכנון פעולותיהם.

אנחנו מפקפקים בגירסה שלך.

"אנו מתנגדים לטרור"

מה היא הגישה העקרונית של הקולונל קדאפי למה שאנחנו מכנים טרור?

אני תומך במאבק החירות של עמים. מכך לא אסוג גם אם אצטרך להסתבך בראשי. אבל טרור — אנחנו מתנגדים לו מנקודת המבט שלנו.

האם גם את הפיצוץ בדיסקוטק "לה בל" אתה מכנה אקט טרור שאין לקבלו?

אני לא יכול לגנות את המעשה הזה. אני לא יודע מי עשה כאן פעולה נגד מי. אולי גרמנים עשו זאת, נגד חיילים אמריקאים המוצבים בגרמניה כמו כובשים. אני רואה בכך את ההתנגדות של העם לכובשים שלו. זה הוא באמת ההסבר הטוב ביותר הסביר ביותר. האמריקאים היו צריכים להפציץ את גרמניה, לא את לוב (צוחק).

אתה מעניק לתנועות שיחרור בעולם כולו תמיכה מוסרית וצבאית. האם אתה תומך גם בתנועת השיחרור של המג'אהדין באפגניסטאן, אף כי הם לוחמים נגד ידידיך הסובייטים?

אני רואה במה שקורה באפגניסטאן עימות בין האמריקאים והסובייטים, מכיון שאמריקה מממנת את המאבק הבכאי. אני לא יכול לתמוך במי שאמריקה מממנת אותו.

האם אתה לא מאמין, שיש סיבה מוצדקת כאשר כמעט שלושה מיליון מוסלמים בורחים מאפגניסטאן לפקיסטאן?

הם בורחים מהמלחמה.

כיצד הם יחסיך עם ברית המועצות? האם נכון, שלוב רוצה להצטרף לברית ורשה?

היחסים שלנו טובים.

אני חוזר: האם אתה שוקל להצטרף לברית וארשה?

אנחנו חושבים על כך.

האם גם הסובייטים חושבים על כך?

כן. אם תמשיך אמריקה לבצע מיתקפות מטורפות כאלה בשטח הזה, אז נחשוב על כך.

הספר הירוק כתנ"ך עולמי

במערב גרמניה קיימת תנועה פוליטית המכונה ירוקים. אבל אין לה קשר עם הספר הירוק שלך ועם הרעיונות הכלולים בו. (זאת בעקבות דבריו של קדאפי כי הספר הירוק ייהפך לתנ"ך של העידן המודרני).

בעתיד תהיה בעולם כולו תנועה ירוקה מאוחדת. אני תומך בירוקים בגרמניה ללא שום סייג. אני רואה את התנועה הזאת כביטוי לרעיונות שלנו, להשקפות שלנו.

מהיכן שאבת את הרעיונות שלך? איזה פילוסופים קראת? האם רעיונותיך נבעו רק מהקוראן, או גם ממקורות אחרים? איך חיברת את הספר הזה? האם ישבת באוהל במדבר וכתבת אותו ביד, או שכבר הכתבת את הטקסט?

אני למדתי היסטוריה, וגם פילוסופיה ופסיכולוגיה. אחר כך למדתי את המצב האמיתי של האנושות. אני עשיתי זאת ללא הרף. אני לומד את המציאות. אני תמיד רואה במדרייך למה אדם אחד אומלל ואחר צוחק. מדוע פלוני עשיר ואחר עני. אני גם למדתי את היחסים הישירים בין האנשים בחברה לא מורכבת, והשוויתי אותם עם חברה מעמדית.

האם אתה שואב מושגים אלה מהמרקסיזם? האם קראת בכלל את מארקס?

אני רואה את המרקסיזם כצעד לקראת הקידמה של האנושות. אני רואה את התיאוריה האוניברסאלית שלי כצעד שני לאחר המרקסיזם. הספר הירוק הוא מה שבא לאחר מארקס.

תיאוריה חייבת לעמוד במבחן המציאות. האם אתה מאמין שהתיאוריה שלך הוכיחה את עצמה לכשעצמה? האם אתה מאמין שאתה יכול באמצעות התיאוריה לפתור גם את הבעיות הכלכליות שלך?

זאת אין לדעת לאחר שנים מספר בלבד. לשם כך צריכה האנושות כולה לעבור שינוי במשך עידן שלם. מצבו של העם הלובי כיום הוא הטוב ביותר בעולם כולו. זה העם היחיד בעולם כולו, שלא נשלט אלא שולט בעצמו. זה הוא העם היחיד המחזיק את השלטון בידיו.

קיימות עדיין אצלכם "ועדות מהפכניות". מה תפקידן? הספר הירוק בכלל אינו מזכיר אותן.

"הוועדות המהפכניות" קיימות כדי להביא את העם לידי כך שיחזיק בשלטון.

אצלנו רואים את "הוועדות המהפכניות" כהתערבות של מנגנון מדינה ומשטרה חשאית. איך לדעתך יש לראותן?

התמונה הזו אינה נכונה. נכון לומר: זה כוח מהפכני שבא מהעם, מההמונים, הוא דוחף את העם להפעיל את השלטון.

קשיים כלכליים

נגיע לשאלה מעשית: מחיר הנפט. עקור לפני שנתיים הרוויחה לוב 22 מיליארד דולר. בשנה שעברה היו אלה 10 מיליארד. השנה רק 5 מיליארד. האם קבוצה גדולה של אנשים יכולה אי פעם להחליט בבעיה כזו?

לשאלה הזו אין שום קשר ל"תיאוריות המהפכניות".

האם, למשל, נערך דיון ציבורי בשאלה אם צריך היה להתערב בצ'אד או לא? האם לא עדיף להקדיש את הוצאות ההתערבות הזאת לכלכלה המקומית?

אין שום התערבות בצ'אד. העם הלובי החליט לתמוך בתנועות שיחרור ולהגן על גבולות ארצו.

יש לך חזון גדול. האם הקולונל קדאפי הוא נביא? או מה הוא? איך הוא רואה את עצמו?

אפשר לומר שאני נביא של שלום ושל חופש. גם הנביא של עידן חדש, כלומר העידן של ההמונים.

כרגע נתונה לוב בקשיים כלכליים. היא אינה משלמת את כל החובות, או לא משלמת אותם במועד. איך ישולם בתנאים אלו תהליך הבניה של ארצך?

לוב לא תסבול ממשבר הכלכלה העולמית. כי לוב היא מדינה קטנה ואין בה שום ניצול.

אבל יש בעיות תשלום.

הבעיות המעבריות הן שגיאות במשבר הזה, לא לוב.

אכן, כמצב שלוב אינה משלמת.

מי אשם בכך? אנחנו? אבל זו הדרך לא רצינית לנהל עסקים.

יש משבר בשוק הנפט. לכן אנחנו לא יכולים לשלם. מחיר הנפט ירד מאוד. כאשר יעלה שוב, או יחזירו החברות הזרות, הן יקבלו את כספן. כל מה שחייבים להם הם יקבלו. הן יקבלו אפילו רווח הרבים.

האם אתה תומך במחירי נפט גבוהים?

כן.

מה לדעתך הוא המחיר הראוי של חבית נפט?

לא פחות מ־30 דולר.

לאחר המיתקפה האמריקאית ב־14 באפריל נעלם הקולונל קדאפי מהמודיעים, או כך לפחות נוצר הרושם. דובר על כך שהוא סובל מדכאונות, שהוא אדם אומלל, שהוא פורש מהפוליטיקה או חייב לפרוש ממנה. אמרו גם שהוא חולה. איך רואה קדאפי עצמו את מצבו בראיית מצבו הנפשי?

אני אומלל מהמצב בעולם. העולם חי כיום בג'ונגל. האליטות הפכו לחזק, הרעב לשיטה. לאנשים אין אופי. הם מושתתים לשלום, לחופש, ולאושר נשקפות סכנות רבות.

פולחן אישיות? להד"ם

אמרת שהעם רואה את קדאפי. העם רואה אותו הרבה מאוד. בארץ התמונים יש באורח פראי דומני תמונות רבות מאוד של אדם אחד יחיד בבגדים שונים ותנוחות שונות. בספר הירוק כתוב: הבורי מלגלג על משחק ראווה ההמונה. כל הפורטרטים של קדאפי — האם הם אינם בבחינת הבנה?

אני לא אוהב לעמוד באור הזרקורים. אני גם לא אוהב מחיאות כפיים ופסטיבלים. אבל כאלה הם האנשים, האוהדים, העם. ראיתי תמונות רבות שלי תלויות על הקירות והוריתי להוריד אותן. אבל זה בניגוד למה שרוצים האנשים.

המדינה היא — קדאפי

מאת תיאו זומר

DIE ZEIT

מיוחד ל"הארץ"

תמונתו תלויה בכל מקום: במשרדים רשמיים ובבתי עסק, על כל קיר בית ובכל חלון ראווה. מועמר קדאפי אומר, שהוא אינו אוהב את אור הזרקורים, אך בכל מקום אפשר לראות אותו במיגוון של מדים ופוזות, כקולונל עטור אותות הצטיינות, במדי רב חובל לבנים או כחוליים, כפרש במדבר, בתלבושת בדואית מסורתית או בתעוטה: חציה אופנה מאז וחציה אופנה ישנה. גם את הגיגיו של קדאפי אפשר למצוא בכל מקום — סיסמאות מהספר הירוק שלו, שבו העלה את התיאוריה האוניברסאלית השלישית, אשר באמצעותה הוא רוצה להביא אושר לעולם כולו: "אין דמוקרטיה ללא קונגרסים עממיים". "השיטה המפלגתית מחסלת את הדמוקרטיה". "דמוקרטיה היא שליטת העם בעצמו". "שותף, לא שכיר". המובאות האלה מוקרנות לעין כבר בשדה התעופה של טריפולי. הן מתנוססות על כרזות אין ספור. הם מקשטות את כתלי האוהל במטה הראשי של הקאיד — המנהיג.

לקדאפי יש יומרות. "הספר הירוק מראה את הדרך לפיתרון כולל של בעיות החברה האנושית". הג'מאהיריה, מדינת ההמונים, היא דגם לעולם כולו ולכל ההמונים. את התיאוריה האוניברסאלית שלו הוא רואה כאמת בלתי מעורערת ובלתי משתנה "האמיתות שלה. הן תוצאה של חקר ההיסטוריה האנושית. כל דיון על כך פסול". הוא רואה עצמו כנביא: "שליחות ומשימות שמעבר לעולם הזה באו תמיד מהמדבר".

המציאות סותרת את החזון

הספר הירוק הוא כרך צנום. אותיות גדולות ושורים צרים גורמים לכך, שישתרע על־139 עמודים. הפרק הראשון נקרא "פיתרון בעיית הדמוקרטיה: כוח העם". הפרק השני מתאר בצורה מאוד מעורפלת את פתרון הבעיות הכלכליות: חיסול השכר, הכסף, הרווח והרכוש, שימוש חופשי בקרקע והיתר חינם לכל אדם. הפרק השלישי ("הבסיס החברתי של התיאוריה האוניברסאלית השלישית") הוא אוסף של הגיגים מעורפלים על האומה, השבט והמשפחה, הגבר והאישה, החינוך, האמנות והספורט. "תנ"ך זה של העידן המודרני", כדברי קדאפי, משלב יחד "אמיתות" ("האישה והגבר הם שניהם ללא ספק יצורי אנוש"), קלישאות ("נשים הן ברוב עדינות, נאות, נוטות לבכי ולבהלה") ויומרות מעמיקות בכיסוי ("לימוד חובה על פי תוכנית לימודים מוגדרת, הוא הפיכת ההמונים בדרכי כפיה לשוטים"). הקאיד מכנה הדיון — מוזר. הוא נגד גני ילדים, אותם הוא משווה לחוות עופות. האם היא שאחראית לחינוך הילד.

קדאפי חולם על שפה אחת בעולם כולו ועל פירוק הצבא. הוא רוצה לחסל את איצטדיוני הספורט: "כאשר לכל אחד יהיה סוס, לא יהיה שום אדם שיתבונן במירוצים ושימחא כף למנצחים". לדעתו, "הג'מאהיריה היא אוטופיה בת מימוש".

המציאות הלובית סותרת את דבריו. בשטח היא דיקטטורה מקומית. הכלכלה תקועה במיתון מאז נפילת הכנסות הנפט. המדינה שרויה במצב דומה. אין שום תנופה של חידושים ופעורות. את הידרדרות תנאי המחיה ליטי לשלטון כפיה זהו קדאפי עצמו בספרו הירוק: "כאשר מסתכלים על הדברים מנקודת המבט של המציאות, החזקים הם תמיד השולטים".

הוועדות המהפכניות

החזקים במדינה הם זה מכבר "הוועדות המהפכניות", מוסד שכלל אינו מוזכר בספר הירוק. הם תערובת של מנגנון מפלגתי ומשטרה חשאית. תפקידם גם לכוון ולשלהב על פי הוראה מלמעלה, הם בולקים גם מנגנון פיקוח, ריגול ומעקב. הם אמורים לכוון את ההמונים "ולהשמיד כל תנועה פוליטית שמטרתה לשלוט על העם ולקחת על עצמה את סמכותו".

בראש הוועדה עומד "קומנדר" בן 12 איש, מרכז הכוח האמיתי במדינה. את עושי דברו אפשר לראות בכל מקום. הם בולטים לעין בשדה התעופה ומשתרעים על כורסות, חודרי המתנה במלונות. מרגלי הוועדות מודיעים למשטרה על כל זר שרוצה לצלם תצלום למזכרת. גם ילדים במלשינים. נער בן 12, שהסיגריה משתלשלת בריפיון מפיו, הזעיק מיד את הז'נדרמים כאשר אנשי "די צייט" רצו לצלם את מבחר הירקות בשוק החקלאי ליד שערי העיר טריפולי. אנשי "הוועדות המהפכניות" אינם בודדים בשיטותיהם. "כבר ראיתי אי אילו דברים", אומר זר החי בלוב שנים רבות על המבכות העיניים. "ראיתי איך עוצרים אנשים שמספר הנעליים שלהם 42, הם חוזרים ברגליים נפוחות ויכולים ללבוש רק נעליים במספר 46".

מאז ירידת מחירי הנפט, שקועה הכלכלה הלובית במצוקה עמוקה. העגורנים שנעצרו במלאכה במגרשי הבניה. נמל טריפולי נראה מת. מדי פעם יוצאת ספינת נוסעים למסינה או לבנגאזי. פה ושם מגיעה אוניית משא ישנה. אפילו במלון הגדול "אל כביר" אין תמונה. במסעדה אי אפשר להזמין על פי התפריט. בוקר, צהריים וערב עומד מזון צנוע לרשות הסועדים. בעיר העתיקה, מוצגת התצורות בשוק סגורות. המחוזית השניה מציעה מבחר דל: שטיחים וקערות נחושת תוצאות את דמותו של קדאפי, תכשיטים זולים וארטיקי פלסטיק. אנשים חייבים לעמוד בתור לקניית לחם. ירקות ופירות אפשר למצוא רק בשווקים בשולי העיר. מי שהפרוטה בכיסו, יכול לקנות שם גם תרנגולות או כבש לשחיטה עצמית. במרכולים קונים תושבי טריפולי כל מה שיש: אבקת כביסה באריזות קרטון גדולות, חמאת בוטנים צ'כוסלובקית, סוכר בשקים, ואטליזים ריקים. אם יש סחורה, היא מוצגת על המדפים בצורה שממחידה את העפעפיים: שמן בישול בקופסאות, תה סודה, מיץ עגבניות משומר, שניים, סבון, קערות פלסטיק מתוצרת עצמית, מוכבי זבובים, מכחול עלוב בעליים ומוצרי טכסטיל.

מדינה מתפוררת

הלובים מכירים היום בכך, שהרווחה במשך שנים רבות עמדה רק על שוק הנפט. הצבא בולע 40% מתקציב המדינה. המלחמה בצ'אד הפכה להקות דם כלכלית מתמדת. מפעלי בניה ומודרניזציה הם מעשי ידיהן של חברות מערביות. הן בונות רחובות ובתי חולים, בתי זיקוק ובתי חרושת. הן מפיקות את הנפט. הן מוציאות לפועל את מבצע 100 השנים של קדאפי: הקמת צינור מים מהמאגרים התת־קרקעיים של סהרה עד לחוף הים.

אבל לוב תרלה לפרוע את חובותיה. חובות החוץ שלה עלו עד 12 מיליארד דולר, מהם 50% לברית המועצות. משום כך הניחה מוסקווה את ידה על מחצית הנפט הלובי, אותו היא מוכרת במחירים מוזלים. רבים היו רוצים להפסיק את כל הפרוייקטים שלהם בלוב, לולא כבר השקיעו סכומי עתק, שטבעו בחול.

לוב נראית היום כמו אתר מבנייה: מלאכת הבניה לא לגמרי הושלמה, וכבר מתפוררת. העיר היא מצבור אשפה אחד גדול. (לפני "חג המהפיכה" נאלצו החברות הזרות לשלוח חוליות נקיון כדי לפנות חלק מהאשפה. נראה שאף אחד לא העלה בדעתו, לשגר למלאכה זו את 70 אלף הצעירים המובטלים בעיר. המכוניות — כמעט לכל לובי יש מכונית — נראות כאילו יצאו ממחסן גרוטאות: מעלות חלודה, רבות מהן ללא פנסים או אפילו הגה.

גולים בחו"ל — ובבית

קדאפי התלונן לא אחת, שהוא מנהיג בלי עם. אוכלוסית לוב, המונה קצת למעלה מ־3 מיליון איש, קטנה מדי לשאיפותיו. אך האם אפילו אותם שלושה מיליון עומדים מאחוריו? משקיפים זרים אומרים: לא. 30 אלף לובים יצאו לגלות. רבים מהם מרגישים עצמם כגרים בתוך ארצם. כל אחד מנסה להשיג אשרת יציאה. רבים אומרים, מאחורי קיר המוכות על הפה, שעריף היו לא היו ההפצצות האמריקאיות הורגות את קדאפי, או שהמלחמה בצ'אד היתה מביאה לסופו.

אבל אין סימנים להתנגדות גלויה. נראה שהעם שרוי במצב של תרדמה, לא של מרי גלוי. כאשר הקולונל מדבר, צבא הצלפים כמעט גדול יותר מקהל המאזינים. להם ההמונים הקודרים, אותו אפשר לראות בטלוויזיה, הנאומים האידיאולוגיים הקריאות וסיסמאות השינאה, כולם בשלל בהקפה באולפנים. אין לראות בשום מקום זכר לדיבור מהפכנית. המדינה נראית כנוססת. לוב של קדאפי "היא הולכת לאבדון", מסכם בהשלמה אורח איראני המיטיב להכיר את המדינה. "לכך לא צריך בכלל מהפכות".

חברת החשמל — מחוז ירושלים בע"מ

קריאה לציבור הצרכנים להסכן בצריכת החשמל

קוי התברה והשנאים חשופים בימים אלה, כתוצאה ממזג האויר, לעומסים גבוהים מאוד, שלפעמים אף עוברים את שיא העומס. דבר שגורם להפסקות חוזרות ונשנות של זרם החשמל. באיזורים השונים חברתנו עושה כל שביכולתה, כדי לעבור מצב זה בהקדם ומבקשת מציבור צרכניה הנכבד, לשתף פעולה עמה, כדי לעבור מכשול זה ע"י חסכון בשימוש בזרם החשמל וזאת, במידת האפשר ובמיוחד בשעות שיא העומס, הנמשכות כשלוש שעות לכל היותר, משעה 17.00—20.00 ולהימנע מהשימוש בדודי החשמל (הבויילרים) במשך פרק זמן זה.

חברתנו מבקשת גם מבעלי המפעלים והפרוייקטים השונים, להמנע מעבודה המצריכה שימוש בחשמל בין השעות 16.30—20.30

הנהלת החברה

למכירה
מבנה קומותיים
חנות — מחסן
כ־240 מ"ר
ברחוב לבנדה
03-217632 — מחסן
03-259796

U.S.A א.ס.א
לימודים בארה"ב
ייעוץ אישי וטיפול בהרשמה

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל

מכרז 619/מס"ט

מוזמנות בזה הצעות לקניית:

2 מכונות שטיפת כלים, 2 תאים — תוצרת פלב"ם (1 במצב עבודה)

2 פסי הסעה לכלי אוכל.

את הציוד ניתן לראות במסעדה, בבית הסטודנט, קרית־הטכניון.

הצעות נא להגיש עד 17.12.1986 אל: הטכניון, מכון טכנולוגי לישראל, מחלקת הרכש, חיפה. מיקוד 32000

לקחי הפוגרום

הכיבוש השחית ערכינו.
גזענות ולאומנות קיצונית הפכו לתופעות מקובלות
קבוצות טרור יהודיות מקבלות הכשר ומשתוללות, שעה שצה"ל והמשטרה עומדים מנגד.
נשבענו להגן על שלומה ובטחונה של מדינת ישראל ולא על עורכי פוגרומים!

בואו לבטא סלידה ומחאה
בואו לסמן את הקו הירוק

שבת 6/12/86, בשעה 10.30 בבוקר.
מקום מפגש: תחנת הרכבת בירושלים.
מפגש רכב פרטי: 9.30 הבימה־דונ"א.

ר"צ — יש גבול
ישקו ירוק!

מקור

סודי ביותר

שמירת סודיות. זהו התנאי הראשון שאתה מציג בבואך לנהל משא ומתן על החלפת מקום עבודתך.
על אחת כמה וכמה אם הנך ממלא תפקיד בכיר ורגיש.
רמת הסודיות הגבוהה של חברת "מקור", עזרה לה לפתח רשת קשרים ענפה בכל ענפי המשק.
לולא האמינות והסודיות קשה להניח שחברות ענק בתעשיה הישראלית, כמו גם אלפי אנשי מפתח במשק הישראלי, היו נותנים את אמונם בחברת "מקור".
הודות לרגישות הגבוהה לסודיות, יכולה "מקור" להתמקד בתחום הרגיש ביותר — גיוס כח אדם בכיר.
לכן אם אתה רואה את עצמך כמי שמשתייך לשכבה הבכירה במשק ומחפש מקצועיות וסודיות בטיפול בך, טוב תעשה אם תצרף את "מקור" לרשימת הכתובות שלך.

"מקור"
כתובת בכירה לתפקיד בכיר

כיכר מלכי ישראל 19, תל־אביב 64389
שרותי מידע ישראליים בע"מ

קרן חינוך ארצות־הברית — ישראל

מציעה מילגות לשנת 1987-88

1) בסך $20,000 לבעלי תואר דוקטור אשר בידיהם או שיהיה בידיהם מינוי למחקר באוניברסיטה בארצות־הברית. מועדפים מועמדים עד גיל 35.

2) בסך $6000.- לבעלי תואר ראשון או שני שהתקבלו או יתקבלו ע"י אוניברסיטאות בארצות־הברית ללימודים לקראת התואר דוקטור. מועדפים מועמדים עד גיל 30.

עדיפות תינתן למועמדים אשר טרם למדו או הוזמנו במשרות אקדמאיות בארה"ב. המועמדים חייבים להיות אזרחי ישראל ולהימצא בארץ בעת הגשת הבקשה. טפסי בקשה אפשר להשיג לפי המען:

קרן חינוך ארצות־הברית — ישראל, ת.ד. 26160, ת"א 61161. טלפון: 03-652131/2

הבקשות יש להחזיר לקרן עד: 15.1.87 — בעלי תואר דוקטור
20.2.87 — בעלי תואר ראשון או שני

אוניברסיטת תל־אביב

דיקנאט הסטודנטים
המרכז ליעוץ לימודי

שירותי יעוץ לימודי

פתוחים למועמדים לאוניברסיטה ולסטודנטים וכוללים מבחני התאמה שיחות אישיות ושימוש בספריית מידע

השירות ניתן במשך כל השנה והוא כרוך בתשלום

פרטים בנין רוזנברג חדר 117
ימים א'-ה' בין השעות 09.00-14.00 טל. 420505

מפעלי ניר אפריקאים ישראלים בע"מ

מכרז רכב מס. 70/586

סוג הרכב	מס. רישוי	שנת יצור
1. פיאט 131 + מזגן, 1600	42-856-81	81
2. סובארו 1300 רגיל	82-782-83	83
3. סובארו 1300 רגיל	34-910-81	81
4. סובארו 1300 רגיל	42-422-81	81
5. דייהטסו 1000 רגיל	73-184-83	83
6. פיאסטה B 957	44-704-82	82
7. פיאסטה B 957	44-706-82	82
8. פיאסטה L 957	17-071-81	81
9. פורד טרנזיט מסחרית	856-942	79

את הרכבים ניתן לראות במפעלנו באזור התעשיה חדרה ולהגיש הצעות למחלקת התחבורה עד לתאריך 10.12.86

יש לצרף להצעות המחאה בגובה 10% מערך ההצעה

הוצאות העברת הבעלות על חשבון הקונה

לרכב מסחרי יש להוסיף 15% מ.ע.מ.

אין החברה מתחייבת לקבל ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

חריקות / זאב יפת

העוקץ הישראלי

איל"ה הוא ארגון התנדבותי שמטרתו לעזור לנכים. כדי לעזור צריך כסף, וזה נאסף ע"י מתרימים בשכר. להלן הסיפור האמיתי על המתרחש מאחורי הקלעים

בשלהי שנת 1984 הגה יונה קילשטיין, קצאי בקופ"ח מאוחדת בירושלים, רעיון מבריק. הוא החליט להקים את "איל"ה" — ארגון ישראלי לרווחת הנכה. לעזרתו גייס את ידידו אלי צח, פקיד במשרד הבריאות. השניים רשמו את הארגון, בדצמבר 1984, כעמותה אצל רשם העמותות. מטרת העמותה — "לעשות למען רווחת הנכים, כשפעילות תיעשה בהתנדבות, ללא קבלת תמורה".

כדי לקדם את ענייני הנכים בישראל צריך כסף, הרבה כסף. עד מהרה גייס הארגון עשרות רבות של צעירים, שתמורת עמלה גדולה פתחו במבצעי התרמה מבית לבית. תחילה פעל משרד הארגון מביתו של היו"ר קילשטיין, אך עד מהרה, משהלו לזרום לקופה כספי תרומות, שכר הארגון משרד מרווח בירושלים, ואח"כ פתח סניפים גם בת"א ובבאר-שבע. בעצם ימים אלה עומד להיפתח סניף נוסף בחיפה.

קילשטיין החל לפרסם דוברות-מידע על פעילות הארגון ועל פעילותו כיו"ר. הוא שכח לציין באותם פירסומים, כי בשעתו הורשע ב-25 תיקים פליליים בעבירות מירמה, משיכת שיקים ללא כיסוי וגניבת רכוש, ואף נידון לשנת מאסר בפועל. השבוע, בשיחה עמו, הוא הסביר: "עברתי משבר בחיים, התנדבתי עם בחורה, נסעתי אתה לחו"ל. חזרתי ולא היה לי כסף, כך התחלתי הצרות עם השיקים ללא כיסוי. אבל עכשיו אני בסדר".

* * *

לפני כשנה התדפקו שני צעירים על דלת משפחת שופט בית המשפט העליון בדימוס, בנימין הלוי, וביקשו תרומה עבור ארגון איל"ה, "העומד להקים מרכז גדול לנכים, כולל בריכת שחייה, מגרשי טניס והוסטל לנכים, ליד ארמון הנציב בירושלים". בני המשפחה עמדו לתרום ברצון למטרה כה נעלה, ואולם בנימין הלוי ביקש לברר אם מצוי בידי המתרימים אישור ממינהל מקרקעי ישראל, שהקרקע אכן הוקצתה לארגון. הצעירים השיבו שאין הם חברי הארגון אלא עובדים תמורת אחוזים, וממילא אין הם בקיאים בפרטים. "כשתציגו אישורים, נשמח לתרום", נאמר להם.

סיפור זה נודע לי אך במקרה. ובמקרה נשמה, הנה, לפני כשלושה שבועות, הופק על דלת ביתי צעיר, כנראה סטודנט, וביקש תרומה עבור איל"ה לפרוייקט "מרכז ספורט ליד ארמון הנציב". צעיר זה שעבד תמורת עמלה, היה מצוייד בעלון שבו נאמר: "איל"ה פועל להקמת מרכז תרבות וספורט בירושלים. פעילותה המבורכת של העמותה שהוקמה במיוחד לצורך זה הביאה לקבלת שטח בן 17 דונם בארמון הנציב ממינהל מקרקעי ישראל".

ככל שהרבתי לעיין בתוכן העלון, נראו לי הדברים יותר ויותר יומרניים. כיצד ייתכן שארגון קטן, לא מוכר, שהחל לפעול רק בתחילת שנת 1985, יבנה פרוייקט בסדר גודל של מיליוני דולרים, בגודל אף מכריזים של ארגון נכי צה"ל? על סמך מה הקצה המינהל 17 דונם קרקע לארגון זה? והאם בדק אם יוכל הארגון "להרים" את הפרוייקט?

כאמור, במהלך הבדיקה הראשונה התברר שיו"ר הארגון הוא בעל עבר פלילי. התברר גם, כי גובים רבים בכל רחבי הארץ מתרימים אזרחים תמימים עבור גוף בשם איל"ת — איגוד ישראלי לילד הנכה. המדובר בגוף שאינו קיים, אין לו משרדים (ראה גלופה) בכתובות המופיעות על גבי הקבלות, והמגוכך — בקבלות מצויין כי התרומה מוכרת לצורכי מס הכנסה לפי אישור מס 4510555. וראה זה פלא, מספר אישור זה מופיע גם על קבלות ארגון איל"ה. יונה קילשטיין אומר שלארגונו אין כל קשר לעניין, וכנראה מישהו זייף קבלות והדפיס עליהן אותו מספר אישור שניתן לארגונו.

עוד מתברר, כי מספר רב של נכים בעלי נכות קשה, המעוניינים לשמור דבר נכותם בסוד הידוע רק לאנשי הביטוח הלאומי, החלו מקבלים מכתבי פנייה להצטרפות לאיל"ה. הנהלת איל"ה שוב מכחישה כל קשר עם מישהו מעובדי מוסד הביטוח הלאומי.

נראה, שהארגון היה ממשיך לפעול עוד שנים רבות ללא התערבות הגורמים המוסמכים, אלמלא החל לפעול — חודשים ספורים לאחר הקמתו — בפרוייקט היומרני של מרכז הספורט ליד ארמון הנציב.

ד"ר יהודה שיף, מנהל אגף לשיקום במשרד הרווחה, סיפר כי לפני כשנה פנה אליו יו"ר הארגון קילשטיין בבקשה לקבל מכתב המלצה למינהל מקרקעי ישראל, כדי שזה יקצה לארגונו, ללא מכרז, 17 דונם קרקע ליד ארמון הנציב. אומר ד"ר שיף: "הוקמה ועדה משותפת. שאלנו אותם, 'אתם גוף חדש, לא מוכר, רוצים קרקע השווה מיליונים. יש לכם תוכניות ארכיטקטוניות, איך תוכלו להוכיח שאתם רציניים וישרים? תנו לנו מאזנים, דוחו"ת כספיים כדי שנוכל להתרשם'. הם לא הגישו לנו כל מסמך, ובאמצע הדיונים ניתקו מגע. ליתר ביטחון שיגרתי מכתבים למינהל, ובהם הודעתי חד-משמעית שאין להיענות לבקשתם".

מתברר, שבעת ובעונה אחת ניהל הארגון מו"מ גם עם משרד הבריאות. כאן לא דרשו מהם כל הוכחות לרצינותם. מנכ"ל המשרד, פרופ' דן מיכאלי, שיגר המלצת משרדו למינהל וזה, על סמך ההמלצה, אישר לאיל"ה לתכנן את שטח 17 הדונמים לצורכי בנייה.

* * *

עתה החליט היו"ר קילשטיין ללכת בגדול. מדוע להעסיק רק גובים העובדים תמורת עמלה גדולה אפשר גם לערוך מבצע התרמה ארצי עבור פרוייקט מרכז הספורט באמצעות תלמידי בתי-הספר המתרימים חינם. הוא פנה למשרד החינוך לקבלת אישור, ואכן, ב-20 באוגוסט השנה נשלח לארגון אישור, בחתימת אביגדור גנן, מרכז המזכירות הפדגוגית, למבצע התרמה שיתקיים בתחילת נובמבר השנה בסיוע תלמידי בתי-הספר. הנהלת משרד החינוך מסבירה את מתן האישור בכך שהיא מקבלת פניות לאישור גיוס תלמידים למבצעי התרמה, ואינה מסוגלת לבדוק מהימנות כל הפונים. עתה תוקם ועדה ציבורית מייעצת שתטפל בכל סוגיית ההתרמות על-ידי תלמידים.

קילשטיין יזם פגישה עם הנהלת ארגון-הגג של ארגוני הנכים, שעד כה סירב לצרף אל שורותיו את ארגון איל"ה, וביקש שארגון-הגג יפרוס את חסותו על מבצע ההתרמה עבור פרוייקט הספורט, אך לא יתערב בו בפועל. כשנשאל אם כבר גייס ארגונו כספים לפרוייקט, השיב — להפתעת הנוכחים — בשלילה. כשהציגו בפניו ראשי ארגון-הגג של הנכים עלונים שכבר הולכו ברבים בעניין ההתרמות, השיב יו"ר איל"ה כי עלונים אלה אינם מוכרים לו. ארגון-הגג ניתק מגע עם ארגון איל"ה.

עתה, הנה הנראה כיצד תימרן איל"ה בין משרדי הממשלה השונים, והוליכם שולל. כששאלתי את הנהלת משרד הבריאות על סמך מה המליץ מנכ"ל המשרד לשגר המלצה למינהל מקרקעי ישראל, שבכוונתו היה לפטור את הארגון ממכרז ולהקצות לו 17 דונם קרקע, הוסבר לי כי לא נערכה כל בדיקה וכי היתה זו "המלצה פורמאלית" בלבד. זאת, משום שלדעת המשרד, הגוף האחראי לנושא הוא משרד הרווחה ו"המינהל בוודאי לא היה פועל בלא המלצה נוספת של משרד הרווחה". עתה, לאחר שיחה עם הנהלת המשרד, הורידה זו ושיגרה מכתב דחוף למינהל בחתימת ד"ר משה משיח, ממלא מקום המנכ"ל, ובו ציינה כי הארגון העלים מידיעתה מידע כאשר לא גילה כי בקשתו נדחתה על-ידי משרד הרווחה, ולכן מודה המשרד על הקפאת המלצתו.

דובר מינהל מקרקעי ישראל שנתבקש לעיין בתיק הבקשה של ארגון איל"ה, אומר שאין בתיק כל זכר לשני המכתבים ששוגרו למינהל ממשרד הרווחה, ותיבדק הסיבה להיעלמם. עם זאת, ציין הדובר, משרד הבריאות מנסה להטיל האשמה על המינהל שפעל בתום לב, שכן המינהל מסתפק בהמלצה המועברת לו ממשרד ממשלתי ואינו מתחיל לערוך בדיקות לגבי הגופים הממולצים. "את זה היה צריך לעשות משרד הבריאות, בטרם ימהר לפטור המלצה", אומר הדובר. הוא הוסיף, כי עתה, לאחר המכתב החדש של משרד הבריאות ולאחר שנתברר כי משרד הרווחה אכן התנגד למתן המלצה לארגון, ייבדק כל הנושא מחדש.

בינתיים, ועד לפרסום סיפור זה, אין הנהלת איל"ה יודעת כי לפתע נקשרו הקצוות בין משרדי הבריאות, הרווחה ומינהל מקרקעי ישראל, והתגלה כיצד הצליח הארגון לתמרן בין המשרדים השונים ולזכות ב-17 דונם קרקע באיזור שהוא מהיקרים בירושלים. היו"ר קילשטיין ממשיך "ללכת בגדול" ואף נטל חופשה ללא תשלום ממקום עבודתו כדי להקדיש מלוא מרצו לארגונו. אגב, לא הצלחתי לברר בשיחה עמו, ממה יתפרנס משך כל אותם חודשים, שהרי הוא אמור לעבוד עבור הארגון בהתנדבות. גם סגנו אלי צח, פקיד משרד הבריאות, ביקש בשבוע שעבר חופשה ללא תשלום, אשר לי על-ידי הנהלת המשרד.

בר-לב: איתנות לבוחן הרוח

בר לב מעל לחוק

"זהו פתח לשחיתות נוראה", קבע בג"צ, אך שר המשטרה חיים בר-לב ממשיך בשלו

בשבוע שעבר פסק בג"צ שיש להחזיר לאלתר לתפקידיהם את שלושת הקצינים שהודחו על-ידי נציב שרות בתי הסוהר, בניגוד של שר המשטרה חיים בר לב. בג"צ גם הטיח דברי ביקורת קשים כנגד שר המשטרה. הנה, בסמוך להחלטת בג"צ, חזר שר המשטרה מסיור ממושך בחו"ל ומיד עם שובו הגיב ברוח לעיתונות באומרו, כי "בג"צ לא קבע ששלושה יחזרו לכל ימי חייהם. עכשיו יש נציב חדש והוא יחליט". בכך כמו אותת בבירור לנציב החדש של שרות בתי הסוהר, לאיזה כיוון נושבת הרוח.

לא פחות מוזרה היא התנהגות משרד המשפטים, שייצג את המדינה בעתירה שהגישו נגדה שלושת הקצינים. בדיונים פנימיים במשרד היתה הסכמה כללית שבמקרה זה תצא המדינה (ליתר דיוק, המשטרה והשר העומד בראשה) "חבולה ומוכה". משרד המשפטים אינו חייב לייצג, ללא הפעלת כל שיקול דעת מקצועי, את המשטרה והשר העומד בראשה, גם כאשר ברור מראש שהמשרד עומד להגן על עניין לא צודק. (כבר היו דברים מעולם: המקרה האחרון — עובדי משרד התעשייה והמסחר עתרו לבג"צ כנגד שר התעשייה, אריאל שרון, בעניין שלושה מינויים פוליטיים במשרד. נציג הפרקליטות אמר בבית המשפט, כי הגיע למסקנה שהמינויים לא נעשו לפי כללי התקשי"ר, הם פסולים מעיקרם והוא אינו מוכן לתמוך ולייצג את עמדת משרד התעשייה.)

הדברים התחוורו עוד יותר בדיון שקיים בג"צ בעניין זה ב-6 בחודש שעבר. כבר אז מתחו שלושת השופטים ביקורת קשה על שר המשטרה. בית המשפט יעץ לנציגת הפרקליטות, עו"ד תמר הקר, לטלפן לשר ולדווח לו מה קורה בבית המשפט. נציגת הפרקליטות השיבה כי כבר דיווחה לשר, אך הלה עומד על דעתו ואינו מוכן לוותר. בשלב זה כבר היה ברור מה תהיה פסיקת בג"צ. אך משרד המשפטים המשיך בלא הפעלת שיקול-הדעת שאותו היה מוסמך להפעיל.

ההסתבכות

(סוף מעמוד ב-1)

הבא לעשות לשחרור חמשת בני הערובה ונותנים עד חג המולד. עתה ביקשו האיראנים 80 סוללות הוק משופר תמורת כל החטופים. פרס נתן את הסכמתו. ואולם הפעם דובר בעסקה בשווי 20 מיליון דולר, ונמרודי לא רצה ליטול את הסיכון שבהפקדת הכסף. לפיכך הוכנס לתמונה איש העסקים הסעודי עדנאן חאשוגי, שיצר את הקשר עם סגן ראש ממשלת איראן. כמו כן היו בתמונה כמה פקידים בכירים במשרד הביטחון: חיים כרמון, סגנו, המנכ"ל יהודה אל בוזר, איש ביצוע ראשי של נמרודי. כשהחל תיכנון המבצע התברר שלא ניתן להוביל במטוס מן הסוג שנבחר יותר מ-18 סוללות הוק. באחת משיחות ההכנה — ולימים התברר ששיחה זו היתה גורלית — שמע אל-בוזר שאנשי משרד הביטחון מתלחשים על כך שישלחו לאיראן הוקים מהדגם הישן. אל שווימר, נרגז חושף אחרי שנודע לו הדבר, הזהיר, לטענת חבריו, את אנשי משרד הביטחון: אם תעשו זאת, תתקלקל בכל המבצע.

המטוס נחת בטהראן. האיראנים זועמים על כך שקיבלו הוקים ישנים. גורבאניפאר מבוהל וחושש שנפל קורבן לתרמית. טייסי המטוס נכלאים. אל שווימר מתקשר למנכ"ל משרד הביטחון ודורש להחזיר את הכסף לאיראנים. "עשו לנו בושות", שומעים את אל שווימר זועק. הכסף מוחזר. המטוס חוזר — אך בלי ההוקים. לימים תשמש תקרית זו הרקע לדחיקת רגליו של שווימר ושל נמרודי מהעסקה.

נמרודי ושווימר מביאים הצעה חדשה: במקום הוקים, 4000 טילי "טאו" תמורת שחרור כל בני הערובה. נמרודי הולך לפרס, אך נשמע בקולו היסוס. גם רבין לא רוצה לשמוע על כמויות כאלה. נראה, כי בשלב זה החליט להעביר את המשך הטיפול לדרג הממשלתי. אנו כבר בינואר 1986. קמחי מעביר את ההצעה למקפארליין ונמרודי מסדיר לו פגישה עם נציגים איראניים וביקור באיראן. בדיווחו של נמרודי אומר מקפארליין לאיראנים: תשחררו את בני הערובה ותקבלו כל מה שתרצו. נמרודי בא עם הבשורה לפרס, שלפתע מפנה כתף קרה — מוטב שישראל לא תהיה מעורבת. טלפונים בין-לאומיים דוהרים נעשים בעקבות שיחה זו. אל שווימר מניו-יורק לפרס המטו הוא שומע, שכיוון שמקפארליין כבר אינו בתפקיד, כדאי לצרף לצוות את עמירם ניר ששימש קשרים מיוחדים בבית הלבן.

דחיקת המתווכים

פרס אינו מרחיק את נמרודי ואת שווימר באופן חד-משמעי, והם מקבלים את הרושם שמעתה הם פועלים יחד עם ניר. הם מוסרים לו את כל החומר, הקלטות של שיחות ובעיקר — מפגישים אותו עם חאשוגי וגורבאניפאר. מפה, אומר לדברי הנוכחים ניר, אני הולך היישר לנשיא ארה"ב. אך בהגיעו לארה"ב הוא מנתק מגע עם שווימר. עתה לפני עלותו למטוס בחזרה לישראל הוא מתקשר לשווימר, ואומר לו כללית, שיהיו לו שיחות טובות". שווימר כועס מאוד. בירור סוער אצל פרס. ניר אומר שהאמריקאים אינם רוצים מתווכים, אך אינו מגלה שהוא כבר יצר מגע עם אנשי הקשר של נמרודי. נמרודי מאשים באותה ישיבה כי מוכיח הנביא של פרס, עוזיאל גבן, השתתף בלונדון בפגישה עם חאשוגי והסוחר האיראני בלי ידיעת פרס. ויכוח קולני. ניר צועק "מה זה, אני פה במשפט?". גורבאניפאר, היודע היכן מונחת התמאה על הפרוטה, מתבכיין בפני נמרודי, ואומר אחרי פגישה שהיתה לו עם ניר, שהישראלים איימו לתקוע כדור בראשו אם לא יעשו פעולה. נמרודי אומר לשווימר: "פרס מיין אותך", אך שווימר אינו מאמין. כנראה מתלווה לפרס בשני מסעות לארה"ב, ויום פגישה בין ראש הממשלה, פוינדקסטר וביגו, מתבטלת הפגישה פעמיים בתירוצים שקופים. ברור שהבית הלבן אינו רוצה שום עסק עם שווימר.

מכאן ואילך מתחילות האשמות הדדיות. אנשי נמרודי אומרים שניר קפץ ממחנה פרס למחנה רבין. אך 18 ההוקים שנעלמו באיראן לא נשכחו. מתעוררים תשדרות לעסקה צדדית. המשימה של ניר היא להחזיר את הטילים לארץ. ניר ורבין נועדים לשיחה בעניין העסקה עם פוינדקסטר. 4,000 טילי טאו מועברים לארץ, וברור שהדבר לא נעשה ללא אישור אמריקאי מהדרג הבכיר ביותר. "צו בשיאנה", מכנים זאת בוואשינגטון. בשלב זה יורד מסך של סודיות על הפרשה, גם בפני יזמי העסקה. ניר פועל בשם רוה"מ וקולונל נורת' בשם הנשיא. שניהם בעלי עבר קרבי, שניהם בעלי שאיפות אישיות ושניהם עוסקים באותו תחום: מלחמה בטרור. שניהם בטוחים שהם עושים כמיטב יכולתם לשרת את העניין. טיב היחסים ביניהם היו כאלה שבבוא יום של עימות תעמוד גירסה מול גירסה. המתווכים האיראניים נדרשים לשלם את התמורה של המשלוח הראשון (פי חמישה מערכו האמיתי) לחשבון בשווייץ. משם זורם הכסף לקונטראס — המועד שמעולם לא קיבל אותו.

* * *

התיאור הנ"ל כמובן אינו הסיפור המלא, אלא ממלא משבצות ריקות נוספות בתשבץ האדיר שעדיין מחכה לפתרונו. הוא אינו עונה על השאלה המסעירה את ארצות הברית, מי היה בעל החשבון בשווייץ, מי ידע עליו ולאן הלך הכסף. אבל מבחינתנו זהו הסיפור המלא. לא צריך לדעת יותר כדי להציג את השאלה המציקה: מה לעזאזל הגיע אותנו להיות מעורבים — בדרג הממלכתי ביותר — בפרשה זו שתחילתה בהתנדבותנו להיות "צינור" אמריקאי וסופה שהאמריקאים הכניסו לנו "ברד".

לקחו מהקופה

שבעה מבכירי עיריית ירושלים וועד העובדים שלה יעמדו לדין על מאות עבירות של שוחד, מרמה וגניבה. איש מנותני השוחד אינו עומד לדין

מאת נדב שרגאי

מרדכי דרוויש

עשרות סעיפי האישום נגד שבעה מבכירי עיריית ירושלים וועד העובדים שלה, סיפרו השבוע סיפור של שוחד גדול, אבל לעין הדוקרה עובדה תמוהה אחת: למשפט יעמדו לדין נאשמים רבים כמקבלי שוחד, אבל אפילו לא נותן-שוחד אחד. כמה מפרקליטי הנאשמים מתכוונים לנצל עובדה זאת ולהציג בפני השופטים במלוא החריפות את השאלה: אם הוחלט לא להעמיד לדין את מי שמתואר בעקיפין בכתב האישום כמעניק השוחד — עיריית ירושלים וראשיה — מדוע לא לנהוג בצורה דומה ב"מקבלי השוחד" ולפטרם ממשפט? אם הוחלט להעמיד לדין את מי שחשוד בקבלת שוחד, מדוע שלא להעמיד לדין גם את מי שחשוד בנתינתו?

ההגנה מתכוונת להעלות טענה נוספת, שהעניין הציבורי בה רב: רבים מהאישומים המיוחסים לנאשמים הם חלק משיטה הנהוגה במקומות רבים נוספים בארץ, שיטה של הטבות מקובלות שמעניק המעביד לעובד.

ישראל קיסר, מזכ"ל ההסתדרות, אמר פחות או יותר דברים בנוסח הזה ליועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, בעת שנפגש עימו בארבע עיניים, כשבוע שעבר. חריש לא השתכנע. הפרקליטים מאמינים, שהשופטים יחשבו אחרת. כדי לנסות ולשכנע אותם, מתכוונים הפרקליטים להעלות על דוכן העדים את ישראל קיסר ובכירים אחרים. הללו יתבקשו להרחיב את הדיבור על המנהגים הנפוצים בעניינים כגון אלה, שבגינם עומדים לדין עתה ראשי ארגון העובדים של עיריית ירושלים. עד נוסף שמתכוונת הסניגוריה להעלות על דוכן העדים — טדי קולק. קולק יתבקש להסביר כיצד קיבלו חברי הוועד כספים מעיריית ירושלים או מ"קרן טדי", מי היו הנהנים האחרים מהטבות דומות וכן לספר בשבחים של כמה מן הנאשמים, במה שמכונה — "עדויות אופי".

של טובות הנאה

כתב האישום, חסר התקדים בהיקפו, מפרט שורה ארוכה של עבירות שוחד, גניבה ומרמה. הגופים הקשורים לעבירות (מלבד עיריית ירושלים) הם בנק הפועלים, הבנק הבינלאומי הראשון, חברת הביטוח מגדל, חברת הנסיעות "היסתור" ומספר גופים כלכליים נוספים. המדובר במאות עבירות שביצעו הנאשמים בין השנים 1980-1985.

על פי כתב האישום הצמיחו העבירות לנאשמים טובות הנאה בצורת נסיעות לחו"ל, שהיות בבתי מלון עם בני משפחותיהם, ארוחות במסעדות ועוד. הדמות המרכזית בפרשה, מרדכי דרוויש, מואשם גם כי נטל בכסף שבו השתמש [illegible].

המקור למעשי המרמה, הגניבה והשוחד היתה קופת התגמולים של עיריית ירושלים, שממנה אמורים עובדי העירייה לקבל הפרשות לאחר פרישתם, קופה שנועדה להביא שיפור ברווחת העובדים. הקופה הזאת ניזונה מהפרשת כספים קבועה מצד העובדים בצורת מיסי ועד.

מנהל הקופה ובעל זכות החתימה הבכיר בה היה מרדכי דרוויש.

דרוויש, על פי כתב האישום, עשה בה כבתוך שלו. בחמש השנים שלפני נחתמו הסכמים בין קופת התגמולים של העירייה לבין שתי קופות תגמולים בנקאיות — "גדיש" של בנק הפועלים ו"עתידות" של הבנק הבינלאומי הראשון.

ההסכמים קבעו, כי כספי הקרן יועברו לאחזקת קופות הגמל הבנקאיות. כאשר נכנס דרוויש לתפקידו ב-1980, מפרט כתב האישום, הוא החליט לנצל את להיטות הבנקים להחזיק בכספי קופת התגמולים של העירייה.

מימון "ימי עיון"

במהלך המשא ומתן עם נציגי הבנקים, ממשיכה התביעה, דרש דרוויש מימון עבור "ימי עיון" בבתי מלון ברחבי הארץ כתנאי להמשך הקשר עם הבנק. הבנקים, שלהם היה אינטרס להמשיך את הקשר המשתלם, הסכימו לממן את "ימי העיון", שלא היו אלא ימי נופש לנאשמים עם בנות זוגם במלונות ברחבי הארץ.

עם חברת הביטוח "מגדל" התנה דרוויש את המשך ההסכם במימון "סמינרים" בעבור חברי הנהלת קופת התגמולים של העירייה. "מגדל" נכנעה, אבל רק חלקית. על פי ההסכם, מימנה "מגדל" את מחצית עלות "הסמינרים" מכספיה שלה ואת המחצית השנייה מימנה קופת התגמולים של העירייה.

הנאשמים, על פי כתב האישום, נפשו לא רק בארץ אלא גם בחו"ל. "את השוחד בעבור הנסיעה למצרים נטלו הנאשמים מסוכנות הנסיעות "היסתור". באוקטובר 1983 פנו אחדים מהנאשמים אל מנהל סוכנות הנסיעות היסתור בירושלים, וביקשו לארגן בעבורם סיור היכרות במצרים, על חשבון החברה. הבקשה התבססה על הרצון "להכיר את השירותים וטיב הסיור כדי להמליץ בפני עובדי עיריית ירושלים על נסיעה למצרים במסגרת החברה". החברה הסכימה לממן טיסה רק בכיוון אחד. את הדרך הביתה מימנה, לטענת התביעה, קופת התגמולים.

קופת הוועד שימשה למטרות מועילות אחרות. כשפרש מנכ"ל העירייה, רוני פיינשטיין, ב-1980, רצה דרוויש להעניק לו מתנת פרידה מכובדת. דרוויש, מאשימה התביעה, גנב 1,700 דולר מקופת התגמולים וקנה שעון יקר. רוני פיינשטיין, הוא היום פרקליטו של דרוויש.

משיכה מקופת התגמולים

ב-2 במאי 1985 הזמין דרוויש בחברת הנסיעות "דיזנהויז" טיול מאורגן לארצות-הברית, יחד עם אשתו. כדי לזכות במימון, פנה דרוויש אל מנכ"ל העירייה וביקש במכתב רשמי מימון כרטיסי הטיסה והאש"ל של שבועיים. הוא נימק זאת בכך, שהוא יוצא לארה"ב "ללימוד שיטות עבודה ודרכי ביצוע של עבודות הקשורות בפיתוח גנים ובשיפור פני העיר". בהסתמך על המכתב הכוזב, אישר ראש העיר השתתפות בדמי אש"ל בלבד. לאחר שהתקבלה בעירייה החלטת ממשלה המגבילה נסיעות לחו"ל, בוטל המימון.

דרוויש לא ויתר. פנה שוב וביקש סיוע ממקורות אחרים. טדי נתן לו את הכסף. וכך נכתב בכתב האישום: "בהסתמך על מצגו הכוזב (של דרוויש) הנע ראש העירייה לממן לנאשם את הוצאות הנסיעה בסך 4,000 דולר. הנאשם קיבל במירמה את הסכום בשני תשלומים." דרוויש מואשם בקבלת דבר במירמה ובמירמה והפרת אמונים.

דרוויש מואשם עוד, כי גנב במשך חמש שנים עוד 54 פעמים מכספי קופת התגמולים כדי לממן מכסף הזה ארוחות במסעדות שונות בירושלים. לארוחות אלה הזמין דרוויש חברי הנהלה בכירים בעירייה ובוועד העובדים, וכן קרובי משפחה וידידים. כל זאת, כלשון כתב האישום, "כדי לקדם את מעמדו ויוקרתו בעיריית ירושלים".

בסך הכל, מקיף כתב האישום הנרחב, שהוכן בידי סגן בכיר לפרקליט מחוז ירושלים, ראובן ידושע, 45 אישומים. במשפט יופיעו לא פחות מ-80 עדים, בהם עובדים רבים מעיריית ירושלים.

גלריית הנאשמים

מרדכי דרוויש, 54: לשעבר מנהל המחלקה לשיפור פני העיר בעיריית ירושלים. כיהן גם כיו"ר ועד עובדי ירושלים. [illegible] על מנהיגות עובדי העירייה. אך מה שאיפשר לו, על-פי כתב האישום, לבצע 125 עבירות שונות במשך חמש שנים, ולגנוב ולקחת שוחד בסכום כולל של כ-85 אלף דולר, היה תפקידו כיו"ר הנהלת קופת התגמולים של עובדי עיריית ירושלים. בקופה הזאת, טוענת התביעה, הוא עשה כבתוך שלו.

אברהם טובול, 50: עד 1983 יו"ר ארגון עובדי עיריית ירושלים, כיום חבר בהנהלת קופת התגמולים של העירייה, חבר מועצת העירייה מטעם "ירושלים אחת", סיעת הרוב במועצה שבראשה עומד קולק. טובול מואשם בעבירות רבות, בעיקר בלקיחת שוחד וגניבה. הוא מואשם בגניבות ולקיחת שוחד בסכום כולל של 15 אלף דולר.

חיים כהן, 41: הממונה על איגודים ואגודות במחלקת נוער, חינוך וחברה של העירייה, חבר בהנהלת קופת התגמולים שלה, ויו"ר ועד עובדי העירייה. היקף העבירות בהן הוא מואשם כ-30 אלף דולר.

משה (פפה) מזרחי, 38: סגן מפקד שירותי הכבאות בעירייה, שימש כסגן יו"ר הוועד, כיום נושא גם בתפקיד יו"ר ועדת הכספים של ארגון העובדים. היקף העבירות כ-40 אלף דולר.

רפי סיבוני, 41: לשעבר חבר הנהלת קופת התגמולים של העובדים וחבר בוועדת ההלוואות של הקופה. היקף העבירות מעל 30 אלף דולר.

ציון תורג'מן, 42: ממונה על מחלקת הספורט בעירייה וחבר לשעבר בוועד העובדים. היקף העבירות פחות מ-20 אלף דולר.

מנשה רמזי: נאשם כמעט שולי בכתב האישום. עבירותיו בוצעו בשלב האחרון של התקופה בה מדובר. משמש כממונה על הגנים במחלקה לשיפור פני העיר, וחבר הנהלת קופת התגמולים של עיריית ירושלים.

קפה תיאטרון
הבימה
חַמִּים וְשָׁרִים
שִׁירֵי אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל
עִם
שׁוּקִי וְדוֹרִית
בִּימֵי שִׁישִׁי בְּשָׁעָה
14.30
מִזְנוֹן עָשִׁיר
אֲוִירָה עֲלִיזָה וְנְעִימָה
קפה תיאטרון הבימה פתוח לארוחות בוקר, צהרים וערב בין השעות 09.00—01.00
טלפון: 204113

100
הציבור מוזמן
לחגיגות 100 שנה
לייסוד בית המדרש
לרבנים באמריקה
ביום ד' ח' בכסלו תשמ"ז
(10/12/86)
THE JEWISH THEOLOGICAL SEMINARY OF AMERICA 1886-1986
[illegible]
יתקיימו העצרת האקדמית וטקס הענקת התוארים באולם אוסישקין בבנייני האומה ירושלים
לא במלון הילטון כפי שנקבע מראש
ארוחת הצהריים תוגש במסעדת מלון הילטון עפ"י הזמנה מראש

החאן
תיאטרון החאן הירושלמי THE JERUSALEM KHAN THEATRE
"איולף הקטן"
מאת: הנריק איבסן
תרגום ודרמטורגיה: גד קינר
בימוי: יוסי יזרעאלי
עיצוב תפאורה ותלבושות: משה שטרנפלד
מוסיקה: יוסי מר-חיים
תאורה: חני ורדי
יעוץ: פרדי רוקם
עוזרת במאי: שרית קופמן
משתתפים: (לפי סדר הא"ב) שולמית אדר, יהודה אלמגור, אורה מאירסון, שמואל פאטאן, איילת שחר
והילדים: תדהר אופיר ושרף אורן — לסירוגין
ההצגה מועלית לראשונה בישראל
בתיאטרון החאן, בשעה 20.30 בתאריכים:
יום ב' — 8.12.86 | יום ב' — 15.12.86
יום ד' — 10.12.86 | יום ג' — 16.12.86
מוצ"ש — 13.12.86

עיריית תל-אביב-יפו — מינהל החינוך, הנוער והתרבות
מכללת גימלאים
במדעי הרוח וידיעת הארץ
בבית תבורי, רח' שולמית 7 ת"א
(מאחורי קולנוע אסתר)
הפתיחה ביום ב', יג' בכסלו תשמ"ז, 15.12.86 בשעה 9.00 בבוקר.
פרטים והרשמה: בבית ברנר, רח' ברנר 5, ת"א קומה ג' חדר 314 בימים א'-ה' משעה 8.30 עד 11.30
טל. 282211, סל' בעירייה — 438270

האגודה לקידום תרבות
התיאטרון לילדים ולנוער
מיסודו של משרד החינוך והתרבות
רחוב צבי ברוק, תל-אביב טל. 281694, 295962, 291438
סדנאות לתלמידים שוחרי תיאטרון
סדנת תיאטרון בובות - לכתות א' ב' יום ב' שעה 16.00
דרמה יוצרת ומשחק - ל-3 קבוצות גיל: לכתות ה' ו' יום ד' שעה 16.00
לכיתות ג', ד' יום ג' שעה 16.00 לכיתות ז', ח', ט', יום ג' שעה 18.00
משחק ואימפרוביזציה - לכתות י' יא' יב - יום ד' שעה 18.00
לכבוד התיאטרון לילדים ולנוער רח' צבי ברוק 1, ת"א 633326
שם .... כתובת .... מיקוד .... טל ....
גיל .... כיתת לימוד .... ☐ תיאטרון בובות ☐ דרמה יוצרת ☐ משחק ☐ אימפרוביזציה
מצ"ב המחאה ע"ס .... ש"ח לפקודת התיאטרון לילדים ולנוער
מצ"ב 3 המחאות ע"ס .... ש"ח כ"א לפקודת התיאטרון לילדים ולנוער
תאריך .... חתימת ההורים ....
פרטים והרשמה אצל יפית או אפרת בתיאטרון לילדים ולנוער

בית התפוצות
על שם נחום גולדמן
שעות פתיחה: א', ב', ג', ה': 10.00—17.00
יום ד': 10.00—19.00
שישי-שבת: סגור
ארכיון הצילומים — קבלת קהל בתאום מראש בלבד.
תצוגת קבע רב-תקופתית: 2500 שנות חיים יהודיים ברחבי העולם. מוצגות תוך שימוש באמצעי הטכניקה המתוחכמים ביותר.
תערוכות:
1. בעקבות קולומבוס, יהודים באמריקה 1654—1800
2. [illegible]
3. קליידוסקופ — יהודים באמריקה בעין המצלמה
אירועים:
[illegible]
תערוכות ניידות:
[illegible]
בית התפוצות נמצא בקמפוס אוניברסיטת תל-אביב (שער 2), רח' קלאוזנר רמת-אביב. טל: 03-425161.

אשנב יצוא למפעלים ישראליים במזרח אירופה
לחברותנו קשרים טובים, וביכולתם לקדם מכירותיך במזרח אירופה.
בינואר הקרוב תגיע משלחת מסחרית שתקיים פגישות בעניין זה.
המעוניינים יפנו בכתב לת.ד. 2246 חיפה מיקוד 31021

ספורט

בעריכת יהיאל ארזי

בחזרה לאסיה, בדלת האחורית

מן היציע

מאת יחיאל ארזי

היורה האסיאתית, בה קבר הכדורגל הישראלי שורה ארוכה של הצלחות בלתי נשכחות וצבר שפע תארים וגביעים בשנות ה־60 וה־70 — כשהיו ניצנים רשמיים לנבחרות לאומיות, לקבוצות בוגרות ולנוער — שוב קורצת לנו. יותר מעשר שנים אחרי שסולקנו מיבשת זו במסכת תכסיסים פוליטיים מצד הגוש הערבי־מוסלמי, תחזור ישראל להפגין את נוכחותה ואת קיומה הספורטיבי בחלק זה של העולם — במשחקים האולימפיים של 1988 בסיאול. בענפי ספורט רבים ליהודים תהיה הופעה בוטה, ולא חסרה; אבל בכדורגל, כמו בכמה מישחקים קבוצתיים אחרים, יהיה צורך לעמוד במיבחן מוקדם לפני קבלת הנשיקה והאולימפית הסופית. פירושו של דבר, שלא כל הישראלים הרצים בזה אמנם יהיו בעוד שנתיים בסיאול.

בתקופה של מאבק מתמשך על עצם קיומנו בכדורגל הבינלאומי, בה אנו מוסיפים לגשש בחלל הריק — בלי יבשת, בלי מסגרת קבועה, נתונים כל העת לחסדי פיפ"א — יש חשיבות מיוחדת בהפגנת כוח אפילו באירוע אולימפי, שאינו נחשב יוקרתי במיוחד בעיני אנשי כדורגל מובהקים.

אבל דווקא משום כך, וכיוון שסיכויי ההצלחה בדרג איכותי כזה נראים מוחשיים יותר ר מצויים בתחום ההישג יד, חובה להתייחס כבר עתה במלוא הרצינות לכל הקשור במישרין או בעקיפין לאולימפיאדה הבאה. זו גם הסיבה לכך, שבציבי ההתאחדות הישראלית יוצאים היום לציריך, כדי לעקוב מקרוב אחר העירעור שלנו על שיטת מישחקי הטורניר הקדם־אולימפי, שידון השבוע בין כתלי פיפ"א.

מאז ההולם על השיבוץ במהלך מישחקי הגביע העולמי, בקיץ שעבר במכסיקו סיטי, היה ברור כי הדבר של כדורגלני ישראל לסיאול תהיה ארוכה וקשה ביותר. השילוב הד מלאכותי שלנו בבית אוקיאני מרוחק, האיחוד היחיד בעולם שהיה מוכן לקבל אותנו לשורותיו (או שהדבר פשוט נכפה עליו מאתנם), נטל מאתנו מראש את הזכות האלמנטרית השמורה לכל ספורטאי: איזון ידידי בבית. שיבוץ שירותי זה גם נתן מיקדמה בלתי הוגנת ל־אוסטרליה ולניו־זילנד, שנקבעו מארחות הטורנירים המוקדמים לשלביהם. ישראל אמורה להצטרף למאבק הסופי על הכרטיס לסיאול, בהשתתפות שלוש נבחרות נוספות — ככל הנראה אוסטרליה, ניו־זילנד וקאיוואן (או אי פיג'י). שוכר מה שעינו בפעם זו אירופה גבוה יותר מכל המשחקים אלה, בטורניר הקדם־עולמי של 1986 (למרות ששיחקנו גם ברמת גן), אינו רשאי להשלות את עצמו בפרס המהודר התוחרי שתהיה בשנה הבאה.

על סמך מקורות מהימנים, אין ספק כי אוסטרליה וניו־זילנד חזקות ומגובשות עוד יותר. הן גם יהנו הפעם מיתרון ביתי מהולם, בעוד שישראל כבר איבדה אותו מראש, אלא אם כן יצליחו בציגיה לשכנע את ההתאחדות הבינלאומית ואת ידיבותיה להסכים לשינוי השיטה, כלומר למישחקי בית וחוץ, תמורת פיצוי כספי הולם (מימון הסיטות האווירות).

קשה להאמין, כי מישהו מהמועדים בדבר יתפתה, ויסכים מרצת לוותר על סיכוי סביר להופעה אולימפית. משום כך נראית קלושה מאד, לפחות בשלב זה, האפשרות שנגיע בפעם השלישית לגמר טורניר כדורגל אולימפי — אחרי 1968 במכסיקו ו־1976 במונטריאול.

גם השימצון הבינלאומי, הב־דידות המוזהה והעובדה ש־כמעט כל מה שצפוי לנו בשנה הבאה הם כמה מישחקי ידידות שחשיבותם הספורטיבית מ־פוקפקת — כל אלה מקשים מאד על עבודתו של המאמן הלאומי החדש מיוגוסלוויה מי־ליינקו מיהיץ׳. הוא מנסה לארגן מחדש את הסגל, באווירה לא נוחה במיוחד, בגלל היעדר אתגר מלהיב או יעד מיידי. הקושי נעוץ גם בכך, שכמה שחקני מפתח (אם להזכיר רק את זאהי ארמלי ומשה סיני), מבקשים לפרוש מהנבחרת מ־סיבות אישיות, על רקע אכזבה מיבצעית ובלא תעסוקה שוטפת. נראית ההורה למסלול תקין כמעט בלתי אפשרית.

מתוך הנחה שמיבחנן הסופי יהיה בכלות הכל במיגרשים זרים, הרחק מהבית ומן הקהל האוהד, מצפי הכדורגל שלנו בפיתוחו של עידן אי־הוודאות. גם סיאול נראית עתה רחוקה, לא ממשית ומעורפלת. אמנם במחשבה שניה, והנקודות־מבט ספורטיביות־מקצועיות טהורה, אין זה בלתי אפשרי לגבור על אוסטרליה ועל ניו־זילנד. גם בסידני או באוקלנד. אבל לשם כך צריכים להתרחש תזוזה דברים רבים, גם בנבחרת. גם בחיי היומיום של הכדורגל שלנו — אלא שאין שום סימנים, כי זה מה שקורה, ואין שום יסוד להניח, כי זה יקרה בעתיד הנראה לעין.

שיא: 360 אלף ש"ח — ההכנסה בבלומפילד

מאת סופר "ספורט הארץ"

יותר מ־16 אלף כרטיסים נמכרו להצגה הכפולה בבלומפילד — אמר אמש אבנר סידי מהנהלת מכבי תל־אביב. יו"ר הקבוצה גדעון בריקמן גילה, כי ההכנסה הגיעה לסכום שיא של 360 אלף ש"ח.

טבלת הליגה הלאומית

		משח׳	נצ׳	תיקו	הפ׳	שערים	נק׳
.1	בית"ר ירושלים (1)	11	7	3	1	25—11	24
.2	הפועל פתח־תקווה (3)	11	6	2	3	16—6	20
.3	בני־יהודה (2)	11	4	7	—	15—10	19
.4	שמשון תל־אביב (4)	11	4	6	1	12—6	18
.5	הפועל כפר־סבא (5)	11	5	3	3	16—12	18
.6	מכבי חיפה (6)	11	5	2	4	11—9	17
.7	מכבי תל־אביב (9)	11	4	4	3	14—8	16
.8	מכבי פתח־תקווה (7)	11	4	3	4	11—9	15
.9	הפועל באר־שבע (12)	11	3	5	3	7—8	14
.10	בית"ר תל־אביב (8)	11	4	2	5	12—16	14
.11	הפועל לוד (13)	11	3	4	4	11—8	13
.12	מכבי נתניה (11)	11	3	4	4	9—14	13
.13	הפועל ת"א (10)	11	2	6	3	8—10	12
.14	מכבי יפו (15)	11	2	3	6	9—19	9
.15	מכבי יבנה (14)	11	1	5	5	6—13	8
.16	בית"ר נתניה (16)	11	1	1	9	4—27	4

(בסוגריים — מיקום הקבוצות במחזור הקודם)

דרבי שכולו אכזבה

הפועל פתח־תקווה — מכבי פתח־תקווה
(0—0) 0—1
השער: מני בסון (70).
★ המצטיין: מני בסון.
● הפועל פתח־תקווה: ג'רבי, קוואשוילי, ניר אלון, ברדניק, דוד לוי, מרכוס, אליהו, חזן, מחפוד (לסרי), בסון, לויה. המאמן: עמוץ גרינס.
● מכבי פתח־תקווה: פביאן, אוחנה, לאון, מכבס, עופר אביטל, ירוחם, שעשוע, בר־לייבסור, נדיאל (תמיר דניאל), אוחיון, רבינוביץ (רפי כהן). המאמן: ליאון קונסטנטינובסקי.
שפט צבי שריר. 5,000 צופים, איצטדיון הפועל פתח־תקווה.

לדרבי הוקים משלו. אחד מהם, מתח שלילי הפוגע ביכולת השחקנים. זה מה שבלט אתמול בפתח־תקווה. במיוחד אמורים הדברים לגבי המחצית הראשונה, שהיתה עלובה ברמתה. לא פלא שאוהדים משני המחנות ליוו בשריקות בוז את יציאתם של השחקנים להפסקה. האירוע היחיד נרשם בדקה ה־27, עת אליה בעט בצורה מרושלת לידיו של פביאן, שוער מכבי.

תולית הקישור וההתקפה בשתי הקבוצות היו חלשות, ואף שחקן אחד לא התעלה מעל לרמתו הבינונית של המשחק. למרות הרפיון שאחז בהלוזי הפועל התגלתה הגנת מכבי כהססנית ותורת ביטחון.

המחצית השניה הציגה תמונה דומה אצל מכבי, לעומת שיפור בהפועל. את היכולת המשופרת של שחקני הפועל אפשר לזקוף לכושר גופני עדיף של שחקניה. עזרה זו סייעה לניר לוין ולמני בסון, שפריצותיהם הסוחפות הביכו שוב ושוב את הגנת מכבי. בדקה ה־70 הגביה אלון חזן קרן מימין, פביאן הדף את הכדור לעבר מני בסון, ששלח את הכדור מהאוויר פנימה. שער נפלא.

מכבי פתח־תקווה לא היה מסוגל לשנות את התוצאה והותיר את הזירה לשחקני הפועל, שהשכילו לשמור על התוצאה ולסיים את המשחק עם ניצחון שלישי ברצף.

הנקודות נשארו במשפחה

מאת חנן פארי

מכבי נתניה — בני יהודה תל־אביב 1—1 (0—0)
השער לנתניה: משה באר־רון (61), לבני יהודה: דוד גורדנה (71).
★ המצטיין: דוד גורדנה.
● מכבי נתניה: כלקה, שביט, שמטוב, קופיאן, רוזנבוים, באר־רון, מסיקה (יגאל מנחם), לסי (גאטה), גבאי, תקוה, רונן לוי. המאמן: זאב זלצר.
● בני יהודה: אסייג, סלמן, איביה, סגל, עלן (חזי שירזי), מליחי, גיא שרעבי, אייל חיים, דיין (רמי לוי), אייזנברג, גורדנה. המאמן: יצחק שניאור.
שפט יוסי דיאמנט. 5,000 צופים, מגרש מכבי נתניה.

שני הילופים שביצעה מכבי נתניה בראשית המחצית השנייה, כמעט שסייעו בידיה להשיג ניצחון על בני יהודה מתל־אביב. במשחק מהיר ושופע אירועים סיימו בתיקו 1—1 שתי הקבוצות, המנוהלות על ידי האחים יצחק שניאור וזאב זלצר שהם קרובי משפחה (זלצר נשוי לבתו של שניאור).

בני־יהודה היתה טובה יותר במחצית הראשונה. היא הציגה צוות צעיר וסלוני, היודע להעביר כדורים את כובד המשחק קדימה, ולהגיע בכמה מסירות למצב בעיטה מול שער היריב. מאידך היתה התקפתה של נתניה חלשה, המעבר מהגנה להתקפה היה איטי, ובני־יהודה התגודדה היטב עם הגיסיונות העקרים לכיבוש שערים.

ההתקפה של ההורכים היתה החלק הפעיל במגרש. גורדנה במשחקו המסוד יצר מצבי הבקעה רבים להכריע. מאידך שיחק מישל דיין מאחור מדי, בעוד שאביעם מליחי וגיא שרעבי לא תמכו מספיק בהתקפה.

בהגנת נתניה הגיע רק השוער בלזר את העינה, וקלט מספר כדורים מסוכנים. בקישור היתה רונן גבאי להוביל כדור במרכז המגרש, בעוד שתקווה בהתקפה הבריק רק בפרקי זמן קצרים.

בתחילת המחצית השנייה פינו לם ומסיקה הפצועים מקומם לנואטה ויגאל מנחם. הראשון היה פעיל רבות בסימול ניסיונות התקיפה של בני יהודה, ויגאל מנחם המהיר פעל באגף ימין בהתקפות מתפרצות והיה מעורב בכיבוש שער היתרון בדקה ה־61, כאשר תקוה מסר היטב לגבאי מימין. הלה העביר כדור לרחבת בני־יהודה, יגאל מנחם בעט, השוער אסייג הדף ובאר־רון בעט לרשת מחמישה מטרים 1—0.

שניאור הזיז את התקפתו ושלח למגרש את חזי שירזי במקום המגן עלן. כעבור 10 דקות מסר מישל דיין כדור לגורדנה בין שני מגיני נתניה, והחלוץ המהיר בעט פנימה 1—1.

שיפוטו של יוסי דיאמנט היה חלש ובלתי מדויק.

קבלת פנים עליזה ביפו למאמן וולב

מאת יונתי אפרים

מכבי יפו — בית"ר נתניה 2—1 (0—0)
השערים ליפו: מנשה מזרחי (58), אשר סאסי (עצמי, 82). השער לנתניה: משה גביש (85, בבעיטת 11 מטר)
★ המצטיין: שלמה קירט.
● מכבי יפו: אברהם, כהן צדק, דניאל, בוטבניקה, מאיר דוד, סלימן, יוסי לוי (ציפרוט, יצחק לוי), אלקולומברה, לגי־ארה, מזרחי, דיגמי. מאמן הרמן: משה אוננה.
● בית"ר נתניה: לביא, קירט, סאסי, פרוסי, גולן, חיים לוי, יוסי יונה (תשובה), גביש, סימוני, עזריה, פוגל (טוביאנה). המאמן: שמואל פרלמן.
שפט אריה פרוסט. 1,000 צופים, איצטדיון גאון ביפו.

מול עיניו הבוחנות של מאמנם המיועד נסקו וולב, הצליחו היפואים לנצח בביתם את השכן למרתף הטבלה, בית"ר נתניה, 2—1 ולהפיח בזה תקוות מחודשות להיחלצות מאימת הנחיתה.

מכבי יפו אמנם ניצחה, אולם מישחקה היה מפחד, לחוץ ומאד בלתי משכנע. כדי להצליח בהמשך הדרך חייבים היפואים להשתפר בצורה קיצונית. מערך הקישור שלהם היה חלש, פרט לאורי סלימן הפעלתן. ההתקפה היתה שיגרתית ורק כניסתו של ציפרוט במחצית השניה הביאה לשיכון מסוים של שער היריב. האורחים החזיקו יותר בכדור ובדקות לא מעטות אף הפגינו ניצוצות של כדורגל לא רע. הם שיחקו בטוח וסיכנו לא פעם את שער היפואים. הבולט בשורותיהם היה שלמה קירט הפעלתן, שבראה בכל פינות המגרש. בהתקפה בלט עזריה, שבקצת ריכוז יכול היה להוקנות לקבוצתו יתרון במחצית הראשונה.

לדיגמי ולמזרחי היו בפתיחה שתי הזדמנויות מצוינות לכבוש שער, אולם הם החמיצו בשלומיאליות. מנגד, בדקות ה־15 וה־17, הוציא הבית"רי עזריה פעמיים מטווח קצר. הול מהדקה ה־30 ועד לסיום המחצית הראשונה שלטו הבית"רים במגרש, אולם לא הצליחו להבקיע.

בדקה ה־51 הוליש מאמן־היריות היפואי לחזק את ההתקפה. יוסי לוי החלש יצא ואלישע ציפרוט הוכנס במקומו, ואכן חילוף זה הפיח רוח חיים אצל היפואים וכעבור שבע דקות נבקע השער הראשון. בדקה ה־58 בוצעה עבירה על ציפרוט, כהן צדק הגביה מ־30 מטרים לרחבה, דיגמי הסיט בראשו אל מזרחי שבעט לקורה ופנימה. נתניה הגיבה בהתקפות, ושגל חזיים לו החמיצו מקרוב. בדקה ה־80, תוך מהומה ברחבה של יפו, הוליך בר־טביקה כדור מקו השער. שתי דקות לאחר מכן עלו היפואים ל־2—0: ליאונרד שלח את ציפרוט, שפרץ מימין והגביה מהאגף, השוער לביא עמד לקלוט את הכדור כאשר לפתע זינק המגן סאסי ובניסיון להרחיק נגח את הכדור לשערו הוא — שער עצמי אומלל.

בדקה ה־85 בעט חיים לוי לשער יפו, הכדור פגע בידו של ישראל דניאל בתוך הרחבה והשופט פרוסט שרק לבעיטת 11 מטר. גביש בעט בהצלחה וקבע 2—1.

ביטון ורמלר לא התחשבו בהפרעות של בית"ר ת"א

מאת יגאל פלג

הפועל באר־שבע — בית"ר תל־אביב 0—2 (0—1)
השערים: שלמה ביטון (44), דב רמלר (46).
★ המצטיין: דב רמלר.
● הפועל באר־שבע: זרכוביצקי, ברתמו, דוידי, אילוז, אחן, שושני, צרפתי, חיון, ארבה, רמלר (ויצמן), ביטון. המאמן: דרור ברנר.
● בית"ר תל־אביב: ג'רבי, בן נתן, צמח, ידידה, קצב (ועידאו), יחזקאל, עמרן, נסים כהן, מזרחי, בלחסן (פז), ירדן כהן. המאמן: אריה רדלר.
שפט יהושע לויה. 3,000 צופים, בבאר־שבע.

מה שאירע בבירת הנגב ניתן לסכם כך: שחקני באר־שבע לחמו ותקפו ושחקני בית"ר הפריעו ושיבשו.

שחקני בית"ר עמלו קשות כדי למנוע משחקני באר־שבע לפתוח מהלכי תקיפה. פרק זמן ארוך התנהל מאבק עיקש במרכז השדה, כששחקני בית"ר ניסו להסוף כדור ולהסיטו לכיוונים שונים — העיקר לא לאפשר לבאר־שבע לפתוח התקפה. אך כאשר קבוצה מפנה עיקר כוחה למגננה, הרי זה על חשבון חלוציה, שגם הם יורדים לעזרת חבריהם, ובכך כמעט אינם באים לידי ביטוי בהתקפה.

מנגד התגלתה באר־שבע כקבוצה שמשכת לשכת כוחה, ליכודה ומ־הנה משתפרים והולכים. שילוב של ארבעה חמישה שחקנים צעירים עם שחקנים ותיקים עתירי ניסיון, מאפשר לקבוצה להוות תלכיד מעולה, המסוגל להתפקד 90 דקות. התלהבותם של הצעירים, כוחם והוזקם הגופני, והתחכום והעירנות של השחקנים הבוגרים, מהווים אותם בלתי פוסק לקבוצה הדירבה.

אין זה אומר ששחקני בית"ר קטלו קנים: יצחק בלחסן ונסים כהן יצרו לעצמם כמה מצבי הבקעה, שהוסלו על ידי זרכוביצקי או מגיניו. כך היה בדקה ה־32, בלחסן פרץ והגיע חמישה מטרים משער באר־שבע, אך זרכוביצקי זינק לרגליו.

בדקה ה־25 היה זה ברתמו שהוד מיין כיבוש שער מבעיטת 11 מטר, ובעיטתו נהדפה על ידי ג'רבי. השער הראשון לזכות באר־שבע נכבש בדקה ה־44, לאחר לחץ רצוף. ברתמו שלח כדור ליומין המגרש, לעברו של דב רמלר. הרותק זה ראה את ביטון מתמקם על קו החמש ושלח כדור מדוד לראשו. בי־סון התרומם מעל כולם תגנו פנימה בסיבוב.

עם הישמע האות לפתיחת המחצית השנייה, היה זה דב רמלר שהבקיע. אוחנה ראה את רמלר פותח בריצה לשמאל המגרש ושלח לו כדור ארוך. רמלר חלף על פני המגינים והתקרב לפינת רחבת בית"ר. ג'רבי ניסה לסגור את הפינה, אך רמלר בעט מזווית קשה לפינה הנגדית והבקיע.

הניחוש הנכון בטוטו	
.1 הפו. לוד — מכ. יבנה	1
.2 מכבי יפו — ב. נתניה	1
.3 באר־שבע — בית"ר ת"א	1
.4 כפר־סבא — שמשון ת"א	x
.5 הפ. ת"א — בית"ר ים	2
.6 מכבי ת"א — מכ. חיפה	1
.7 מ. נתניה — ב.יהודה	x
.8 הפו. פ"ת — מכבי פ"ת	1
.9 טבריה — הפועל חולון	1
.10 הפועל עכו — החדרה	1
.11 הפו. חיפה — הפ. ר"צ	1
.12 הפועל־ים — בית־שאן	1
.13 רמת־עמידר — ה. יהוד	1
.14 הכח ר"ג — ה. דימונה	x

הטוען לכתר, בית"ר ירושלים, סילק מדרכו גם את הפועל תל־אביב

הגול של גולדר: תזכורת לאלוף

ההצגה הגדולה בבלומפילד הוכרעה בשער בדקה ה־57

מאת דרור מנר

בית"ר ירושלים — הפועל תל־אביב
0—1 (0—0)
השער: אבי גולדר (57).
★ המצטיין: אלי אוחנה.
● בית"ר ירושלים: מורחי, כהן, אוולאי, אשש, שירזי, קורש, שוורץ, מלכה, מלמיליאן, גולדר (בן הרוש), אוחנה. המאמן: דרור קשטן.
● הפועל תל־אביב: אלטר, עטר, אקטויז, זאנה, הרשלי־קוביץ (ברנס), כהן, פינטו, הרמה, סיני, לבראו (לוי), זאנו. המאמן: דוד שוייצר.
שפט עובדיה בן יצחק, 22,000 צופים, איצטדיון בלומפילד.

איצטדיון בלומפילד רוחש עד אפס מקום. אלפים נותרו בחוץ, גם כאלה עם כרטיסים בידיהם. הקופה שמנה. האלוף מארח את המוביל. המאמן דוד שוייצר אמר שזה מישחק של להיות או לחדול. בבית"ר אמרו: בשבילנו הפועל תל־אביב זה המיבחן האמיתי. המתח גדול. ההציצים מלאים. התפאורה מוכנה, ורק השחקנים צריכים למלא את חלקם בהצגה, אולם אלה מאכזבים במחצית הראשונה.

הפועל תל־אביב, במישחק זהיר, סגר היטב בעורף, וזאנה ניסה לנטרל את אוחנה ופינטו את מלמיליאן. המגינים לא עלו. קבוצת בית"ר נגררת בתחושה זהירה, שיזקה יפה לרוחב המגרש. אוחנה הצליח לעיתים לפרוץ בצורה האופיינית לו משמאל, אך הכדורים שהגביה נקלטו בידיו של אלטר. השערים כמעט לא היו בסכנה, והקהל ליווה בבוז את השריקה להפסקה.

היה ברור, כי רק שער יוכל לשנות את אופי המאבק של המישחק, וזה אכן בא בדקה ה־57: אלי אוחנה הצליח לחמוק משמאל משומרו זאנה, והגביה כדור מדויק אל אבי גולדר, שניצב סמוך לקורת השער הימנית: גולדר הסיט את הכדור פנימה, ושינה במכה את מהלך המישחק כולו.

הפועל נאלץ לפתוח יותר את מישחקו ולתת יותר דעתו להתקפה. בית"ר ניסה לנצל זאת ולצאת ביותר קלות להתקפות־נגד. המאבק הפריך התעורר, והתקפה רדפה התקפה וגם הקהל הזל מקבל תמורה ראשונה. בדקה ה־64 פרץ מוריס לאנו, שהיה הפעם מאכזב למדי, מימין ומסר כדור מדויק למשה סיני, הטוב בשורות תל־אביב. אך סיני לא איפס הפעם את רגלו והחמישה מטרים בעט החוצה. מנגד, בדקה ה־64, הוחמצו לסמי מלכה. אך מתוך הרחבה בעט חלש מדי. אוחיון בעט סוף סוף גם שבתאי לוי, מחליפו של לבראו, אך מורחי קלט בבינוק נהדר. שוב ההזדמנות נוחה, בדקה ה־73, לסמי מלכה, שבעט מקרוב לחוץ. מוריס לאנו השתהה יותר על המידה בדקה ה־83 והחמיץ גם הוא. בית"ר הול סוגר יותר ויותר את שערו, וניסה כוחו רק בהתקפות מתפרצות. בדקה ה־88 הדגים אלי אוחנה את יכולתו הנפלאה בבדידות, כשפרץ לאורך האגף הימני וחדר לרחבה, תוך שהוא חולף על פני מגיני הפועל, עד שנהדף לקרן.

שוב נחשפה אצל הפועל חולשת ההתקפה שלו, בעוד שהקישור, שלפני שנה היקנה לו את האליפות בהבקיעו שפע של שערים, לא מצוי עתה במיטבו. בית"ר הוכיח כי תמיד יש לו חלוץ מבקיע, שני מגינים תוקפים וקשר שאין שני לו — אורי מלמיליאן.

לסיכומו של דבר: ספק אם הפועל תל־אביב היווה מיבחן אמיתי לבית"ר, אשר בכל מקרה עמד בו בהצלחה מרובה. הדקות הטובות של הפועל יכולות לעודד בו תקווה, שעדיין לא חדל להיות גורם בכדורגל הישראלי.

הדקה ה־57 בבלומפילד: אבי גולדר מבקיע את הפועל ת"א ומורץ בצהלה לעבר האוהדים המריעים של בית"ר ירושלים ביציעים הגדושים. (צילום: עודי קרן).

שוער־הנבחרת של אבי גולדר (מימין) מזווית אחרת. לעיניהם הדהומות של דוד הרשליקוביץ, אורי מלמיליאן, דרור פינטו. (צילום: עודי קרן).

קיצור, הקמע של מישחקי הפועל שהודו במאי 1987. הנהגת אגמבל מבסוק לפר־דרושא של איצטדיון בלומפילד — לפני העימות הגדול בין האלוף והמוביל. לצדו גיאום הקפטנים של הפועל ת"א ובית"ר ירושלים, משה סיני (במרכז) וחנן אזולאי. (צילום: עודי קרן).

הלחימה שווה ניצחון

מאת גיא צוקר

מכבי תל אביב — מכבי חיפה 2—1 (1—1)
השערים לתל אביב: אלי דריקס (42), עודד מכנס (64). השער לחיפה: דניאל ברייללובסקי (6).
★ המצטיין: אבי כהן.
● מכבי תל אביב: גינצבורג, קרמר (נתן), אבי כהן, שמעונה, אוולאי, גולדברג, לולו (מיקי כהן), גריאני, טבק, דריקס, מכנס. המאמן: שמשון שנהר.
● מכבי חיפה: רן, אהרוני, אלי כהן, רוזנטל, מרילי, גרופר (מזרחי), קלינגר, ברייללובסקי, סלקטר, ארמלי, גבעול (אבו קרט).
שפט יצחק בן יצחק, 20,000 צופים, איצטדיון בלומפילד.

למראית עין, לא היה הבדל משמעותי בין מכבי תל אביב למכבי חיפה. שתי הקבוצות "הופשו" ניצחון, שיחוזיון למאבק בצמרת ושיתיון אינן בכושר שיא. זו, אגב, הסיבה שהמשחק היה בינוני ולא היו בו מהלכים מהנים רבים.

אך היה הבדל משמעותי אחד, ובגללו זכתה תל אביב בשלוש הנקודות: רוח הלחימה והאופי הקבוצתי הנדרשים של שחקניה. שחקני תל אביב לא פסקו ללחום, גם כאשר איבדו כדורים ולא היו במיטבם. הם לא נכנעו בעקבות כישלונות רגעיים וקצרו בסופו של דבר את הפרי. בחיפה היה המצב שונה לגמרי. זו קבוצה העוברת תהליך של הצערה (ליאור רוזנטל, פרי גרופר, ירון גבעול, גיל קלינגר) ובגללו שנכש מבנה ה"מעמרות" שהיו קיימים בעבר. הסרתו של מניע (כרוך ממן לא שיחק) בולט מאד וכאשר הקבוצה נמצאת תחת לחץ, ישנה ירידה ניכרת בתיפקודה.

בנוסף לכך נמצאים זאהי ארמלי ומשה סלקטר, שני מלכי השערים שלה בשלושת העונות האחרונות, בכושר ירוד ואתמול הורגשו בדקות מועטות בלבד.

האורחים עלו ליתרון לאחר 6 דקות בלבד: הכדור נהדף מהגנת ת"א, לאחר בעיטה של גבעול, ודניאל ברייללובסקי בעט מ־20 מטרים. גינצבורג לא הגיב במהירות והכדור חדר לפינה הימנית של שערו, 1—0. מכבי תל אביב השוותה בדקה ה־42, בה הצליח אלי דריקס להשתלט על כדור ברחבת חיפה ולבעוט בו מקרוב לשער 1—1.

מיקי כהן, שהוליף בדקה ה־53 את אורן לולו, מסר בדקה ה־64 את הכדור לעודד מכנס, שניצב במרכז רחבת חיפה. הלה ניצל השתהות של המגינים האורחים (גבעולו) והבקיע את השער השני לזכות קבוצתו, 2—1. כאן התעוררה חיפה וארמלי החל להזכיר משהו מיכולתו מן העונות הקודמות. בדקה ה־67 הוא הגביה כדור רוחב מן האגף השמאלי ועופר מזרחי בעט מ־5 מטרים לחוץ. חמש דקות אחר כך בעט מזרחי בבעיטת יעף, אך הכדור פגע במשקוף והועף לרחבה.

ארבעה שערים בנוסח צמרת

מאת נפתלי ועירא

הפועל כפר־סבא — שמשון תל־אביב 2—2 (2—2)
השערים לכפר־סבא: איתן רביבו (31), אלי יאני (34). לשמשון: אפרים ארביב (23), שלמה מזרחי (36).
★ המצטיין: גדעון דמתי.
● הפועל כפר־סבא: שמיר, אזירנגר, סיימון, גרמיש (ספרטה), א. בן־חיים, יפה, מרגון, רביבו, מימוני, נזהר, יאני. המאמן: נסים בכר.
● שמשון תל־אביב: חדד, עובדיה (י. כהן) (שוקרון), ברדה, א. כהן, י. הלוי, י. הלל, ארביב, שמעונוב, מזרחי, דמתי, מלכה. המאמן: יעקב גרונדמן.
שפט רוחמים דיינאצ׳י, 3,500 צופים, בכפר־סבא.

המשחק רב אירועים הוכיח קבוצות הפועל כפר־סבא ושמשון תל־אביב, כי מקומן בחלק העליון של הטבלה אינו מקרי כלל, הגם שמשחקן היה נעדר ליטוש וחוסר תנופה.

הגנת כפר־סבא, בלי גח איינשטיין הפצוע, הימנה לגדעון דמתי, זקן חלוצי הליגה הלאומית, את אחד ממשחקיו הטובים בעת האחרונה. מאגפו הימני נפתחו על כפר־סבא הרעה ובעזרת התקפות המתפרצות התעמר לא אחת שערה של כפר־סבא בסכנה. בדקה ה־23 הבקיע אפרים ארביב שער מצוין בבעיטת סיבוב מ־22 מטרים, לאחר פריצה נאה של שלומי מזרחי.

כפר־סבא והתקפתה לארגן שורותיה. נוכח תלישתם התמוהה ואיבודי הכדורים של אלי יאני ומיקל יפה. כאשר שני אלה אינם מצויים בכושר נמצאים יצחק מימוני ואיתן רביבו בכושר אישי מצוין, פריצתו של הבלם בדקה ה־31 ממחצית המגרש ובעיטתו מטווח של כ־25 מטרים חדר ושוטה — מצאה את אזבחם הרחוק בשער שמשון, בלתי מוכן. לאחר עבור שלוש דקות מהסל, מיקל יפה במהלך מבריק העמיד את אלי יאני יחיד מול השוער השמשוני, והכבד 2—1 לכפר־סבא.

אבל החלוץ הנמוך שהיה מנת חלקה של כפר־סבא הוכלט בחלוף שלוש דקות: גדעון דמתי ליהסט באגפו הימני והקשית את הכדור לצידו השני של השער, שם נמצא שלומי מזרחי, ובבעיטת יעף, 2—2 וכפר־סבא שוב המומה.

במחצית השנייה כפר־סבא שב־לתית מדי והורית תיחומים. בר מרגון היה קרוב לכך שלוש פעמים, אך שתי החמצות נגיחה "משונות" (52 ו־77) והחמצה נוספת בדקה ה־90 הותירו את השמשונים מתרונגים. רק 2—2.

לוד החליטה לברוח

מאת אהרון שמולביץ

הפועל לוד — מכבי יבנה 1—0 (0—0)
השער: בני סמדג'ה (68).
★ המצטיין: רפי שמואל.
● הפועל לוד: יעקב בנדיים, יצחק בנורים, נעמן, אחדי בנורים, חביב, שמואל, הילל, בן ממס, (סמדג'ה), שרביט (הרוש), פרץ, הילל. המאמן: צבי רוזן.
● מכבי יבנה: לסנר, סלדמן, אלקבץ, עלאווה, אוולאי (גורדון), פרץ, יעקב (לוי), חלפון, אוסטר, אבטעים, ועקנין. המאמן: משה מאירי.
שפט יעקב שינר, 600 צופים, בלוד.

צעד חשוב בדרך להיחלצות מהתחתית עשתה לוד, כאשר גברה במגרשה על מכבי יבנה 1—0. אך לאור רמת המשחק שגילתה עד להבקעת השער בדקה ה־68 נראה, כי עוד צפויים לה מאבקים קשים.

בחלק ראשון של המשחק גילו שתי הקבוצות משחק חלש ביותר. מרבית ההתקפות נבלמו הרחק מן השערים, כאשר ההגנות מרחיקות כדורים סתמיים. משחק חלש של שחקני מרכז השדה שללור, ובייחוד של בן ממס, שהיה אמור לנווט את מהלכי ההתקפה ולספק כדורים לחוד, הותיר את לוד ללא התקפות על שער יבנה. מנגד לא ידעה יבנה לנצל חולשה זו של לוד, ושחקניה הסתבכו במסירות סרק. כך היו שוערי שתי הקבוצות מובטלים במרבית שלבי המשחק.

במחצית השנייה הוליף רוזן את בן ממס החלש בבני סמדג'ה. שעלה להתקפה, ואילו רפי שמואל המצ־טיין הוסט למרכז השדה. משחקה של לוד החל להיות שוטף יותר, דבר שהביא לבסוף את שער היתרון המיוחל. בדקה ה־68 שלח רפי שמואל כדור עומק לרונן הילל, על קו ה־16 של יבנה, זה הסיט את הכדור שמאלה לבני סמדג'ה, שבעט כדור מדויק ושטוח לפינה הימנית של שער יבנה. שער זה עודד את הלודאים לצאת להתקפות נוספות ולא להרפות מהלחץ על שער יבנה. נראה היה כי התוצאה תגדל, אך קרוב לסיום נסוגו הלודאים להגנה, כדי לשמור על שער היתרון. אז פתחו האורחים מיבנה בלחץ על שערו של בנורים, ללא הועיל.

ליגה לאומית

מחמם את הלב ביום חורף

מאת יהושע שגיא

יום חורף קריר שטוף שמש חימם אתמול את הלבבות, כאשר החזיר את הכדורגל הישראלי למעמד הראוי: יותר מ־40 אלף צופים באו לחזות בשמונת מישחקי המחזור ה־11 של הליגה, ואיצטדיון בלומפילד שוב היה מלא עד אפס מקום כמו בימיו הטובים, כאשר הת־מודדו בו ארבע מן הקבוצות האטרקטיביות ביותר של הכדורגל שלנו. הצופים גם קיבלו סוכריה בלתי צפויה: מסוק שהגיח לרכבו המישטה את קיפי, סמל מישחקי הפועל שיהיו במאי 1987. מה עוד צריך? איצטדיון גדוש, מסוק עם הפתעה, שלא לדבר על שני מישחקים עם ארבעה שערים.

במיפגש הראשון השתחרר מכבי תל־אביב מסידרת מעידות, כדי להכניע 2—1 את מכבי חיפה הבאה, שאיבד מעט מהודו. במישחק השני הוכיחו הבית"רים מירושלים כי הם מתכוונים בר־צינות להדיח את הפועל תל־אביב מן האליפות, כאשר הכ־ניעו את האלופים 1—0, כדי לפתוח בצמרת פער מבטיח של 4 נקודות.

אל המקום השני עלה הפועל פתח־תקווה השקרן והיציב, שני־צח 1—0 את מכבי פתח־תקווה בדרבי העירוני שלא התעלה לרמה הצפויה. בני יהודה נסוגו אל המקום השלישי אחרי שי־איבדו 2 נקודות במאבק ה־משפחתי של מאמנם יצחק שניאור עם חתנו זאב זלצר, מאמן מכבי נתניה, בתיקו 1—1, שגרם גם לנתנייתים ירידה בשלב אחר בדירוג.

שמשון תל־אביב, אחת ההפ־תעות הנעימות של העונה, נותר הגיעי בתום מישחק דראמטי והמכבף בכפר־סבא: שמשון הו־ליך 1—0, פיגר 1—2 ובסופו של דבר סיים 2—2 כדי להתחלק בנקודות, שהותירו גם את הכפר־סבאים על מקומם (5).

בתחתית, לא חל שום שינוי משלושת המדורגים בעמדת ה־ירידה לא נחלצו משם: בית"ר נתניה נתחר אחרון אחרי שנכנע 2—1 למכבי יפו, שעלה שלב אחד; מכבי יבנה נכנע 1—0 להפועל לוד שעלה למקום ה־11 הוא מצוי באזורה בתנופה.

גם הפועל באר־שבע עלה שני שלבים בדירוג אחרי שהכניע במגרשו 2—0 את בית"ר תל־אביב, במחזור שהניב 17 שערים והותיר טעם מתקתק בפי אוהדי הכדורגל, וגם אצל גובי הקו־פות, בתקווה שחוזרים הימים הטובים.

אליפות אירופה

...בניצחון 2—0 לאיטליה במאלטה

ואלטה (אי־פי). נבחרת הכדורגל של איטליה זכתה בניצחון שני במוקדמות אליפות אירופה (בית 2), כשגברה כאן על מאלטה 2—0.

הקפטן האיטלקי אלסנדרו אלטו־בלי, שנגח את השער השני בדקה ה־20 , החמיץ שתי בעיטות 11 מטרים. כדור אחד בעט מעל למשקוף וכדור שני הישר לידיו של שער מאלטה. ריקארדו פרי הבקיע את השער הראשון בדקה ה־11. זהו זה מישחק ראשון בהיסטוריה בין שתי הנבחרות וחזו בו 20 אלף צופים.

שוודיה מובילה בבית זה עם 5 נקודות, לפני איטליה 4, פורטוגל 2, שווייץ 1 ומאלטה ללא נקודות.

לעודד מכנס (מימין) ואלי דריקס יש סיבה טובה להיזר: הם כבשו את שני השערים לזכות מכבי תל־אביב, בניצחון 2—1 על מכבי חיפה בבלומפילד. (צילום: עודי קרן).

הרוג ביוון בתיגרה בין אוהדי כדורגל

אתונה (אי־פי). צעיר אחד נהרג ואחר נפצע קשה בתיגרה אלימה שפרצה בתחנת הרכבת של אתונה, בין אוהדי קבוצות הכדורגל א.א.ק. אתונה ופאוק סלוניקי.

התיגרה פרצה עוד לפני המישחק, כאשר אוהדי פאוק הגיעו ברכבת מסלוניקי. כ־50 אוהדים השתתפו בתיגרה. הצעיר שנהרג הוא בן 20 וזהותו לא ידועה. הוא נדקר בחזהו. נער בן 16 נפצע קשה מדקירה בגבו. שני אנשים נעצרו ע"י המשטרה.

מלך השערים

1. אלי אוחנה (בית"ר ירושלים) 9
2. אלי יאני (הפועל כפר־סבא) 7
- . אורי מלמיליאן (בית"ר ים) 7
4. דניאל ברייללובסקי (מכ. חיפה) 5
- . מני בסון (הפועל פ"ת) 5

ליגה א׳

במחזור 11 היו התוצאות:

● מחוז הצפון: הפועל קרית־אתא — מכבי עפולה 0—0, הפועל טירת־הכרמל — מכבי אור־עקיבא 0—0, הפועל טייבה — מכבי סמרה 1—0 (0—0), הפועל טירה — הפועל קרית־שמונה 0—0, בית"ר חיפה — הפועל "עליה" כפר־סבא 2—1 (0—0), הפועל בני סמרה — הפועל רעננה 1—1 (0—1), מכבי חדרה — מכבי אור־ נצרת 2—0 (2—0).

● מחוז הדרום: בית"ר באר־שבע — הפועל רמלה 2—1 (1—0), הפועל אזור — הפועל קרית־מלאכי 1—0 (0—1), הפועל קרית־אונו — הפועל רמת־השרון 1—0 (0—0), הפועל בתים — מכבי קרית־גת 1—1 (0—1), הפועל אשקלון — הפועל ראשון־לציון 2—0 (1—0), הפועל אור־יהודה — הפועל בית־שמש 1—1 (1—1), הפועל ירוחם — לורוס חולון 2—1 (0—1).

במחזור הבא

● מכבי יבנה — מכבי פתח תקוה
● בני־יהודה — הפועל פתח תקוה
● מכבי חיפה — מכבי נתניה
● בית"ר ירושלים — מכבי ת"א
● שמשון תל אביב — הפועל ת"א
● בית"ר ת"א — הפועל כפר־סבא
● בית"ר נתניה — באר־שבע
● הפועל לוד — מכבי יפו

שבוע של ספרים
מאת בני ציפר

אריך קסטנר

גרטרוד סטיין

משה בן־שאול

תרגום

האוטוביוגראפיה של אליס ב. טוקלאס
מאת גרטרוד סטיין
מאנגלית: מרטין הררי
הוצאת זמורה, ביתן, 1986, 200 ע'

מה שמייחד את הסופרת האמריקאית גרטרוד סטיין (1874—1946) מרוב עמיתיה בדורה, כגון דרייזר, סטיון קריין ואחרים, הוא שעד היום רוב יצירותיה נחשבות סתומות ולא מובנות עד תומן. סטיין, חלוצת הכתיבה האכספרימנטאלית, שוללה בריאליזם ובסוריאליזם גם יחד, לא ביקשה, בכתיבתה, לתאר לא את החברה ולא את נפש האדם, אלא את עצם הכלים שעומדים בה — הלשון. כמו רבים מבני זמנה הבינה סטיין כי הספרות חייבת להידמות אל האמנויות הפלאסטיות, שבהן התפרקות מהריאליזם התרחשה ביתר דראסטיות וביתר הצלחה. אך מכל יצירותיה הניסיוניות העשירה לא נותרה אלא האמרה המפורסמת שלה "שושנה היא שושנה היא שושנה היא שושנה" שהיתה לסמל המסחרי שלה, ולא בכדי: התורה, הסתמית, כביכול, על המלה "שושנה" היתה קריאת תיגר על הספרות המקובלת בזמנה, שסירבה להכיר בחומריותה של המלה לעצמה, בגשמיותה, בחילוניותה.

"האוטוביוגראפיה של אליס ב. טוקלאס" (1933) היא, מבחינות רבות, אתנחתא משעשעת ולא מחייבת בקאריירה של סטיין האכספרימנטאלית, בסט־סלר עם קריצה לקהל הרחב, אך גם בה, כידוע, מרומזת קריאת תיגר הומוריסטית כלפי ספרות פרוזה־פסיכולוגית מסוימת, אולי כלפי "בעקבות הזמן האבוד" של פרוסט. את בעיית האני־המספר של פרוסט פתרה כאן סטיין במחיר פרוטוקאסיזמי עלידי שימוש בדמותה של בת־לוויתה הנאמנה אליס ב. טוקלאס, כמספרת סיפור חייה של גרטרוד סטיין, כביכול בסגנונה הדיבורי־הכללי של בת־זוגה. היתה זו תחבולה שמצאה סטיין להביט על עצמה מנקודת מבטו של הזולת ויותר מזה, כדי לשחרר את עצמה מהעכבות שהיו לה להחשף פרטים אינטימיים מחייה.

"האוטוביוגראפיה" זכתה להצלחה מסחרית גדולה, פחות בגלל התגלות הפרוזאיות המבטרות שלה ויותר בגלל הסקרנות הרכילאית, הפתוכה קוראים לקריאת ביוגראפיות של אנשי בוהמה וספרות, ועל אחת כמה וכמה של מי שהיתה בעלת הסלון הספרותי המפורסם בפאריס, ברי דה פלאר, שאירח את מי שהיתה ראשי המהדרה האמנותית והספרותית של תחילת המאה. ה"אוטוביוגראפיה", אגב, היתה הספר הראשון והיחיד של סטיין שמו"ל אמריקאי הסכים להסתכן בפירסומו המסחרי. כל השאר נותר, כאמור, עד היום רווס, מעורפל ולא מובן.

למרבה הצער, את הטיעונים הללו אפשר להדביק גם לתרגום לעברית, [illegible] מעברית הדיוטית התקנית של המקור האנגלי.

שער הניצחון, רומאן
מאת אריך מריה רמארק
מגרמנית: יעקב גוטשלק
הוצאת זמורה, ביתן, 1986, 384 ע'

בין שאר מוראותיו של הנאצים ומלחמת העולם השנייה אי־אפשר שלא לציין באירוניה את תורחומה של הרומאן הגרמני הזול, פרי עטם של סופרים גרמנים שגלו לארצות־הברית ונצלו את אפשרות הניצול של טעמו הקלוקל של קהל הקוראים האמריקאי. ויקי באום ("גראנד הוטל"), אבטון סלינקו ("רודיה") ומעל כולם אריך מריה רמארק עם "שער הניצחון" — האם אפשר לתאר בלעדיהם את פניה של תרבות רב־המכר האמריקאית של שנות הארבעים והחמישים? צחוק הגורל הוא ששלושתם, שספריהם נשרפו והוחרמו בידי הנאצים, עשו באמריקה הכל כדי להבריק בו־ייבעה את אותו הקלון שהטיל בהם המשטר ההיטלראי, והיו לגדולי הקיטשיסטים ומרוחי ההצלחה המהירה של כל הזמנים.

הצלחתו של אריך מריה רמארק (1898—1970) באמריקה היא האפוקמטוניסטית מכולם, שכן בניגוד לעמיתיו שעברו למען הקופה, התיימר לכתוב ספרות יפה ולהעביר מסרים הומאניסטיים נעלים. "שער הניצחון", הצלחתו הגדולה השנייה של רמארק אחרי "במערב אין כל חדש", הוא רומאן של אהבה ונקמה: רופא גרמני החי חיי פליט בפאריס של ערב מלחמת־העולם השנייה, מבקש לנקום באיש הגסטאפו שעינה ורצח את אהובתו. תוך כדי כך פורש רמארק לפני הקורא את עיר האורות כשרויה באווירה של ימי פומפיאה האחרונים, עיר של זונות והלכאים, של בני־בלי־שם, והכל משוח בקרם הוליוודי מתקתק של אהבת־האדם ותשועה לאנושות בזכות האומה הגדולה אמריקה, ובזכות האהבה הרומאנטית השוררת עדיין בין גברים לנשים, וכאן בין ראוויק הרופא וג'ואן, אהובתו האאוריסאית אפופת הפרחים, ומנגינות ה־"Parlez moi d'amour".

שלושה גברים בשלג, סיפור
מאת אריך קסטנר
מגרמנית: צבי אריד
הוצאת זמורה, ביתן, 1986, 175 ע'

דורות של ילדים קראו את קסטנר־הילדים, בהמות "אמיל והבלשים", "מצפנת ואנטון", "שלושים וחמשה במאי", אך רק מעטים מהם טרחו להתעמק במסר שמאחורי המעשיות ומעטים עוד יותר טרחו, בהתבגרם, לקרוא את קסטנר־למבוגרים, שעיקר ברומאן "פאביאן" (1932) — סיפור ציני וניהיליסטי על מבוכתו של האיש־הקטן (בימינו מבינים זאת "ראש קטן") הנקלע לתגרות־רחוב אלימה בין קומוניסטים ונאצים ואינו מבין מה לו ולזה, ואינו מעוניין גם לדעת מי צודק יותר ממי.

גם "שלושה גברים בשלג" (1934) מדבר, כמו כל ספריו של קסטנר, בשמם של אנשים קטנים, הנקלעים, בחופשה מקרית במלון־פאר באלפים, לקומדיה של טעויות מלבבת ושנונה על רקע המשבר הכלכלי של גרמניה שבין־המלחמות: המיליונר טובהלב מובלה המתחזה לחסר־כל ולומד פרק מאלף ביחסי־אנוש ובצביעות, ואילו להגורדן המובטל העני, שהכל סבורים שהוא המיליונר המתחפש, חולקים כבוד מלכים. עד לסוף הטוב: המסכות נופלות, המובטל זוכה בבתו של המיליונר, והמיליונר זוכה בידיד חדש שיחזר לו זה מכבר. הסיפור אולי אופטימי מדי, נאיווי מדי, אך אנשיו לא פחות מ"אמיל והבלשים", שגם הוא בסופו של דבר, יוסף של מציאות קשה ששררה בברלין של שנות השלושים; כלום אין חבורתו של אמיל הקטן התקיבר־דוהר של כנופיות הנערים שנמצאו שם בעקבות המצוקה ופריצת הסדרים הכלליה לגרות תראית ועין הוללירוחנית. ראוי לכן לקרוא גם את "שלושה אנשים בשלג" ברצינות: טובהלב, הטמור והפוח והנודד הם כולם סוגים של בריות, זו שנזקק לה בדחישת כל אותם האנשים הקטנים של גרמניה, שנדרסו בגלגלי ההיסטוריה של סוף הרפובליקה הוויימרית ותחילת הרייך. כדי לספק את הצורך הקולקטיבי הזה בבריחה לא ברח קסטנר מגרמניה לאחר עליית הנאצים לשלטון, על אף שספריו היו ועיר־נבדגיים מדי, ולכן רחוקים מלהיות לטעמם של קובעי הטעם הספרותי בגרמניה הנאצית.

מקור

נקמתו של גולינר, שני צרורות סיפורים
מאת משה בן־שאול
ספריית תרמיל, 1986, 156 ע'

משה בן־שאול אינו חדל לחזור אל ילדותו האבודה, ושיריו וסיפוריו מלאים בזכרון קסום זה. ירושלים המנבראסורית שלו דומה דמיון רב לזו של דוד שחר. למשל, בקליידוסקופ הדמויות המוראות שלה, בתמהוניות ובתלישות השאגאלית שלה, בהבדל אחד: בעוד שדוד שחר חותר אל עשיית סדר בערבוביה, דואג בן־שאול לערבל בלי הרף את שברי הכוכית שבקליידוסקופ, ולהעלות מתוך הכאוס, מתוך אי־הדעת, תמונה של כיליון ומוות. האני המספר, שהוא פעמים ילד ופעמים צעיר החוזר לשכונת ילדותו, דוהר במקצב סוריאליסטי, כבמצלמה מטורפת, מסצנה לסצנה ומאפיזודה לאפיזודה שאין ביניהן קשר עלילתי כלשהו — לבד מלייטמוטיב של מוות המכרסם בכל, והתמרדותו העצימית של הילד כנגדו.

קשה לדלות מהסיפורים עלילה נפרדת, וקשה לראות בהם סיפורים במובן המקובל של המלה, אלא פרקים באוטוביוגראפיה קוטבנית, שאותם האלמנטים שבים ומופיעים בכל אחד מפרקיה בתרכובות שונות. הסיפור הראשון מבוסס על גלגוליו של סילבומן, המורה למתמאטיקה, עובר לחוויה המינית הראשונה עם אשה והאכזבה ממנה — ולחשיפת רשעותו של עולם המבוגרים, שהילד מתנקם בו בגנבה סמלית של חפץ מחנות המכולת. בסיפור השני מגלה המספר־הנער את עולם האמנות דרך דמותה של השכנה אגנס, אשת הפסל, המלמדת אותו כי האהבה, כמו היצירה, עשויה מחזורים של עזיבה ושיבה חוזר וחלילה. הדרמאטה, המורה לאנגלית, היא גיבורת הסיפור השלישי, שהוא היותר מגובש בספר: סיפור רציחתה האפשית של המורה, על רקע ירידתם של שניים מתלמידיה על תשומת לבה. בסיפורים הבאים שבות אותן הדמויות והמקומות בתצרופים חדשים, וכמה מהם יש לקרוא שוב ושוב כדי להבין את חוט האירועים. סיפורים אחרים סטאטיים יותר בקבצם (בעיקר בצרור הסיפורים השני), על אף שחלקם מספר על מסעות בין ערי אירופה, הם פשטניים ופשוטים במבנם. בן־שאול מתגלה במיטבו ובמקוריותו בסיפורי הצרור הראשון, שבהם הוא מהלך ערירי על הגבול שבין השירה לפרוזה, שהחורי חוטם בהם ולא קם לא טפל הדי בחוראי לא ראשון במעלה, ועיקרם הוא תיאור קורות התבגרותו של ילד באמצעות גילוי פשר המוות, האהבה והחוויה האמנותית — שלושת האלמנטים המרכזיים בכל כתיבתו של בן־שאול, בשירה כבפרוזה.

יהודים יפים, רומאן
מאת שמואל הופרט
ספריית פועלים, 1986, 285 ע'

לכתוב בעברית, בישראל רומאן עיירה בנוסח שהיה נקוט בידי סופרי אידיש האמריקאים — כלומר סיפור הווי מזרח־אירופי שבמרכזו גיבור ברוהעם המתמרד כנגד המסורת ויוצא לחפש את הגאולה המשיחית, המחצית את תקוות הגשמיות — הוא מעשה הדורש אומץ רב. גם מפני שהנושא נטחן עד דק בספרות, וגם מפני שהוא עלול, מטבעו, להתקבל כספר־היסטורי־דידאקטי לבני־הנעורים, שיותר משהוא יצירה אמנותית, נועד ללמד על דרך המחשה פרק בהיסטוריה של עם־ישראל. ואכן, כדרך רוב הרומאנים ההיסטוריים, עומד "יהודים יפים" על סף של השיוך לגיל האדולסנטיות, ומעורר, בהמשך, למחשבה מה יכול עוד להוסיף רומאן כזה בנושא העצום ממילא של ספרי־עיירה רבים שנכתבו בידי אנשים שעדיין ידעו את העיירה היהודית ידיעה ישירה.

הסיפור, ריאליסטי לחלוטין וכרונולוגי בלי התחכמויות, הוא סיפור חייו של וליג, בן עיירה גליצאית הבועט בחיי הלימוד ונהפך לאיש עבודה ועסקים, מבליתן בזעיר־אנפין במשברי החיים של שלהי הנירוחים של האימפריה האוסטרו־הונגרית של תחילת המאה. כבכל רומאן ראוי לשמו וליג הוא סיפור הצלחה גם עם נשים, אך הוא יודע את מגבלות השכלתו ומעמדו ובוחר לו לבסוף אשה פשוטה לאחר שאשת חלומותיו, רוזוליה, נאנסה באכזריות בפרעות שפרצו בגויים בעיירה.

יש משהו צורם ביובשון הפרגמאטיסטי והבעל־ביתיות המאפיין את הספר, אך לא זה חסרונו העיקרי של הספר, אלא ההימנעות העקבית מהעמדת הגיבור, וליג, מול מעמדים קיצוניים באמת של חיים או מוות, של יאוש תהומי או של אהבה גדולה — הכל פושר מדי, מרושש בבינוניות. ייתכן שהופרט ביקש לתאר במתכוון דמות של אדם שאינו גיבור ולא אנטי־גיבור אלא פרוטוטיפ סוציולוגי של צעיר יהודי בדור של תחילת המאה. אך רומאן הוא רומאן, וטבעו שהוא דורש הקצנה דראמאטית של החיים, ודמויות הפועלות ברגיסטר שונה מזה שאנו פועלים במציאות היומיומית. "יהודים יפים" הוא לכן רומאן נוגמר, לא יותר, תמונה עשויה היטב של תקופה היסטורית ונוף אנושי שהיה ואיננו, שקשרו היחיד אלינו הוא אולי בעצם הפשרה הרציה, שמגלם וליג, בין המסורת לחדשנות, ובין הקיצוניות הדתית להתפקרות הגמורה.

ערבים

דפוסי מגורים והגירה פנימית בקרב ערביי ישראל — סוגיות בגאוגרפיה חברתית
בעריכת ארנון סופר
סדרת מונוגראפיות בחקר המזרח התיכון, מס' 4. אוניברסיטת חיפה, המרכז היהודי־ערבי ע"ש גוסטאב היינמן, 1986, 64 ע' ו־8 ע' באנגלית

"זהו כפרי הקטן שהיה לעיירה מתרחבת" מקונן המשורר הדרוזי נעים עריידי בספרו, שנסקר כאן בשבוע שעבר. כמו כדי לאשר את ההרגשה הפואטית, בא ספר המחקרים הזה, ומתווה שנה להלוטין ובשיטה שונה להלוטין ואומר במלים רבות מה שאמר המשורר בשורה אחת. אבשלום שמואלי, יצחק שנל וארנון סופר בודקים את השינויים בדפוסי המגורים בכפרי המשולש הקטן. ממצאיהם, במאמר הפותח את החוברת, מורים כי הבתים בכפר הערבי נבנים בסגנון מערבי, תוך התעלמות מסגנון ומאלמנטים של בנייה מסורתית. המצב בערים, ובחיפה בפרט, נבחן על־ידי יוסי בן־ארצי ומקסים שושני, במאמר נפרד: היכולי המבעי הערבי מהכפר לעיר גורמים בשנות השמונים שינויים דמוגראפיים שבשנות השבעים נחשבו בלתי־אפשריים. כגון מעבר של ערבים לאזורי מגורים יהודיים מובהקים (כגון הדר, מסדה, הבנאים והמלוך בהדר הכרמל). חיפה היא דגם שלריחוסית של דו־קיום מעורב כזה, לפי מאמר של יורם ברגל, גם נצרת עלית נהפכת לאטה לעיר מעורבת, למרות הקצנת העמדות שהיתה שם על־פי עדויות כלי התקשורת.

לדעת החוקרים, התופעות המגורים של האוכלוסיה הערבית בערים המעורבות אינה שונה בדפוסיה מהדפוסים המקובלים בכל עיר בעולם שיש בה מיעוטים, ולמרבה הפלא, התרשמותו המתגברת של העימות הישראלי־ערבי, הקצנה הלאומנית ברחוב היהודי, משחקת פה תפקיד פחות מזה שאפשר לשער. דו־קיום, אם כן, כבר קיים בדרך זו או אחרת, מכוחה המציאות. ולא רק דו־קיום על סכינים כבמקרה מעלה הלויה.

מעולם הספרות והאמנות

ספרי השנה — באנגליה

בכל שנה עורך ה"אובזרוור" הלונדוני לקראת השנה החדשה משאל בין מבקריו ובין סופרים ואנשי־רוח על הספרים הטובים של שנה. ג'וליאן בארנס מציין את "ימי אגם ולבגון" (הוצאת פאבר) ואת "לה רג'נטה" מאת לאופולדו אלאס (פנגווין). הראשון ספר מהנה, שופע הומור שכתב גאריסון קילר האמריקאי על מקום נידח ושלו. השני — רומאן ספרדי גדול (1885) שתורגם רק עתה לאנגלית. מיוריאל ספארק בוחרת בספרו הידעני והמשעשע של אנתוני בארג'ס "מחווה לקהארדווי" (האצ'ינסון), קובץ מסות עשירות בידע, היסטוריה, ספרות, פוליטיקה ושפיות. בתחום הרומאן בוחרת בספרה של אניטה ברוקנר "ברית משפחתית" (הוצאת קייפ).

של או'בריאן הוא "אינני מפחדת", ספר שירים מאת אירינה ראטושינסקאיה, משוררת רוסיה צעירה (בלאד אקס).

ג'ונתן ראבאן בחר בספר שירה של האנרי קופ "להבין קקאו" לקינגסלי איימיס (הוצאת פאבר) ומציין, כי הרומאן הטוב ביותר שקרא השנה הוא "כתב הספורט" מאת ריצ'רד פורד (קולינס) — מסע מופלא של היכרות עצמית המציג את מחברו האמריקאי בצד של בלו ופיליפ רות. הביוגראפיה הטובה ביותר שקרא היא "נינה האמאס" מאת דניס הוקאר (קבי סטאבל).

המחזאי תום סטופארד אומר, כי היתה זו שנה טובה לחובבי המינגוויי. הביוגראפיה של ג'פרי מיירס (מאקמילן) וספרו של פיטר גריפין "עם הנעורים" (אוכספורד), ומעל לכל "גן העדן", רומאן שהמינגוויי בחר שלא לפרסם בחייו (הוצאת האמילטון).

הסופר אנתוני בארג'ס בחר בספרו של קינגסלי איימיס "השדים הזקנים" (הצ'ינסון) — "ספר משעשע, עצוב וכן ביותר על זקנה בדרום ויילס". כן בחר בספרו של הקנדי רוברטסון דייוויס "עצם מעצמותיו" (ויקינג), ובספרו של ג'ון אפדייק "[illegible]", שהוא רו"ח על מסע אפריקאי מאויד למומבסה.

המחזאי הרולד פינטר מציין את "נתינה מאס". הדו"ח הארגנטינאי על "הנעלמים" (פאבר) המתאר את אימת החטיפות בארץ ההיא. כמו כן בחר ב"שמים ואנטי־שמים" מאת ברנרד לואיס (ויידנפלד) וב"דיוקנאות משוררים" מאת כריסטופר באוקר (קארקאנט).

המשורר האירי הגדול שיימס היני בחר בספרו של יוסף ברודסקי "פחות מאחד" (וייקינג), קובץ מסות עם שמץ של נאבויות, כתובות בסגנון מפואר, העוסקות בשירה, פוליטיקה ואוטוביוגראפיה. הספר השני שבחר בו הוא החלק הראשון של מכתבי ייטס (אוכספורד). "בשנה שבה הופיעה שורה של אנתולוגיות של שירה אירית, הושג הישג פיוטי מסוג אחר עלידי ג'ון בנוויל ברומאן שלו "מפיסטו" (סאקר אנד וורבורג)", כותב היני.

המשורר האנגלי ד.ג'יי. אנרייט מעריך את ספרו של ארוהרד סיפ "קול קראנש מסטריקון אפוקליפטי" (ויל), ואילו הסופרת בריל ביינברידג' ממליצה על ספרו של ג'ונתן ראבאן "סיור חופים" (קולינס) שהוא ספר על אנגליה והדרך שהיים בה — תערובת של אוטוביוגראפיה ומסע הבגיה ברומאן. הספר השני שבו בחרה, "נשים במיתוס היווני" מאת מרי ר. לפקוביץ (דאקוורת), ספר מהנה. ג'ון גרוס (עורך ט.ל.ס. לשעבר) בחר בספר המסעות המבריק של פטריק לי פארמור (ג'ון מארי) "בין היערות והמים", ובספרו של קונור קרוז או'בריאן "מצור" — "מעורר מחלוקות כפי שיכול להיות רק ספר על ישראל, ובכל זאת אחד הטובים בסוג".

הסופר האמריקאי־יהודי הדוואר ג'יקובסון [illegible] מציין את "לה דולאר" (הכאב) מאת מרגריט דיראס (קולינס), סיפור אוטוביוגראפי מדרגה עליונה, הנסב על התנסויותיה של המחברת בפאריס בימי המלחמה. כמו כן "גרשתו של רוג'ר" מאת ג'ון אפדייק (דויטש) שהוא, לדעתו של רות, יצירת מופת. האחרונה: "סרגל מוסלם" מאת ג'ון לה קארה "הרומאן האנגלי הטוב ביותר מאז המלחמה".

הסופרת האירית, עדנה או'בריאן בחרה ב"בושם" מאת פטריק זיסקינד (האמיש האמילטון) "היצירה המרתקת ביותר שקראתי מזה שנים. מורכבת, מהממת ותרונית ברגע — משל אמתי על ומבגר". ועוד בחרה ב"זיכרון האש" מאת אדוארדו גליאנו (קוורטט): "ברישומים חיים ועדד טיים, כשהוא משתמש בהיסטוריה, דמיון ומיתוס, משרטט גליאנו את תולדותיה האכזריות והמרושעות של דרום־אמריקה. הספר השלישי

אנתוני בורג'ס

מרגריט דיראס

יוסף ברודסקי

ג'ון אפדייק

המשורר הוותיק סטיבן ספנדר כותב: "הספר שעניין אותי יותר מכל השנה הוא 'פחות מאחד' מאת יוסף ברודסקי על תיאוריו הנפלאים של ילדות בלנינגראד וסיפוריו אודות המשוררים הרוסים הגדולים כאנה אחמטובה ומנדלשטאם. כמו כן 'ציורות לתיאטרון' קובץ מחזותיו של טוני האריסון (פנגווין) וספרו של פטריק ליי פארמור 'בין היערות והנהר', המספר על מסעותיו מן הימים שטרם המלחמה מהולנד לקונסטנטינופול".

הסופרת מרגרט דראבל הורשמה מאוד משני ספרים אפיים: "דכרש אינסולארי" מאת תימותי מו (צ'אטו) הנסב על מלחמת האופיום בסין ועל ייסוד המושבה הונג קונג, וכן ספרו של האיטלקי ג'ובאני ורגה שראה אור בתרגום אנגלי "אני מאלאמליה". בשירה בחרה ב"קריאה מהרתית", קובץ משירי פיטר ראדינג (סאקאר).

"מעולם לא קראתי ספר שכך מתאר מה פירוש הדבר להיות בפחד מתמיד", כותב גרהם גרין על ספרו של העיתונאי אנדרו גרהם־יול "מצב של פחד", הנסב על תקופת שלטון הגנרלים בארגנטינה.

המשורר הסופר א. אלוורז מציין את ספרו של האמריקאי מרק סינגר "כסף משעשע" (פיקדור) ואת ספרו של ג'ונתן ראבאן "סיור חופים". כמו כן הוא ממליץ על ספרו של קווין פיצג'רלד "עם אליליו בקבר" (מייקל ראסל), שהוא חלקה הראשון של אוטוביוגראפיה על החקלאות באירלנד טרם בוא הטרקטורים, עבודה בחווה מסחרית בלונדון ואחר־כך בערבות קנדה.

אנתוני טווייט מציין את ספרו של קינגסלי איימיס "השדים הזקנים" ואת ספר השירה של הרברט לומאס "מכתבים באפלה" (אוכספורד), ספר מקורי ונוגע ללב על שאלות של אמונה.

מייקל פוט בחר ב"אי של פרנקנשטיין" (קיימברידג') המשלים טרילוגיה מאת ס.ס. פראור על היינריך היינה, ובכרך הרביעי והחמישי של "ביירון: כל השירים".

הסופרת הדרום־אפריקאית נאדין גורדימר בחרה באופן טבעי בספרו של בן ארצה ג'יי.ם. קוטזי "אויב" (סאקאר אנד וורבורג), עיבוד מבריק של רובינזון קרוזו, הדן בבחוה של החברה הבבחוה של המלה. "כשהייתי בת 17", כותבת גורדימר, "גיליתי את ריינר מריה רילקה. הוא שינה את הרגישות שלי. השנה היתה לי השמחה שבגילוי רילקה חדש שתורגם רק עתה. הכוונה לספר 'מכתבים אל סזאן' (אינטרנשיונאל פאבלישינג), שבו מרוחת רילקה על חוויה ששינתה את רגישותו, וזאת כשראה את ציוריו של סזאן". כן מציינת גורדימר את "לה דולאר" של מרגריט דיראס.

מרי מקארתי בוחרת בספר עיון: "ערים על הגבעה" מאת פרנסס פיצג'רלד (פיקדור), הדן בתופעות המשיחיות של זמננו, ואילו רות ראנדל בחרה אף היא בספרו של הקנדי רוברטסון דייוויס "עצם מעצמותיו", וכן בספרה של פיליס גרוסקורת — אף היא קנדית — המשחזר את הביוגראפיה של "מלאני קליין" (הודר). עוד היא מציינת את "נופים קדושים" מאת רונאלד בלייית על ארצות קדושות, צליינים ומסעות של הנשמה (וייקינג).

כלכותה בעיר־מקלט

הסופר גינתר גראס ואשתו אוטה מתעתדים לעשות שנה אחת בכלכותה, בסמוך לשכונות העוני של העיר. [illegible] שאלות [illegible] בקשר לשהותו של גראס בעיר שלגדות הגנגס.

מכל מקום, ידוע שגראס ואשתו יושבים בבית קטן מוקף גינה כעשרים ק"מ מרוחק מן העיר, בשכונה הנחשבת לצפופה פחות מאחרות, אשר בה חיים בני המעמד הגבוה, אם כי לא בדיוק בסגנון המהאראג'ות, אוכלים מזון הודי וחיים כהודים ומשתדלים שלא להדריך למותרות.

גראס בא לכלכותה מבומבי באוגוסט האחרון. כלכותה היא עיר יחידה במינה בעולם מבחינת דרך החיים והמוות של תושביה. אל התרעות אל העיר ותושביה מתייחס גראס ברצינות רבה. הוא אומר כי הבנגאלים הם עם יצירתי וכלל אינם דומים להודים אחרים.

כל יומיים הוא יוצא העירה ברכבת עמוסה רחוסה, ובהגיעו לעיר הוא שוכר מונית ועורך סיור באזור זה או אחר של העיר. הוא נוהג לטייל ברגל ומשוחח בדרכו עם אנשי־רוח, משוררים, מדינאים וסוחרים בבתי־קפה. גראס אומר על תושבי כלכותה: "הם מבריקים, אבל הם [illegible] אמתיים, הם גאים מאוד בתרבותם העשירה".

לפני עשר שנים ערך גראס ביקור בכלכותה. מדוע מצא לנכון לשוב אליה? ידידיו אומרים שהוא נמלט מצרות־המזון הגרמנית, מן הביקורת החריפה על ספרו האחרון ומן הפוליטיקה הגרמנית. גראס עצמו אומר: "מעולם לא ראיתי מיליוני אנשים רוחשים כך, אנשים בעלי תרבות כה מעורבת, עניים, אבל נבונים ובעלי חוש לאמנות".

העיר זכתה לשני חתני פרס נובל, האחות תרזה ורבינדרנאת טאגור. גראס קורא ספרות בנגאלית בתרגום אנגלי. "זה מסייע לי לכתוב רומאן על התושב הממוצע של כלכותה וההמונים הרוחשים". הוא טוען שאין צורך לגור במשכנות העוני כדי להיות מסוגל לתארם: "אני לא אתעלם ממשכנות העוני, אבל איני רואה שום סיבה מדוע עלי לחיות שם".

גראס ערך שני ערבי־קריאה מיצירותיו בעיר. באחד מהם נתעורר ויכוח [illegible] מעשה האל כי אם כמעשה בני־אדם". הוא טוען כי ההתקדמות המהירה שנעשתה באלקטרוניקה ובטכניקה של המחשבים "מנעה את האנושות להתפתח בכיוונים אחרים". הוא אמר: "מכונות נעות במהירות גדולה יותר מבני־אדם. יצורי אנוש חדלו מלנוע". כן הוא מזהיר מפני פאשיזם חדש שיכבוש את העולם "לא בגרמניה, אבל אולי בארצות־הברית. יהיה זה פאשיזם שונה מזה שהכרנו באירופה. זה יהיה דומה יותר לגזענות, במובן של שחורים־לבנים שריינן כה אוהב".

היהיה גראס איש שונה משישוב לגרמניה על כך שנה? עיתונאי הודי חשוב המכירו מקרוב בשלילה ומוסיף שהוא ידע הרבה יותר על הודו ועל ההודים אבל "שום זר לא יבין לאשורם את הבנגאלים ואת העיר כלכותה, גם לא גינתר גראס". (די ואלט)

תערוכות

ליד האח המבוערת

שחזור בית ישראלי מתקופת המלוכה, מוזיאון הארץ, אגף הקראמיקה, תל־אביב.

מאת נסים מבורך

תרשים של בית ישראלי מתקופת המלוכה.

קירות, שגגנו מלבנים מגובלות מעפר שנחפר במקום תלוש עם תבן, טיח מחומר דומה וגובה מבסימאלי של שתי קומות בנות שניים וחצי מטרים כל אחת, הבטיחו השתלבות מירבית של הבית הישראלי הקדום בתוך הנוף. כפרי מיעוטים ביהודה ובשומרון עשויים לתת מושג מה על מראיתו של בית כזה בתוך הנוף שלו. אחת הדוגמאות היפות בתחום זה הוא הכפר ג'יב, הוא גבעון, בקיבוץ עטרות, הנו בריכה מתקופת בית ראשון (בה שיחקו הנערים לפני יואב בן־צרויה ואבנר בן נר), הבתים היו הבונים משתמשים אף במדרון הגבעה, הגוב או מבולא, לצורך הסיכוי לאבני, וזה כדי לחסוך את הצורך בהקמת אחד הקירות. התוצאה של חיסכון זה היה שיפור ההשתלבות ההוויית עם הרקע.

ערכיה המורניים של אדריכלות פשוטה אך נאה זו כפי שהיא מקבלת ביטוי בבית הישראלי המשוחזר שבמוזיאון הארץ, אילו הן גיתנים ליישום תוך הדרישות והאפקודיות המורכבות של התקופה הנוכחית, הן הנסכים, מן הסתם, שפע של מלל, ואף להלופין של מאמץ כן לצמצם את מגרי מגמת הביעוד הארכיטקטוני המשתוללת כאן, ולמעשה בירכה של האיקונמה. האל־הוזה הולקית בנידון זה השיטה התקנה הבריטית, המתקיימת, עקרונית, עד לעצם היום הזה, בדבר בנייתה של ירושלים באבן מקומית. ברם, הישג זה התפוגג עקב הבנייה וכן בגלל השימוש באבן כחומר ציפוי בלבד לקירות יצוקים, המרכיבים מבנים תאישיצורה על רקע נוף שקווי זורמים ומעוגלים. גם השימוש באבנים תריגות־צבע ממוחצבות גליליות בתקופה שקדמה למלחמת ששת הימים, וזה בגלל האילוץ של מחסור בסתתים במרחולרי־ירושלים, פגם בתוצאה הרצויה.

והאשר לאבן, הבתים בתקופת בית ראשון, שבה היה רוב האוכלוסיה הישראלית מרוכז בהר, שהאבן מצויה בו, העדיפו שלא להשתמש בה, זולתי לנדבכים התחתונים שבהם להגן הקרקע ודרוני המים עלולים להשוות את לבנייה־הומר. שניים היו שיקוליהם: היעדרם של כלי־עבודה העשויים ברזל מחושל, והצורך לערוך סיד לשם ייצור הטיט המחבר את האבנים, בעיקר בבנייה ציקלופית (של אבנים טבעיות בלתי־מסותתות), תבע כמויות של עץ כדילק לשריפת הסיד, וזה לא היה מצוי שם כבר אז, שכן האוכלוסיה בילתה את היערות ללאדחום. גם הקירוי של הבתים הושפע ממגבלות סביבתיות: אמצאות הקורות היתה קיימת אמנם בתקופה ההיא, אבל השימוש הנפוץ בטכניקה זו נדחה, משום מה, לתקופה הרומית. כך שבתקופה הישראלית הנידונה השתמשו למטרה זו בקורות־דוהב, בענפים ובמילוי־עפר. מה שגרם לצמצום המפתח הגביל את הבנייה לחדרים קטנים יחסית.

חדרים קטנים אלה, מכל מקום, יצרו אווירה של חום אינטימי סביב האח המבוערת אשר קירוה מפפפעת עליה, וליד הצאן והבקר שמצאו מקלט באחד מחדרי־הבית שנבנה משלושה־צדדיה של חצר פנימית. שחזורה של אווירה נאה זו, שמסבינה תרבות ויחד במיטבה על־פי הקריטריונים של תקופתו, הוא באמת, אליבא דהאוצר הראשי החדש של מוזיאון הארץ מאיר בן דב שנודע, בין השאר, בזכות חפירותיו ליד הכותל הדרומי בירושלים, ודומה שניתן לסמוך על שיפוטו, במיוחד לאור התמחותו בתולדות הבנייה כאן.

כארכיאולוג, התרבות החומרית של כנען היתה צבועה על רקע המשאבים הכלכליים הנבעים שלה, וזה במיוחד בהשוואה למוקדי־הכוח של עמקי הנילוס, הפרת והחידקל. עם זאת האמנות השימושית שלה, ובשל הקדרות הפרינה, למשל, שרובמאות מבנה מצויות בבית ההוא, ובמיוחד של האדריכלות, מעידות הודמעלות מסוימת ולאו דווקא על רקע נוסטאלגי.

ספרים טובים

ג'ון רונלד רעואל טולקין

'שר הטבעות' הוא מסע הרפתקאות והתרחשויות שאין דומה לו בספרות המודרנית. פרודו באגינס... ההוביט, נחלץ לשליחות רצופת סכנות, למצוא את הטבעת שכוח הקסמים גנוז בה. מיליוני קוראים עקבו אחר עלילותיו של פרודו, משרתו הנאמן סאם, הקוסם גאנדאלף ושאר ברואים המאכלסים את עולמו הדמיוני של טולקין. הם עקבו אחר מסעותיהם, כלאו את נשימתם כאשר נקלעו גיבורי הספר לעיתות מצוקה ומשבר ונשמו לרווחה כאשר חלפה שעת־החירום.
"עולם התרבות נחלק לשנים: אלה שקראו את 'שר הטבעות' ואת 'ההוביט' ואלה שעתידים לקרוא בהם." במלים אלה סיכם העתון 'סנדיי טיימס' את כתבתו על הטרילוגיה של ג'ון רונלד טולקין. 'סנדיי טלגרף' כתב: "בין יצירות המופת עתירות־הדמיון של המאה העשרים..." הסופר ריצ'רד יוז כתב: "ברוחב הדמיון אין מה שישתווה ליצירה זו."
שר הטבעות הנו רומן הרואי, בדרכו של סופר שיצר מיתולוגיה חדשה, עולם חדש, מלא ומדוייק לפרטיו.

שר הטבעות
★ חבורת הטבעת
★ שני המגדלים
★ שובו של המלך
ההוביט
הרפתקאות תום בומבדיל
הנפח מווטון רבה

זמורה־ביתן מוציאים לאור
דביר הוצאה לאור

משרד החינוך והתרבות
המחלקה לחינוך מבוגרים
האגף לתרבות תורנית
"בית המדרש הפתוח"
ירושלים

"שום גוי בעולם לא יבין זה הבבי"

סמינר מיוחד על שירת הכאב וההתרסה של אורי צבי גרינברג
ומבחן השוואתי לפרשנות היהודית של פילוסופית הקיום על פי משנתו של

"טור — מלכא"
מרצה: פרופ' ישראל אלדד (שייב)

הסמינר יתקיים בכל יום ג' בשעה 19.30
בחודשים, דצמבר, ינואר ופברואר.

בירושלים

פרטים והרשמה: "בית המדרש הפתוח", רח' שבטי ישראל 23, ירם. טל: 02/286749, 02/280873.
"מועדון מטיילי מעריב", רח' קרליבך 2 ת"א. טל: 03-439207.

כמו כן נמשכת ההרשמה לקורסים הבאים:
"השואה ואנחנו" – השלכות והשמעות של השואה על ישראל 86.
"הייתכן?" – סדרת הרצאות על הבעיות הקיומיות בישראל (באנגלית)
"התנ"ך שלי" – טרימסטר ב.

אוניברסיטת תל־אביב
הפאקולטה למדעי החברה
החוג למדעי המדינה
הרצאה
פסיכולוגיה והרתעה
ההרצאה תינתן ע"י פרופ' ריצ'רד נד־לבו מאוניברסיטת קורנל, ארה"ב
ההרצאה תתקיים ביום שלישי, 9.12.86 בשעה 18.00, בחדר 525, בבנין נפתלי, באוניברסיטת תל אביב

זקוק דחוף למודעה?
מודפון
לשירותך 24 שעות ביממה
03-38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

משבר גיל הארבעים — בראי קומי

איש לא הבין אותי מראש, שהדיון ב"משבר גיל הארבעים", ב"כניסה חופשית" (יום א'), עשוי להיות בגדר הוויה הומוריסטית — אירוע קומי של ממש; והנה מצאתי את עצמי צוחקת עד לדמעות; ובאמת, כיצד יש להגיב על חשיפה פומבית והתערטלות כללית, שכל־כולה אדרגיה של וידויים אישיים ואוויליים, שמרכיבתם כווידויים המפורסמים במדור 'מכתבים למערכת' שבעיתוני־נשים ברמה ירודה? אולי, מי יודע, אלה הן תוצאותיו של משבר גיל הארב־עים, וגם הנשים וגם הגברים שלקחו חלק בפסיכו־דראמה — כולל צוות המנחים, שנבחר כנראה, לא לפי כישוריו המקצו־עיים, אלא לפי השתייכות הגי־לאית והמוניות העשירות שלו — מתמוטטים לחשוף כתבינו את המוריותיהם לפני שיהיה מאוחר־מדי, ולהוכיח לנו שאכן, הם עדיין מסוגלים: מסוגלים להת־עטל, להיחשף ולבצע, ולאחר מכן לדבר.

אלה אותן תכונות מופלאות בנשים בנות ארבעים, שיש גברים שמבכירים — תאמינו או לא — נשים בגילן, מפני שאלה נשים שאפשר ללכת איתן למיטה ולאחר מכן גם לדבר איתן. אבל הגברים בני ה־40 — האם הם מסוגלים ללכת למיטה ולעשות אהבה (בלשון שנקטה במישור — "לקיים יחסי־מין"), אם הם נרדמים מול הטלוויזיה והם תמיד עייפים? הסקסולוגית שבחבורת המנחים — שכל־כולה חיוכים מתקתקים (אני מכירה אותה, אם אינני טועה מן "הפיפס" של דודו טופז, והיא אינה בתולה כנראה כפרסומת מכל המינים המוכרים) — ובכן, היא קובעת שגברים הם בשיא מיניותם בשנות העשרים שלהם, שעה שנשים פורחות מבחינה מינית דווקא בשנות הארבעים שלהן; אלא שלבעיה זו כבר נמצא פתרון טוב, והיה מי שייעץ לנשים בגיל ארבעים למצוא לעצמן גברים צעירים. (אינני זוכרת את העיצה במלואה, אבל זה גם לא שייך לענייננו).

לדבר עם מי?

ואכן, הנושא הוא "לדבר אחר־כך". אני רק חוששת שאין עם מי לדבר; לא עם הנשים ולא עם הגברים שהופיעו בתוכנית, וכדאי לחשוב פעמיים לפני שמסמי־כים. ובאמת, הרמה היא מתחת לאפס, וכך מתרוונות לה בכורסה גברת אחת בשם מרים, והיא לפי עדותה היתה "אשה עם ענבים בנשמה". כלומר, "בתוך שיחקה פעם פטאל" (האמנם? ומה על נתונים לתפקיד הזה), "וזובבית בכתה בכי תמרורים". ואז גילתה שהחיים אינם חוף ים, ושקיעות וסלסלות, וכבר בגר גילתה, שמוטב בעל עקר־בית מבאתוב שמוזיק ירים, גם אם הבעל "שמנציק המוזכביק". ואם אין אנו מאמינים, הרי הבעל לפנינו, בשורה הראשונה. אך קשה להבין מדוע הגברת הזאת חוש־בת שהיא אטרקטיבית יותר מבעלה.

היתה שם עוד גברת אמביציו־זית, שהיא סבתא בת שלושים ושמונה — אכן הישג — שאת סיפור חייה כבר קראתי לפרטיו באחד מעיתוני הנשים, ואיני רואה את הקשר בין תלאותיה לבין משבר גיל הארבעים, מלבד העובדה שכיום השיגה את מרבית מאווייה והיא מעידה את עצמה לעזור לזולת. סופרת אחת הטריחה עצמה לבוא לאולם האולפן כדי לדווח לנו, שעד גיל שלושים וחמש ביכרה לעשות שניצלים לילדיה, ורק עכשיו התפנתה לכתיבה. "את מרגישה שהגשמת את עצמך?", שאל המנחה והבעת סיפוק על פניו, כאילו גילה לנו את סוד האושר, ואפילו הגברת נרתעת מן הני־סות.

אלא שבאולם האולפן ושלמי ריחפה ההגשמה העצמית מעל ראשי הנוכחים/ות וגם הגברת משפת הים, בעלת הנשמה, הגשימה את עצמה. אם כי אינני יודעת כיצד ואיך. נקודת־השיא של המישדר היתה כאשר אחת שאלה בטלפון כיצד לקיים יחסי־מין עם בעלה החוקי, כאשר בבית מסתובבים ילדיה בגיל העשרה. ברצינות גמורה, ללא שמץ של חיוך, נת־נה לה הסקסולוגית שלנו הרשות לקיים יחסי־מין עם בעלה, בכל שעה שיעלה רצון מלפניה, בתנאי שהדלתות יהיו סגורות. ואני חשבתי לתומי, שאם מדובר "בגיבוש המש־פחה" של ילדים", בלשונה, רצויות דווקא דלתות פתוחות, ואז יוכלו הילדים גם להזמין את חבריהם ולהסריט את האירוע בווידיאו — אירוע חינוכי של ממש.

גם הגברים בחבורה, אלה הנרדמים מול הטלוויזיה, ואולי גם במקום אחר — מגשימים את עצמם לאחר מספר סיומים, ששמענו עליהם בפירוט מיותר; הם הדירוג משקל, גילחו את זקנם (אם היה להם כזה), ועכשיו יש מי שרץ גם ריצות מרתון — אם כי זה לא הכרחי. ואכן יש עתיד גם לגברים בני ארבעים, אלא אם כן הגבר הוא "סבי רוויך", כמו זה שנקלע בין בנותיו מנישואים ראשונים, ואבוד ותלה הלב — אבל מה הוא רוצה בעצמו אולי החיים הם בעוכריו.

"עוד נחזור אליך"

בין כל הוושופים, הרואים מתוכם לשתף קהל אנונימי בתשפוכת של חוויות אישיות־אינטימיות, מסתובב מנשה רז כמתן בין אבלים. אמנם שלא כגבי גוית, שיעור לגדולות העלם כלעומת שבא בנסיבות מסתוריות, רז אינו מקפץ ויש לו זמן למכביה; זמן מיותר, הוא גם מספר בדיחות קלושות ולא מצחיקות, אבל גם מנוחו את הדברים באיטיות זוחלת, חסר חוש קצב נכון, ודומה שאינו יודע מה בעצם מטרתו של הקשקוש האינפנטילי הזה ומה הוא עושה בתוכו, אלא אם כן זו ההזדמנות להיוועץ בקרדיולוג שבצוות. משפט המפתח בפיו של רז הוא "אנחנו עוד נחזור אליך", והנה, אכזבה. הוא אינו חוזר לאיש, ואני לא יודעת מה עלה בגורלו של זה שנרדם מול הטלוויזיה והחליט לשנות את חייו.

בין לבין, מקרינים סרט על מקומן של בנות ארבעים בקר־לנוע — הכל במסגרת עידוד המוצר — כדי להמחיש שאשה בת ארבעים אינה צריכה להיכנס למגור, אלא היא יכולה להיות מצליחנית גם בגיל מתקדם זה. אלא שבאמת היה קשה לנחש את כוונותיו הטובות של הסרט, וכפי שהעיד אחד מלפתנית, הסרט הוא הדוגמה הרעה ביותר שאפשר היה להביא — הרי לא כל אשה יכולה להיות ג'ין קר־לינג; מה גם שקולינס, לשם הדיוק, היתה צריכה לקחת חלק בדיון על משבר גיל החמישים. אבל אולי כל המשברים הם היינו־הך.

בינתיים יש לחברי הצוות פתרונות לכל השאלות: פתרו־נות המבוססים על אמיתות, הכללות וסטראוטיפים בנאליים ביותר. לפחות לבני הארבעים יש נחמה: הם יכולים להשתתף בדיונים עתידיים על משברי גיל החמישים, השישים, השבעים, ואפילו השמונים. אני מבטיחה להם שהפתרונות של חברי הצוות לכל הרעות החולות יהיו זהים, ותמיד ברוח אופטימית. זאת, כפי שהגדיר אחד המטלפ־נים, שלא שמו אליו לב באמצע־יתו של הלהג הזה, כאשר הם מחפשים תשובות רציונאליות־כביכול לשאלות אמוציונאליות, והופכים יצורי אנוש למין עדר עם בעיות קולקטיביות — הב־תגות לפתרונות שווים לכל נפש. וכך גם תמיד יחזרו ויספרו לנו שהחיים הם מתנה, והאושר הוא בהישג־יד. והמטרה היא להגשים ולמצוא את עצמנו — ולא חשוב מה נמצא. כאמור, בא לי לצחוק; לאחר מכן בא לי להקיא; ממש כך.

יאיר גרבוז: מאבירי החשיפה התקשורתית

כרמית גיא

מנשה רז

גיבור־תרבות מקומי

לפי כל הסימנים, אפשר היה לקוות שכרמית גיא מסמנת תחילתה של תקופה חדשה בירוח הטלוויזיה, בתחומים הססגוניים של תרבות ואמנות. תחומים הקשים לטלוויזיה מפני שבעצם הם מנוגדים למהותה. בתחילה גמורה, דווקא בתחומים אלה נעשו פלאים טלוויזיוניים. מתברר גם, שאין כמו תחומים אלה לקסום לליבם הערל של עיתונאים שוחרי־תרבות ואמנות לכאורה, וכך כבר אין כמותם להכזיב: מפני שבעצם הטלוויזיה מסוגלת אך ורק לדווח — דיווח בעל סדר עדיפויות מיוחד משלה, המוכתב על־ידי הצורים.

המצוים מאיר ומרגיש קטעי יצירות, ומעניק לאלה פרספק־טיבה שונה, אפילו מוספית, גם בגלל זוויות הצילום הנבחרות. במקרה הטוב אנחנו זוכים "לקלוזאפים" של קטעי יצירות מוזיות לאירגילות, והרושם המתקבל הוא כמו זה שבקריאת פרק מתוך רומאן שבכתובים, המתפרסם בכתב־עת זה או אחר. זו אופנה מאוד נפוצה אצלנו, שאני כבדי איני מתמודדת אתה בהצלחה, ומעולי לא הצלחתי להבין מה יש בו, באותו ספר. העובדה הבולטת היא, שנמצאים מתווכים רבים מדי בין הצופה לבין היצירה האמנותית, והוא אינו חופשי לקבוע את התרש־מויותו; יש מי שמכתיב לו כיצד ואיך לראות.

לזכותה של כרמית גיא ייאמר, שהיא אכן נשמעת ונראית אינטליגנטית פי כמה ממנחים אחרים שניסו כוחם — בחוסר הצלחה גמור — בהנחיית "גלריה" ותוכניות דומות; אלא שכדי להעניק לתוכנית אופי משלה, דרושה אישיות דומיננ־טית כמו זו של ירון לונדון למשל ב"סוף ציטוט". כרמית גיא אינה כזאת. עדיין אפשר להאמין לה, עם זאת, שהדברים אכן מעניינים אותה, והיא נראית סקרנית וערה, וכמו באמת רוצה לשמוע, לדעת ולהשכיל. אלא שכרמית גיא אינה יכולה "לכ־כב" בתכנית כסולנית, והיא זקוקה לבימאים, צלמים ומר־איינים בעלי רעיונות מקוריים. אלא שלאחר מספר התחלות מב־טיחות, והנה לא, אנחנו שוב בת־חומה של השיגרה, שהיא גם בסימנה של יומרה נפרצה.

אחת הכתבות הפעם היא על הצייר יאיר גרבוז; גרבוז אמור להיות מרואיין אידאלי, שהרי הוא אחד מאבירי של החשיפה התקשורתית העכשווית, ואנו חשים כאילו אנו מכירים אותו היכרות אינטימית: אנחנו כבר יודעים את מה ומי הוא אוהב או שונא, את טעמיו ועדיפויותיו, מי חבר שלו ולמי הוא מכן לסלות; מכירים את מצבי־הרוח שלו, מתוודעים לבני־משפחתו ולאירועים בחייו, בקיאים בסי־פורי האמא הפולניה שלו, שהפ־כה כבר לשם דבר והכתה להיקיים אין ספור; משתתפים בכל חיבוטי הקבר שלו, יודעים מה הוא חש לפני ואחרי תערוכה, ומה לא בעצם? גרבוז הוא כאן, בסלונים שלנו, מציץ מעיתוני יום שישי, מדבר ברדיו, ועכשיו גם בטלוויזיה. מין גיבור תרבות תל־אביבי, מתוחכם אמ־נם, שמודע למה שהוא עושה, ויודע גם לעקם באגינות את הטעם "למראה" התמימה והאפ־שרותית שלו. ובאמת, איני יכולה להחליט אם עיסוקיו הרבים הססגוניים והחשיפה התקשורתית, אינם בסופו של דבר שלא לטובתו כצייר. עם זאת, לא קשה לנחש מדוע הוא מבזבז את כישרונותיו בתחומים רבים כל־כך, ומה דוחף אותו להיות גיבור תרבות מקומי בד־מותו של ליצן חצר, המתריע על חלבאריות, חוסר טעם, אטימות ועוולות.

מכל מקום, תערוכתו האחרו־נה של גרבוז היא בגדר חוויה מרתקת, דווקא באמצעות תע־רוכה זו אפשר לעמוד על הרופים והמניעים שלו. אין ספק שהוא אינטליגנטי מאוד, ואחד הציירים המעטים היודע כיצד לדבר על ציור בכלל ועל יצירתו בפרט. ההרגשות בסרט אינן לטובתו של גרבוז או הציורים שלו; גם השאלות — אם לשפוט לפי התשובות המ־מיות — הן משהו בתחום "הפארודיה". ואכן גם המעמד עם אשתו — שהיה בו קסם מסוים — חייב היה להיות מסובב פי כמה, ולא ישיר; בעצם סרט על גרבוז ועל הציור שלו צריך להיות סרט מתוחכם, עם קריצה בעין אחת, כאשר העין האחרת פקוחה ומפקחת על כל תנועה, מתוזה ואמירה צריכים להתרחש בפני מישהיים.

לעומת ציור ופיסול, ריקוד מצטייר בעיני כאילו נועד מעצם טבעו לטלוויזיה, ומופעי ריקוד נראים בעיני מרשימים פי כמה בעין המצלמה. אלא מה עלי לעשות, והריקוד אוונגארדי המעמיס על תנועה מסוגננת גודש של רעיונות־בוסר וסמלים משמעותיים, מעורר בי רגשות מנוגדים, ואני מתחילה להשתע־מם. כשמאלצים אותי לצפות משך דגעים ארוכים ומייסרים בתנועות ידיים ורגליים, שאמו־רות להיות משמעותיות וליצור מיני אסוסיאציות, אני נאטמת. קשה לי להבחין בניואנסים של המשמעויות הנסתרות שאלה משלחים עדינו.

אל ציבור צרכני החשמל של חברת החשמל למחוז ירושלים בע"מ (חברת החשמל המזרח ירושלמית).

חברת החשמל המזרח ירושלמית חייבת כספים רבים לחברת החשמל לישראל. כבוד ראש ההוצאה לפועל הטיל עקול על כל ההכנסות וחשבונות הבנק של חברת החשמל המזרח ירושלמית, אולם מתברר שכספים רבים משולמים ישירות לגובי החברה ואינם מועברים כלל בבנקים.

לכן ניתן ע"י כבוד ראש ההוצאה לפועל בירושלים, לבקשת חברת החשמל לישראל בהחלטה מיום 12.9.86 צו עיקול על צרכנים של חברת החשמל המזרח ירושלמית לפיו עליהם לשלם את חשבונות החשמל אך ורק בבנקים.

להלן ציטוט מהחלטת כבוד ראש ההוצאה לפועל:
"מוטל עליך איסור לשלם את חשבונות החשמל או כל חוב אחר שהינך חייב לחברת החשמל למחוז ירושלים בע"מ אלא בבנקים הנקובים לעיל. חל עליך איסור מוחלט לשלם את חשבונות החשמל או החובות האמורים לידי נציג חברת החשמל למחוז ירושלים בע"מ או שליחיה בין במזומן ובין בדרך אחרת כלשהי. כן חל עליך איסור לשלם את חשבונות החשמל או החובות האמורים ישירות לקופתה של חברת החשמל למחוז ירושלים בע"מ.

בימים אלה עוברים בבתי הצרכנים נציגי ההוצאה לפועל, שתפקידם למסור לידיכם את צוי העיקול האמורים. במידה וקבלתם צו עיקול, ובכל זאת יבקרו בביתכם אנשים אשר ינסו לגבות מכם כספים עבור חשבונות החשמל נודה לכם מאד אם תקחו את פרטיהם האישיים של האנשים הללו ותודיעו על כך למשטרה או ללשכת ההוצאה לפועל בירושלים טל: 02-246378.

יובהר כי תשלום שנעשה בדרך אחרת שלא דרך הבנק, כאילו לא נעשה כלל וניתן יהיה לחייב את הצרכן לשאת בתשלום שנית בנוסף לעונש הצפוי לו בגין הפרת צו העיקול.
חותמת הבנק על גבי חשבון החשמל תהוה הוכחה לתשלום החשבון.
צרכן שיש בידיו חשבון חתום בחותמת הבנק, אינו צריך לחשוש, איפוא, מניתוק אספקת החשמל לביתו.

הבנקים בהם ניתן לשלם את החשבונות:
בנק לאומי, בנק דיסקונט, בנק המזרחי המאוחד, בנק איגוד, הבנק הבינלאומי הראשון, בנק ברקליס דיסקונט, בנק הפועלים, בנק הדואר או בנק אמריקאי ישראלי.

בברכה,

יוסף פריז
מוציא לפועל

מכתבים למערכת הארץ

האקדמיה בחד־צדדיותה

במשך ארבעה ימי חנוכה עומד להיערך, מטעם "המכון ללימודי ציונות ליד המכון ליהדות זמננו", בהר הצופים בירושלים, כינוס בין לאומי בנושא "הציונות ומתנגדיה".

41 מרצים אמורים להקיף בהר־צאותיהם את הסוגיה ההיסטורית מכל צדדיה. כידוע, הקדיש ז'בו־טינסקי את מיטב מרצו וכוחו הפולי־טיסי במאבק אידאולוגי עם "הבונד" ועם שאר שונאי־ציון למיניהם ברא־שית המאה, ועל כן תמהני על שלא ראתה ועדת ההכנה של הכינוס לראוי להזמין לצוות המרצים ולו גם את אחד החוקרים הנ־מנים עם המחנה הז'בוטינסקאי בציונות.

האיל והכינוס נערך בגושפנקה של האוניברסיטה העברית, וחלילה לנו לפגוע בזכות המקודשת זו המגולמת ב"חופש האקדמי". אך צר לי על כי גם ההסתדרות הציונית העולמית, שהיא ארגונם לכל זרמי הציונות, נותנת ידה למכון רב־יוקרה מקפח ומפלה בין חוקרים, מה עוד שאנו שרויים כיום בתקופת ממשלת אחדות לאומית בישראל.

באחרונה מרבים אצלנו לדבר בגנות הפוליטיזציה בחיינו. במקרה שלפנינו לא זו בלבד שהפוליטיזציה חוגגת בראש כל חוצות, אלא שנודף כאן ריח של דראגוביזם מחפיר.

פרופ' יוסף נדבה
ירושלים

יש גבול לחוצפה

בעקבות רצח בחור הישיבה ביר־ושלים התחילו רבנים לדרוש מהשר פרץ שיבטיח להם שמחותינו יהיו כל גורם טרור. היו רבנים שלא התפקו בכך וביקרו באמצעי תקשורת את צעדיהם והתנהגותם של כוחות הביטחון בירושלים.

יש גבול לחוצפה אם האנשים כל כך לביטחון, יתירו את גיוסם של תלמידי־הישיבות ויותר המשתמטים מצה"ל, וכך יתחזק באופן משמעותי ביטחון מדינתנו.

הלל הילמן
קיבוץ יזרעאל

המעליות לא שותקו

יהודית ויקלר כותבת כי "הוועד הפועל שיתק את המעליות כדי שהגימלאים לא יגיעו בקומה החמישית" ("הארץ", 1.12), ולא היא.

מעליות הוועד הפועל נמצאות עתה בתהליך של שיפוץ כללי, ולעתים גם אינן פועלות כסדרן, כפי שקרה באותו יום.

למשלחת של הגימלאים ה־מפגינים ניתן להשמיע את טיע־וניהם בפני הוועדה המרכזת, תוך כדי הדיון בתקציב הוועד הפועל.

המשלחת ביקרה להיפגש בהמ־שך הישיבה עם המזכ"ל ישראל קיסר ויו"ר האגף לביטחון סוציאלי רב פלג.

שמואל מולר
דובר ההסתדרות
תל־אביב

יש כתובת לוועד

דן מרגלית סיפר במדורו "מבזק" ("הארץ" 24.10) כיצד הגיע, במסגרת מאמציו לאתר את כתובתו החטיה־כביכול של "הוועד נגד היד הזוקה", אל משרדי. חבל שטרח כל כך שכן הוועד הקרוי בשם זה ציין בפרסומיו שם ומען להתקשרות. יכול היה מרגלית להתקשר אז ישירות ולא לנסות להקדים על מזכירותי שהפנתה אותו למען אחר.

עלי לציין עם זאת כי משרדי אמנם הגיש בשם הוועד תלונה למשטרה בגין התנכלויות.

עו"ד לאה צמל
תל־אביב

"לא צריך לקחת את החוק בידם"

עמוס בן ורד כתב ("הארץ" 19.11) בסקירתו על הדיון בעניין רצח בחור הישיבה בירושלים, ש"היו מי שמנענו מגיני היהודים ביניהם (...) גאולה כהן".

לפי הסטנוגרמה הרשמית (עמ' 86) ח"כ גאולה כהן אמרה מעל בימת הכנסת את הדברים הבאים:

"אני בהחלט חושבת שאלה מבין היהודים שהתפרעו עשו דבר שלא ייעשה ולא צריך לקחת את החוק בידיים. יש מי שמופקד על החוק והוא צריך למלא את תפקידו".

דינה מולדני
מזכירת סיעת התחייה בכנסת
הכנסת, ירושלים

גלגלי החקירה נעו מיד

יש להעמיד על דיוקן כמה מן העובדות המופיעות בכתבתו של דן מרגלית "בר לב סועס, בר־לב אינו צודק" ("הארץ" 2.12). "השר לא נענה במהירות", כותב מרגלית. "היה צריך בפנייה של פרקליטם צבי טרלו, כדי שגלגלי החקירה יתחילו לנוע", ולא היא. גלגלי החקירה החלו לנוע מיד אחרי ששלושה קציני שירות בתי הסוהר הש־מיעו את טענותיהם בפני השר. כאשר עורך הדין טרלו פנה לשר, הודיע לו השר שכבר נערכת בדיקה על ידי מבקר משרד המשטרה.

שלושת קציני שירות בתי הסוהר העלו את טענותיהם בפני השר אחרי שהועברו מתפקידם ולא כפי שהיה אפשר להבין מהכתבה.

דו"ח מבקר המשרד מתייחס בר־בו לליקויים שהיו עד סוף 1985. התלונות הוגשו לשר ביולי 1986, אחרי העברתם של השלושה מ־תפקידם. במשך המחצית הראשונה של שנת 1986 באו רוב הליקויים על תיקונם, בעקבות מידע על הוה־גות שהגיע לידיעת השר.

עם סיום בדיקת המבקר החליט השר להשאיר את הנציב בכהונתו מהשיקולים הבאים:

א. התלונות הפליליות לכאורה נחקרו על ידי המשטרה ונמצאו חסרות בסיס.

ב. הנציב הכיר בטעויותיו ואמר רובן כבר באו על תיקונן.

ג. המשך כהונתו של סויסה יכול לתרום רבות לשירות בתי הסוהר.

ד. דו"ח המבקר לא נגע בסמכותו של סויסה והדבר בא לביטוי בדברי מנהלי בתי הסוהר בפגישתם עם השר.

ברוך מגדל
דובר משרד המשטרה
ירושלים